ה' חשון תשמ"א, 15.10.80 מיספר 2250 72 עמודים המחיר: 9 שקלים (כולל מע"מ)

העולם הזה

בורג על הכוונת

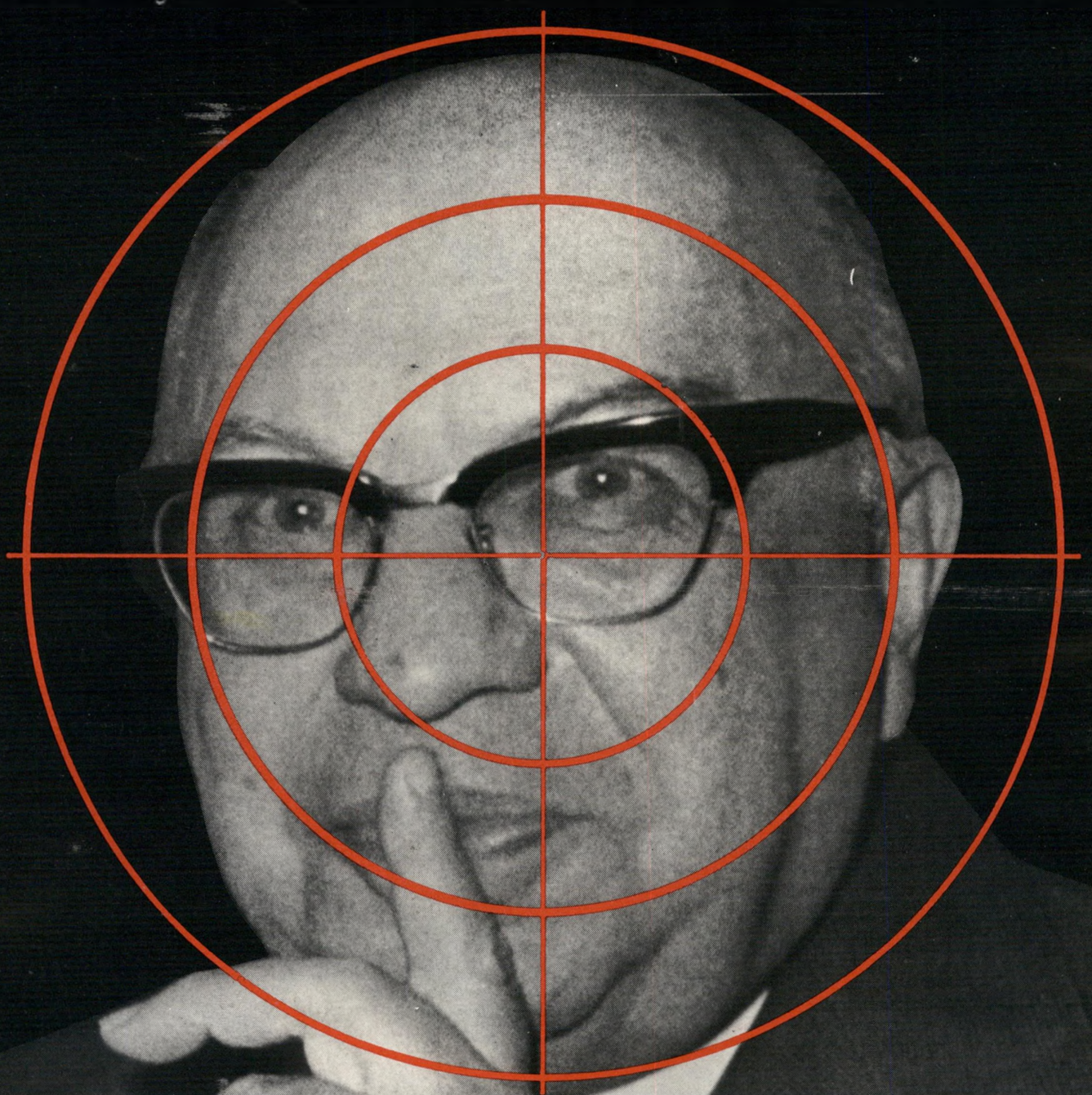

הנקמה של אבו-חצירא

GOTTEX SPEED
מבית גוטקס
עיצוב
יהודית גוטפריד
GOTTEX

העולם הזה
בלי משוא פנים.

„העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב גורדון 3, טל. 03-232262/3/4. תא־דואר 136 • מען מברקים: „עולמפרס" • העורך הראשי: אורי אבנרי • ראש המערכת: יוסי ינאי • עורך־תבנית: יוסי שנון • עורכת כיתוב: ליזית בוארון • צלמי מערכת: ציון צפריר וגילה רזין • ראש המינהלה: אברהם סיטון • מחלקת המודעות: רפי זכרוני • המו"ל: „העולם הזה" בע"מ • מדפס ב„הדפוס החדש" בע"מ, תל־אביב, רחוב בן־אביגדור • הפצה „גד" בע"מ • גלופות „צינקוגרפיה „כספי" בע"מ.

דוקא יכי.

בשבוע שעבר מסרו העיתונים כי שופט צווה לעצור עורך־דין ותיק ומכובד, שנחשד על־ידי המישטרה בכך שביקש לגנוב רכוש מן הכספת של לקוחה, שנפטרה.

השופט גם החליט לאסור את פירסום שמו של עורך־הדין, בטענה שיש בפירסום כדי לגרום לו נזק חמור.

איני בטוח אם החלטת השופט היתה בהתאם לחוק. אך אני בטוח כי ההחלטה גרמה נזק חמור לכמה עורכי־דין אחרים.

כי ברגע שאותה ידיעה פורסמה ברבים, החל מישחק־הניחושים הגדול. תוך יממה אחת שמעתי את שמותיהם של ארבעה עורכי־דין שונים — כולם מכובדים וותיקים. בעלי־סוד סיפרו לי כי עורך־דין פלוני נעלם מן השטח, ו„תמיד חשדתי בו". על עורך־הדין האלמוני נאמר כי נתפס בכמה רמאויות וגניבות. וכן הלאה.

עברו עוד יומיים, וכל עורכי־הדין, העתונאים ומי יודע מי עוד ידעו את שמו של עורך־הדין העצור. השם נמסר מאיש לאיש, והפך סנסציה. איסור פירסומו אך הוסיף נופך לפרשה.

הוא גם עורר את החשד כי „המישפטנים מגינים זה על זה", וכי השופט לא היה מחליט כפי שהחליט אילו היה הנאשם „רוכל בשם אבוטבול".

נדמה לי כי מיקרה זה מוכיח שוב את טענתנו, כי איסור פירסום שמו של חשוד אינו סותר רק את רוח החוק ואת חופש־המידע — אלא הוא גם יכול להסב נזק חמור לרבים.

פרשת אהרון אבו־חצירא מטילה אור על עניין זה מזווית אחרת. נניח שהיה קיים חוק לאיסור פירסום שמותיהם של חשודים. האם יתואר מה היה קורה במיקרה זה?

בזה אחר זה נעצרו ראשיו של מישרד־הדתות. אחר־כך נחקר השר עצמו. העתונות היתה מדווחת כי „נאסרו פקידים בכירים במישרד ממשלתי," וכי „המישטרה טוענת כי שר מסויים קיבל שוחד."

לא זה בלבד שלא היתה במיקרה זה כל אפשרות לפקח על המתרחש בפרשה ציבורית בעלת השיבות ממדרגה ראשונה, אלא שהארץ היתה נופלת קורבן לכל חרושת־שמועות שלא תתואר. הדבר היה מעכיר פי כמה את האווירה הציבורית, יוצר מצב כללי של חשדות והחשדות, משבש לחלוטין את ההחלטיכים הדמוקרטיים. החל בראש־הממשלה וכלה באחרון השרים, היו כולם נופלים קורבן לשמועות זדוניות.

אני מקווה שעם פרישתו של שמואל תמיר ממישרד־המישפטים מת גם רעיון־נפל זה, שנהנה מתמיכתו — כמו כמה צעדים אחרים להגבלת חופש־העיתונות.

כמו בן־גוריון

ובגין

תמיר עצמו אינו יכול, כנראה, להניח לנו. גם אחרי פרישתו, הוא מזכה אותנו במטר בלתי־פוסק של השמצות.

בראיון שהעניק לישעיהו בן־פורת ב־ידיעות אחרונות הקדיש לנו פרק נכבד. הייתי מתעלם ממנו, כי שוב אין צורך להתווכח עם האיש. אך יש בדבריו כמה סילופים הנוגעים להעולם הזה, ואין להשאירם בלי מענה שמא תתפרש השתיקה כהודאה.

הנה דבריו של תמיר, המתייחסים לשבועון (להבדיל מהשמצותיו המכוונים נגדי אישית, שאינו מוצא צורך להתייחס אליהם):

„שום רומן לא היה עם אורי אבנרי! לא היו דברים מעולם!

„בתקופת המישפטים בעלי אופי ציבורי, העולם הזה ראה בהם הזדמנות לארגיז לה לסקופים, בעוד שחלק גדול מהעיתונות לא כיסה את המישפטים.

„העולם הזה כיסה את מישפט קסטנר כיסוי נרחב ואוהד מאוד. ואם אתה מכיר את תולדות העולם הזה, אין לך, דומני, אישיות ציבורית ב־30 השנים האחרונות, שבפרק־זמן מסויים לא היה הגיבור המהולל של עיתון זה, ואחר־כך גם האיש המושמץ ביותר. זה נכון לגבי דויד בן־גוריון, משה שרת, ואפילו מנחם בגין, ונחום גולדמן, ויגאל אלון, שבתחילה היה הי אלייל, ואחר־כך היו שם צילומי־זוועה שלו. זה נכון לגבי נתן ילין־מור, ויצחק רבין, ואריק שרון, ועזר וייצמן.

„גם אני זכיתי בשעתו לכיסוי אוהד, ובתקופה קצרה גם ייצגתי, כעורך־דין, את העולם הזה במישפטים...".

אפשר רק להתפעל מן המצח הנחושה של בעל הדברים האלה.

העולם הזה לא „כיסה" אישהם מישפטים של תמיר. העולם הזה עשה אותם, פשוטו כמשמעו.

המדובר בעיקר בשני מישפטים, שהרעידו את המדינה ושמילאו תפקיד חשוב בעירעור שילטון־היחיד של דויד בן־גוריון, שבו ראינו אז סכנה לעתיד הדמוקרטיה.

מישפט עמוס בן־גוריון הוגש אמנם נגד שורת המתנדבים, אירגון קטן שמילא תפקיד מסויים במשך כמה שנים, אך הוא היה חלק ממערכה גדולה שהתנהלה אז בין העולם הזה ובין צמרת המישטרה. בנו של דויד בן־גוריון, שכיהן אז כסגן המפקח הכללי של המישטרה, העדיף להגיש את המישפט נגד המתנדבים, שפירסמו בקלות־דעת חובבנית חומר שלא ניתן היה להוכיחו, תחת להגיש את המישפט נגד העולם הזה, שעשה עבודת־חקירה מיקצועית ושפירסם שורה ארוכה של האשמות נגדו.

תמיר לא נכנס לפרשה זו במיקרה. אני אישית שיכנעתי — בקושי רב — את ראשי שורת־המתנדבים, אליקים העצני ודויד ארנפלד ז"ל, להטיל את ההגנה על תמיר. העצני התנגד לכך תחילה בכל תוקף, מתוך הערכה מסויימת לתמיר.

מישפט קסטנר נפל בחלקו של תמיר בזכות ראובן („רומק") גרינברג המנוח, איש לח"י, שהיה אחד המודיעים החשובים של העולם הזה. רומק הביא לתמיר את מלכיאל גרינוולד, שנגדו הגיש היועץ המישפטי, חיים כהן, את תביעת־הדיבה. היו לתמיר הישגים חשובים במישפט זה — אך איש לא היה שומע עליהם, לולא העולם הזה. העיתונות התעלמה מן המישפט. רק הסיקור השבועי של העולם הזה, שהקדיש לפרשה את שעריו ואת עמודיו, שבר את קשר־השתיקה והפך את המישפט למאורע פוליטי חשוב ביותר.

אגב — תמיר הפסיד בשני המישפטים, בניגוד לרושם שהתקבל בציבור. שורת המתנדבים הפסידה במישפט בבית־המישפט המחוזי, וגרינוולד הפסיד במישפט בבית־המישפט העליון.

יש עשרות עדים לטיב היחסים שהיו קיימים אז בין תמיר ושבועון זה. במהלך המישפטים, שנמשכו כמה שנים, לא היה כמעט יום שבו לא התראו תמיר ואנשי העולם הזה — אם במערכת השבוע, אם במישרדו של תמיר, ואם בביתו ברמת־גן. שני כתבים של העולם הזה עסקו בתקופות מסויימות כמעט באופן בילעדי בענייני תמיר — עימנואל פרת, כיום עובד הטלוויזיה, ואלכס מסיס, כיום מנהל חברה להפצה ולאירגון סירטי־קולנוע.

תמיר לא הסתפק במה שנכתב עליו. הוא היה בא למערכת לקרוא ולערוך את החומר, ולא פעם ניגש ישר לדפוס והכתיב לעובד־הלינוטיפ תוספות ותיקונים ל־מאמרים עליו. בתוספות האלה לא חסרו מחמאות לעצמו.

יחסים מיוחדים אלה נמשכו כמעט עשר שנים. ב־1953 כבר היה תמיר בן־בית ב־העולם הזה, ושיתפנו פעולה בכמה סוגיות — כגון המילחמה נגד הצעת חוק־ביטחון־המדינה שהוכנה אז על־ידי חיים כהן, ושהטיל עונשים מפליגים על עבירות רבות בעלות אופי פוליטי. (מי היה חולם אז שיבוא יום ושר־המישפטים שמור־אל תמיר יביא לחקיקת חוקים קיצוניים עוד יותר באמתלה של „מניעת טרור"!).

חיים כהן נבחר על־ידינו כאיש־השנה תשי"ג. איש־השנה תשי"ד היה ישראל קסטנר — ובכך הפך העולם הזה את מישפט־קסטנר למאורע העיקרי של 1954. שמואל תמיר עצמו היה איש־השנה שלנו לשנת תשט"ו, ב־1955.

הקשרים נמשכו עד סוף שנות ה־50'.

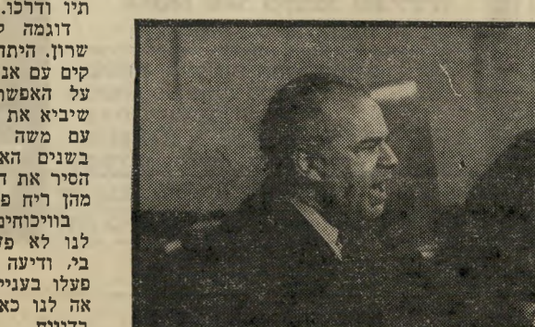

תמיר בכנסת
„לא היה רומן עם אורי אבנרי!"

אז החליט תמיר לנטוש את דרך המאבק, והתחיל בדרכו אל המימסד, תוך ניצול תמימותם של רבים וטובים שהאמינו לו שהוא הולך להקים „מישטר חדש".

מובן שאז חדל לעניין את העולם הזה, שהמשיך בדרכו.

מלבון

עד שרון

עד רקע זה יש עניין פסיכולוגי בחלק השני של הקטע המצוטט, שבו משייך תמיר את עצמו לשורה נכבדה של גדולי־המדינה — שהעולם הזה הילל אותם, כביכול, ולאחר מכן השמיץ אותם.

חוששני שאין כאן רק אי־הבנה טוטאלית של תפקידו של עיתון. יש פה גם גילוי מעניין של עולמו הרוחני של שמואל תמיר עצמו.

לעיתון לוחם ועצמאי אין „גיבורים". הוא מסקר מאורעות. כאשר אדם ממלא תפקיד חיובי במאורע מסויים, מובן שהוא משתקף בדיווח באור חיובי. כאשר הוא ממלא תפקיד שלילי, הוא נראה שלילי.

למשל: פינחס לבון נראה באור שלילי מאוד, כאשר כיהן בתפקיד שר־הבטחון. העולם הזה כינה אותו בשם „מהגוני", מפני שאמר פעם בכנסת כי בחיפוש שנערך בביתו של ערבי, שבו נהרס הריהוט של האיש, „לא נשברו רחיטי מהגוני".

אותו לבון עצמו מילא תפקיד חיובי ביותר בימי הפרשה הגדולה, ואז השתקפה דמותו מעל עמודי העולם הזה באור חיובי ביותר.

הוא הדין לגבי כל אותה רשימה מפוארת. העולם הזה העלה על נס את משה שרת כאשר היה לו אומץ־הלב להתייצב מול בן־גוריון ומדיניותו ההרפתקנית, אך הוא זכה בביקורת חריפה כאשר נהג בפחדנות. (פעם קבע שרת כי גילויי הערלם הזה על היוזמה להפגישו עם גמאל עבד־אל־נאצר הם „שקר גס, כמו כל הידיעות של העולם הזה) — ובאותו יום עצמו רשם ביומנו הפרטי פרטים מלאים על אותה יוזמה!).

העולם הזה לא „השמיץ" מעולם את נתן ילין־מור או נחום גולדמן — פשוט מפני שמעולם לא עשו מעשים שנראו לנו כשליליים. עם מנחם בגין קיימנו תמיד יחסים הוגנים, אף ששללנו את השקפותיו ודרכו.

דוגמה קיצונית היא דרכו של אריק שרון. היתה תקופה שבה קיים יחסים הדוקים עם אנשי־שלום כמו עמוס קינן, ודיבר על האפשרות להקים גוף פוליטי חדש שיביא את השלום. או ניהל גם משא־ומתן עם משה קול, שהוא יונה לכל־הדעות. בשנים האחרונות שינה את טעמו (או הסיר את המסווה) והפך בעל דעות שנודף מהן ריח פאשיסטי.

בוויכוחים על ענייניים צבאיים נראה לנו לא פעם ששרון ממלא תפקיד חיובי, ודיעה זו השתקפה בדיווח השבועון. פעלו בעניין ההתנחלות, לעומת זאת, נראה לנו כאסון לאומי — וגם זה משתקף בדיווח.

את יגאל אלון חיבבנו תמיד. הדיווח עליו היה לרוב חיובי, מפני שמעשיו היו חיוביים. כאשר איכזב בתפקיד שר־החוץ, לא היה מנוס מלדווח גם על כך. לא היו שום „צילומי־זוועה".

נראה שדווקא הרשימה המוגשת על־ידי תמיר מדגישה מחדש את העיקרון היסודי של העולם הזה, המתבטא בסיסמה „בלי מורא, בלי משוא־פנים". כך צריך עיתון לנהוג. זהו אל"ף־בי"ת של עיתונות טובה.

אך יש בהערתו של תמיר זווית פסיכולוגית. ידוע שכל אדם מחפש אצל זולתו את הפגם העיקרי של עצמו, תופעה שהכמינו הנציחו אותה בפסוק „כל הפוסל במומו פוסל".

מי שמכיר את דרך־חייו של תמיר אינו מתרשם שתכונת־האופי העיקרית שלו היא הנאמנות למוסד או לרעיון. כמעט כל מי ששיתף עימו אי־פעם פעולה הפך שונאו המושבע. האנוכיות המוחלטת שלו מביאה אותו לניצול בני־אדם, שאותם הוא זורק כלימונים סחוטים אחרי השימוש.

אדם כזה יחפש אצל זולתו את המום של עצמו. וכך, בתיאור המוזר הזה של יחס העולם הזה למנהיגים פוליטיים. הוא נתן למעשה תיאור מדוייק של שיטתו שלו.

שמעי ישראל

מכתבים

פנים אל פנים – עם האוייב

לפגישות עם יאסר ערפאת יש היסטוריה.

כל היוצא חוצץ נגד פגישתם של חברי־הכנסת תופיק טובי וצ'ארלי ביטון עם יאסר ערפאת, מוטב שיטול קורה מבין עיניו. האם מגיגים יהודים וישראלים לא נפגשו עם צוררי עמנו כדי לקדם את סיכויי השלום וההצלה?

האם הרצל, וולפסון, ז'בוטינסקי ואחרים לא נפגשו עם צוררים רוסים, אוקראינים וגרמנים? האם,

„השולם הזה" (2248)
פגישה שכזאת

להבדיל, לא נפגשו מנהיגים ישראליים עם יורשי הנאצים — שחלקם נאצים פעילים — ועם מגיגים פאשיסטים, ראשי החונטה בארגנטינה ומנהיגי האפרטהייד בדרום־אפריקה?

שלום לא עושים עם ידידים, אלא עם אוייבים. כמובן, בכמה סייגים: שלא תהיה בפגישה כניעה, התרפסות, התבטלות עצמית, בגידה וכו'. האם שגרירנו באו"ם, הפרופסור יהודה בלום, נוטש את אולם המליאה כל אימת ששוהים בו נציגי אש"ף וצוררים אחרים? האם אינו עונה לנאומיהם?

פגישה פומבית, לא רשמית, בכנס ביגלאומי, לא יתכן שתהיה בבחינת בגידה יותר מאשר פגישותינו עם המצרים ובעתיד עם נציגי עמים ערביים אחרים. יתכן אף שיש בה פריצה לכיוון בלתי ידוע, ואולי לשלום.

דן יהב, תל־אביב

● ● ●

חבילה לאללה

יאסר עראפאת למען ניצחונו של ח"כ שימעון פרס בבחירות.

אל לנו לשכוח שראש־הממשלה היקר שלנו, שהיה שר־החוץ שלנו ועכשיו הוא שר־הביטחון שלנו — כשאינו שוהה בבתי־חולים עקב התקפי־הלב הקלים המזומנים שלו — הוא גם ראש מפלגת הליכוד.

על־פי סקרי דעת־הקהל האחרונים — 85 אחוז מתושבי ישראל, שלא לדבר על היהודים ברחבי העולם, משתוקקים שמנחם בגין היקר יחזור להיות מעורר־המהומות המוכר והטוב, המשליך אבנים בבניין הכנסת, תחת שיישב בכנסת ויאמץ אל ליבו את שני השרונים פלאטו ואריק — „יחזיק ידיים" עם הגברת גאולה כהן ויהפוך את ישראל ל„מנודה" של העולם כולו.

במטרה לשנות את דעתנו, מתכנן בגין מערכת־בחירות גראנדיוזית. אם לשפוט לפי הכרזותיו, ואם לסמוך על מחלקת „התרגילים המלוכלכים" של מישרדו, לא אופתיע אם ראש־הממשלה שלנו יפתיע אותנו בגילוי תוכנו של מיכתב סודי ביותר במהלך שבוע הבחירות:

„יאסר עראפאת, מנהיג אירגון השיחרור הפלסטיני — אל שימעון פרס, מנהיג מפלגת העבודה הישראלית. איחולי הלבביים, שימעון היקר. יעניק לך אלוהים כוח, עושר, בריאות ושלוות־נפש במאבקך נגד יצחק רבין על מנהיגות מפלגתכם!

„הגיע לאוזני כי לפי הכרזותיו של ראש־הממשלה שלכם, מנחם בגין, ממיטתו בבית־החולים, אתה תומך בהקמת מדינה פלסטינית עוינת בגדה המערבית וברצועת עזה — ועל כך תבורך! שמחתי לשמוע שאתה מתעלם מאזהרותיו של ראש־הממשלה בגין, ואינך מתייחס להצהרותיו שמדינה פלסטינית כזאת פירושה השמדת המדינה היהודית בעזרת הפטרו־דולרים האמריקאיים, נשק הנפט ו... כן, אפילו הפצצה האטומית.

„ייתכן מאד, שימעון היקר — כפי שמדגיש ראש־הממשלה בגין — כי פירושה של מדינה פלסטינית שכזאת יהיה הרחבת האימפריה הרוסית מלייפציג, דרך קבול ועד לירושלים. אולם, כמנהיגה של מפלגה סוציאליסטית, אין לך מה לחשוש מפני עמיתיך הקומוניסטים.

„לצורך קידום ההבנה והרצון הטוב אני מבטיח שלא להניף את דגל הטרור שלנו על גג הרבנות הראשית, ושלא להשמיע את ההימנון הטרוריסטי שלנו בשעות מנוחת־הצהריים, בין השעות 2—4 אחרי־הצהריים בבירתנו, ירושלים.

„הריני מתפלל לאללה להצלחת מפלגתך בבחירות הכלליות הבאות. מחבק אותך ומנשק על שתי לחייך, דודנך יאסר עראפאת."

יוסף שריק, תל־אביב

● ● ●

ישראל 80'

תיאור דמיוני — כל קשר בינו לבין המציאות מיקרי בהחלט.

מהי ישראל 1980? אתה ממונה על ההגנה המרחבית בשטחים. ערב אחד אתה יוצא מבית־אל זה או אחר עם נשק ביד, מסתיר את הכיפות הסרוגות ואולי אף מורח את פניך בעפר. אתה במארב לאוטובוס גדוש בפועלים ערביים השבים לכפריהם בתום יום עמל קשה בגבול הירוק, ואתה יורה בהם, פוצע אחדים מהם. אתה שב לבית־אל, עושה טוש, שוטף את העפר מפניך, ואשתך החסודה מכינה כוס קפה שחור. אתה לובש בגדים נקיים, חובש את כיפתך הסרוגה, מתפלל ויוצא לתל־אביב, לירושלים או לחיפה, לסידור ענייניים בבית הקסטל, במצודת־זאב, במישרד החקלאות או במישרד־הביטחון ואיפה לא. ואתה מפגין את שריריך הפטריוטיים בחוצות הערים. זוהי ישראל 1980!

יצחק פוביץ, תל־אביב

● ● ●

בעיקבות מילחמת איראן – עיראק

מילחמה על החידקל („העולם הזה" 2248).

על הסיבות למילחמה כתבתם, בין השאר, את הדברים הבאים: „היא (המילחמה) אישרה מחדש לקח ששום אומה בעולם איננה יכולה להתעלם ממנו: חולשה צבאית מזמינה תוקפנות".

דומה שלפי עמדתכם אין לקח זה חל על אומה אחת בילבד — ישראל, משום שאחרת קשה לי להבין את עמדתכם בשאלת הגבור

(המשך בעמוד 6)

פינקולדה אמיתית מרוכזת מרוכזת..
Holland house®
רק להוסיף רום ולשתות.

סו פינקולדות משגעות מכל בקבוק.

חפשו את הבקבוק הירוק!

חשוב שיהיה בבית

חסכוני

המפיץ:
כרמי צבי - אחים סגל בע"מ. תל-אביב, רוז' גדרה 8. טל' 03-657706-7

המכון הישראלי לספרות נשים קוסמטיקה ופדיקור

קורסים ספרות נשים - קוסמטיקה - פדיקור מניקור
הוצאת שער בחשמל (אפילציה)
* סלון ומכון יופי

תסרוקות, תספורות, החלקות, סלסול, צביעה, פסים, טיפול פנים, איפור, הוצאת שיער בשעווה
* הנחות נלות *
• מחירים עממיים • שרות מעולה•

תל-אביב יודפת 4 ליד דיזנגוף 190 226066 229388
רמת-גן הרצל 86 מול בנין אואזים "סלון אוה"

דיאנה

קבלת מודעות לכל העיתונים במחירי המערכת

בירסום אידיאל
אבן גבירול 110 תל-אביב
(פינת אנטוקולסקי)
טלפון 227117, 772118

הזמנה שכדאי לנצל:

* ריהוט עתיק: ארונות, שידות, ויטרינות, שעונים, כלי נחושת ועוד...
* ציורים וליטוגרפיות: רובין, ברגנר, מאנה-כץ, פראנקל, גולדמן, אבל, פן ועוד...
* פסלי ברונזה: עבודות ברזל אמנותיות לבית ולגן, צילומים, תחריטים...

פתוח גם בימי שישי, שבת.

הכתובת: נוריעם, רח' אורנים 37 טבעון,
טל. 04-931751

"שלע"
דשין 42 51 51
ללקוחות ללא הוצאת הכלים

למישהו מיוחד, משהו מיוחד...

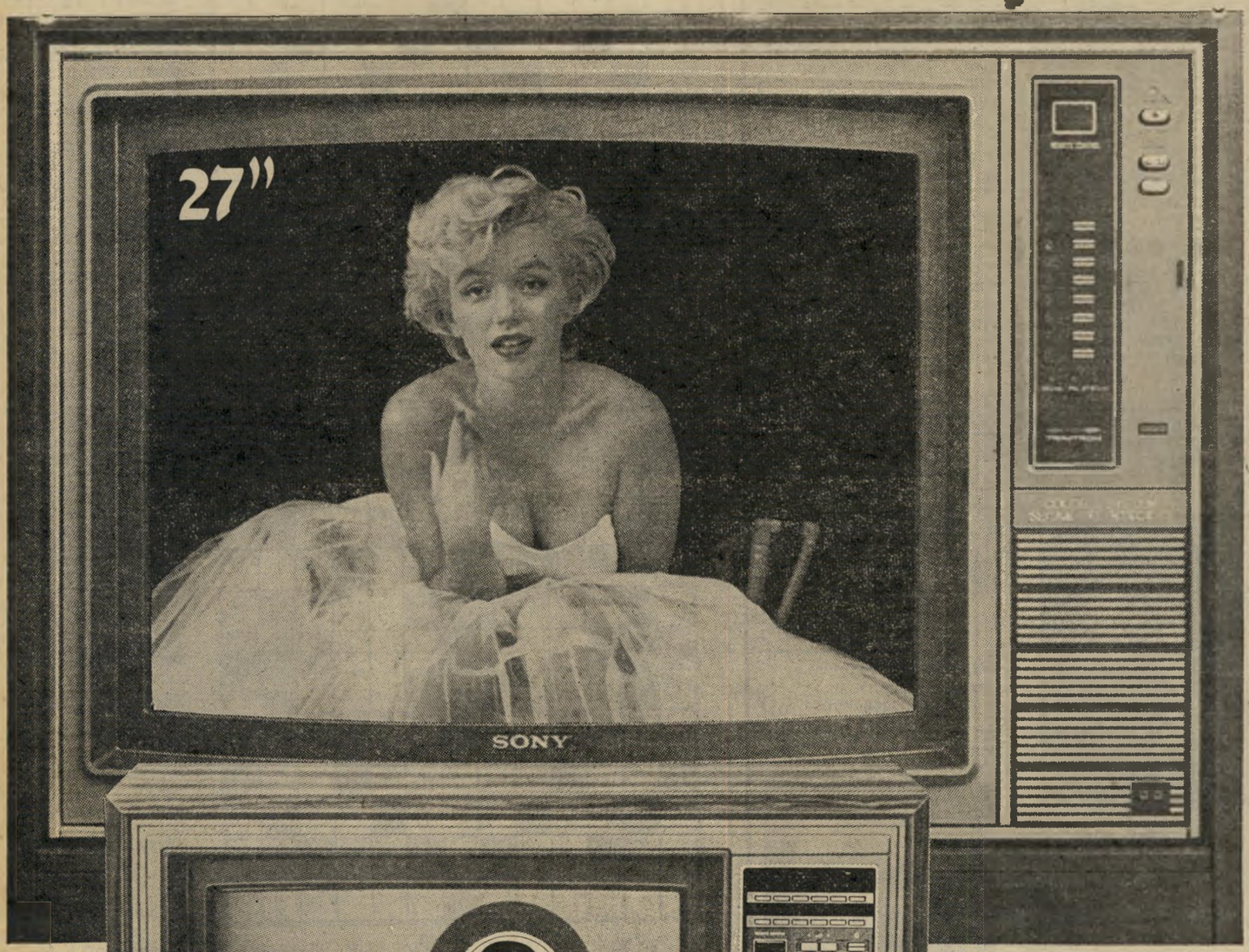

רק בטלויזיות הציבעוניות של SONY תמצא את TRINITRON, השיטה הבלעדית המקרינה את התמונה בעזרת תותח חד־קנה וטכניקת מסך משוכללת, המאפשרת קבלת תמונה חדה ובעלת בהיקות גבוהה בצבעים טבעיים.

לבחירתך מספר דגמים חדישים בגדלים שונים ובעיצוב מרהיב:

CVM-2711 PS-27"

- 3 שיטות צבע:
  PAL/SECAM אוטומטי
  NTSC אוטומטי להקרנת סרטי וידיאו מארה"ב בשילוב מערכת וידיאו ביתית SONY דגם Betamax SL-T7
- יחידה בקרה משוכללת.
- בורר מתח אוטומטי למניעת קצר.
- כניסות ויציאות וידיאו ואודיו.
- מגבר פנימי בעל עוצמה של 8 ואט המאפשר חיבור רמקול חיצוני.
- יחידת בקרה מרחוק רב־תכליתית, בעלת אפשרות לקליטת 12 תחנות, צבע, בהירות, עוצמה, השתקת קול, כיוון אוטומטי, הדלקה וכיבוי.

KV-2032 ME-20"

- 3 שיטות צבע: PAL/SECAM/NTSC אוטומטי.
- לחצני מגע לבחירת תחנות.
- בורר מתח אוטומטי למניעת קצר.
- רמקול Two Way
- יחידת בקרה מרחוק רב־תכליתית.

KV-2020 ME-20"

- 3 שיטות צבע:
  PAL/SECAM – אוטומטי, NTSC – ידני.
- לחצני מגע לבחירת תחנות.
- בורר מתח אוטומטי למניעת קצר.

KV-1842 E-18"

- לחצני מגע לבחירת תחנות.
- אפשרות התאמה אוטומטית של בהירות המסך בהתאם לתנאי התאורה בחדר בו נמצא המכשיר.
- יחידת בקרה מרחוק.

KV-1400 E-14"

- מכשיר נייד.
- לחצני מגע לבחירת תחנות.
- אנטנה VHF/UHF

בוא לראות ולשמוע הדגמה באולמי התצוגה של סוני:
תל־אביב: מגדל שלום, רח' אחד העם 9.
חיפה: קרית אליעזר, ככר מאירהוף 35.
ירושלים: קרית משה, רח' ימין אבות 6.

... אין כמו סוני.

תשבץ העולם הזה 2250

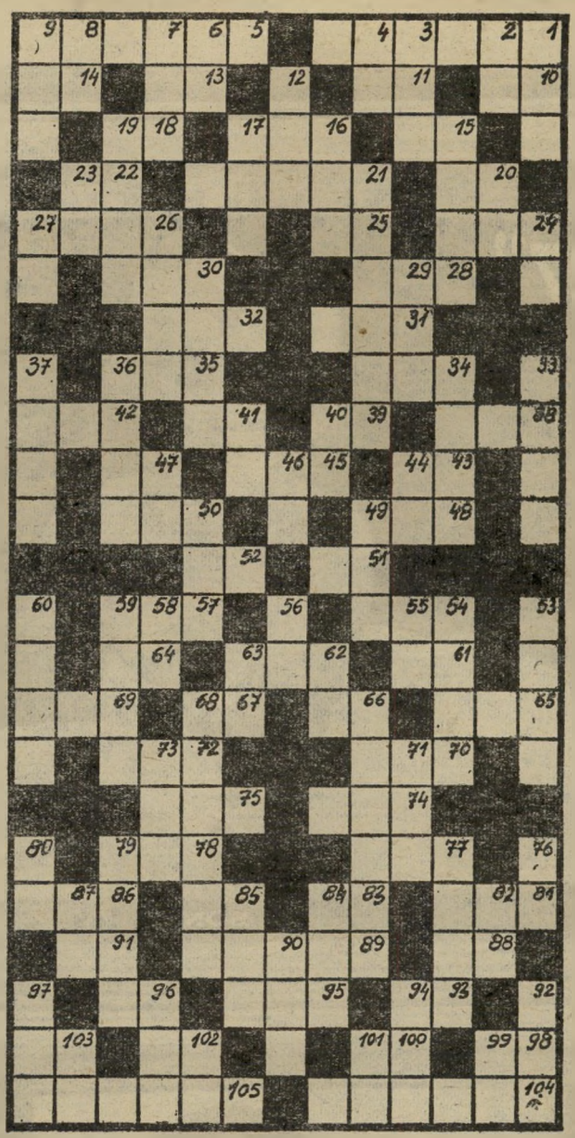

מאוזן:

1) מספר „על ברנשים ו־חתיכות" (ש"מ); 5) היום ש־אחרי החגים הרגילים; 10) כי־נוי מליצי לברק; 11) אדון פולני; 13) טרמינולוגיה פרית; 14) שם פירוש ידוע ל„שולחן ערוך" (ר"ת); 15) זמן; 16) קן בעצים לביצי חרקים; 18) התלהבות, להט; 20) גלימה, בגד לאנשים רמי־מעלה; 22) אחד השוואים; 24) צנוע; 25) צמח, שיגשג; 26) שם ארץ ערבית. כינוי לדרום; 28) הדר ותפארת; 30) דומיה; 31) מדי־נאי בורמי שהיה מזכיר ה־או"ם; 32) עצמים מרחפים ב־חלל; 34) דרוש! 35) קנה דק בפרח הנושא עליו את האבקן; 38) משל ומופת; 39) תבלין למשקה; 41) זז מן הדרך; 42) טענה לביטול פסק־דין; 43) רעננות; 45) עניין מסו־בך ומבולבל; 47) קיטור; 48) הרי; 50) מעצי היער הגדלים בארץ; 51) אנקול; 52) כיפת סלע; 54) עליו התפלל חוני ה־מעגל; 57) זרע של קיקיון; 61) צעד! 62) פילוסוף ומתמ־טיקאי בריטי בן זמננו (ש"מ); 64) אבן־יקרה; 65) הסר כל ספק; 66) בת־הקול; 67) מע־רב; 69) חור צר; 70) הבא לידי ממשות; 72) קיבוצו של המלחין דוד זהבי; 74) שקד; 75) דבור, אמירה; 77) פגיעה קשה; 78) דיור לנוודים; 81) אסוף, משפך לסיכת מכוניות; 83) קיים; 85) קידומת לשם בורמי; 86) פרח־נוי; 88) הכ־מה נסתרה (ר"ת); 89) מחזהו של פיטר שיפר שהוצג בתי־אטרון הקאמרי; 91) חסר ער־מומיות; 93) התקרב! 95) הת־אגדות לשם התקוממות; 96) גוי שהתייהד; 98) פתח עמוק; 100) בשבילה; 102) בסיס; 104) שבר־כלי, חומר ישן ו־בלה; 105) סוג נשק.

מאונך:

1) משוררת הכנרת; 2) ממהר; 3) בן־נח, אבי עמי המערב; 4) קידומת הולנדית; 6) נוזל המשמש לרפואה; 7) תנועת האוויר בטבע; 8) שן חותכת; 9) צמר הכבשים ש־נגזז; 12) שמן האדמה; 15) חלק העץ הנושר בשלכת; 16) פסל; 17) כלי נגינה של מיתרים וקשת; 19) כלי נגינה עתיק; 20) בן־מין; 21) ב־מוסקבה — לאט. בקצב מתון ושלוו; 23) קבוצת אנשים מ־מוצא אחד; 24) עיר מלוכה כנענית בתקופת כיבוש הארץ; 26) שם שושלת של מלכים במצרים; 27) נודד; 29) אני אוסר (לטינית) — עיכוב הו־צאה לפועל של חוק; 30) פרט, חלק להשלמה; 33) מופיע לעתים רחוקות; 34) קומיסיון; 36) פחד; 37) מעוקר, מי ש־נשלו כמנו אשכיו; 40) אדמת חול נודד; 41) מרח; 44) קיר־מגן; 46) עוף טרף; 47) כוח עליון; 49) יחידת התגדות בחשמל; 50) מבצר חרב ליד ראש־העין; 53) רובע; 54) מחשוף; 55) קוץ; 56) רצועה; 58) למזכרת; 59) בעל ש־נבגד; 60) סרח עודף בבגד; 62) ירד בצורה ספרותית; 63) ראשי תיבות של מטבע ישראי; לי שעבר אל ההיסטוריה; 66) שמה של הברכה שמברכים על הלחם; 68) אישה של הלגה היפה; 71) נשק לקרב פנים־אל־פנים; 79) תואנה; 76) זעיר; 77) שושלת קיסרים ב־סין, משלה בשנים 1367—1644; 79) מחולל הרפורמציה הפרו־טסטנטית בגרמניה — תרגם התנ"ך לגרמנית (ש"מ); 80) שנון; 82) מלכודת; 84) היה מלא המולה ותנועה; 85) אנרגיה קורנית; 87) נעלה; 90) קנה הגרון מתחת ללוע; 92) תוצר לאומי גלמי (ר"ת); 94) מגן, צנה; 96) הלוקח בס־תר רכוש זרים; 97) חסר־דעת; 99) שיח הדפנה; 101) האות החמישית בא"ב; 102) ככה; 103) תו בסולם התווים.

מכתבים

(המשך מעמוד 4)

לוח: התביעה לחזרה לגבולות ה־4 ביוני, הקמת מדינה פלסטינית וכו'.
אירית ריינהר, פתח־תקווה

● הקמתה של מדינה פלסטינית לצד מדינת־ישראל, תוך הכרה הדדית והסכם שלום, אינה מחלי־שה את ישראל ואינה מזמינה תוקפנות. ההיפך.

מילהמת איראן־עיראק נותנת ל־ישראל הזדמנות כפולה: לחסל את התשתית הגרעינית של עיראק ל־שנים רבות ולפצפף את החזית ה־מזרחית (קודם כל את סוריה ו־אחר־כך את כל מי שיצטרף אליה — ירדן, סעודיה, לבנון וכו'). מדי־ניות הפרופיל הנמוך היא מדי־ניות של בת־יענה. כאילו שאין רואים את ישראל. כאילו שלא מצטיירים ומתארגנים כדי להכי־תה בזמן ובתנאים הנוחים ביותר לאויב.

מדוע צריך לתת לאויב את כל התנאים הנוחים, במקום לנקוט מדיניות של יוזמה נגדו? מי יודע מתי תהיה הזדמנות נוספת ליזמה שכזו. את מחירה של מדיניות בת־היענה ישלם כל בית ישראל, כמ בעבר. האם אי־אפשר ללמוד לקח? לכן יש לחסל את... ו־לפצפץ את...
עמי ליבנה, עין־חרוד מאוחד

● ● ●

לטובת הילדים

בעיקבות התשקיף „צ'יצ' נכנע להורים" („העולם הזה" 2248).

ראש עיריית תל־אביב לא ניהל מילהמה נגד ההורים ברמת־אביב

ראש עיר דהט
לקסיקון לענייני מילחמות

ג' ולכן גם לא נכנע להם. בשל מחסור בכיתות לימוד הוחלט לר־שום לכיתה א' ילדים מרמת־אביב ג' בבית־ספר ארזים, הנמצא ב־קרבת מקום. ההורים התנגדו — אך העיריה לא יכולה היתה להיע־נות להם. בסופו של דבר, אחרי שנידחו בבג"ץ, החליטו הורים לפ־נות לוועדת־העיררים בה חב־רים נציגי מישרד־החינוך והעיריה, רופאה ופסיכולוג (כפי שהוצע להם מזמן על־ידי העיריה). מתוך התחשבות בגורמים פדגוגיים, רפו־איים, ופסיכולוגיים, נענו שישה הורים — וילדיהם לומדים בבית־ספר רמת־אביב ג', בעוד 17 ילדים אחרים לומדים בבית־הספר אר־זים. הדרישה ההתחלתית, שבגינה ניהלו הורי רמת־אביב ג' מאבק — היתה לבנות כיתה נוספת ב־בית־הספר בשכונה, במקום ש־אינו מיועד לכך. עמדה זו לא נתקבלה גם עתה והילדים שבכל זאת נרשמו לבית־הספר לומדים בכיתות הקיימות.

נציג העיריה בוועדת־העיררים יכול היה, מטעמי יוקרה, להתנגד לרישום אותם תלמידים לבית־הספר רמת־אביב ג', אך העדיף את טובת הילדים.

הידיעה שלכם התעלמה ממרבית העובדות הנ"ל. בעיקר התעלמה מהעובדה שמדיניות העיריה — לפיה אין להוסיף חדר ברמת־אביב ג' — התקיימה, וכי באותם מק־רים בוודים שבהם נענו ההורים, נעשה הדבר מסיבות פדגוגיות, רפואיות ופסיכולוגיות, ולא מ־נימוקים שהעולם הזה נטלם מ־לקסיקון לענייני מילחמות וקרבות.
רוני רימון,
דובר עיריית תל־אביב

● על־פי המידע שבידי העולם הזה, כל הפרטים שפורסמו בתשקיף היו נכונים ואילו הסבריו של דובר העיריה אינם מדוייקים.

● ● ●

אוויר עכור

סיבוב נוסף במילחמה שבין „עכשיו" ל„נמר של נייר" („העולם הזה" 2244).

התקפתו אחוזת־העווית של נמר של נייר על הספר חמצן של פרץ בנאי היתה דוגמה לביקורת בלתי־שקולה. פרץ בנאי הוא משורר מחונן, שהצד ה„עדתי־מזרחי" ב־

בעל מדור עומר
חמצן או חנקן?

כתיבתו איננו פולקלור, אלא אמת נפשית המשולבת בכלל מערכי החוויה, התוכן והצורה של שירה מודרנית מעולה.

אנו בטוחים, כי ספר זה ייזכר זמן רב אחרי שתישכחנה ההשמ־צות של נמר של נייר, שכשמו כן הוא. את ה„חנקן" שבדבר מצאנו לא בספרו של בנאי, אלא באוויר העכור שמילא את ה„בי־קורת" של דן עומר.
נועה גורביץ, מזכירת עכשיו; תל־אביב

● ● ●

טלוויזיה

נורמל־יזציה בעברית

בעיקבות הצעותיו של ה־קורא חיים נקר בדבר שמות עבריים למילים לוע־זיות („פורום העולם הזה" 2247).

הנה הצעותי, שגם הגשתין ל־אקדמיה ללשון העברית: **טלוויזיה** — צופית, צפי, צפיון; **נורמא־ליזאציה** — תיקנון, הרגלה, מיס־לול („היחסים התמסללו").
ד"ר עדי אבינרי, ירושלים

● וכה ייאמר: בצפיון ראינו תוכנית מעולה על התיקנון שבין ישראל ומצריים. או: הנהלת ה־צופית פסל תוכנית על ההרגלה...

● ● ●

צער בעלי־חיים

לא להרביץ ולא לפגוע, אלא לאהוב ולרחם, להגן ולעזור.

נודע לנו שמוסד חינוכי, גן־
(המשך בעמוד 8)

שרתון לגברים כמוך

"מאז ששמתי
את "שרתון" על הכוונת
איני מחליף אותה
באף סיגריה אחרת.
אני אוהב את הטעם
המיוחד של "שרתון".
יש בה תערובת מעולה
של טבק וירג'יניה
והיא נותנת לי
הנאה אמיתית.
עם "שרתון"
קלעתי בול!"

מוקד 55

מכתבים

(המשך מעמוד 6)

חובה. השייך למישרד־החינוך, ראה כחינוכי להדגים בפני הילדים את משמעות יום־הכיפורים על־ידי הריגת דג לעיני הזאטוטים. האין מחנכינו יודעים שהילד נוטה לחקות את המבוגר, כך שלא יבין את הסבל ואת הכאב של הריגת חיה, וכתוצאה מכך אף לא יבין את סבלו ואת כאבו של חברו? אנחנו מחנכים לא להרביץ ולא לפגוע, אלא לאהוב ולרחם, להגן ולעזור.

כיצד יבין הילד הרך שכך יש לנהוג בבעלי־חיים, כאשר מחנכיו נותנים לו גושפנקא רישמית למעשי הרג וסבל המכוונים נגד יצור חי וחסר־מגן? האם נהפוך את מדינתנו למדינה לבנטינית, שבה שוחטים בהמות ברחוב ונוהגים זילזול בבעלי־חיים?

הדרה פרידשטין, יו"ר אגודת צער בעלי־חיים בישראל, תל־אביב

● ● ●

מלפני שנות דור

ח"כ שמואל תמיר מנסה, בעזרת תצלומים ישנים, לשמור על תדמית של צעיר נצחי.

כרגיל, סיפק שר־המישפטים לשעבר, ח"כ שמואל תמיר, תמורת המדור, מרים בנימיני, וזאת על מנת להתעדכן לגבי המפה האסטרולוגית שלו.

ורד קאופמן, רמת־גן

● ● ●

עבודת אלילים

המילחמה, הדלק, המכוניות, בני־הנוער והמתנדבים.

מילחמת איראן־עיראק מדאיגה אותי מאוד: אם חלילה יחסר דלק — יהיה חשש רציני שבני־הנוער שלנו לא יוכלו עוד לעשות חיים משוגעים. תחת לנסוע מדלת לדלת הם ייאלצו לנסוע כמו עניים — באוטובוסים. הישראלי היפה לא יוכל עוד לצפור, כדי להכריז חגיגית על הופעת כבודו. הוא יאלץ להרים את ישבנו ולצעוד על רגליו. ואוי לאותה בושה!

האוויר יהיה נטול רעש וגזים מרעילים. יהיה משעמם. אנשים יקבלו דיכאון ויתחילו לשבת בבית ולעשות מדיטציה — המושמצת בפי רבנים מסויימים כ„עבודת אלילים". כך תיווצר, חס־ושלום, סכנת כליה על העם הנבחר היושב בציון.

לכן אני מציע לממשלה לקדם את פני הרעה ולהטיל מס מיוחד, שיציל את המצב ויאפשר לעם ישראל להמשיך לבלות עם מכוניותיו הפרטיות למען קיומו הנצחי.

ישראל ברדוג, חולון

האזנתי לשיחת בין־השמשות של אייבי נתן בעניין מיבצע התנדבות שלו לעזרת הקשישים. אייבי שמח שיש התנדבות, אבל כואב לו שאין די מתנדבים. הוא מחפש דרך איך למצוא את המוני המתנדבים, כדי שהאווירה בארץ תשתנה.

אייבי היקר, את המוני המתנדבים לא תמצא — כי הם אינם. אבל אתה יכול ליצור אותם, ואז יהיו לך כמה שרק תחפוץ. מנסיוני האישי אני יודעת רק על תרופה אחת, סם מופלא הפותח את לב האדם ומעורר בו את הרצון לתת, לעזור ולאהוב את הזולת — כפי שאתה חולם. סם־קסמים זה הוא לא פחות ולא יותר מאשר מדיטציה! לפיכך, אייבי, רק אם תוסיף לתעמולתך הטובה גם את הסם הזה — היא תניב יבול רב. אחרת, כימעט כל עמלך ירד לטימיון.

ברוך השם, אין צורך לייבא מדיטציה. יש לנו כאן לפחות חצי תריסר פירמות כאלה, וחבל שרק כה מעטים מנצלים את האוצרות שמעניקה המדיטציה. קול השלום של אייבי נתן יכול לשנות את האווירה בארץ אם יהפוך את המדיטציה לנחלת ההמונים. ישר־אל מצפה מאייבי שימלא תפקיד זה!

שירית שנקרי, חולון

● כל חסידי המדיטציה בישר־אל הם חולונים — כך מסתבר מ־מיכתבי הקוראים בר־דג ושנקרי, שניהם תושבי חולון.

הדיוקן של תמיר
נעורים נצחיים

נה מימים עברו לעיתונאי ישעיהו בן־פורת, שפירסם בידיעות אחרונות סידרת שיחות עימו.

מרדכי מירר, ירושלים

● ● ●

בזכות ההורוסקופ

חוות דעתה של חובבת אסטרולוגיה.

כקוראת קבועה של עיתונכם הנני מתרשמת שוב ושוב ממדור ההורוסקופ שלכם, שכן הנני חובבת אסטרולוגיה והמדור נכתב ברמה גבוהה. אבקשכם את מענה של

בסטודין אורין לגרפיקה גם השמים אינם הגבול

בתיכנון, ביצוע והפקה כל תחומי העיצוב הגרפי

עיצוב גרפי • אילוסטרציה • הוצאה לאור

רח' אמיל זולא 2, תל־אביב, טלפון: 03־232825.

כלי זמר מעריב | ידיעות אחרונות | הארץ | השולם הזה | בנק דיסקונט | הוליאטרון חיפה | בית ההוצאה פרסום אוניברסיטת ת"א | התיאטרון הלאומי הבימה

מועדון 5 לתרבות חדשה
רח' הס 5, תל־אביב
טל' 297263

יום שלישי 21.10.80
מ„ליל העשרים" ועד „סטריפטיז אחרון"
שיחה עם המחזאי
יהושע סובול

המועדון פתוח בימי שלישי משעה 8.30 בערב. התוכניות מתחילות בשעה 9.00 בערב.

בריזה
מוסיקפה
הרברט סמואל 80 טל 56992
בלוז, פולק, ג'ז, רוק
פתוח כל יום כולל יום א' משעה 21.00

רשיון נהיגה
2400 שקל
בי"ס לנהיגה „גבע"
טל. 253230

תן טרמפ לחייל

למד צילום
קורסים לצילום שחור לבן וצבע למתחילים ומתקדמים.
מעבדות לעבודה עצמית.
קמרה אובסקורה
כתובתנו החדשה ביאליק 23 ת"א, טל. 658677

בחר את האופניים שלך כמו שספורטאי אמיתי בוחר את שלו.

"הדבר הראשון שאני בודק הוא השילדה (מסגרת). השילדה של אופני פיג'ו עשויה פלדה קונית. במילים פשוטות, כל צינור בשילדה עבה יותר בקצותיו והולך ונעשה דק יותר לקראת המרכז. כך מושג חוזק בנקודות החיבור יחד עם קלות במשקל הכולל (עובדה: "פיג'ו" נחשבות לאופניים החזקות ביותר בעולם).

עמידות

"כל שילדה של אופני פיג'ו עוברת ציפוי מתכתי נגד חלודה וליטוש בעבודת יד. השילדה מוכנסת לתנור שלוש פעמים, בכל פעם עם שכבה נוספת של צבע מטאלי. לבסוף צובעים אותה בשכבה רביעית של לכה שקופה. תהליך זה מבטיח שאופני פיג'ו ייראו כחדשות זמן רב.

מהירות ונוחות ברכיבה

"הרבה מוכרי אופניים ניסו להרשים אותי עם מספר שיניים גדול בגלגל השיניים האחורי, אבל מה שקובע באמת הוא **היחס** בין גלגלי השיניים האחוריים לגלגלי השיניים הקדמיים.

"פיג'ו" בונים אופני ספורט מאז 1885 והם הגיעו למערכת יחסים אידיאלית בין גלגלי השיניים להבטחת מקסימום מהירות במינימום מאמץ. אלופים כמו ברנארד תוואנא, אלוף הטור דה פראנס, וגי סיביל, אלוף צרפת רוכבים על אופני פיג'ו.

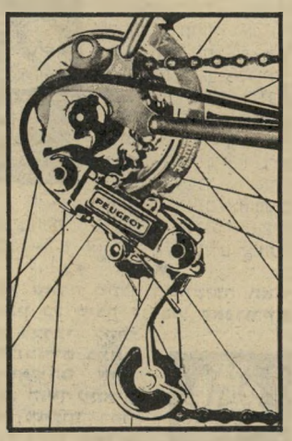

מחליפי הילוכים

"מחליף ההילוכים הצרפתי "סימפלקס" הוא ללא מתחרים. אם היית קונה אותו בנפרד, הוא היה עולה לך בערך פי 2.5 מ"שימאנו" היפאני ובצדק. אך על אופני פיג'ו, "סימפלקס" הוא ציוד סטנדרטי. ידיות ההעברה של "סימפלקס" מצוידות בראצ'ט למניעת התחלקות ולשליטה טובה יותר.

בטיחות

"בניגוד לאופניים אחרים בהם מורכבים חלקים שונים ממקומות שונים בעולם, רוב החלקים באופני פיג'ו הם מתוצרת צרפת. כגון שרשראות "סדיס", מערכות ארכובה "סטרונגלייט", מושבי "אידיאל" אורטופדיים, חישוקי "סופר צ'מפיון" ו"ריגודה".

אך יש יוצא מן הכלל חשוב אחד: בנושא הבלמים הרחיקה פיג'ו לכת עד גרמניה כדי להשיג את בלמי Weinmann הידועים בעולם.

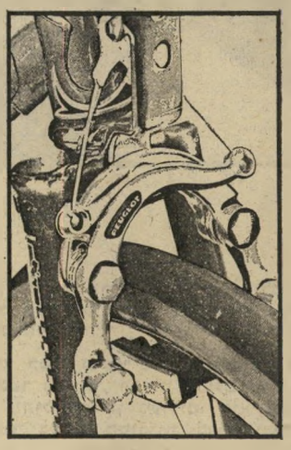

בלמי Weinmann הם מאוזנים. הכיוונון הוא ידני. ויש להם ידיות כפולות כדי שאוכל לבלום גם כשאני רוכב זקוף.

באופני פיג'ו יש עוד שני אמצעי בטיחות שאינך רואה: הראשון הוא ציר מרובע של גלגל השיניים הקדמי, ולא ציר עגול העלול להשתחק וליצור "חופש" בין הדוושות לבין גלגל השיניים. האמצעי השני הוא המזלג הקדמי, העשוי מפלדה רכה. במקרה של התנגשות יספוג המזלג את עוצמת החבטה והשילדה תישאר בלתי פגועה.

צמיגים

"הצמיג הוא אחד החלקים המתבלים במהירות באופניים. אופני פיג'ו באים עם צמיגי מישלן הידועים. אחרי מבחן של 5,000 ק"מ שנערך ע"י מכון התקנים הישראלי עדיין נראו צמיגי מישלן כמו חדשים. חוץ מזה, צמיגי מישלן הם High pressure כלומר, אתה יכול לנפח בהם הרבה יותר אויר להשגת יותר מהירות.

חלפים

"עם התפשטות "שיגעון האופניים" בישראל צצים כל יום יבואנים חדשים המביאים אופניים, לא חשוב מהיכן.

חברת פיג'ו בישראל דואגת לאספקה שוטפת של מלאי חלפים אורגינליים לאופני פיג'ו. ממש כמו למכוניות פיג'ו"

מיקי ברקוביץ

CYCLES
PEUGEOT
האופניים הצרפתיים המובילים

אריאלי

תל־אביב אורי לוי, יהודה המכבי 67, 03־449282; חוקק נתן, מרכז האופניים, דרך פ"ת 100, 03־335872; מנחם כהן, מרמורק 21, 03־245417; **סוכנויות קופמן, גלידה מונטנה** סוף רח' דיזנגוף, 03־455141; **סוכנויות קופמן**, החשמונאים 105, 03־268155; סבטוב יצחק, לוינסקי 80, 03־824734. **ירושלים ידידיה**, אגרון 22, 02־227696. **חיפה דנטי**, המגינים 22, 04־535849. **רמת־גן המתנה**, ז'בוטינסקי 62, 03־726666. **רחובות** מנחם מרכוס, הרצל 184, 054־54409. **נהריה וולפוביץ'**, הרצל 63, 04־920543. **ראשון לציון אפנית**, הרצל 86, 03־953914. **רעננה בן דוד צבי**, רמב"ם 10. **בני ברק אופנים**, ז'בוטינסקי, פינת מודיעין. **רמת השרון כל־נוע**, סוקולוב, 03־485613; **סופר ספורט**, סוקולוב 85. **בת־ים אוחנה ניסים**, רוטשילד 29, 03־872928. **סביון ענתבי עזרא**, מרכז מסחרי, 03־752820. **הוד השרון אופני לי־נוי**, השרון 24, 052־34357. **חולון** רונקו עזרא, סוקולוב 67, 03־845743. **עפולה** מרכז האופניים, מזרחי, דה הוז 21, 065־91088. **טבריה** אדלמן, רח' הגליל 067־21406. **אילת** מוסך ישראל, אזור התעשיה 059־3001.

מדים בנימיני

דויד גלאס:

להרשים את הסביבה

שמש — מאזנים, ירח — עקרב, אופק עולה — תאומים.

אדם מעודן ורגיש מאוד, מודע היטב למתרחש סביבו, מצטיין באופטימיות ותיקווה בלתי־נלאית. למרות זאת, לעיתים־קרובות החיים אינם עונים על ציפיותיו ומאכזבים. לפעמים קיים בו קוצר רוח ילדותי. נעים להימצא בחברתו, הוא ספונטני, מלא רעיונות רוח, חוש־הומור וסקרנות.

עם כל זאת החיים אינם מפנקים אותו, לפעמים הוא מוצא את עצמו קורבן למצבים טרגיים. למרות שהוא מוקף חברה, ומאוד מקובל על ידידיו, הוא חי בהרגשה שמעטים מסוגלים להבינו, וונוטה להתבודד בתוך המיסגרת החברתית השוקקת, נמנע מלהשתתף בשלמות בחיים עם האנשים הסובבים אותו.

הרצון להועיל לחברה משתלב טוב עם הצורך והיכולת לבטא את עצמו. הוא ניחן בכישרון כתיבה, כישרון דיבור, משיכה חזקה למוסיקה ובכושר דרמטי מעולה. במפגש חברתי הוא מלא קסם, ומסוגל לסחוף אחריו את הנוכחים בסיפור מרתק או בבדיחה המסופרת היטב. לא קל לתהות על קנקנו, כיוון שלמרות שהוא עצמו יכול להשפיע על אנשים רבים, העבודה לא תהיה קלה, אך בכל זאת תהנה. מבחינה חברתית זו תקופה שבה עשויות להתרחש חוויות מוזרות. היכרות עם אנשים מפתיעים שיוסיפו תבלינים לתקופה, עתידה בסופו של עניין לשנות את דעתכם על אנשים שאליהם הייתם קרובים.

ה"כ דויד גלאס בכנסת
קוצר־רוח ילדותי

שור ביטוי שבו הוא שליט בלעדי ומומחה. כאשר הוא נפגע, הוא בולע ואחר־כך מתחסן. כלפי חוץ לא מראה את רגישותו הרבה, הוא מתנהג בנימוס, קלילות וברוח חופשית, לא רוצה להכביד על סביבתו, אך נושא בתוכו את ההתחייבויות. הוא מוטרד ועייף, החיים מכבידים עליו בתקופה זו והוא מתגעגע למקום מרוחק, מעניין, וחולם על עולם שכולו טוב שבו יוכל למצוא לעצמו מו מרגוע.

יש כמה מישורים שבהם חש נוח ומוכשר במיוחד, הבולט מכולם הוא כושר ניהול ואירגון מעולים. הוא מסוגל לפתור בעיות מסובכות בדרך מעשית. יודע מהי הדרך המתאימה וההיצמדות לדרך זו עוזרת לו להצליח בדרכו. גאווה ועקשנות מצויות בו ובכמו כן נטייה למצבי רוח. הוא עובד מעולה וחרוץ.

הדגש באישיותו — שיתוף פעולה עם הזולת, יחסים טובים ונעימים עם עובדים אחרים, גם מקום העבודה חשוב שיהיה נוח ובעל אווירה תרבותית. לפעמים „חוטא" באהבת נוחיות מוגזמת. הוא אדם שנולד עם שפע הזדמנויות טובות. בכל מה שקשור להצלחה מיקצועית, שואף להתקדם ולהגיע למעמד מכובד, הדרך להצלחה לא קלה, מכיוון שנמשך לסיכונים ואלה יכולים להוות מיכשול לפני כל הצלחה משמעותית. לילדים יש לו יחס מיוחד הוא אוהב אותם וכל מה שקשור אליהם, ומעוניין לשפר את חייהם ולדאוג לכך שיחיו בסביבה מתורבתת הנותנת אפשרויות שוות לכולם. הוא רגיש לסבל הזולת בכלל ולסבלם של ילדים בפרט. ביחסו לסובבים אותו ולקרובים אליו, כאמור, הוא יוצר מרחק, ואינו מעוניין בקירבה אמיתית. מכוון את מירצו להתקדמות שתבטיח לו מעמד גבוה. כאשר מקשיב לאחרים לא תמיד מתעניין בדבריהם, ועסוק במחשבות על התשובה המתאימה. כשמרגיש שאנשים מפריעים לו בדרכו, הוא משתחרר מהם, הוא מוכרח להיות הראשון ושואף להיות מנהיג. בשאיפתו זו הוא מסוגל להתאים את עצמו לערכים משתנים. לפעמים יוצר לעצמו תדמית של לוחם על־מנת להרשים את הסביבה.

למרות שבדרך־כלל הכוכבים מביאים לו שפע של הזדמנויות טובות, דווקא בתקופה זו נראה שהוא נמצא במצב לא נוח. כוכב סטורן נכנס למאזנים וגורם לו למצב רוח רציני, כבד ואפילו מדכא. זו תקופה חשובה שבה עליו לקחת על עצמו אחריות רבה. אך למרות הקשיים, ההזדמנויות הטובות ישובו, ויסייעו לו להתקדם ולקדם את שאיפותיו.

השבוע המתקרב ישרה עליכם מצבי רוח מוזרים. מצד אחד תחושו התעוררות, התלהבות וצורך לצאת מהשיגרה האפורה. מצד שני, דווקא בתקופה זו אתם דורשים מעצמכם יותר מתמיד להתחשב בכל אלה המחלקים את חייהם אתכם. לפחות תוכלו לתכנן נסיעה לארץ אחרת, ביחוד אם זו קשורה להשתלמות או אפילו ללימודים ממושכים באותה ארץ. מבחינה כספית, זה הזמן לחשוב על כיוון חדש שישפר את מצבכם הכספי.

* * *

בשבוע זה מתברר שהעבודה תופסת את רוב הזמן. אנשים סומכים עליכם ומתייחסים ברצינות רבה לשיפוטכם בעניינים מיקצועיים. המתח שאתם חשים כתוצאה מאחריות זו יחלוף, אך עדיין לא בשבוע זה. מבחינה רגשית ההזדמנויות מצויות בשפע, יש לפתוח עיניים ולשנות את ההתנהגות הרגילה, ההעזה והיזמה יהיו לעזר רב בעניינים אלה.

* * *

הבילויים הקלילים והבלתי־מחייבים יובילו לקראת פרשה רצינית יותר ומחייבת. רצוי לא להבטיח הבטחות שאי אפשר לעמוד בהן מאוחר יותר. עניינים כספיים יקבלו תפנית מעניינת, אפשר לנצלה לטובתכם. קשרים עם אנשים היושבים בחוץ־לארץ יתקדמו ויביאו לתוצאות משביעות־רצון. במקום העבודה תתקלו במקרים מוזרים ובלתי־רגילים. אנשים חדשים ומעניינים מאוד ישפיע עליכם.

השבוע תהיה הזדמנות לקחת יוזמה ולקדם עניינים הקשורים לרכוש. גם בעבודה תשקיעו מאמצים רבים, העבודה לא תהיה קלה, אך בכל זאת תהנה. מבחינה חברתית זו תקופה שבה עשויות להתרחש חוויות מוזרות. היכרות עם אנשים מפתיעים שיוסיפו תבלינים לתקופה, עתידה בסופו של עניין לשנות את דעתכם על אנשים שאליהם הייתם קרובים.

* * *

אריות שהתעייפו משמחות, חגיגות ובילויים, ומתגעגעים למשהו שונה, יוכלו לשוב ולהתחדש אם ישנו כיוון ודרך. הזמן מתאים ללמוד דברים חדשים ומושכים. כדאי לחשוב על לימודים רציניים בשטח מעניין ומועיל. חלק מכם חושב שב על מעבר למקום שונה, למעשה, אפשר לומר שהתקופה מתאימה להתחלות חדשות חדשות בתחומים שונים. המרץ המתעורר בתוככם מעיד על כך שזה אכן זמן מתאים, ומוביל להצלחה.

* * *

מזלות אחרים יכולים להתקנא בכם בתקופה זו. מבחינה כספית המצב משתפר, התקופה מלאה פעילות ומעניינת. למרות שאתם עלולים להוסיף לעצמכם קצת מתח נפשי, בעזרת פעילות יתר, תצליחו להתגבר עליו, והוא יחלוף כעומת שבא. החיים הרבה יותר מהנים, אתם מגלים אדיבות ונדיבות לסובבים אתכם. אפשרות טובה ליצור יחסים קבועים או לבסס קשרים רעועים בשבוע זה.

התקופה אינה מתאימה לשינויים גדולים, כמו במישחק המונופול יש „להעצר בתחנה" לחשוב, ולהיזהר! את התוכניות יש לתכנן בביטחון ולטווח ארוך. התקדמות ברגע זה לא אחידה, האנרגייה פנחתת, ועלולים להיות אף עיכובים מתסכלים. אך לא הכל שלילי בשבוע זה, יש לנצל את הבלתי־צפוי, שיכול להביא לתנאים חדשים וטובים יותר. רעיונות שהצעתם לא מזמן יזכו לעיון מחדש, ויש סיכוי רב שאכן יתממשו.

* * *

אם העקרבים נחשבים בדרך־כלל לשומרי סוד, בתקופה זו עליהם להכפיל את זהירותם ולהשגיח על מוצא פיהם. בכל מה שקשור לעניינים כספיים, הזדמנות נפלאה לפתוח בתוכנית חדשה או גישה שונה שתביא בעתיד להצלחה כספית, אך כאמור הסודיות הכרחית. בשבוע זה אתם חשים צורך לנוח ולהתבודד מעט, פעילות רועשת ועליזה מדי גורמת לעייפות ולמתח שקשה להשתחרר ממנו. קיראו הרבה.

* * *

בתקופה זו חשים מרץ רב וצורך להיות עסוקים. יצר הביזבוז יתעורר גם הוא ואתם עומדים לשמח את בעלי העסקים, שיעזרו לכם ברצון לרוקן את הכיסים במהירות וביסודיות. למרות זאת המצב הכספי נראה טוב ולא תחושו מחסור. מבחינה חברתית הפופולריות שלכם עולה, חברים ותיקים וטובים ייזכרו בכם, וינסו ליצור קשרים עמוקים יותר.

לאחר תקופה של התרגזויות בקשר לעניינים מיקצועיים, מתחילים להופיע ניצוצות של הצלחה והערכה מחודשת. יש סיכוי להחליף תפקיד או עיסוק. גם אם יש התלבטויות בקשר לשינוי, יתברר שהוא יביא ברכה רבה. ומה שחשוב יותר, בני המין השני שמים לב אליכם בכל מקום שבו אתם מצויים. אתם משרים על סביבתכם הרגשה טובה ואפילו מורגשת, לא יוכלו להתעלם מכם.

* * *

טעם של שיגרה מתלווה לתקופה האחרונה, אין כל סיבה להיכנע לאפרוריות. ראשית, כדאי להתפנות ללימודים בתחומים שאליהם אתם נמשכים. חזמן מתאים לתיכנון נסיעות רחוקות, וליצירת קשרים עם ידידים שמפוזרים בארצות שונות. ואילו כאן תוכלו להגיש סיוע נפשי לידידים שאת צרותיהם הם רגילים להשמיע באוזניכם. מבחינה רומנטית, יש סיכוי ליצירת קשר חדש.

* * *

תקופה שבה מצב הרוח משתנה מיספר פעמים במשך היום, מעליזות לעצבות וחוזר חלילה. בני הזוג מתקשים להביניכם בתקופה זו, כדאי לנסות להתייחס לצד השני, להתחשב בו ולתת לו להימצא במרכז החברה. בימים אלה כדאי אפילו לוותר מעט על הזכויות, ולהשלים עם רצונות מנוגדים לשלכם. יש לדאוג לעניינים כספיים, לנהוג בחיסכון ולהימנע מקניות אימפולסיביות ולנהוג בזהירות בכסף.

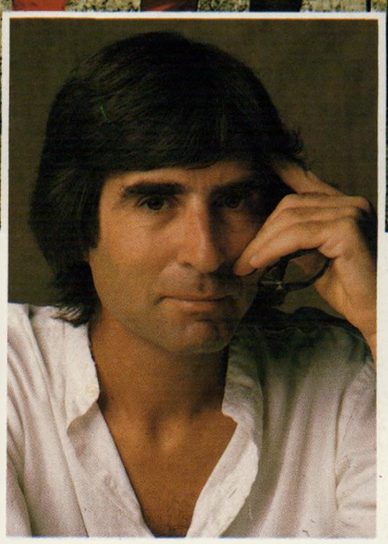

"רק עם קודאק"

בן-לם, צלם אופנה

"כשמדובר במצלמות — כל צלם מקצועי מעדיף מצלמה מתוצרת אחרת.
אך כשמדובר בפילם — אין בכלל חילוקי דיעות. כשצלמים מקצועיים
מדברים על פילם הם מתכוונים לקודאק. לא לשום דבר אחר.
התמונה הזאת, כמו כל שאר התמונות הטובות שצילמתי אי-פעם, צולמה
בפילם קודאק.
אני מצלם רק עם קודאק".

בן לם

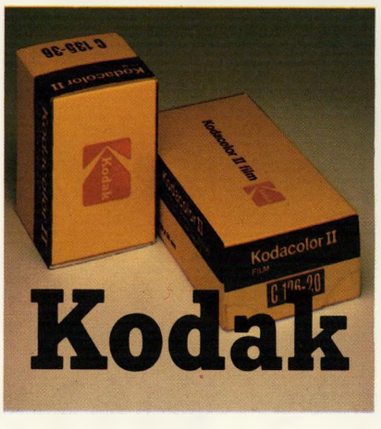

בן-לם הוא אחד מצלמי האופנה הבולטים ביותר בארץ. הוא הוא הצלם שהעלה
את צילום האופנה בארץ לרמה בינלאומית. סיגנונו המיוחד במודעות
פרסומת אין ספור וכן בכתבות אופנה מצולמות הכתיב במידה רבה את
הסטנדרטים הקובעים כיום בצילומי אופנה בישראל.

העולם מצלם בקודאק.

בכל פעם שהם מלקקים את האצבעות, אני קורצת לתנור אמקור החדש שלי.

אילו יכולת לראות את "קרביו" של תנור הבישול והאפיה של אמקור, היית רואה במו עיניך את היתרונות שלו על פני תנורים אחרים.

היית מגלה:

* שהוא אופה ומבשל ב-2 התאים בו זמנית.
* שהוא בנוי רק מחומרים מעולים.
* שבזכות הניצול האופטימלי של גז, הוא חסכוני ביותר.
* שהבידוד שלו מונע בריחת חום.

וכדי להשלים כל זאת, התנור הכפול של אמקור נושא את הסמל של מכון התקנים הישראלי.

תנור הבישול הטוב ביותר במחיר נמוך מכל מתחריו.

שי מיוחד: מערכת כלי קרמיקה מפוארת של "לפיד" לבישול אפיה והגשה.

התנור הכפול של אמקור.

טוב להיות בבית.

שרות
אמפא
שרות ללא תחרות

מפיצים אמפא וסוחרים מורשים

שמעון פרס מכחיש שחיים בר־לב ממונה על איסוף תיקים שבהם חומר אישי על יריבי המערך

מרגלים במערך

עד הישיבה שנערכה לפני שלושה חודשים בביתו של שימעון פרס בנווה־אביבים ידעו רק מעטים מאוד במפלגת־העבודה. בישיבה השתתפו רק פרס עצמו, מזכ"ל מפלגת־העבודה, ח"כ חיים בר־לב, עוזרם המשותף של פרס ובר־לב, בועז אפלבאום, ויושב־ראש סיעת־המערך בכנסת, ח"כ משה שחל.

גם העוזרים האחרים של פרס ובר־לב — גידעון לוי, יוסי ביילין וישראל („רוליק") פלג — היודעים בדרך כלל כל מה שקורה במישרד יושב־ראש המפלגה, לא שותפו בסודה של אותה ישיבה.

הנושא שהארבעה דנו בו בכובד ראש, כשאפלבאום משמש כרשם, היה ניהול חקירות אישיות נגד ראשי הליכוד, כדי לאסוף עליהם חומר שאפשר יהיה להטיחו כפצצות ערב־הבחירות.

השיטה של הפעלת בלשים פרטיים ולקוט חומר אישי ואחר על ראשי־הליכוד הונהגה מייד אחרי המהפך, כאשר חיים בר־לב נבחר כמזכ"ל מפלגת־העבודה. בר־לב, קרא אליו את החוקר הפרטי אברהם („אברשה") אהרונסון, מי שהואשם קודם לכן בהצעת שוחד לחבר מועצת עיריית בת־ים, כדי שיחולל שם הפיכת חצר למען המערך. במישפט זה יצא זכאי.

בר־לב הטיל על אהרונסון לאסוף כל חומר על אנשי הליכוד שהוא יוכל לשים עליו את ידו. בתקופה הקודמת פעל אהרונסון מטעם אבא אבן, כדי לנסות ולגלות את חשבון־הדולרים של יצחק רבין — גילוי שהביא בסופו של דבר להתפטרות רבין.

בתיקיו של אהרונסון נאסף חומר רב על האישים הבכירים של הליכוד ועל כמה מאישי־המפד"ל. באותה תקופה כעס המערך יותר על המפד"ל הבוגדני מאשר על הליכוד המביש. אהרונסון ניסה להשיג חומר על אישים שונים, שלא היה ידוע קודם לכן, ומילא את הדו"חות שלו, שתוייקו בקלסרים אצל בר־לב, כחומר עיתונאי רשמי.

כיום אין אהרונסון נמצא עוד במרכז העניינים במפלגת־העבודה, אם כי הוא ממשיך לשרת מיפלגה זו, ואף נסע לאחרונה לצפון־אמריקה, בין היתר גם בשליחות אותו מדור מיוחד, המרגל אחרי אנשי הליכוד. חיים בר־לב הצליח לרכז סביבו כמה מטובי החוקרים הפרטיים בארץ.

עבור מיפלגת־העבודה עיבדים שני מישרדים גדולים ומפורסמים. האחד — מישרד תל־אביבי, שבראשו עומד קצין־מישטרה בכיר לשעבר, והשני — מישרד חיפאי, שגם בראשו עומד קצין־מישטרה מפורסם לשעבר.

מכונית־דיזל ומטעים

נראה כי למיפלגת־העבודה יש כיום תיקים מסודרים ומוכנים לפיצוץ באמצעי־התיקשורת, על רבים מראשי הליכוד.

המיפלגה אינה בוחלת באמצעים. לא מכבר נשלף אחד הבלשים הפרטיים, המועסקים על־ידי מיפלגת־העבודה, לקנדה. לארץ הגיעו שמועות הנוגעות לאריה גרוסבורד, מי שמונה על־ידי שילטון הליכוד כמנכ"ל מישרד התחבורה. גרוסבורד הגיע לא מזמן לארץ מקנדה, ובלש פרטי נשלח לחקור עליו במונטריאול. הבלשים הפרטיים של מיפלגת־העבודה גילו שגרוסבורד הביא עימו מכונית אמריקאית מפוארת לישראל.

המכונית, הנושאת עדיין מיספר זר, מונעת במנוע דיזל, האסור לשימוש במכוניות פרטיות בארץ. עתה חוקרים אנשי המיפלגה, כיצד הצליח מנכ"ל מישרד־התחבורה איזור למכונית כזו.

בידי מיפלגת־העבודה יש כיום שישה תיקים סגורים, שבהם הושלמה עבודת איסוף־החומר, על שישה אישי־ליכוד הנושאים במישרות ממשלתיות בכירות.

אולם לא רק על פקידים בכירים יש למיפלגה חומר. על פי טענת עוזרו של שימעון פרס, בועז אפלבאום, יש בידי המיפלגה חומר על ראש־הממשלה, מנחם בגין, ושר־התחבורה, חיים לנדאו. בלשי מיפלגת־העבודה הצליחו, לטענת אפלבאום, למצוא ליד אשקלון, מטעים גדולים של שני אישים אלה, שנקנו לפני זמן רב. „האיש הצנוע" מהמרתף ברחוב רוזנבוים 1 והצנוע משיכון־הוותיקים ברמת־גן הם, לאמיתו של דבר, בעלי מטעים ומיליונרים.

אולם גם מיפלגת־העבודה יודעת שהבעלות על מטעים אינה עבירה. לכן חוקרים עתה בכירי־המיפלגה מי היה האיש שאישר למטעים של בגין ונדאגו מיכסת־מים גבוהה הרבה יותר מהמיכסה שנקבעה בחוק, ובמחיר מוזל בהרבה.

בגין ובן־ציון

מי יטב הבחוות הבלשיים הופעלו על־ידי מיפלגת העבודה לחקירת פרשת הווילה של גרייבר בגדרה.

חוקר־פרטי אהרונסון
— תחילת הדרך

הווילה של סוכן־הנסיעות התל־אביבי, שנגדה הוצא צו הריסה על־ידי בית־מישפט, עומדת בינתיים על כנה, ואיש לא העז לבצע את צו בית־המישפט. השמועות טענו כאילו הורה שר־החקלאות למינהל מקרקעי ישראל למנוע את הריסת הבית. אולם בידי חיים בר־לב חומר המצביע לכאורה על כך שההוראה באה מראש־הממשלה, מנחם בגין. עתה מנסים למצוא במיפלגה את הקשר בין גרייבר ובין תנועת־החרות או קרן תל־חי מלפני הבחירות.

גם בפרשה שכבר עוררה סערה ציבורית — פרשת החנינה לפיעש הכלכלי יהושע בן־ציון — התגלה חומר חדש. לטענת הבלשים הפרטיים הם יכולים להוכיח שבגין, כתפקידו כשר־המישפטים בעת החנינה לבן־ציון, לא פעל בתום־לב, וידע שהמימצאים הרפואיים, שעליהם קיבל אז בן־ציון את החנינה, היו מזוייפים.

עוזרו של בר־לב הודיע בשמו שאין לבר־לב כל קשר לחקירות אלה, ושהן מרוכזות בדרג הרבה יותר נמוך מהדרג של מזכ"ל מיפלגת־העבודה.

אברשה אהרונסון טען שהקשר שלו היה עם בר־לב. שימעון פרס מתנער, כמובן, מכל קשר, וגם משה שחל, המצדיק את השיטה של חקירות פרטיות נגד אישי־הליכוד במיסגרת מילחמת־הבחירות העתידה, טוען שהוא אינו יודע דבר על מה שנעשה בשטח זה.

המיגמון החדש, שקבעה מיפלגת העבודה לקראת הבחירות הקרובות, איזי לא ימצא חן בעיני רבים, אך הוא מבטיח שמערכת־הבחירות של 1981 תהיה המעניינת והמסוערת ביותר שהיתה אי־פעם בישראל.

עוזר אפלבאום
— תמשך הדרך

עוד לא נשמע דבר כזה:

מערכת סטריאו "סניו"

במחיר מפתיע ★

5,390.- שקל במזומן

(או-2,695 שקל במזומן+6 תשלומים של-630 שקל כ"א)

ל"סניו" יש בשבילך הצעה שאין לסרב לה: מערכת סטריאופונית בעלת צליל אמין וטהור שצריך לשמוע כדי להאמין — ובמחיר מבצע חד פעמי. נצל הזדמנות בלתי חוזרת זו ותהיה לך מערכת סטריאו יוקרתית המורכבת מפריטים מעולים:

רסיבר סטריאו SANYO JCX 2016
שילוב משוכלל של אמפליפייר וטיונר. **האמפליפייר** מפיק צלילים מעל ומעבר להספק הרשום שלו: 2x16 Watts R.M.S., בתחום תדרים 20,000 Hz—40. יש בו מיתקן למניעת עיוותים בתדירות גבוהה, המבטיח צליל "נקי נקי".
אפשרות לשלוט בנפרד ב־Bass/Treble.
הוא מצויד בכפתור Loudness וניתן לחבר אליו 4 רמקולים וזוג אוזניות.

הטיונר מצויד במתקן FM Muting והוא מצטיין בקליטה אופטימלית ונקיה מהפרעות. יש בו הפרדה סטריאופונית מושלמת (40 dB ב־1Hz) ורגישות FM מצויינת — 1.2 MV.

פטיפון SANYO TP 20
מונע ברצועה עם בקרת מהירות אלקטרונית. הפטיפון חצי אוטומטי: הזרוע מוחזרת למקומה כשהיא מגיעה לסוף התקליט. הזרוע מאוזנת היטב, בעלת תדר תהודה נמוך. הפטיפון פועל ביציבות ובשקט מרשים. נתוניו המקצועיים:
Wow + Flutter < 0.1%. S/N Ratio 60 dB

רמקולים PEERLESS P—203 C
רמקולים באיכות מעולה המיוצרים בדנמרק ומצטיינים בצליל אמין המתאים במיוחד למערכת סטריאו משוכללת כל־כך. תחום התדירות שלהם 20,000 Hz—38, וההספק המירבי 45. Watts R.M.S.
בכל רמקול 3 יחידות:
Woofer; Midrange; Dome Tweeter.
בוא עוד היום לאחד מסוכני "סניו", השווה את צלילי מערכת זו למערכות אחרות במחיר דומה — ותן לאוזניך להחליט. דבר כזה לא שומעים בכל יום.

רהיט למערכת חינם!
להשלמת המערכת תוכל לרכוש טייפ־דק
STEREO CASSETTE DECK RD 2016
משוכלל ומהודר של "סניו"
במחיר מיוחד — 2,700. שקל במזומן
(או — 1,350. שקל במזומן +
6 תשלומים של — 315. שקל כ"א)
ולקבל חינם — רהיט למערכת כולה —
מתנת חברת "סניו"

היבואנים: ס.ט.ס. אלקטרוניקה בינלאומית בע"מ ת.ד. 2579, ירושלים טל. 245283(02)

תל־אביב: רח' החשמונאים 91, טל. 210068—269858(03) • חיפה: שד' ההסתדרות, מפרץ ח. טל. 725681—740495(04) • ירושלים: רח' לונץ 10, טל. 224829(02).

תל־אביב: "אורית", אחד העם 19; "אליאס", העליה 20; "אלדאי", העליה 23; "בליצר", דיזנגוף 92, ע"י הככר; "כל־בו שלום", אחד העם 9; "סלון להיט", אבן גבירול 20; "פוסו ספורט", בן־יהודה 8; "רדיו קסטל", אבן גבירול 177; "רפידור בע"מ", ככר מלכי ישראל 17; "שוק קוגן", דיזנגוף סנטר. **חיפה:** "אדיב", ככר מאירהוף; "בית הסטריאו", הנביאים 10; "כל אור חיפה", הרצל 1; "כל אלקטריק", הנביאים 13; "סטריאו שירי", הרצל 59; "סלון הבנקים", הבנקים 1. **ירושלים:** "גד אלקטרוניקה", פינס 11; "לני חנוך", יפו 97, מרכז כלל; "מ. אלקטרוניק", בן סירא 24; "צבי שור", הלל 22, פסג' המגדל; "רדקס", בן הלל 10; "רדיו קול", לונץ 5; "שריג", אגריפס 72. **אילת:** "עמטל אלקטרוניקה", מרכז עברונה. **אשקלון:** "מרכז הסטריאו", יריחו 8. **באר־שבע:** "איתני", הרצל 98. **בית־שמש:** "אלקטרון", מרכז מסחרי. **בני־ברק:** "אלקטרו טוב", עקיבא 88. **נבעתיים:** "צלילי המוסיקה, כצנלסון 117. **דימונה:** "פילים יצחק", התאנה 443. **הרצליה:** "אמפיסל", סוקולוב 16. חדרה: "מ. ר. אלקטרוניקה", הנשיא 21; "מחסן מכירות — לסטר", הרברט סמואל 72/ב. **חולון:** "פוס טום", סוקולוב 77. **טבריה:** "סטריאו שומי", הגליל 45. **ירוחם:** "רוני סוריה", מרכז מסחרי. לוד: "סלון פאוזי", הרצל 68. **נתניה:** "תל־אור", שמואל הנציב 15; "מרכז הסטריאו", שד' בנימין 12. **עכו:** "אור קול", בן עמי. **פתח־תקוה:** "לירון", התגנה 11; "רדיו חנוך", מוהליבר 4; "סכנוער־אלסול", מוהליבר 12. **קיראון:** "צליל וזמר", מרכז מסחרי. **קרית־מלאכי:** "לוגסי דני", מרכז הוד. **קרית־אתא:** "חצרוני אלקטרוניקה", מפרץ חיפה. **קרית־ים:** "נפתלברג", שד' ירושלים 3. **קרית־ביאליק:** "אשרי את סלדמן", סבניה. **קרית־מוצקין:** "טרקלין הקריה", השופטים 6. **ראשון־לציון:** "סלון בן זקרי", ביאליק 10; "עשה זאת בעצמך", תרמ"ב 20. **רחובות:** "חזי אלקטרוניקה", בית הפועלים 4. **רמלה:** "אסתר אוניברסל", ביאליק 2. **רמת־גן:** "א. א. אלקטרוניקה", הרואה פינת חיבת־ציון; "סטריאו רובי", מהיעין 29.

★ המחיר בתוקף עד 31.10.1980.

עיראק: הגיגיו המקוריים של משה דיין

נכנס משה דיין.

מערכת מעריב שרוייה, כמובן, בהתרגשות. כל ה־תותחים הכבדים זומנו לפגישה עם ח"כ משה דיין. שמואל שניצר, שלום רוזנפלד, משה ז"ק, לוי יצחק הירושלמי ואפילו מנחם תלמי. השיחה, שפורסמה ב־גליון ערב שבת של מעריב (3.10.80), אינה עוסקת, חלילה, ברכילויות ובדברים בטלים. היא מוקדשת ליח־סים בינלאומיים, לאיסטרטגיה מרחבית וכמובן, למיל־חמת עיראק־איראן. המנחה, עורך מעריב, מברך את דיין. הקדמתו ראוייה לציטוט כמעט מלא: „דמות שנו־ייה במחלוקת, שאפשר לומר נגדה כל מיני דברים, אבל בעצם מוכרחים תמיד לומר שזאת דמות מעניינת, אדם בעל מחשבה מקורית. גם כשהמחשבה הזאת אי־נה מקובלת על כל אחד — אי יפשר לומר השיא לא מגרה, שהיא לא מחדשת."

המהפך. וכשהאדמה כולה עוצרת את נשימתה מש־מיע חבר־הכנסת את גירסתו על מילחמת עיראק־איראן פחות או יותר בזו הלשון: „...בשביל ברית־המועצות עיראק היא נכס ממדרגה ראשונה. זהו גשר קרקעי מברית־המועצות ועד למיפרץ הפרסי. הסובייטים תמיד החשיבו מאוד דבר זה ומבחינה זאת אין להם בעלת־ברית שניה."

ברית־המועצות עומדת מאחרי עיראק, מוסיף דיין. „כאילו אמרה: אני, ברית־המועצות, כבעלת־ברית רש־מית או לא רשמית של עיראק, עשוייה להתערב אם תבואו ותפגעו בה."

מערכת מעריב מציגה לדיין שאלה דווקא די אינ־סליגנטית. אולי אפשרי איזה מהפך, כמו שקרה במיל־חמת אתיופיה־סומליה? („המהפך" בעיראק קרה כבר לפני יותר משנה, אבל לא חשוב). תשובתו של דיין היתה לא רק מקורית, אלא גם מגרה: „כרגע אני חושב שדבר זה לא יתכן. ברית־המועצות קשורה בעי־ראק. קשה להניח שהיא תחליף צדדים... אני מניח שלפני שעיראק פתחה במילחמה — היא נועצה בברית־המועצות."

נכון. כל אחד מהקוראים כבר שמע גירסה זו. ב־

ח"כ משה דיין
לא מקורי ולא אנליטי

מספרה, בתור לאוטובוס, אולי אפילו ביציע בבלום־פילד או בימק"א, בשבת. מה לעשות שכל הניתוח המקורי הזה אינו אלא הבל ורעות־רוח מתחילתו ועד סופו?

לא מידע. עיראק חדלה ממדיניות מהפכנית ב־מרחב בשנתיים האחרונות. היא הפכה למפיקת־נפט אדי־רת־כוח, עברה תהליכי תיעוש, והעיקר, נטשה כבר מזמן את בריתה עם הסובייטים. בעלות־בריתה העיק־ריות של עיראק הן עתה סעודיה וירדן הפרו־אמריק־איות. יוזמתה המילחמתית לי נעשתה למען הסובייטים, אלא למען האינטרס העיראקי בתיאום עם ריאד, שהיא בבת־עינה של וושינגטון. לכן לא מהווה עיראק כיום שום נכס לסובייטים וגם לא גשר קרקעי למיפרץ הפר־סי או למקום אחר. נשיא עיראק, סאדאם חוסיין, כבר שולט במיפרץ הפרסי, ויש להניח שכל צעדיו נעשו בתיאום איסטרטגי ואולי אפילו טקטי עם ארצות־הברית. גירוש היועצים הסובייטיים מעיראק והצעות הסיוע של מוסקבה לאיראנים מהווים גם הם הוכחה ניצחת, שח"כ משה דיין פשוט מדבר שטויות. אין לו מידע, הוא לא קורא עיתונות חוץ, הוא מפגר בהערכת צביונה הפנימי של עיראק ועמדותיה במרחב ובזירה הבינלאו־מית לפחות בשנה וחצי. כמו בכל עניין עקרוני אחר הוא מביע, תוך קונפורמיזם מחלש, את הדיעה הכלי־לית ברחוב הישראלי.

סאדאם חוסיין הולך, מבחינות רבות, בדרכו של אנוואר אל־סאדאת. לארצות־הברית הוא מהווה גם אל־טרנטיבה אפשרית לנשיא מצריים, אם יסחף סאדאת במאורעות שאחרי התמוטטות הסכמי קמפ־דייוויד. עבור האמריקאים סעודיה היא מדינת המפתח באיזור. גם הסובייטים מבינים שארצות־הברית עלולה ללכת עד הסוף אם יהיה איום רציני על המישטר המלוכני ה־סעודי. בעיראק האמביציונית והלאומנית מצאו האמ־

עולם קטן

ריקאים בן־ברית פרובלמטי, אבל חשוב. זו אינגה הת־פתחות חדשה. התהליכים הפרו־מירביים בעיראק כבר מצאו את ביטויים בהתנהגותה הפוליטית של עיראק בשנה האחרונה, כולל מתיגותה הבולטת בוועידת או־פ"ק, באלג'יר, ביוני האחרון. את אזהרה ארצות־הברית לירדן, שלא להתערב במלחמה, יש לראות בהקשר אחד בלבד: וושינגטון אינה מעוניינת בהרחבת המילחמה.

תדמיות שטחיות. לא יתכן מהלך במרחב ש־יביא לריצת אמוק מבוהלת של העיראקים לזרועות מוסקבה? זה אפשרי רק אם יגחלו האיראנים נצחון צבאי מכריע, וגם אז — רק לטווח קצר. ניתוחו הפגום של דיין לא יביא, כמובן, לשבירת האגדה על מחשבתו המקורית. נכון שהוא השתתף בשיחה עם מעריב, הביע דיעות ועמדות שהן ההיפך המוחלט מהמציאות בשטח, ושהראיון הזכיר קצת את השיחות בשטיבלים של מז־רח־אירופה, בתקופת מילחמת־העולם הראשונה. שום דבר לא יעזור. הסיפור של דיין היה תמיד בנוי על תדמיות שטחיות, ובזה גם ישאר, כנראה, לעולם.

מי מחרחר מילחמה?

האם מותר לג'ימי קארטר לקרוא לירידו רו־נאלד רגן „מחרחר מילחמה"?

יועציו של הנשיא נחרדו מהתגובה הקשה על התקפותיו של קארטר על רגן, בעת מסע־הבחירות של הנשיא בקליפורניה. „ברור שג'ימי צודק," אמר אחד מיועציו הבכירים של הנשיא, „אבל כינויים

מזעמד רפובליקאי רגן
ג'יבור ווטרגייט מסייע

כאלה מרגיזים את הבוחרים האמריקאיים ויוצ־רים רושם רע."

קארטר עצמו החליט למתן את הצהרותיו. בינתיים, כרגיל, קיבל את הסיוע העיקרי מרגן עצמו. השבוע הודיע המועמד הרפובליקאי כי ימ־שוך ידו מהסכם פירוק החימוש עם הסובייטים, סאל"ט 2. הוא יפתח במירוץ־חימוש מזורז, ובכך ילחץ על הסובייטים להיכנס לעיסקה על שליטה בנשק גרעיני אסטרטגי.

עוד לפני שפג רישומו של הנאום הזה, קפץ גיבור ווטרגייט, ריצ'ארד ניכסון, והודיע על נכ־נותו לשרת כיועץ אם רגן ייבחר בנובמבר.

הצהרתו זו של ניכסון, בעיתון שולי־יחסית, הועברה לאמצעי־התיקשורת דווקא על־ידי עוזריו של קארטר.

יפן: הפלישה לאירופה

כתב צרפתי שסיקר את מערכת הבחירות בגרמניה, שבה גברה הקואליציה הסוציאל־דמוקרטית־ליברלית על

בית־חרושת יפאני למכוניות
פחות עשר שנות־חיים

הימין של פרנץ יוזף־שטראוס, הופתע מחשיבותו ה־עצומה של הנושא היפאני בכל אסיפות הבחירות שבהן נכח. הגרמנים הביעו חשש גלוי ממפולת בתעשיית המ־כוניות שלהם, בשל התחרות היפאנית. יבוא מכוניות יפאניות לגרמניה עלה ב־64 אחוז בשבעת החודשים הראשונים של 1980. בתקופה זו נמכרו 151,400 מכונ־יות יפאניות בגרמניה. בעיקר זכתה להצלחה המכונית המישפחתית טויוסה קורולה. מחירה של זו קטן ב־600 דולר ממחיר מכונית הפולקסוואגן המקבילה!

סיפור הצלחה. מחקר חשאי שערכה חברת פורד, שלה אינטרסים רבים בגרמניה, העלה שעלות הייצור היפאנית היא נמוכה ביותר, ואילו התפוקה עולה בהר־בה על המקובל באירופה, או אפילו בארצות־הברית. פועל יפאני בחברת טויוסה, למשל, מרכיב מכונית אחת ליום. עמיתו בגרמניה מבצע אותה משימה בשלושה ימים, ובבריטניה בששה ימים. קשה לומר שהפועל ה־יפאני עצמו נהנה מהצלחותיו בשדה הייצור.

כדי לשאת על כתפיו את סיפור ההצלחה היפאני הגדול הוא עובד 246 ימים בשנה, לעומת 205 ימי־עבודה של הפועל הגרמני. הפועל היפאני גם מרוויח פחות. שכרו היומי הממוצע מגיע לשבעה דולר פחות מזה של עמיתו בגרמניה. בתנאים כאלה, בהם מצלי־חה „יפאן" יותר מאשר היפאנים עצמם, לא יכולה אי־רופה לעמוד בתחרות.

בגרמניה מסרבים שותפיו הליברליים של הלמוט שמידט להטיל מסים על המכוניות היפאניות. החברות המקומיות מפעילות לחץ אדיר על הממשלה, מאיימות בסגירת מיפעלים וביצירת אבטלה המונית. ארצות יח־רות באירופה הטילו הגבלות חמורות על יבוא מכונ־יות מיפאן. בספרד, למשל, חל איסור מוחלט על יבוא מכוניות מחוץ לאירופה; הבריטים הקפיאו את היבוא ואילו האיטלקים קבעו מיכסה זעומה של יבוא — 2,200 מכוניות לשנה.

גם מול מדיניות עויינת כזו הצליחו היפאנים להג־ביל את יצוא המכוניות לארצות השוק האירופי ב־26 אחוזים מאז ינואר 1980. הסקר החשאי של פורד מנבא שליטה ניכרת של המכונית היפאנית באירופה עד 1985, וגידול במכירות עד ל־100 אחוזים.

האם את יודעת כי טמפון או־בֶּה פועל כדיאודורנט טבעי?

מה טוב יותר מטמפון המונע ריחות בטבעיות וללא עזרת דיאודורנט מלאכותי? טמפון או־בֶּה, הינו בעל כושר הספיגה הטוב בעולם, מתרחב ואוטם לחלוטין ובכך הוא מונע היוצרות ריחות בלתי נעימים ופועל כדיאודורנט טבעי. לכן או־בֶּה אינו זקוק לעזרת דיאודורנטים למיניהם. או־בֶּה אינו זקוק למוליך - דחיפה קלה והוא בפנים. כדאי שתזכרי שמוליך, ולו גם העדין ביותר אינו טבעי ולכן הוא עלול לפגוע. טמפון או־בֶּה אינו מורגש כלל, קל לשאתו ולהסתירו.

טמפון או־בֶּה ב־3 גדלים: מיני - לבתולה ולנערה המתבגרת, נורמל - למרבית הנשים, אקסטרה - לנשים עם דימום רב.

או־בֶּה טבעי ובטוח. נסי את או־בֶּה אין טוב ממנו

לכי:
או־בה מח' ההסברה
ת.ד. 2115, חיפה

אבקש לשלוח אלי את חוברת ההדרכה + השי:
3 טמפונים בנרתיק

שם _____

כתובת _____

_____

גיל _____

☐ משתמשת בטמפונים
☐ לא משתמשת בטמפונים

o.b.

או־בֶּה טבעי ובטוח

אנשים בעולם

האחיות המלכותיות: השלום חזר לשכון בתוך הבית

ההשלמה והאחווה פורצת ממש מתוך צילום זה של אליזבט, מלכת אנגליה ואחותה, הנסיכה מארגרט. הצלם, ידיד המישפחה והצלם הרשמי של החצר הבריטית, נורמן פארקינסון, עקב אחרי השתיים ביום הולדתה החמישים של מארגרט ותפס אותן ברגע של שלווה רבתי. ואמנם, מאז נסתיימה פרשת הפלייבוי רודי, מרבות המלכה והנסיכה לחייך זו אל זו.

מארגרט והנריק: מלכים ספורטיביים

בלי גינוני טכס ובשיא הפשטות, ירדה האשה האלגנטית מן הרכבת. על הרציף חיכה לה גבר נאה, לבוש בחליפת ספארי, שקיבל אותה בלבביות. קשה היה לנחש כי אלה הם מלך ומלכה, מארגרט, מלכת דנאמרק ובעלה הנריק. הם בחרו בעיירת קייט זעירה בצרפת כדי לבלות שם את חופשתם בסיגנון האהוב עליהם: בלי משרתים, עם אופניים, תרנגולות וירקות טריים.

אן־מרי וקונסטאנטין: מה נשמע בגולה?

קונסטאנטין, המלך הגולה של יוון ורעייתו, אן־מארי, כבר איבדו מזמן את הציב־יון המלכותי. הם חיים בלונ־דון, ברובע המגורים האמפס־טד, בסיגנון בורגני שיגרתי למדי. „קונסטאנטין אינו ה־איש שהיה," אומרת אן־מארי, „הגלות שינתה את שנינו. הוא ואני אינגו עוד הזוג הצעיר המבוקש ביותר בחברה הגבוהה של אירופה". ואולי תחושה עמוקה זו של אובדן יוקרה, דוחפת אותה לבקש לחזור אל מולדתה, דנמארק, ילדיה הגי־עו כבר לגיל הקולג' והדבר לא יפריע, לדעתה, בלימודיהם. אן־מארי טוענת, שלא הכתר הוא החסר לה, כי אם ההר־גשה הביתית וכי האושר ה־מישפחתי ותפקידה כאם יק־רים לה מכל. אן־מארי נישאה לקונסטאנטין שישה חודשים בלבד לאחר שהוכתר למלך.

מ'ן מ'ן: הסוף למסע הדילוגים

אות השחקניות היפות והמוכשרות של הבד הצרפתי, מיו־מיו, מצאה לה מעט שלווה. אחרי שתי הצלחות סחרות: הופעתה בסרטים לה דרובאד והדאווה, מצאה לה בית־חלומות, שם היא מתאמנת בשירה. „למען עיניו היפות של ז'וליאן קלרק" (בתמונה שם מיו־מיו).

אנשים בעולם

רוג'ר מור: הסוכן המורשה להרוג והאשה המורשה לאהוב

אמנם, שמו יצא לתיפארה כג'יימס בונד 700, הסוכן המרבה להרוג, ואחת מתכונותיו המאפיינות היא להחליף נשים בשרות הוד־מלכותה, אבל בחיים הפרטיים, טוען רוג'ר מור, ישנה רק אשה אחת שהוא „מורשה לאהוב", זאת היא לואיזה, רעייתו ואם ילדיו, הגלווית אליו גם לאתרי ההסרטה הסוערים והנוקשים ביותר, וגם להזדמנויות חגיגיות כמו נשף אצל הנסיכה גרייס (שם צולמה התמונה הזו).

מארלן ז'יבר: התאומות המפורסמות ביותר

נא להכיר: אווה וג'ואנה הקטנות, הפעוטות התאומות של מארלן ז'יבר ובעלה ואלטר גרין. השתיים הן בלי כל ספק התאימות המפורסמות ביותר בצרפת. אחרי שצרפת כולה, המעריצה את הכוכבת, ידעה מראש שמארלן מצפה לשניים (אם כי מינן טרם זוהה בדיוק.) „בשבילי זו ההצגה היפה ביותר מכל הסרטים שעשיתי עד היום," מצהירה מארלן.

מאריאנה בורג: מדוע החלטתי לטפל בעצמי

הראש המכוסה במכבנות ומופקד בידיה של קוסמטיקאית בפעולה, שייך למאריאנה בורג, לשעבר סימיונסקו, אשתו הטרייה של מלך הטניס. בעבר היתה מאריאנה נערה לא־מטופחת במיוחד, שצורתה החיצונית היתה אחת מחולשותיה. „בורג אומר לי בשודית, את יפה' ואני יודעת שזה לא נכון," התוודתה מאריאנה בכנות. „אבל אני עושה היום הכל כדי לשאת חן בעיניו. הורדתי במשקלי, שיניתי את תסרוקתי ואני אפילו מתאפרת!"

גלן פורד: בחזרה לנורמאנדיה

בפעם האחרונה שגלן פורד ביקר בנורמאנדיה שרקו הכדורים מעל ראשו. היה זה בפלישה המפורסמת (1944) וגלן פורד היה במדים. היום, אחרי שלושים ושש שנים, חזר השחקן עם אשתו, סינתיה (בתמונה), כדי לבקר את המקום בצורה שלווה יותר.

קווין קיגאן: כדורגל ובושם בדרך לישראל

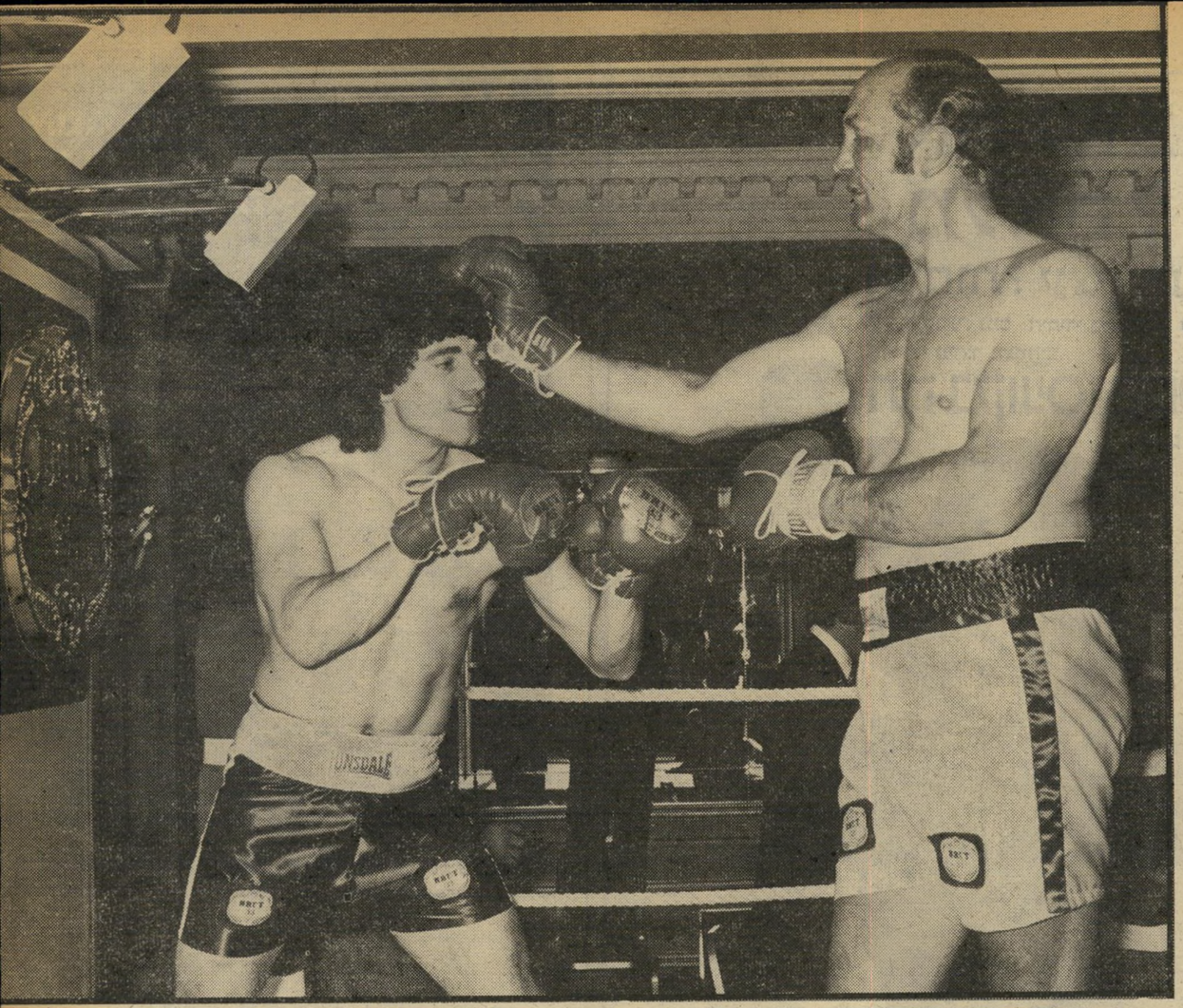

בתמונה משעשעת זו מתחרים ביניהם שני כוכבים מפורסמים על ריח הבושם, כי כל אחד מהם הוא אלוף בפני עצמו: האחד, הגדול יותר, הוא הנרי קופר, אלוף איגרוף לשעבר, והשני קווין קיגן, הכדורגלן האנגלי המפורסם. שניהם מהווים חלק מאוצרותיהם של חברת ברוס־פאברג'ה ומשמשים לה שגרירי פירסום בעולם כולו לתכשירים גבריים, המשווקים בישראל דרך אשל קוסמטיקס.

כשם שפארה פוסט קשורה לסידרת תכשירי השיער של החברה ומארגו האמינגווי קשורה לסידרת בייב. בסוף החודש יבוא קיגן לישראל עם קבוצת הכדורגל שלו. באותה הזדמנות ייפגש עם אוהדיו איישית וידגים, כיצד משתלב הבושם הגברי עם האופי הספורטיבי. לפניו יבואו להכשיר את השטח נשיא החברה, ג'ורג' בארי ושני בניו, קרייג וריצ'ארד. מורה הדרך יהיה הישראלי חיים אשל, החולש עתה, משהועלה בדרגה, על הייצוא הבינלאומי של האימפריה (מחזור של שמונים מיליון דולר בשנה). בארי משקיע לאחרונה כספים רבים בחקר הסרטן, נושא המחזיר אותו לתחילת הקאריירה שלו: רוקח.

ורוניקה עלי: אני מחפללת שבעלי יפרוש

אשתו היפה של מוחמד עלי, שהיא אשתו השלישית ואם שניים מילדיו, הודתה בעצב: „כשבעלי הצהיר, לפני שנתיים, כי בדעתו לפרוש מן הזירה, לא היתה בעולם מאושרת ממני." הוא לא עשה כן. ורוניקה, בת העשרים וארבע, מקווה שמוחמד יישאר בעתיד בבית.

ריצ'ארד צ'מברלין: כיצד שיניתי את חיי?

שיניתי את חיי?

ריצ'ארד צ'מברלין, הבא לישראל במיסגרת ביקורו של פרי קומו ותוכנית הטלוויזיה שלו, הוא היום, בגיל 45, אחד ממלכי הסדרות האמריקאיות. הוא הכוכב הראשי של הסידרה שוגאן, שחברת אן.ב.סי. הטביעה בתוכה עשרים ושניים מיליון דולר, בתקווה מוחצת לשבור את אחוזי הצפייה של הרשתות המתחרות. לצ'מברליין הביאה הסידרה את תפקיד חייו ואת אחד הפארטנרים המכובדים של עולם הבד: טושירו מיפונה. לא רק שלמד יפאנית ונאלץ לתרגל את זעמם של הסמוראים בסיגנון שלא הכיר קודם לכן מנסיונו האישי, כי אם נהנה לראשונה מתוצאה של ארבע שנים בתיארפיות נפשיות שונות ומשונות, בעזרת גורו פרטי משלו, שהביאו לו שלווה נפשית חדשה: „היום אני אפילו חושב על נישואין והבאת ילדים לעולם," התוודה לאחרונה. „אני מרגיש נוח עם עצמי ואיני סובל מאותם עליות וירידות אלימות במצבי הרוח שלי. אני חושב, שלהרגשה זאת גם השפעה ישירה על מידת ההצלחה שלי, על הבמה ולפני המצלמה".

את שוב מלאה?

נפיחות? עצירות?

תה ביקונים לעיכול טבעי: נמס היחידי בישראל - עלים וטבליות.
מיוצר מצמחים.

תה בקונים Bekunis

חזרה לעיכול טבעי

להשיג
בבתי המרקחת
בלבד
אישור משרד הבריאות
11146-929-002

יבוא ושיווק: אלפא טריידינג, טל. 03-233910

לא רק לדוגמניות ולמלכות־יופי מיועד אולפן לאה פלטשר

בקיבוץ שך הכרך הסואן תל־אביב, ברחוב אבן־גבירול 50, מצוייה פינת הנוי מטופחת להפליא ושקטה שבה שוכן האולפן של גב' לאה פלטשר, לטיפוח החן, נימוסים ויחסי אנוש, דוגמנות מקצועית ותרבות הגוף.

למרות הדימוי של ביה"ס כאילו הוא נועד רק לדוגמניות ולמלכות יופי, הרי ש־80% מתלמידותיה הן חתך ישראלי רגיל, כמו: מורות, פקידות, נשות חברה וכל אשה ונערה השואפת לשיפור עצמי מכף רגל ועד ראש.

אולם לא די בטיפוח החן החיצוני, כי על האשה ללמוד נימוסים, גינוני חברה ויחסי אנוש ומתוך כל אלה היא רוכשת בטחון עצמי המקנה לה הצלחה והערכה, בעבודה, בחברה ובמשפחה.

נוסף לכך מתקיימים במסגרת האולפן שיעורי התעמלות שמטרתם לעצב גמישות לגוף, חיזוק שרירים והרזייה במקומות הרצויים. תרגילים אלה מיועדים לבנות ולנשים בכל גיל.

הקורסים האלה מתקיימים בבוקר בשעות 09.00—12.00 ואחה"צ בשעות 4.00—8.00.

הגב' לאה פלטשר הינה המורה המוסמכת היחידה בארץ ללמד את מקצועות טיפוח החן ודוגמנות מקצועית.

לירושלטון

העומד לחדש הופעתו

דרוש

משקיע - שותף, פעיל או שקט

בסכומים שבין

100.000 - 300.000 שקל

כמו כן תיבדקנה ברצון הצעות לשיתוף פעולה, איחוד או שילוב עם גופים הקיימים בענף.

רציניים בלבד, מתבקשים לכתוב לת.ד. 1343 ירושלים, בצרוף הצעה מפורטת, שתכלול את סכומי ההשקעה המוצעים, פרטי המציע, רקע המקצועי ומספר הטלפון לקביעת פגישה.

תן טרמפ לחייל

אנשים

■ הבדיחה האחרונה: מה יעשה **מנחם בגין** אם יטילו העיראקים פצצה אטומית על תל־אביב? הוא יגמול להם כגמולם ויטיל פצצה אטומית על רמת־גן.

■ עכשיו ברור שמנחם בגין קורא את מדור אנשים בהעולם הזה. כאשר רצה להזמין למישרדו את מנכ"ל המישרד, **מתי שמואלביץ**, אמר למזכירתו: „תבקשי בבקשה ממר שוופס שייכנס אלי." כינוי זה פורסם במדור זה.

■ בשבוע שעבר ביקר אצל ראש־הממשלה סגן־העורך של סנדיי טלגרף הלונדוני, **גורדון ברוק־שפארד**, שבא לראיין אותו. האורח סיפר לבגין בהזדמנות זו כי למעשה הוא היסטוריון, ושהיה מרצה באוניברסיטת אוכספורד, אך נטש עבודה זו לשם כתיבה עיתונאית. „עד היום, שלושה ימים בשבוע אני מתנתק מן העיתונות וכותב סיפרי־היסטוריה. הבאתי לך ספר שכתבתי על יהודי־אוסטרי, **רוזוף פון־סלאטין**, שהיה מחשובי האישים בשילטון הסודאני במאה ה־19. סלאטין שמר על נתינות אוסטרית ועל יהדותו, ונלחם בערבים בהצלחה רבה עוד הרבה זמן לפניכם," אמר הסופר לבגין, והגיש לו את הספר.

■ מישרד־החוץ המצרי העניק העלאה־בדרגה לארבעה שגרירים מצריים בארצות שונות. אחד שקיבל העלאה זו הוא שגריר מצריים בישראל, **סעד מורתדא**, המרוצה מאוד מן העניין.

■ חברי קיבוץ גלי־עם של הקיבוץ־המאוחד רצו לפשר בין שני היריבים הניצים של מיפלגת העבודה, **שימעון פרס ויצחק רבין**. אמר להם פרס: „יש לי הצעה להסדר. פעם אהיה אני ראש־הממשלה ופעם הוא. הוא כבר היה ארבע שנים, עכשיו תורי לכהן ארבע שנים."

■ המיליונר הצרפתי **זאן פרידמן**, מי שהיה מנהל תחנת־הרדיו אירופה 1 בצרפת, וכיום שותף בכיר בחברת שירותי פירסומת בשידור, הודה כי הוא מממן את מודעותיו של ח"כ שימעון פרס „יחד", לקראת ועידת מיפלגת־העבודה, שתיערך ב־17 בדצמבר. אך כאשר נשאל באם הוא מתכוון להשתתף באופן פעיל גם בהתמודדות עם ח"כ יצחק רבין, אמר: „ב־18 בדצמבר אני אורז את המיזוודות וחוזר לצרפת."

■ איש קול ישראל **שמואל שי**, שחש ברע בעת נסיעה במכונית עם פרס, והקיא בה, קיבל למחרת היום צילצול טלפון מ**סוניה פרס**, רעייתו של יו"ר מיפלגת העבודה, שהתעניינה בשלומו. באותו השבוע, כאשר נסע במכוניתו בדרך לירושלים, הבחין שיבשר־הקליטה, **דויד לוי**, שמכוניתו נתקעה. שי עצר ועזר ללוי בתיקון המכונית. למחרת לא קיבל שום צילצול־טלפון של מילת־תודה, ואמר: „עכשיו אני רואה כי יותר טוב להיות חולה במערך מאשר להרגיש טוב בליכוד."

■ כאשר שמע המשורר **יהודה עמיחי** על הסיכסוך בין שר התמ"ת **גידעון פת** לבין עובדי מישרדו, אחרי שאמר כי „כל כלב בא יומו." הגיב: „עכשיו בטח יחלק פת לעובדיו הוט דוגס („כלבים חמים", הכינוי האמריקאי לנקניקיות).

■ ח"כ **מיכה חריש**, יושב־ראש ועדת האנרגיה של הכנסת, חזר מסיור בנורווגיה, שם נפגש עם שר־האנרגיה הנורווגי, **בירטמר ירדה**. הוא שניים ביקרו בנקודת־הקידוח הגדולה בעולם, סטאט־פיורד, ושם שאל אותו הנורווגי כיצד הגיע חריש לנושא האנרגיה. סיפר לו הח"כ: „התחלתי כאשר עובתי את הכיתה השביעית בבית־הספר, והלכתי לעבוד בחברת־הדלק של מילאתי מיכליות־דלק בבנזין ובגפס. עבדתי גם כעוזר־נהג בחלוקת נפט לתחנות ולבתים פרטיים. חלוקה זו הביאה אותי עד הלום."

■ ח"כ **אבא אבן** התבקש להגיב על מילחמת עיראק־איראן ועל הרמז שניתן על־ידי סגן שר־הביטחון, **מרדכי ציפורי**, כי ישראל תעניק עזרה צבאית לאיראן בעת הצורך. אמר אבן: „זו היתה הזדמנות בלתי־חוזרת לציפורי לשתוק."

■ שבוע לפני חגיגות ה־70 של קבוצת דגניה, חגגה קבוצת חולדה את שנת היובל שלה. הסופר **עמוס עוז** נזכר שם כי במילחמת יום־הכיפורים, עת ישב באחד המזחים, סבלו החיילים בגדה־המיזרחית מקריאות ההשמצה של החיילים המצריים, שקראו לעברם בגנותה של **גולדה מאיר** ואחרים. החיילים הישראליים קיבלו הוראה שלא לקרוא קריאות נגדיות. אחד הבחורים שישב שם רגז מאוד על שאינו יכול להגיב. לבסוף, כאשר נשאל מה היה אומר אילו אפשר היה לאמר משהו, ענה הבחור: „הייתי אומר להם שאותי כל ההשמצות האלה לא מעניינות. אני מן המפד"ל."

■ את אירועי דגניה הינחה **הילה שרת**, בתו של המלחין **יהודה שרת**, אחיו של ראש־הממשלה המנוח, **משה שרת**. בין נאום לנאום קראה הילה מקאמות שכתב **חיים חפר**. באחת מהן נכתב: „וכאשר האמונה באלוהים חובשת כיפה סרוגה, אני חוזרת לאום ג'ני כמו אל חגיגה." אך מארגני הערב החליטו, ברגע האחרון, למחוק פיסקה זו מן המקאמה, והילה אמנם לא קראה אותה.

■ לפני שהתחיל המופע הראשון, התבוננה הילה בקהל שלפניה ואמרה לבנה הצעיר, **אבנר**: „לך לשורה שלוש, שם יושבים כל האנשים החשובים, ותגיד שלום לכל מי שאתה מכיר." אמר לה אבנר: „אבל אינני מכיר אף אחד מהם." אמרה לו אמו: „הנה יושב שם **ירוחם משל**, תגיד לו שלום." ענה הבן: „אינני מכיר אותו, אני לא הולך." כאשר הבחינה הילה ב**דויד הכהן** אמרה לבנה: „לך תברך את הכהן!" ענה לה אבנר: „אה, זה השובב?" בחגיגות בלט בהעדרו ילידי־דגניה מפורסם, ח"כ **משה דיין**. לעומת זאת נכח **מוטי הוד**, שגם הוא יליד האיזור.

■ בתוכנית יוזרדים על השבוע טען **ירון לונדון** שהזואולוגים קבעו שהעכבר שהתגלה בביתו של מנחם בגין הוא יצור מיוחד במינו: „זה העכבר הראשון בהיסטוריה ששוחה אל הספינה הטובעת, תחת לברוח ממנה."

שימעון פרס מציע ראשות־ממשלה בתורנות

וגידעון פת קונה כלבים חמים לפקידיו

מנחם בגין ביקר במיכללה לביטחון לאומי. הוא פגש במפקד המיכללה, האלוף ג'קי אבן (משמאל), שהגיש לו תמונה שצולמה בשנת 67', כאשר הוא וראש־הממשלה דאז, לוי אשכול, עמדו על הבמה והצדיעו לחיילי צה"ל שעברו לפניהם. בגין ביקש מאבן שיכין עבורו רפרודוקציה מן התמונה, כי היא תמונה היסטורית והוא רוצה לשמור אותה. התמונה צולמה כשהיו חברי ממשלת־הליכוד־הלאומי, בסיום מיסדר הניצחון של אחת החטיבות בדרום. בתמונה (למטה מימין): האלוף אברהם יפה, שהיה אז מפקד אוגדה, לידו מנחם בגין (מוסתר), ג'קי אבן, שהיה אז מפקד־חטיבה בשיריון, ראש־הממשלה דאז, לוי אשכול, וישעיהו גביש.

משה מילנר ראש מחלקת הצלמים בלישכת העיתונות הממשלתית, יצא לטיול בירושלים עם 17 מידידיו מראשון־לציון. בתום הטיול אמר להם כי הוא מכיר את ראש־הממשלה באופן אישי, ואם הם רוצים לבקרו בביתו, העניין יכול להסתדר בלי בעיות. מילנר לא התעצל, הביא את כל החבורה אל בגין, שקיבל אותם בביתו, ללא כל הודעה מוקדמת, והקדיש להם שעה שלמה. כאשר נכנסו לחדרו היה בגין עסוק עם תייר אמריקאי ואמר להם: „חכו כמה דקות ואתפנה אליכם." מילנר (עומד משמאל) שוחח עם בגין, בעוד ידידיו מראשון משתאים.

אירוע השבוע

השיגעון של גידעון רייכר הפך לשיגעון של מסיבה בחאן הירושלמי

יפות יפות זו המומחיות של איש מבט ספורט בטלווי־וויזיה, אלכס גילעדי, שאיננו מחמיץ אף אירוע ותמיד יפהפיה זו או אחרת תלויה על זרועו כמלווה צמודה.

כלבוטק חוקד הוא דניאל פאר, מנחה התוכנית כלבוטק, שנראה נינוח מאוד בחברת אשתו עליזה (בתמונה) והעיתונאית ניצה יששכרוב־אבירם.

קריאת טרזן מבצע בעל המסיבה, גדעון רייכר, שהיה מושפע מן האלכוהול. כאשר באה אורית קופר, מי שהיתה מלכת־היופי של ישראל לפני כמה שנים, קרא לעבר ידידיו: „הנה באה התלמידה הכי יפה שלי.“ גדעון אמר זאת על כל צעירה שבאה.

תלמידה לשעבר אורית קופר. משמאל: יגאל גורן ובת אחותו.

דה לא היה שבוע מוצלח ביותר למסיבה, אך מאחר שהיא נקבעה כבר כמה שבועות מראש, החליט העיתונאי גדעון רייכר לקיימה בכל זאת. עליזה שגריר, שנהרגה בפיגוע בבית־הכנסת בפאריס, היתה ידידה של משתתפים רבים במסיבה, כולל

שמואל פרסבורגר

מי שהיה אלוף מישנה בצנחנים וכיום חבר מועצת עיריית־ירושלים, בא בחברת אשתו ברוריה. עימם בתמונה יוסף יבין, אשתו של חיים יבין, שלא בא למסיבה. אשתו חובבת הריקודים הסתפקה הפעם בשיחה.

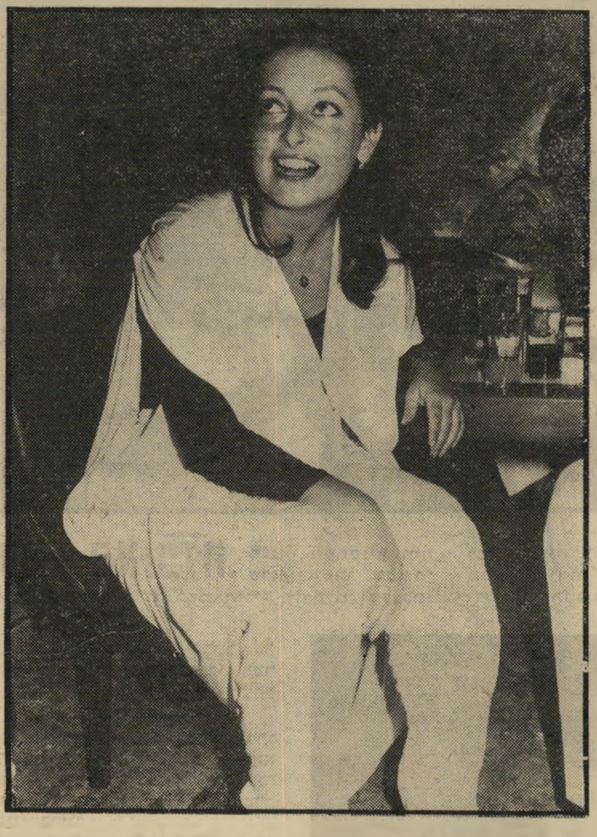

בעל המסיבה. בעוד מישפחתה יו־שבת שיבעה בבית בירושלים, קיים גדעון את המסיבה שלו עם צאת סיפרו שגעון.

רעיון הספר, שהוא דפי יומן של נערה, שאושפזה בבית־חולים ל־חולי־נפש ונתנה אותם לגדעון, התחיל בביקור שערך רייכר אצל אחד מידידיו בבית־חולים זה, לפ־ני כשלוש שנים. הנערה החלימה בינתיים, אך למסיבה לא באה, על אף שהוזמנה. לחאן הירושלמי נהרו כוכבי טלוויזיה רבים, חב־ריו לעבודה של גדעון, עיתונאים וכל החברים הירושלמים שלו.

המשקאות זרמו שם בשפע, אך האוכל נעדר לחלוטין. על השול־חנות הספורים שהיו פזורים במ־קום, נראו צלחות מלאות בקוביות של גבינה צהובה, בוטנים וזיתים. כל מי שבא רעב למסיבה, יצא ממנה רעב. מוסיקת הדיסקו היתה רעשנית מדי ואורחים רבים הת־חילו להתפזר מיד עם תחילת ה־מסיבה, כשהם מתנצלים שהרעש מפריע להם.

המזכרת היחידה מן הספר היתה עוגה בצורת ספר, שאחד מבתי־המלון אפה במיוחד למסיבה זו. אך הירושלמים אינם זקוקים לאו־כל או לספרים כדי להשתולל על רחבת־הריקודים. אורחים רבים רקדו, ריכלו והסתלקו כאשר מחוגי השעון זזו במהירות.

הרווקות הירושלמיות שבאו רט־נו: „כרגיל אי אפשר למצוא פה חתיכים," והסתפקו בישיבה מן הצד וצפייה ברקדנים העליזים.

בעל השימחה, שהיה שתוי קמ־עה מן ההתחלה, חיבק כל צעירה שבאה וקרא: „הנה תלמידה שלי." לגדעון, מלבד עבודתו העיתונאית,

תקיעת חצוצרה

מפגין כתב הטלוויזיה עמירם ניר, שלקח בקבוק והחליט לסיימו. עמירם, שבא עם ז'אקט אדום, התעניין בכל חתיכה בלתי־מוכרת.

יש בית־ספר לעיתונאות ויחסי־ציבור וכמה מתלמידותיו היפות הפגינו נוכחות.

„שרק נתראה בשמחות." הפטיר חיליק גוטמן, עורך־הדין הירושל־מי, שנכנס כחבר למועצת עיריית־ירושלים. אמר והסתלק גם כן מן המקום.

האחיינית

ורד קולק, בת אחיו של ראש עיריית־ירושלים טדי קולק, היא צעירה פעילה מאוד בעירה. למטה: יגאל גורן מתנשק עם ברכה, אשתו של פרופסור רחמילביץ.

איה

עשת היפה היא קצינת העיתונות של ראש עיריית־ירושלים, טדי קולק.

כנופיית שטרן

הם דסי ובעלה, איש הטלוויזיו יאיר שטרן, שהיו הזוג העליז ביות במסיבה. דסי, השולטת היטב בחברה הירושלמית, רקדה ללא הרף

לגברים היתה הכניסה אסורה לביתו של נשיא „מכון וייצמן" ברחובות

פנטומימה כך ניראו העיתונאית מירה אברך (מימין) ואסתר רובין, אלמנתו של הצייר ראובן רובין, כאשר שוחחו. מירה חזרה מטיול ביוון וסיפרה לידידתה על חוויותיה שם. אסתר רובין לבשה שימלה ומטפחת מאותו הבד.

הנשיאה שרה סלע, רעייתו של נשיא מכון־וייצמן, פרופסור מיכאל סלע, היתה כהרגלה מארחת ל־מופת. היא הביאה את המגשים עם האוכל בעצמה, הורידה את הצלחות המלוכלכות ועם כל מנה שהביאה הודיעה ממה היא עשוייה.

שיא האופנה הפגינו השחקנית חיה שרון, אשתו של ד"ר אדריכל אריה שרון, כשמאחוריה דורה גד, מעצבת־פנים ופיני לייטרסדורף, מעצבת־אופנה. השלוש הגיעו באיחור קל ונתקבלו בשימחה ובששון על ידי סוזי, המכירה אותן ומארחת אותן שנים רבות.

הבשלנית סוזי דויד, למטה: איך ניסיו וסאלי לואיס (משמאל).

„ה מאכלים של סוזי מזכירים לי את האוכל שעליו גדלתי כשהייתי ילדה. נוסף לזה אני נוסעת לחוץ־לארץ בעוד כמה ימים והשבתי שרצוי שאפרד מכל ידידותי לפני שאני נוסעת," אמרה שרה סלע, אשתו של נשיא מכון־וייצמן, פרופסור מיכאל סלע. לכן הזמינה את כולן לארוחת־צהרים בביתה במכון. את הארוחה בישלה סוזי דויד, אשתו של ה־צייר ז'אן דויד, עם צאת ספר הבישול שלה, המטבח הספרדי.

ואמנם, כל נשותיהם של כל מי שהוא משהו במדינה התייצבו ובאו, כשחיוך רחב מקשט את פניהן ובגדים של שבת מקשטים את גופן.

מאה נשים הגיעו לביתה של שרה, אף גבר לא נראה באופק.

המקום המה ככוורת של דבורים, כאשר כולן מחבקות ומנשקות את שתי המארחות סוזי דויד ושרה סלע.

„כמה זמן לקח לך לבשל את הארוחה הזו?" התעניינה תמר ישר, אשתו של הארכיטקט יצחק ישר, אצל חברתה סוזי.

„זה נראה אמנם כאילו עבדתי על זה ימים רבים. אך האמת היא שהיום משמונה בבוקר ועד עכשיו עשיתי הכל לבדי," סיפרה סוזי בחיוך.

עם סיום הארוחה מיהרו הנשים לחזור הביתה והשאירו לשרה ולסוזי את כל הכלים לנקיון.

בעלת החווה לילי שרון, אשתו של אריק שרון, היא ידידתה הטובה של שרה סלע ואיננה מחמיצה אף אירוע שזו עושה. לידה מימין, העיתונאית מירה נוף.

אנשים

הגברים נוכחים בלידות של נשותיהם ומתעלפים,

ואלוהים לא השיב למיכתבו של הנאשם צבי גור

■ חברי קיבוץ דגניה רצו שבגין לא ינאם בו, מכיוון שהם לא היו מעוניינים להפוך את החגיגה לאירוע פוליטי. מנהיג איחוד־הקיבוצים־והקבוצות, **מוסה חריף**, התנצל ואמר כי לא נכון שבגין התבקש שלא לנאום, אך הוא לא נאם משום שרבים אחרים דיברו באותו ערב. ביום החגיגות נחתם הסכם הידידות בין סוריה לברית־המועצות, וראש־הממשלה החליט שלא להגיב על־כך בדגניה, אלא שנועדה לו באותו הערב, אחרי האירוע בדגניה, פגישה עם אנשי המגבית המאוחדת בירושלים. מדגניה הוסט בגין במסוק למינחת־בירושלים, ושם אכן הגיב על הסכם זה.

■ בסיפרו של מפקד ה־פלמ"ח **יצחק שדה**, פינקס פתוח, יש מבוא שכתב **שלמה דרך**, לפי בקשת הוצאת הספרים של הקיבוץ המאוחד, ובו מסופרים תולדות חייו של שדה. מסתבר כי ראשי הוצאת הספרים כבר ניסו לפני כמה שנים לפרסם את תולדות חייו של מפקד הפלמ"ח. הם פנו אז לסופר **אהרון מגד**, נתנו לו סכום־כסף וכעבור כמה חודשים יצא הרומן שלו חי על המת, שבינו לבין הביוגראפיה של שדה אין שום קשר.

■ כיושב־ראש חבר־הנאמנים החדש של אוניברסיטת בן־גוריון בבאר־שבע התמנה **נתנאל דה־רוטשילד**, בן קומו של המיליונר השווייצי **ניסים גאון**. דה־רוטשילד, הנשוי ל**גירי**, בתם של **רחל ומרדכי** („מוקה") **קיסון**, קרא שליש מנאומו בשפה העברית. על הנאום הזה עשה חזרות קודם לכן עם חמתו, רחל. הוא אמר למאזיניו: „הדרך הכי טובה לא ללמוד עברית היא להתחתן עם ישראלית." את דה־רוטשילד גייס למשימה זו נשיא האוניברסיטה, **יוסף** („ג'ו") **תקוע**.

■ באחת ממסיבות־הנשים, לרגל הוצאת ספר־בישול חדש של **גאולה שמואלי**, רעייתו של מנכ"ל משרד־החינוך, **אליעזר שמואלי**: „לפני 18 שנים התקיימה התחרות הראשונה של מלכת־המיטבח. מעולם לא נודעתי בכישרון־הבישול שלי, אך מארגנת התחרות, **נינה דינור**, הפצירה בי לשלוח מתכון לתחרות. עשיתי זאת וזכיתי להפתעתי בפרס הראשון. מאז רק שבלתי. קודם כל הייתי צריכה כל הזמן להוכיח את עצמי כטבחית מעולה, ושנית, כולם כינו אותי בלעג מלכת־המיטבח."

■ על אופנה חדשה בקרב הגברים בירושלים סיפר בשבוע שעבר ראש המחלקה לגינקולוגיה בבית־חולים הדסה שעל הר־הצופים, **צבי פדמי**. לדבריו, מרבית הגברים הירושלמיים מבקשים להיות נוכחים בעת לידת נשותיהם. אך 85 אחוזים מהם מתעלפים במהלך הלידה, ואחד הבעלים אף שבר את ראשו בעת שנפל מתעלף. הוא שוחרר מבית־חולים זמן רב אחרי שאשתו עזבה את בית־החולים.

■ בין הראיות הרבות שהוגשו לבית־המישפט על־ידי פרקליטת המחוז **שרה פרי** ריזה במישפטו של **צבי גור**, היה גם מיכתב שכתב הנאשם לאלוהים. כאשר הוצג המיכתב חייך הסניגור **אדי עזר מדחי** ואמר: „אני רוצה רק לציין שלא התקבלה תשובה."

■ השחקנית **דבורה קסטלנץ** חגגה השבוע 55 שנות־הופעה על הבמה. לציון המאורע ערכה ערב בבית מניה ביאליק בתל־אביב. לערב

ג'וזי כץ

הזמרת, אשתו של המלחין־זמר שמואליק קראוס, בחברת ריצ'ל האוורד, חברתו מבלות שתי הנשים, שהן ממוצא אמריקאי, במסיבות הנערכות בעיר. באחת מהן, כאשר באו יחדיו, סיפרה ג'וזי שהוציאה תקליט קטן, ובו שיר בעברית שהיא עצמה כתבה את המילים ואת הלחן. כאשר התבקשה לדקלם את המילים, אמרה ששכחה אותן, אבל ריצ'ל, לעומת זאת, זכרה כל מילה.

גבי אלדור

הרקדנית והכוריאוגרפית, נמצאת במשך היום בנהריה, שם נערכת אליפות־העולם בגלשני־רוח. גבי ביימה את האירועים של טכס־הפתיחה, והיא אחראית על קישוט המקום ועיצובו. מיד אחרי הטכס נסעה לירושלים, כדי להשתתף בישיבת־עבודה על סרט־טלוויזיה שבו תעבוד. גבי פגשה במסיבה את הזמרת ריקי גל (משמאל), שחזרה בימים אלה מסיור ממושך בגרמניה, שם הקליטה כמה שירים חדשים. השתיים עבדו בעבר בתוכנית הטלוויזיה „שעה טובה", כשעימדה גבי את הופעתה של ריקי. „בואי לנהריה וראי מה עשיתי שם," הציעה גבי לריקי, וזו הסכימה בהתלהבות רבה.

קום באה חברתה הוותיקה, **שרה בן־זכאי**, אמה של העיתונאית **טיליה בן־זכאי**. שרה נכנסה נרגשת ביותר. כאשר נשאלה מה קרה, השיבה: „לפני כמה דקות פגשתי בבחור צעיר, שתלש את שרשרת־הזהב שלי וגנב את שעוניי!" עם תום ההופעה של קסטלנץ מיהרה בן־זכאי להתלונן במישטרה.

■ מעצבת־האופנה **ג'ני פר לב** באה לקפה כסית עם בעלה הטרי, הגרפיקאי־אכן **דויד** („טרטה"), **טרטקובר**, והופתעה לגלות שכל ידידי הזוג הכינו להם מסיבת־הפתעה לרגל הנישואין. השניים, שהתחתנו בארצות־הברית אצל הורי הכלה, ישבו מופתעים מן השירה בציבור שאירגן לכבודם המשורר יינה („יבי") בן־יהודה, ומכל זרי הפרחים שהוגשו להם. „זה השתלם לי לחזור אחריה. הדבקתי פלאקטים עם שמה של ג'ניפר בכל העיר, עד אשר האמינה לי שאני באמת אוהב אותה," גילה טרטה הנירגש. „אך המתנה היפה ביותר שקיבלתי לחתונה היא זה שהמוסיאון לאמנות מודרנית בניו־יורק רכש השבוע ארבע עבודות שלי.

■ דוברת מישרד־הבריאות, **דבורה גנני**, איננה עסוקה רק בעניינים מישרדיים. בשעות הפנאי שלה היא עורכת את מדור הרכילות של עיתון ירושלמי מקומי.

■ הבדיחה המתהלכת השבוע אומרת כי פעם היה בחור נכנס למכונית ולוקח עימו פצצה כדי להרים אותה. כיום הפצצה מרימה את הבחור.

מזוג כרמליטה
בכוסות
עם קוביות קרח,
הוסף פלחי לימון
ומעט קינמון
לפי הטעם.
אתה תהנה
ואורחיך יודו לך.

כרמליטה
סנגריה
עם קרח,
היש טוב
ממנה
בקיץ?

מוקד

כרמל מזרחי

האמבורגרים בברוקלין

הזדעזעתי כאשר קראתי במדורו של אמנון דנקנר כי ברוך נאדל ירד מן הארץ ומוכר המבורגרים בברוקלין.

לדברי דנקנר אמר נאדל שהשואה קרבה והולכת (לישראל), ושהוא מחפש מקום־מיבטחים.

הזדעזעתי — אך לא הופתעתי.

כי בעיני היה נאדל תמיד הוכחה חיה לתיאוריה שאני דוגל בה מזה זמן רב: שהימין הקיצוני מייצג את הייאוש הקיצוני.

נאדל היה איש לח"י — מן האגף הימני־הלאומני של אותו ארגון קטן, שאיחד בקירבו נימוח רמות. במילחמת־העצמאות השתתף בהוצאת מיבצע, הצהרון שהוצא אז על־ידי לח"י, ושהיה אב־טיפוס לשני עיתוני־הערב הקיימים עתה.

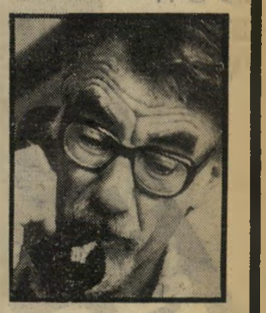

נאדל

בשנות ה־50' הראשונות היה מעורב, איכשהו, ב־מחתרות הלאומניות של „מלכות ישראל השלישית", שצצו אז לבקרים. שרות־הביטחון חשד בו שהטמין במו ידיו את הפצצה בשגרירות הסובייטית בשדרות המלך רוטשילד בתל־אביב, שביגללה ניתקה מוסקווה בפעם הראשונה את יחסיה הדיפלומטיים עם ישראל. אז נשא לאשה את אשתו הקודמת של מנהיג „מחתרת צריפין", שניידון למאסר.

ב־1955 הצטרף למערכת העולם הזה, והפך הכתב־החוקר הגדול הראשון בתולדות העיתונות הישראלית החדשה. היה זה נאדל שחקר את השחיתות בעיריית חיפה, היא „חושיסתאן" בלשוננו, שהחרידה אז את הארץ ושגרמה להנחת שתי פצצות במערכת ובדפוס שלנו. נאדל עצמו התהלך אז בחיפה כשאקדח גדול מתנדנד ליד ירכו, „למען יראו ויירא".

איש לא העז להתנקש בו, אך אבא חושי לא הודח מתפקידו, למרות שגילוייו של נאדל הוכחו במהרה כנכו־נים. יתכן שהדבר ייאש אותו, כי הוא פרש מעבודה זו. כאשר פתחנו במסע־הגילויים הגדול הטיהור המשך ישיר למישטרה („פרשת עמוס בן־גוריון"), שהיתה המשך ישיר למסע־הגילויים לטיהור חושיסתאן, כבר לא היה נאדל עימנו. הוא עבר לידיעות אחרונות, המשיך גם בגילויים פחות מרעישים, בעיקר בשטח הצרכנות.

היה זה נאדל שזרק לחלל הישראלי את הרעיון המרעיש כי ההון השחור שוב אינו תופעה שולית, כפי שהיה נהוג לחשוב, אלא סרטן האוכל את המשק הישראלי מבפנים. הוא חיבר את הדו"ח שלו והגיש אותו להסתדרות — שהתעלמה ממנו כליל. לאילי ההסתדרות לא היה — לדעת נאדל — כל חשק לריב עם אילי ההון השחור — שמא היה מתברר כי המרחק ביניהם אינו כה גדול.

שום עיתון ישראלי לא היה מוכן לפרסם את הדו"ח של נאדל, גם לא עיתונו שלו. או, כדבר מובן מאליו, פנה אלינו. פירסמנו את הדו"ח בהרחבה. הוא עורר ליגלוג וזילזול. „נאדל הוא לא רציני," חיוו את דעתם המלומדת כלכלנים ופרשנים. „אין לו מושג. הוא מגזים."

לא עברו שנים רבות, ותורתו של נאדל נתקבלה בכלכלה הישראלית כתורה מסיני. הכל מדברים על ההון השחור, ונוקבים בסכומים העולים אף על הסכומים של נאדל, שנחשבו בשעתו כאגדתיים. אך איש לא טרח להכיר בתרומתו של נאדל. אין נביא בעירו.

שאלתי אותו לא פעם אם הוא מוכן לשתף פעולה עימי ועם אחרים בפתיחת מערכה ציבורית גדולה לחיסול ההון השחור ולביצוע רפורמות חברתיות אחרות. הוא השיב בלאו מוחלט. „למה לא?" אמר, „המדינה אבודה ממילא. אבל אני יודע שאין אתה אופטימיסט. אתה תילחם. מה לעשות. צריכים לחפש מקום בטוח לילדים."

תחילה חשבתי שהוא מתחמק או מתלוצץ. בהדרגה הבינותי כי זוהי אמונתו העמוקה. לפני חצי שנה שמעתי כי הוא מתכונן להגר.

אין פירוש הדבר שהפסיק להיות לאומן קיצוני. להיפך. הוא בז למנחם בגין וראה בו סתגלן קטן. אנשים מסוגה של גאולה כהן ומשה שמיר עוררו בו בוז עמוק. הוא היה קיצוני מכולם.

מדי פעם טילפן אלי, לעורר את תשומת־ליבי לעובדה כלשהי או לתבוע ממני להביע דיעה מסויימת. כל שיחה כזאת ארכה בין חצי שעה לשעה וחצי. היה לי הרושם כי נאדל שופך את מרי שיחו בצורה זו, מפני שאינו יכול לפרסם אותו בעיתון כלשהו.

כך הסביר לי כי במדינה שולטת מאפיה, המורכבת מאילי ההון השחור ומשרתיהם, ראשי הליכוד והמערך, כנופיית־הכרם היתה, בעיניו, חבורה תמימה בהשוואה לשליטי המדינה, הגורמים לשואה הבאה והמתכוננים לחיות ממנה באמריקה, כפי שהם חיים מן השואה הקודמת. שהם אשמים בה לא מעט. מנהיגים אלה (מפא"י, הרוויזיו־ניסטים וכל האחרים) הפקירו לדעתו את יהודי אירופה. הכל רקוב.

יש אנשים הדוגלים במה שנקרא „התיאוריה הקונספיר־טורית של ההיסטוריה". כלומר, הם רואים את כל המתרחש בעולם כשרשרת רצופה של קנוניות אפלות. בכל מקום קיים קשר של בני־בליעל.

הלאומנות הקיצונית שלו לא הפריעה לו להיות בעל השקפה כימעט סוציאליסטית. האיש הזה, ששונאיו ראו בו פאשיסט לכל דבר, הוא בנו של עסקן פועלי ותיק ומושבע, והוא ירש ממנו את עולם מושגיו. הוא ייסר את בעלי־המדינה על הציניות שבה הם מנצלים את השכבות המקופחות, והיה מוכן בהחלט להלאים את כל הרכוש הגדול ולהקים מחנות־ריכוז למעלימי־מס (וגם לפקידי המס, כי הוא היה בטוח שהם עושים יד אחת עם אלופי ההון השחור. ולראייה: היהלומנים.) פלאטו־שרון היה בעיניו סמל המדינה („מה רוצים ממנו? הוא רק עושה בצורה מטופשת מה שגדולי־המדינה עושים בצורה חכמה.")

אי־אפשר היה לשוחח עימו על כל נושא אחר. כל דיבור שלו היה אש ולהבה. כל שיחה היתה בסיגנון קיצוני, מן הסוג המעלה אנשים על באריקדות.

אך הנקודה המרכזית בהשקפת־עולמו היתה האמונה שלא יתכן שלום — לא עכשיו, לא לעולם. הערבים לא יסכימו לכך לנצח־נצחים. („הם צודקים בהחלט. אילו הייתי ערבי, הייתי עושה כמוהם, רק בממדים גדולים פי מאה." נאדל היה חבלן מעולה.)

יש לאומנים רבים, שחוסר־האמונה בשלום הוא אצלם רק תירוץ להתנגדותם המוחלטת להחזרת השטחים הכבו־שים. אצל נאדל התעמקה נימה זו הרבה יותר. הוא בטוח לחלוטין כי לערבים לא כדאי לעשות שלום מפני שהמדינה תתמוטט ממילא, ביגלל התנוונותה המוסרית, החברתית והכלכלית, וביגלל אפסותם של הפוליטיקאים, שאינם מסוגלים לנהל מדיניות לאומית תקיפה. הדרווישים ה־מרקדים של גוש־אמונים לא עשו עליו שום רושם.

למראית־עין, הלאומנים הם אנשים אופטימיים, המא־מינים בכוחנו, ואילו שוחרי־השלום נראים כאנשים פסי־מיים, תבוסתניים, רכי־לבב, המוכנים להחזיר שטחים ביגלל פחדנות, „שינאה עצמית" ואי־אמונתם בכוחנו.

כך נראה אדם חולה, בעל לחיים סמוקות, כסמל הבריאות — ואילו אנשים בריאים באמת, אשר לחייהם אדומות פחות, נראים לעומתם חיוורים.

האמת היא ששוחרי־השלום הם אופטימיים, כי הם רואים לנגד עיניהם מדינה פורחת, פתוחה, המשולבת במרחב כלכלי־מדיני־ביטחוני נרחב. הלאומנים ואנשי־הסיפוח הם פסימיים, כי אין להם מה להציע, מילבד גטו קצת יותר גדול.

הלאומנות היא תורת־הייאוש. מי שמתייאש מן השלום, מתייאש מן המדינה. רק כסיל או מטורף יכול להאמין ברציונות כי מדינת־ישראל תוכל להתקיים בטווח הארוך כגטו מנותק וחמוש, בתוך מרחב עויין, המתפתח והולך, שעוצמתו הכלכלית מרקיעה שחקים, והמפתח כושר גרעיני. ברוך נאדל הסיק בגלוי את המסקנה. לאומנים אחרים הלכו לפניו, ואחרים ילכו אחריו. אמריקה מלאה כיום ישראלים לאומניים, המתנגדים אף להחזרת שעל אחד, הדוגלים בארץ־ישראל השלמה מן הנילוס עד הפרת, והסבורים שיש להעמיד בוגדים שכמונו אל הקיר.

חוששני כי בבוא היום רק בוגדים כמונו יישארו במדינה.

היטלר, סטאלין ומאנדי

תמונות של היטלר, גרינג, גרלים במדים הממורקים של הוורמאכט. ספרים על חיל־הים הגרמני במילחמת־העולם השניה. אלבום של בחורים ובחורות בריידשלישי, הקורפוס האפריקאי.

„זוהי הוצאה ימנית!" מסביר ידיד גרמני, בלי צורך. הדוכן השכן הוא שמאלי. ספרים על זוועות הנאצים, אוסף קאריקטורות נגד היט־לר, האחד במאי מראשית המאה ועד היום, חיי ליב־קנכט, „איך חיסל סטאלין את השמאל העצמאי במיל־חמת־האזרחים הספרדית".

מאנדי

ירידי־הספרים הבינלאומי בפרנקפורט — פסטיבל של ספרים — הכל מכל כל. בביתן הענקי של הספרים הגרמניים אפשר להתרשם שהגרמנים הם עם הספר. יש ספרים על הכל — היסטוריה של הצידונים וממלכת הפרעונים, חיי מו־חמד ושילטון הסהר בספרד, תולדות פרוסיה ומקורות הגזע הקלטי, ניתוח המה־פכה הגרמנית של 1848 (המכיל גם שיר־השמצה נהדר של היינריך היינה היהודי: „אילו האזינה אישה הרה לנאומו של פלוני, היא היתה יולדת בו במקום חמור...") ספרים על חתולים וחרסינה, אלבומים מצולמים על עשרות ערים וארצות, ספרי הורוסקופים, אלבומי בולים, ניתוח מלומד על שירי חיילים במילחמת־העולם השנייה.

דוכנים לעשרותיהם. בכל דוכן, בהתאם לאופי ההוצאה — חתיכות זוהרות המגישות שמפניה, סופרים מזוקנים המוכנים להסביר ולחתום, אנשי־עסקים בחליפות קפדניות. אי־אפשר לקנות כאן ספרים, אך אם החשק גובר מאוד־מאוד, אפשר לשנורר.

מי שאוהב ספרים מרגיש כאן כמו ילד בחנות של ממתקים. כל ספר נראה מושך, מרתק. אילו אפשר היה לקנות, היית רוצה לקנות את כולם. או לפחות עשרות ספרים חיוניים לגמרי, הנוגעים לשיטחי ההתעניינות שלך, ושפשוט אינך יכול בילעדיהם. עד שאתה נזכר בכמה תריסרי ספרים מיותמים, המונחים אצלך על מדף מיוחד, כולם חיוניים לגמרי, ממתינים בחוסר־סבלנות גובר והולך לתורם להיקרא. כאשר בא בלש של ג'ון לה־קארה או בחירת סופיה וקופץ לראש התור, הם רוצים להגיב כמו אנשים בחור לאוטובוס שפירחה נדחק לפניהם.

בדרך החוצה נתקל מבטי בפנים מוכרות, המחייכות אלי מעל עטיפה של ספר. היא הצליחה! מאנדי רייס־דייוויס האחת והיחידה פירסמה את זיכרונותיה, בספר תמונות של מאנדי בחברת חיילי צה"ל.

מנהל ההוצאה רואה את מבטי. „האדון הזה בטח מכיר את מאנדי אישית!" הוא אומר לעמיתו, בחיוך סלחני.

הקורבנות האחרונים של הנאצים

בחוץ ירוק, ירוק — עשרות גוונים שונים של ירק. נראה כאילו יש לכל עץ צבע ירוק משלו, וגם לכל מידשאה ושיח.

ההרים המיוערים נשקפים מבעד לקירות־הזכוכית. בחוץ קר. מדי פעם יורד מטר דק.

בתוך הבניין של האקדמיה הנוצרית (האנונגלית), מצפון לפראנקפורט, יושבים כמאה ועשרים גרמנים. גרמנים מסוג מיוחד: פרופסורים, כמרים, סטודנטים, וגם חבר־פרלמנט אחד, שנבחר מחדש בלילה שלפני־כן.

כולם היו בישראל. אחדים מהם מדברים, במפתיע, עברית.

אלה הם הגרמנים שהם שונים, גרמניה האחרת. לולא היה להם יחס ליהודים ול„עבר הקרוב", לא היו מבקרים בישראל ולא היו שוקעים בבעיותיה.

לפני עשר שנים, היה כנס כזה מתנהל בשפה ציונית נלהבת. באווירה של תשבחות כימעט־מביכות למדינה היהודית. עכשיו האווירה היא ביקורתית. מודאגת. מתל־בטת.

„הסבל אינו מזכך," קובע אחד, כדי להצדיק את הישראלים, שרידי השואה, שאינם נוהגים במיעוט הלאומי שלהם בצורה יפה יותר מכפי שעשו זאת עמים אחרים.

„הפלסטינים הם הקורבנות האחרונים של הנאצים!" אומר אחר. ברצונו לאמר כי זוועות הנאצים נתנו דחיפה חשובה („אך לא בילעדית!" ממהר פרופסור אחר לתקן) להקמת ישראל, וזו גרמה לעקירת עם שלם ממולדתו.

מבחינה עובדתית, הם יודעים את הכל. ביסודיות גרמנית למדו את החומר. כל מילה שפורסמה על המצב בגדה המערבית ומצב הערבים בישראל עצמה נקראה, נבחנה, תוייקה. אי־אפשר לרמות בכיוון זה או אחר. כל מילה בלתי־מדוייקת מוצאת מיד תיקון מוסמך.

לפני שרוצים לשמוע דיעות, רוצים לשמוע עובדות. איך נמנעת הקמתה של מיפלגה ערבית בישראל? מה ההבדל בין רק"ח ושל"י ובין פרס ורבין? האמנם התפטר ראש השב"כ ביגלל ההתנקשות בראשי־הערים?

זהו אחד מחילות־החוץ של דעת־הקהל האירופית. מה

(המשך בעמוד 38)

הנדון:

חתול בקיטבג

חיים צריכים לחיחם, לא לכתוב! — ציווה וולינגטון הגדול, מנצח ווטרלו, בנסיון־שווא לשים סף לגיירת האינסופית של צבאו.

חייבים צריכים לשתוק, לא להעניק ראיונות! — מצווה עתה המצביא החדש, מנחם בגין, שר־הביטחון השביעי של ישראל.

הוא התרגש למיקרא הראיון שהעניק אלוף פיקוד־הדרום, דן שומרון. עצם הענקת ראיון זה אושר מראש על־ידי השר והרמטכ"ל.

בכך אימץ בגין לעצמו את הגישה של ששת קודמיו. הם עודדו את אלופיהם לדבר על המוראל הלאומי ועל ארץ־ישראל השלמה, על שבירת עצמותיו של האוייב ועל הצורך להתנחל מקונייטרה ועד קנטרה. אך הם אסרו עליהם לאמר מילה אחת על הבעיות של צה"ל.

משום כך הפך צה"ל אחד האנטי־אינטלקטואליים בעולם.

מחשבתו האיסטראטגית והטאקטית — שלא לדבר כלל על איסטראטגיה־רבתי — קפאה לפני דור. אין בצה"ל, ואין בארץ ביכלל ויכוח בין אסכולות, דיון על תורות־לחימה — נושאים אינטלקטואליים שהם דם התמצית של צבא מתרענן ומתחדש.

ואל ייאמר: הוויכוח צריך להיות, אך יש לנהלו בקרב צה"ל, מאחורי דלתיים נעולות. זה מצלצל יפה, אך זה כוזב. בהעדר ויכוח בחוץ, מת גם הוויכוח מבית. כי צה"ל הוא מיבנה טוטאליטרי, כמו כל צבא, והשולט בכומתה קובע מה ייאמר בו — ומה לא.

ענייני צה"ל נוגעים לכולנו. צבא כושל יביא כלייה על כולנו. מעשי הצבא משפיעים במידה רבה על עתידנו הלאומי והאישי.

האלופים צריכים לדבר.

לדבר בסיגנון מאופק, אחראי, שקול. בוודאי. אך אלוף שתכונות אלה חסרות לו — האם הוא צריך ביכלל להיות אלוף?

■ ■ ■

ל ש נימוק שני לתביעה לאפשר לאלופים להביע את דעתם בפומבי על בעיות צבאיות חשובות.

הרמטכ"ל של צה"ל מתמנה על־ידי הממשלה — שהיא אוסף של פוליטיקאים. בניגוד לשיטה האמריקאית, אין מינוי זה זקוק אף לאישור ועדת־הביטחון של הכנסת, שגם היא אינה אלא אוסף של פוליטיקאים.

על פי אילו אמות־מידה מתמנה רמטכ"ל? על פי יוקרתו הציבורית של המועמד, קירבתו לפוליטיקאי זה או אחר, הוותק שלו בצה"ל, ועוד.

אין הוא זוכה במינוי כיגלד דיעותיו לגבי מהותו של צה"ל, מיכנהו, הרפורמות שהוא רוצה לחולל ותפיסתו האיסטראטגית.

מכל הבחינות האלה מהווה הרמטכ"ל החדש אלמוני בעיני האנשים הממנים אותו, במידה שאינם נזונים משמועות ומרכילויות.

הרמטכ"ל החדש נקנה כחתול בקיטבג.

בארצות־הברית נחקר המועמד לראשות־המטה על־ידי ועדה של הסנאט — חקירה ארוכה, מפורטת מאוד.

בארץ אין המועמד נחקר אף על־ידי חברי הממשלה. אם שר־הביטחון רוצה כן, וראש־הממשלה מסכים — מי יפקפק? הרמטכ"ל החדש כיד אינו נוכח כאשר נדון מינויו.

■ ■ ■

כ נתקבלו כמה מן ההחלטות החשובות ביותר בתולדות המדינה, בלי דיון ובלי ויכוח.

כי מי שממנה את הרמטכ"ל הבא — קובע במידה רבה את דרכה של המדינה בשנים הקרובות.

בסוף 1953 מינתה הממשלה, על פי דרישתו של דויד בן־גוריון הפורש, רמטכ"ל חדש בשם משה דיין. האם יש ספק שבכך נקבעה דרך המדינה בשלוש השנים הבאות — עסק־הביש, פעולות־ה„תגמול", מיבצע־סיני? האם לא ברור כי הכל היה מתרחש אחרת, אילו התמנה אז, למשל, יצחק רבין?

הרמטכ"ל אינו „ראשון בין שווים". אין הוא יו"ר של פורום המטכ"ל, המנצח על הוויכוח והעורך הצבעות.

אם אין הרמטכ"ל רוצה ביכלל בוויכוח על הכרעות צבאיות — וחיים בר־לב החניק כל ויכוח כזה באיבו — הרי אין ויכוח. וגם כשיש ויכוח, דעת הרמטכ"ל היא הקובעת בסופו, והוא לבדו מחליט.

כלפי הממשלה, הכנסת והעם כולו, דעת הרמטכ"ל היא „דעת צה"ל". ובישראל, לדעת צה"ל יש השפעה רבה — גדולה לאין שיעור מכפי שנראה לעין — על הכרעות בסיסיות של המדינה.

אם כן, האם אין עם־ישראל זכאים לדעת מראש מה הן דיעותיו של האיש אשר בידיו עומדות להימסר סמכויות כאלה?

לוויכוח שהחל עם ראיונות האלופים, ושהחנק מייד עלידי שר־הביטחון והרמטכ"ל, יש חשיבות גם מבחינה זו.

אין זה סוד שיש עתה, בתיאוריה, חמישה מועמדים לתפקיד הרמטכ"ל: סגן־הרמטכ"ל, יקותיאל אדם; האח־ראי על תיכנון מיפקדת־כוחות־השדה, ישראל טל; ושלוש שת אלופי־הפיקוד, אביגדור בן־גל בצפון, משה לוי במרכז ודן שומרון בדרום.

מכיוון שמנוי וגמור עם הרמטכ"ל לטרפד את תוכניתו של טליק, קרוב לוודאי שאפסר סיכוייו להגיע לתפקיד הרם. וגם סיכוייו של קותי קלושים. הבחירה תהיה, מן הסתם, בין שלושה אלופי־הפיקוד, ובעיקר בין יאנוש בצפון ושומרון בדרום.

שניים אלה הם אישים שונים לחלוטין. הם נבדלים לא רק באופי, אלא גם בהשקפות הפוליטיות ובתפיסות צבאיות יסודיות — כפי שהיה ברור לכל מי שיודע לקרוא בשורות ובין השורות בראיונותיהם.

האלוף שומרון: היונים הם בעד

אך הבה נתעלם מן האישים המסויימים, ונציג את העניין בצורה מופשטת לגמרי:

נניח שיש שני מועמדים, אלוף אל"ף ואלוף בי"ת. נניח שאל"ף הוא נץ מופלג, חסיד גוש־אמונים, אדם השואף להגברת ההתנחלויות, לפלישה ללבנון, למילחמה בסוריה. נניח שהוא מתנגד גם להסכם־השלום עם מצריים, להחזרת שארית סיני, ולרפורמה בצה"ל.

נניח שבי"ת הוא ההיפך הגמור: יונה מובהקת, חסיד חרוזה־השלום, מתנגד להרפתקות צבאיות, תומך נלהב ברפורמה יסודית בצה"ל.

האם תיפול ההכרעה ביניהם במיקרה, בלי כי התחשבות בדיעותיהם, רק מפני שאל"ף חביב על קודמו או על שר־ביטחונו, או מפני שבי"ת חביב על שילטון חדש?

בצורה כזאת אי־אפשר לנהל אף בנק בינוני או חברה כלכלית מצוייה. האם כך ננהל את המדינה?

■ ■ ■

ך מכאן לעניין העיקרי השנוי במחלוקת — מיפקדת־כוחות־השדה.

הרעיון הזה מתהלך בצה"ל, בצורה קיצונית הרבה יותר, מאז ימיה הראשונים של המדינה. שמעתי אותו מפי יצחק שדה ויגאל אלון בראשית שנות ה־50', בשלב מסויים שיחק אלון ברעיון לחזור לצה"ל ולקבל מינוי זה על עצמו.

הרמטכ"לים התנגדו לרפורמה זו, מפני שסברו כי המיפקדה החדשה תקבל לידיה את רוב הסמכויות של המטכ"ל. היא תפקד על הגייסות, ואילו המטכ"ל שוב לא יהיה אלא מטה של תיכנון, הנחייה ותיאום.

אצל אנשי־היבשה היו תמיד שתי גישות. המתנגדים אמרו שכיום שולטים אנשי־היבשה במטכ"ל. לא היה ולא יהיה רמטכ"ל שאינו איש־יבשה. אך אם אנשי־היבשה יתארגנו במטה חדש, יוכל להבא עזר וייצמן חדש, או אישים, להיות לרמטכ"ל, ובכך תיחלש השפעתם של אנשי־היבשה על דרכו של צה"ל. ואילו המחייבים טוענים כי המטכ"ל, העמוס בתפקידים לרוב והאמון על התפיסה הכוללת, אינו מסוגל להתמסר כראוי לחילות־היבשה, לגבש תורות־לחימה יבשתיות, לשלב את כולם יחד במסגרת מחשבתית ואירגונית.

כמי שמתעניין בענייני צה"ל, נטיתי תמיד לצד המחייבים.

אירועי יום־הכיפורים היזקו בי דיעה זו. יתר על כן, הרפורמה שאושרה על־ידי עזר וייצמן, ביוזמתו של טליק, נראית לי מצומצמת מדי, מכיוון שהיא יוצרת מטה מתאם, אך לא מטה מפקד.

אולם טוב המעט מלא־כלום. הנסיונות הנעשים עתה, בעיקר מצד הרמטכ"ל הנוכחי, לבלום את הרפורמה שהרמטכ"ל הסכים לה בשעתו מאונס, מעוררים בי מחשבות נוגות מאוד.

כיצד יש להתייחס לרמטכ"ל המודיע באחד הימים בממשלה שהוא תומך ברפורמה — והמודיע כעבור שנה כי לא הסכים לה מעולם, וכי תמיכתו הקודמת היתה רק מן הפה ולחוץ?

■ ■ ■

א ך הוויכוח האמיתי הוא מעבר לכל העניינים האישיים. אל נניח לרכילויות אישיות להאפיל על העניין עצמו, העומד כאן לדיון.

הנושא הוא כוח־המחץ של כוחות־היבשה של צה"ל.

נוצר כאן מצב שהוא, לכאורה, אבסורדי — אך שהוא לאמיתו של דבר הגיוני לגמרי.

למראית־עין, אין יונה פוליטית צריכה לתמוך בצבא חזק, המסוגל לפרוץ קדימה בכל עת. ושוב למראית־עין, צריך נץ פוליטי לתמוך ברפורמה שיש בה כדי לחזק את הכושר ההתקפי של צה"ל.

למעשה קיים בישראל מצב הפוך. ויא כי מיקרה.

הניצים מתנגדים ברובם המכריע — מילבד כמה חריגים, כמו אריק שרון, כמדומני — להקמת מיפקדת־כוחות־השדה, היונים תומכים בה.

הרכיבאים יכולים לייחס זאת לנימוקים אישיים. טליק, גביא המיפקדה החדשה, נחשב כיונה מופלגת. רפול, המתנגד לה עתה, נחשב כנץ מובהק.

אך הדברים עמוקים הרבה יותר.

ההבדל העיקרי בין ניצים ויונים בזירה המדינית הוא בנכונות להחזיר את השטחים הכבושים תמורת שלום.

היונים אינם אוטופיסטים. שום אדם רציני לא יעלה על דעתו כי למחרת כינונו של ה־שלום המקוה, שכמיסגרתו יוחזרו השטחים הכבושים ויקומו סידורי־ביטחון שונים, יחזוק הצורך בצה"ל.

להיפך: השלום החדש יהיה זקוק להגנה, כדי למנוע כל פיתוי ליסודות הרפתקניים וקיצוניים, שיישרדו בשטח, לנצל את המצב החדש.

הצבא יצטרך אז להגן על המדינה מתוך שטח קטן יותר, כאשר הגבול החדש־ישן יהיה קרוב לריכוזי־האוכלוסיה שלנו.

נובע מכך שדווקא היונים צריכים לחייב את קיומו של צה"ל יעיל, המוכן לפעולה מונעת מהירה ביבשה, שתרחיק בשעת־הצורך את הסכנה ממרכז ישראל.

בקיצור: התפיסה היונית מובילה לתפיסה של מיזחמת־הבזק, כהשלמה חיונית לסידורי־הביטחון שייכללו בחוזה־השלום, לפחות בי־תקופה שבין כינון השלום ובין יצירת מציאות כוללת חדשה במרחב.

(מעולם לא הסתרתי זאת בשיחותי עם אישים ערביים ביכלל ופלסטיניים בפרט. לעומת זאת ברור לי שגם הצד השני יהיה זקוק לסידורי־ביטחון משלו.)

הניצים, לעומת זאת, פטורים מבעייה זו. הם יכולים לשחק בתפיסות מימי־מתושלח, כמו „ההגנה המרחבית", התואמת להפליא את שאיפת־ההתנחלות שלהם. מכיוון שהגבולות יישארו, לדעתם, רחוקים ממרכזי המדינה, הם יכולים לשים את הדגש על מילחמה סטאטית.

מובן שהדברים אינם כה פשוטים וחדים, כפי שאני מצייר אותם כאן. הבעיות מורכבות יותר. בין שתי התפיסות העקרוניות יש שיטחי־הפקר ושיטחי־חפיפה. אך התמונה העקרונית ברורה.

■ ■ ■

ע ל רקע זה מעניינים ביותר דבריו של האלוף דן שומרון. תמיכתו הנמרצת בהקמתה של מיפקדת־כוחות־השדה אינה מעשה אמיץ בילבד, אלא גם תרומה חשוב הלוויכוח.

סתימת־הפה הקולקטיבית שבאה בעיקבות ראיון זה היא חבלה בדיון הדמוקרטי על עתיד המדינה, וגם בכושר המחשבתי של צה"ל.

אני שמח שצמחו בצה"ל אלופים שיש להם הצוז להביע את דעתם, ושיש להם מה לאבד.

מאת אורי אבנרי

„הקשר האפריקני"
של פלתורס

הצעה בלעדית: 26 ימי סיור מקיף בדרום אפריקה ובקניה
תנאי אשראי נוחים: 50% ממחיר הסיור — ב־10 תשלומים, ללא ריבית!

„פלתורס" נסיעות ותיירות הציעה לאחרונה חידוש מרענן בנוף השגריתי של הטיולים המוצעים בארץ — סיור יוקרתי מקיף בדרום אפריקה המשולב בספארי בקניה — שלוב המוצע עתה לראשונה בשוק הישראלי!

עד כה הוצעו לתייר הישראלי סיורים חלקיים במסלולים נפרדים לכל אחד משני היעדים. מומחי „פלתורס" בארץ יחד עם מומחי „פלתורס" בדרום אפריקה („פלתורס" הינה חברת הנסיעות היחידה בישראל שלה 3 משרדים ותיקים ובעלי מוניטין בעריה המרכזיות של דרא"פ: יוהניסבורג, קייפטאון ודרבן) השקיעו מחשבה רבה, מקוריות ותכנון קפדני לשם גיבושה של התכנית המהפכנית, הממלאת חלל ריק שהיה קיים עד כה בארץ בסיורים מודרכים ליעדים הקוסמים הללו.

בדרום אפריקה מתחילה עתה עונת האביב, היפה לטיולים ברחבי המדינה הענקית, שהיא למעשה יבשת בזעיר אנפין, אשר המבקרים בה מגדירים אותה כגן עדן עלי אדמות — ארץ שפנים כה רבות לה.

בנוסף לערים המודרניות ואתרי התיירות המרתקים — דרום אפריקה הינה כיום הארץ הזולה ביותר בעולם בכל הקשור לשרותי תיירות, אכסון, תחבורה וארוחות — מחד, וקניות של בגדים אופנתיים, קישוטים, תכשיטים ואביזרים שונים לבית — מאידך.
לכל אלה שלונדון, פאריס ואמסטרדם נעשו יקרות מדי לטעמם — „פלתורס" מציעה את התשובה — סעו ל„דרום אפריקה".
מחיר הסיור, כולל טיסות וכלכלה על בסיס חצי פנסיון בכל 26 ימי הסיור, הינו —2,550 ראנדים דרא"פ למשתתף, וחברת „פלתורס" מציעה אשראי במסגרת תכנית תשלומים מיוחדת „סע היום — שלם מחר", לפיה ניתן לשלם 50% ממחיר הסיור ב־10 תשלומים חדשיים ללא ריבית, לאחר החזרה ארצה.
מר רחמים שפריר, מנהל מחלקת הקבוצות והסיורים המודרכים של חברת „פלתורס", מסר כי התכנית, שזה לא מכבר הופצה בין כל משרדי הנסיעות בארץ, כבר זכתה להדים חיוביים מאד ולשבחים מקצועיים בקרב חוגי הענף, וההרשמה לסידרת הסיורים לדרא"פ מתנהלת בערנות רבה.
„פלתורס" מתכננת להוציא אל הפועל סידרה של סיורים במתכונת זו בחדשים נובמבר 1980 עד אפריל 1981, שהם חודשי האביב והקיץ בדרא"פ, והסיור הקרוב עומד לצאת ב־6 בנובמבר 1980.
תכנית הסיור כוללת כ־3 שבועות של סיור מקיף בדרום־אפריקה: יוהניסבורג ומרכזי הקניות הענקיים שלה, סאן־סיטי — קומפלקס ענקי חדיש ונוצץ של נופש, בילויים והימורים שנפתח לפני פחות משנה, המעמיד בצל גם את לאס־וגאס הידועה.
מזרח טראנסוואל — „שויצריה" של דרום־אפריקה, הרים, עמקים, קניונים, יערות ומפלי מים.
קרוגר פארק — שמורת הטבע הענקית ששטחה גדול יותר משטחה של מדינת ישראל כולה, שבה ייערך ספארי בן 3 ימים לשם צפיה בחיות הפרא הרבות השוכנות בסביבתן הטבעית.
סואזילנד — הממלכה העצמאית של הכושים בדרום־אפריקה.
דרבן — עיר הקיט המרעננת לחופו של האוקיינוס ההודי.
קייפטאון — אחת הערים המרשימות ביותר בעולם.
„גרדן־רוט" — סיור בן 3 ימים ב„דרך הגנים" המרהיבה והבלתי נשכחת בליבו של האיזור שכל מבקריו הסכימו, ולא בכדי, להגדירו כ„איזור היפה ביותר בעולם". זה הוא ה„שאור שבעיסה" ומוקד הסיור בדרא"פ ועליו ניתן לאמר, כדברי חז"ל, „כל המוסיף — גורע"!

וכל מי שרוצה להוכח בכך — מוזמן להצטרף לסיור.
קניה — השבוע האחרון של הסיור מוקדש לספארי מרתק בקניה.
וגם כאן שומרת „פלתורס" על הקו האיכותי של הסיור וכוללת בספארי את השמורות המובחרות ביותר, כולל ליל הרפתקאות של צפייה בתהלוכות ובעדרים של חיות שונות לאור כוכבים ופנסים — לילה המהווה חווית חיים בלתי נשכחת לכל המשתתפים בו.
ואם בכך לא די — מאפשרת חברת „פלתורס" למעוניינים להאריך את השהייה לשם ביקורים ונופש באיי סיישל הנודעים.

ב-„כפרית" יופי של תפריט!
בואו ליהנות מארוחה מצוינת באוירה כפרית - לרשותכם מגוון מטעמים משובחים בסגנונות שונים - ארוחות במחירים סבירים
כפרית (לשעבר פונדק הדקלים)
ת"א, דרך בן-צבי 70 (ליד צומת אבן-כביר) טל. 822979

הגיע
ונמצא למכירה
PENTHOUSE
גיליון חודש
אוקטובר 1980

* Exclusive: MARILYN MONROE'S SECRET STAG FILM
הפצה בלעדית
סטימצקי

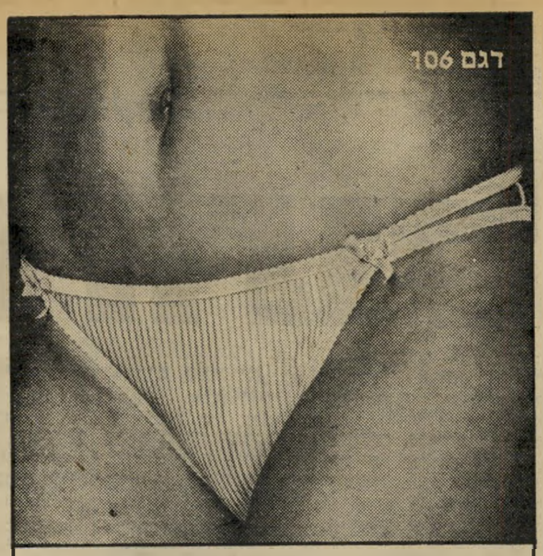

יש לנו עוד הרבה מה להראות...
הדגם בתמונה, הוא אחד מעשרות הדגמים של: חזיות, תחתונים וחגורות מסדרת "בי-פרי" של דיוה
היי חופשייה בחזיות "בי פרי" של דיוה
Be-free
דיוה EXCLUSIVE
דיוה
יצרני חזיות תחתונים וחזיות - BE FREE
בגדי ים וחוף - דיוה
בגדי ים - פייר קרדן - פריז

שלם לישראל
שלי
סניף של"י ת"א
מקיים הרצאות כל
יום א' ב־8.30 בערב
במועדון של"י — ת"א
רח' בוגרשוב 60, טל. 280807

יום א' 19.10
המשורר דוד אבידן
ישוחח על יצירותיו

יום א' 26.10
דיון בנישא
הגליל — יהוד או
פיתוח?
דיון בלווי שיקופיות
והקלטות.

נשים חשקו בו...
גברים קנאו בו...
הוא היה
הג'יגולו האמריקאי
American Gigolo
ריצ'רד גיר
הכוכב הלוהט של הקולנוע האמריקאי ("ימים ברקיע", "יקים")
טם לורן הטון במאי פול שרדר
בכורה ארצית
„לימור" ת"א „מיטשל" ירושלים
4.30, 7.15, 9.30 למבוגרים בלבד

תן טרמפ לחייל

הפרשנית הכלכלית של „העולם הזה" טוענת: מלחמת עיראק־איראן

אינה אלא קונייה של חברות־הנפט כדי להעלות את המחיר

המלחמה המזמנת

מאת

אסתר אלכסנדר

מ לחמה משתוללת בין איראן ו־עיראק. מלחמה משונה מאוד, שהרי אין היא מתאימה למיסגרת מאבקי הכוחות העולמיים, כפי שהם מצטיירים באמצעי־התיקשורת בעולם וגם אצלנו. מה פתאום תוקפת עיראק את איראן — אחותה המוסלמית, שהיא גם בת־בריתה במאבק התקיף להעלאת מחירי־הנפט? יש לזכור שעד כה לא התגלעו ניגודים יוצאי־דופן בין השתיים, ולמה דווקא עכשיו? ולמה דווקא בדרום? נכון, היו חילוקי־דעות ביניהן בנוגע לגבול בשאט אל־ערב, אך חילוקי־דעות אלה היו שרירים וקיימים כמה שנים מבלי שהביאו להתלקחות מילחמה. במה, אם כן, נבדל ספטמבר 1980 מן הזמנים שקדמו לו? ולמה לפתע פתאום לוחמות שתי מדינות אופ״ק זו בזו, ומועצת־הבי־חון יושבת בשקט ואינה עושה מאומה לסיום המילחמה? (בניגוד גמור להתנהגותה בעת מילחמות שבהן היתה מעורבת ישראל).

לפי אמצעי־התיקשורת אין כל זאת אלא הפתעה. האמנם?

אמצעי־התיקשורת אינם נותנים תשובות לשאלות אלה. כאמור, הם דבקים בהתנגדות עיראק להסכם 1975 כהסבר למילחמה, אם כי אין בכך הסבר לשאלה למה יעדיפו מדינות שיש ביניהן הסכמה מירבית בכל השאלות העיקריות של האיזור, לפתור את בעיית הגבולות דווקא בדרך של מילחמה. ובוודאי שאין בכך הסבר להתנהגותה של מועצת־הביטחון. אמצעי־התיקשורת מנסים להחדיר את הרושם האבסורדי, שאפשר להבעיר את מרכזי הנפט של העולם מבלי שיהיה לדבר קשר כלשהו למדיניות הנפט ולקובעי המדיניות הזו בעולם. שאלת עליות מחירי־הנפט מופיעה אצלם רק כתוצאה של המילחמה, שאין לה ולא כלום עם סיבות המילחמה. האם יש בזה היגיון? במה, אם כן, נבדל ספטמבר 1980 מזמנים אחרים ואיך נראה עולם הנפט באמת?

אין מיקריות בעולם הנפט

ק ודם כל יש לשים לב לתאריך מרכזי, בספטמבר 1980, ממנו מתעלמים אמצעי־התיקשורת לחלוטין (למרות שהוא קרוב אלינו יותר מכפי שהוא קרוב ל־1975): היום שבו תקפה עיראק את איראן הוא היום שלמחרת סיום ועידת אופ״ק בווינה. אין זה מיקרי. אין מיקריות כזו בעולם הנפט, שהוא אחת המערכות המכוונות ביותר בעולמנו.

הוועידה הזאת, ועידת שרי־הנפט של אופ״ק, התכנסה בעידן של עודפי־נפט גדולים מתמיד בשווקי העולם. זה הדבר השני שבו נבדל ספטמבר 80׳ מזמנים אחרים. לא רק שהעודפים בעולם גדולים היום מתמיד, גם מאגרי־הנפט של הארצות המערביות — שהן הצרכניות הגדולות בעולם — עולים על גדותיהם. מאגרים אלה בלבד מספיקים כדי למלא כל מחסור בנפט, אפילו בעת הפסקה מלאה באספקה, במשך שלושה־ארבעה חודשים. גם בכך נבדל ספטמבר 80׳ מזמנים אחרים.

בתקופה שבה כונסה ועידת אופ״ק, אי־אפשר היה להעלות את מחירי הנפט. אפילו את ההעלאות שעליהן החליטו בוועידה הקודמת של אופ״ק באלג׳יריה, לפני כמה חודשים — מ־28 דולר ל־32 עבור חבית נפט בסיסית מסעודיה — אי־אפשר היה ליישם. היה ברור לגמרי, שרק קיצוץ דראסטי בתפוקת הנפט העולמית יאפשר העלאות חדשות במחירי הנפט ויחזיר את שליטת אופ״ק בשווקים.

אירגון זה זכר היטב מצב דומה בקיץ 1978. גם אז היו עודפי־נפט גדולים בשווקים והמחירים לא עלו, ואפילו נטו לרדת — כמו היום. באותם ימים החלה המהפכה האיראנית, שהוציאה את איראן משוק יצוא הנפט למשך חודשים אחדים. ברגע שהחלה איראן לייצא שוב נפט, בשפע, נעלמו העודפים, ומחירי הנפט החלו לעלות.

ה מצב היום דומה מאוד למצב ההוא. גם היום יש עודפי־נפט גדולים בשווקים, ומחירי הנפט נוטים לרדת. גם היום יש מלחמה בין שתי מדינות אופ״ק, שתיהן יצואניות נפט חשובות. גם היום יש מדינות אופ״ק שמפיקות הרבה מעבר לתקרת הייצור שנקבעה להן. גם היום יש מדינות אופ״ק שמוכרות נפט בהנחה, מתחת למחיר הרשמי.

ההבדל היחיד הוא, שהיום יש מי שמוכן לעשות משהו בקשר לכל זה. מי שמוכן לקצץ בתפוקה, כדי לייצב את מחירי הנפט. מי שמוכן לעשות משהו כדי לעצור את הירידה במחירים הדרגתיות, המבוססות על באינטרסים של צרכניות הנפט המערביות ושל הארצות המתפתחות. היונים שבאופ״ק, ובראשם סעודיה, דוגלים, לעומת זאת, בעליות־מחירים הדרגתיות, המבוססות על הירידה בערך הדולר ועל העלייה בתל״ג של הארצות המתועשות. בדרך זו מתחשבים יוני האירגון באינטרסים של הארצות המתועשות.

ל מה לא היה דבר טבעי יותר מכך ש־וועידת אופ״ק תדרוש לקצץ בתפוקה. דרישה זו הופנתה בעיקר לסעודיה. זו הואשמה בהצפת העולם בנפט זול. סעודיה התנתה את הקיצוץ באספקה בהסכמת שאר חברות אופ״ק למחיר אחיד של נפט. הניצים שבמדינות הנפט לא הסכימו.

כאן חייבים אנו להבין שני דברים:

(א) בשנים האחרונות הפך אופ״ק, שהיה קרטל של מחירים, לקרטל של אספקה. פירוש הדבר הוא, שהיום קובעים רק מחיר־ריצפה, מחיר מינימלי, שעליו רשאית כל חברה להוסיף כרצונה או לפי כושרה. העומס בגין מחירים גבוהים אלה מוטל על מניפולציות באספקה. אופ״ק מחליט היום על כמות האספקה ולא על מחיר אחיד. סעודיה מתנגדת לשיטה זו ורוצה לחזור למחירי־נפט אחידים, בשליטתו של אופ״ק.

(ב) אופ״ק אינו עשוי מיקשה אחת, וחוצים אותו ניגודים בסיסיים. אופ״ק של ספטמבר 1980 שונה עקרונית מאופ״ק של 1978, חרף העובדה שבין 78׳ ל־80׳ יש קוויי־דמיון.

ניגודי איטנרסים אלה באופ״ק לא איפשרו את צימצום התפוקה באמצעות שיכנועה של סעודיה בווינה, צימצום שהיה כה דרוש כדי לסיים את „משבר" העודפים ולאפשר עליות מחירים. מה נותר אם כן לעשות? מה שנותר לניצי אופ״ק הוא אחד מן השניים: לתקוף את ישראל ולחזור לאמברגו הכללי, לפי דגם עליות מחירי־הנפט מ־1973-4, או לשחזר את התנאים של דגם עליות מחירי־הנפט מ־1978 ולהוציא מדינה נוספת (מילבד איראן) משווקי אספקת הנפט.

את ישראל קשה לתקוף — וזאת טוב לדעת במייוחד אחרי כינון השלום עם מצריים. לכן נותרה היום אפשרות אחת ויחידה: ליצור תנאים לסגירת הברזים של ארץ יצוא־נפט עיקרית. אחרת צריכים להניח שמדינות אופ״ק, ובעיקר הניציות שבהן, תשבנה בשקט נוכח העודפים והירידה במחירים מבלי שמישהו יעשה משהו נגדם. הנחה זאת אינה סבירה. סביר יותר להניח, שאם דברים רצויים לא מסתדרים בדרך הטבע יש לדאוג שהם יתרחשו באמצעות תיכנון והסכמים.

כך נולדה ההתקפה העיראקית על איראן.

סביר שעיראק הסכימה לסגור את הברזים תוך כדי מילחמה, תמורת קבלת יד חופשית כדי להשיג הגמוניה צבאית במיפרץ הפרסי והגמוניה צבאית־לאומית בעולם הערבי. לא היה קושי להלביש על המילחמה הנוכחית את הניגודים עם איראן — ניגודים טריטוריאליים חסרי־משמעות, יחסית, שכמוהם רבים בעולם והם מונחים בעולם השיכחה עד שמעוררים אותם מסיבות אלה או אחרות.

חשבון־המילחמה מראש הראה על כדאיות לעיראק, בתנאי שתנצח אפילו תוך יותר מחודש. בניצחון עצמו לא היה כנראה ספק, כפי שגם פרשני־מילחמה אחרים האמינו ומאמינים בו. ההגמוניה הצבאית־לאומית המצופה, ועליית מחירי־הנפט כתוצאה מן המילחמה היו מכסות על נזקי המילחמה ועל ההפסדים הזמניים בהכנסות־נפט, ואף מותירות עודף. על אחת כמה וכמה אם תתעורר פאניקה עולמית למראה שדות־הנפט הבוערים, שתעלה את מחירי־הנפט בלי ולפני קיצוצים כלשהם באספקה.

הברית שבין סעודיה והמערב

ע יראק מייצאת 3.3 מיליון חביות ליום, 7 אחוזים מאספקת הנפט של העולם המערבי, במחיר של כ־35 דולר החבית. כלומר, הפסדים בכל יום שבו אין הזרמה של הנפט. אך לרשות עיראק 30 מיליארד דולרים רזרביים מעודפי־הכנסות הנפט ודי בהם כדי לממן הפסדים, במיוחד כאשר מקווים שהפסד המילחמה יוצא בשכרה. אך הנתונים גם מראים שהפסקה באספקה העיראקית די בה כדי לדלדל את העודפים והמאגרים ולגרום עליות־מחירים חדות בשוק הנפט. (אין צורך להחשיב את האספקה מאיראן, שהרי היום זו אינה משמעותית לעולם המערבי ומסתכמת רק ב־700 אלף חביות ליום).

האם הקשר הזה שקשרה עיראק עם חברותיה באופ״ק יצליח? האם יצליח ליצור מצב דומה לזה ששרר בשוק הנפט

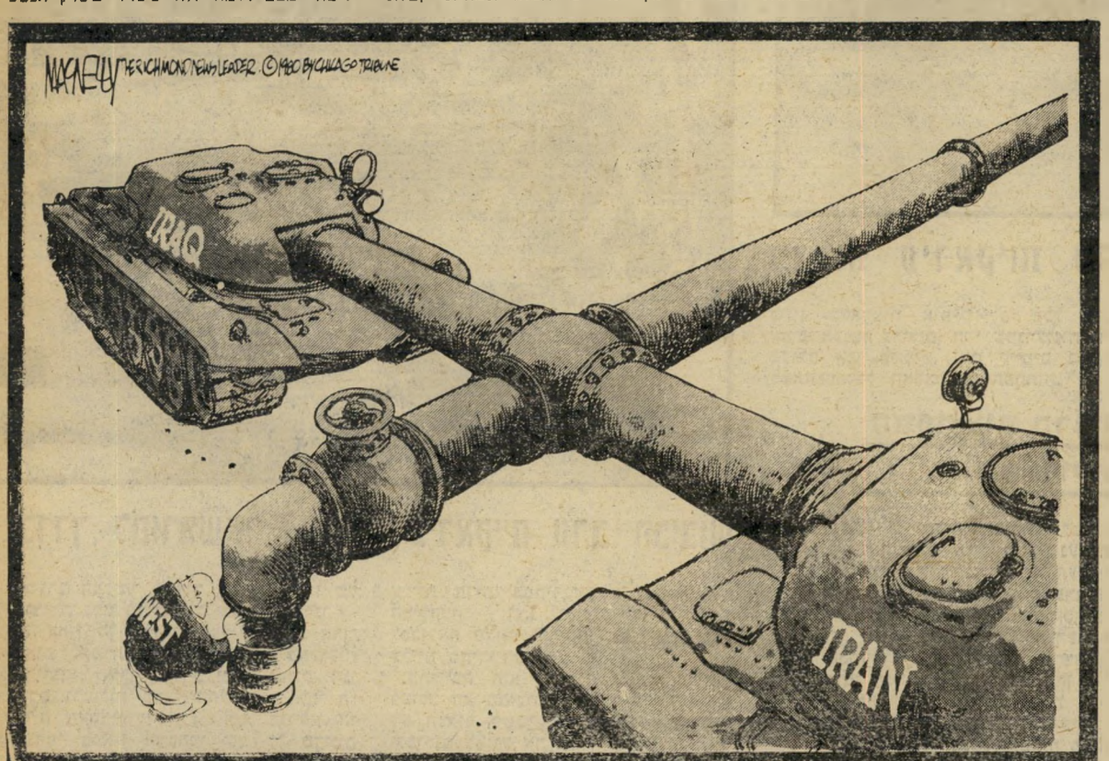

קאריקטורה אמריקאית: קני הטנקים מחוברים לצינורות הנפט

(המשך מעמוד 29)

בשלהי 1978, עת יצאה איראן מן השוק, והמחירים יעלו בהתאם?

אין זה סביר. שהרי כאשר יוצאים למלחמה לא יודעים את התוצאות — מה יבער ומה לא. ההיסטוריה הוכיחה שכוחם של מישטרים מהפכניים גדול מכפי שמשערים משקיפים מן החוץ. עיראק יכולה גם להפסיד. כבר היו דברים מ־עולם.

גם אם נתעלם מן הנקודה הכללית הזאת, הרי שלפי הסימנים עיראק וחברות אופ"ק התומכות בה לא לקחו בחשבון השיקולים שלהן גורם מרכזי, שקיים ופועל היום ושלא היה קיים ב־1978. גורם זה הוא שיתוף הפעולה ההדוק, שאפשר ל־כנותו ברית, בין סעודיה וחברותיה היר־ניות באופ"ק לבין המערב. לכן שונות תגובות סעודיה והמערב היום, נוכח יצי־אתה של עיראק משוק הנפט, מאשר היו נוכח יציאתה של איראן משוק זה ב־1978.

המערב אינו נכנס לפאניקה של קניות נפט, כפי שקרה ב־1978. ולא רק בגלל מאגרי־הנפט המלאים, אלא גם ביגלל הביטחון שאפשר לסמוך על סעודיה.

סעודיה ממלאת היום את החסר בשוק־הנפט ביגלל המילחמה, דבר שלא עשתה ב־1978, עם פרוץ המהפכה האיראנית. סעודיה מספקת היום כ־20 אחוז מתפוקת הנפט בעולם המערבי, אך לפי כושר הייצור שלה היא מסוגלת לספק הרבה יותר. כפי הנראה אין היא מחסכת להפעיל כושר זה.

תגובות אלה של סעודיה והמערב מסוג־לות להכשיל את מטרות־המילחמה של עיראק בחזית הנפט, ואין צורך שמועצת־הביטחון תתכנס ותפסיק את הקרבות. אין המילחמה במתכונתה הנוכחית מאיימת על המערב, ומתכונת זו נשמרת. בניגוד ל־אמונות הנפוצות בעולם אין היום ניגודי־אינטרסים בין אופ"ק לבין הארצות ה־מערביות המתועשות. ארצות המערב מס־תדרות יפה מאוד עם אופ"ק והן פיתחו כלים להגן על עצמן מפני הנזקים הנגר־מים כתוצאה מעליות מחירים חדות של הנפט. אצלנו הולכות וגדלות ההוצאות על דלק נוזלי באחוזים מן התל"ג, אך לא אצלם. אצלנו גורמות ההוצאות על נפט לגרעונות כבדים במאזן־התשלומים. אך לא אצלם. הארצות המתועשות של

חיל־התותחנים העיראקי מפציץ את עיר־הנפט עבדאן

פירוש הנתונים האלה הוא, שהארצות העשירות של המערב הצליחו למנוע חלו־קת הכנסות לרעתן (ולטובת הארצות ה־מייצאות את הנפט). האמצעים היו: פי־חות הדולר — המטבע שבו משלמים עבור הנפט בשוק העולמי, וייקור הייצוא מאר־צות המערב למדינות אופ"ק מעל המתבקש מן האינפלציה העולמית. (אמצעים אלה, כמובן, אינם עומדים לרשותנו). מכיוון שהמערב יכול להגן על עצמו מפני התר־צאות של עליות מחירי־הדלק, אין הוא מתנגד לעליות מחירים קבועות ומתונות יחסית, שבהן סעודיה מעוניינת.

סכנה לשלום העולם

ה אם פירושו של שיתוף פעולה זה בין סעודיה וחברותיה לבין המערב — שיתוף פעולה שעוזר כרגע למנוע יותר מכפי שסעודיה תיכננה, אך פחות מאשר קיוו יוזמי המילחמה.

הברית של המערב עם אופ"ק מסכנת את שלום העולם, גם ללא המילחמה הנוכחית שבין עיראק לאיראן. כאמור מבוססת ברית זו על נכונות המערב לקבל את העליות המתמידות במחירי־הנפט, ש־הרי אין הן גורמות לו עוד גרעונות או „העברת עושר" לארצות אופ"ק. אך מ־זו. הברית שלו עם אופ"ק מבוססת על ניצולן של ארצות העולם־השלישי.

גם עודפי הכסף שבידי אופ"ק מסכנים את שלומו ורווחתו של העולם. 100 מיל־יארד דולר „מיותרים" נמצאים בידי אופ"ק. כסף שלא נמצא לו שום יעוד. לא בקניות ולא בהשקעות, ואפילו לא כפקדונות בבנקים. הוא מסתובב חופשי ומאיים כל רגע לפוצץ דווקא את המערכת

פצצות עיראקיות על נמל־התעופה בטהראן

כיוון שלארצות אופ"ק יש בכל זאת עודפי־הכנסה גדולים, הרי שהגרעונות ש־בעולם אכן קיימים. והם קיימים באמת במאזנים של הארצות המתפתחות.

התפוצצות הרבה יותר גדולה

ל ש בעולם חלוקת־הכנסות לטובת ארצות הנפט, אך היא נעשית על חשבון ארצות העולם־השלישי העניות ולא על חשבונן של הארצות המערביות העשירות. ארצות עניות אלה הן חסרות־מגן בפני עליות מחירי־הנפט. הגרעונות שלהן וההתדלדלות שלהן הם הצד־שכנגד להתעשרותו של אופ"ק. רבות מהן על סף התמוטטות כמו ברזיל, ואחרות כבר התמוטטו, כמו תורכיה. אם העולם־השלישי לא יוכל לעמוד בנטל הנפט תתהווה סכנה לשלום העולם.

המערב לא מסכים לצורה כלשהי של חלוקת־הכנסות לרעתו, כדי למנוע סכנה הפינאנסית והכלכלית של העולם המערבי — על כל הסכנות הכרוכות בדבר.

תהליכים אלה, שמקורם בעליות מחירי־הנפט ובחוסר־הרצון של המערב לשלם בצורה כלשהי בעד העליה הזאת, מאיי־מים בהתפוצצות הרבה יותר גדולה מאשר מילחמת עיראק־איראן. עם זאת ברור דבר אחד: כאשר יש עודפי־נפט בעולם, יש לצפות להתפרצויות אלימות במיזרח־התיכון. כך היה ב־1978 וכך קורה עתה — ב־1980. המילחמה הנוכחית היתה צפו־יה, אם כי לא היה ברור שהיא תתנהל בין עיראק לאיראן דווקא. היא יכולה היתה להתבטא בהפיכה בסעודיה, במיסגד הגדול במכה, שנכשלה בסופו של דבר.

אין זאת אומרת שאלימות פורצת כאן רק בגין עודף נפט, אך כל אימת ש־מתהווה עודף כזה הסכנה שתפרוץ אלי־מות גוברת.

ראוי שנקח זאת בחשבון וטוב נעשה אם נלמד להכיר את עולם־הנפט ואת הכוחות הפועלים בו ולא נאפשר לכלי־התיקשורת ולפרשנים לצייר בפנינו תמונה מזוייפת, שבה מעוניינים אינטרסים זרים.

בדרך לחורמשאר: חיילים עיראקיים ערב הכיבוש

המערב הצליחו לשמור על 1.5 אחוז של הוצאות נפט מן התל"ג שלהן, ואצלנו — 10 אחוז מן התל"ג. אצלנו מהוות ההו־צאות לקניית דלק כשליש מן ההכנסות מהייצוא, ואילו במערב ייבוא הדלק אינו גורם גרעונות במאזן־התשלומים. לפי ה־דו"ח האחרון של OECD, הגרעון ה־מצרפי במאזן המסחרי של כל מדינות OECD לא עלה על שני מיליארד דולר בשנה שעברה, דווקא כאשר מחירי הדלק הרקיעו שחקים.

עליות חדות במחירי־הדלק ולנטרל את המילחמה — הוא שאופ"ק לא יכול עוד לסכן את שלומו ופריחתו של העולם בגין עליות מחירי־הנפט?

התשובה היא שלילית. שהרי שיתוף פעולה זה, מסיבות שעמדנו עליהן קודם, לא הצליח לשכך את הניגודים באופ"ק ולכן גם למנוע את המילחמה, עליה תופ־סים טרמפ מיני אינטרסים שמחוץ ל־חשבונות הנפט — דבר שמקשה על ניט־רולה. וגם מחירי הנפט יעלו — אולי קצת

דק תשקיף

כלא מיוחד לכנופיית־הכרם

אישור תקציבי ניתן השבוע לבניית מבנה מיוחד אשר ישמש כבית־כלא פרטי לכנופיית־הכרם. המיבנה יהיה טרומי וחקמתו תימשך כמה שבועות. הוא ישמש כבית־מעצר של החשודים כרצח עזר כהן ועמוס אוריון, ואחר כך כבית־הסוהר שלהם, מאחר שלדעת המישטרה הם יורשעו וידונו לתקופות מאסר ארוכות. עיקר חששה של המישטרה הוא שינסו להתנכל לחייו של טוביה אושרי.

צדוק רוצה להחמודד

מי שהיה שר־המישפטים בממשלת המערך, עורך־הדין חיים צדוק, החל במגעים מאחוריי־הקלעים כדי לחיות מועמד־הפשרה לתפקיד ראש רשימת־המערך לכנסת הבאה ומועמד מיפלגה זו לתפקיד ראש־הממשלה.

לצדוק הוצע התפקיד בעת המאבק הקודם בין שימעון פרס ליצחק רבין, אך או הוא סירב. עתה אמר צדוק למקורביו: „אין לי יותר פחד גבהים," והוא שואף להביא את מצב העניינים לכך, שהמיפלגה תבחר בו כראש־הרשימה ותפתור בכך את בעיית ההתמודדות בין פרס לרבין.

נראה כי על רקע זה הדליפו חוגי שמיעון פרס לכתבת ידיעות אחרונות, בינה ברוג, דווקא בשבוע שעבר, את הרכב הממשלה הבאה שאותה מתכנן פרס. ברשימה זו הוצג צדוק כשר־המישפטים הבא.

גלאס יחקר שנית

ח"כ המפד"ל, דויד גלאס, יוזמן ככל הנראה לחקירה מישטרתית נוספת בפרשת שר־הדתות, אהרון אבו־חצירא.

המישטרה מייחסת חשיבות רבה לעדותו של גלאס, וזאת בניגוד להצהרתו במסיבת־עיתונאים שערך, שהעדות היתה טכנית בילבד.

הועבר הכסף להגנת אבו־חצירא

אחד מראשי מערך ההגנה המישפטית של שר־הדתות, אהרון אבו־חצירא, ביקר בשבוע שעבר בשוויץ, נפגש עם שני אישים יהודים מפורסמים וקיבל לידיו סכום של 750 אלף דולאר, שהם כ־45 מיליוני לירות, שישמשו להגנה המישפטית של שר־הדתות.

אותו אדם כבר חזר לארץ כשברשותו הכסף.

הסיוע יהיה מעוק

נראה כי לשר־האוצר, יגאל הורביץ, היתה הצלחה גדולה בביקורו האחרון בארצות־הברית.

הורביץ הגיש בקשת סיוע אזרחי בסדר גודל של 1.3 מיליארד לירות. נראה שהאמריקאים יקצצו מסכום זה רק כ־100 עד 200 מיליון לירות.

בעוד שבשנים עברו היה הסיוע האזרחי מתחלק למעוק בגובה של שני שלישי והשליש הנותר היה הלוואה ל־40 שנה, הצליח הורביץ לקבל הכטחה שהשנה יהיה כל הסיוע האזרחי בגדר מענק.

נאור כותב ספר?

מזכיר־הממשלה, אריה נאור, נראה בשבועות האחרונים כשהוא שוקד במשך שעות ארוכות על העתקת פרקים שלמים מהפרוטוקולים של ישיבות הממשלות הקודמות.

חוגים במישרד ראש־הממשלה טוענים שעיסוקו זה של נאור מצביע על כך שהוא אוסף חומר לספר. חוגים אחרים טוענים שנאור מכין חומר אשר ישמש את תעמולת הליכוד נגד המערך.

נאור עצמו מכחיש את שתי הגירסות וטוען שהתעמקותו בפרוטוקולים של הממשלות הקודמות נעשית במיסגרת תפקידו כמזכיר־הממשלה לשם עריכת השוואות בין ממשלות־המערך לממשלת־הליכוד בנושאים מינהליים שונים.

המישטרה תחקור בעיריית־ירושלים

כמה מחברי מועצת עיריית־ירושלים עומדים להגיש תלונות למישטרה בעניין חריגות בניה מאושרות, שניתנו בהשפעת ראש־העיר, טדי קולק, למוסדות ולקבלנים שונים.

חריגות בניה עצומות נעשות בקפחות שני פרוייקטים גדולים, הנמצאים עתה בבניה בבירה. ל„בנק הפועלים", הנבנה בכיכר־ציון בירושלים ובבניין הענק, הנבנה על־ידי משקיעי חוץ המיוצגים בארץ על־ידי ח"כ יגאל כהן אורגד ליד מלון „המלך דויד", ניתן לבנות כאחוזי בניה הגדולים בהרבה מהאחוזים המקובלים בתוכנית המיתאר המקומית.

כלל רוצה את תואי בני־הורביץ

בראש הלוחצים לקבלת החלק של בני שר־האוצר, יגאל הורביץ, בחוזה לבניה להשכרה נמצאת חברת כלל.

אחרי שברור שבני הורביץ יצאו מהעיסקה, לחוץ מנכ"ל „כלל", אהרון דוברת, להכנס אליה בתנאים שהוצעו לבני הורביץ.

טלוויזית הכבל בחברת הטלפונים

במישרד־התיקשורת עוסקים בימים אלה בגיבוש רעיונות תהליך החקיקה בעניין טלוויזית־הכבל.

במישרד הוחלט ש„חברת התיקשורת", החברה שהוקמה לשם קבלת כל מערך הטיפונים בארץ, תהיה אחראית על נושא טלוויזיית־הכבל. והיא שתעניק את הזכיונות להפעלת טלוויזיית־כבל בערים השונות.

נחקרת הדלפה במישטרת־ירושלים

המטה־הארצי חוקר עתה מקרה חמור של הדלפה שנעשה במישטרת ירושלים. לפני כמה שבועות נעצרו שלושה בני טובים על־ידי המישטרה, ונתפס אצלם חשיש בכמות של 55 מיליוני לירות. אביו של אחד העצורים, ששמו נאסר לפירסום, הוא עורך־דין ירושלמי ידוע.

למישטרה התברר שעורך־הדין חודק שמו של אחד השוטרים המסווים, השתוך עדיין אצל כנופיות סוחרי־הסמים בבירה. עורך־הדין איים לחשוף במישפט בני את זהותו של הבלש, וזאת כדי ללחוץ על המישטרה להמנע מלחגיש כתב־אישום נגד הבן וחבריו.

בחוגים מישפטיים בירושלים הובעה גם תרעומת על כך ששופט בית־מישפט־השלום הוציא צו לאיסור פירסום שמם של הצעירים שנעצרו וזאת רק משום שהאחד הוא בנו של אותו עורך־דין ועצורה אחרת היא נכדתו של מי שהיה אחד הרבנים המפורסמים בארץ.

קציני לעזרת בן־אליהו

קציני במישטרת ירושלים ובמטה־הארצי של המישטרה מתארגנים עתה לעזרת מי שהיה מפקד מישטרת־ירושלים, צבי בן־אליהו, שכתב־אישום נגדו הוגש בשבוע שעבר.

החקירה נגד בן־אליהו החלה עוד לפני כשנה, כשהוא היה עדיין במדים. מסקנותיה הועברו לפרקליט מחוז־ירושלים, מיכאל קירש, ממנו לפרקליט־המדינה, גבריאל בך, ומשם ליועץ־המישפטי לממשלה, הפרופסור יצחק זמיר. התביעה הוקפאה עד ששימעה הגיע לאוזניו של המפכ"ל החדש של המישטרה, רב־ניצב הרצ שפיר, שפעל לשם הגשת כתב־אישום נגד בן־אליהו.

מפוטרי „אל־על" - יורדים לאמריקה

תדהמה שוררת בכמרת „אל על" לרגל הגילוי כי עשרה עובדי־מחשבים מעוזים בחברה, שהודיעו על נכונותם לפרוש תמורת פיצויים מוגדלים, התארגנו זה מכבר ומתכוננים לרדת מן הארץ יחד עם משפחותיהם.

מסתבר כי העשרה הצליחו בנקל לקבל ביחד עבודה בחברה אמריקאית חשובה, והם קפצו על ההזדמנות לנצל את תוכנית־הפיטורין של החברה, שנועדה לצמצם את מיספר עובדיה, כדי לקבל פיצויים מוגדלים בסכומים גדולים, לקידום ירידתם.

נסיעה לשווייץ - ביגלל הכסף

חוקרי מס־ההכנסה מתעניינים בנסיעה התכופה של בעלי־הון מישראל לשווייץ, ערב החתמת שטרות־הכסף באותה המדינה.

לרגל צעד זה, היה כל מי שהחזיק בשטרות־כסף שווייצים — למשל, בכספות בשווייץ — לדאוג להחלפתם בשטרות חדשים. סביר להניח כי בין הנוסעים היו רבים מאילי ההון השחור.

הגרמנים מטשטשים את „הקשר הישראלי"

שילטונות גרמניה משתדלים לטשטש ככל האפשר את הצד הישראלי בשערוריית המיסמכים הסובייטיים המעויפים של יהודי־רוסיה בברלין.

ההערכה המוסמכת היא כי קיימת בישראל תעשיה ענפה לזיוף מיסמכים סובייטיים, המאפשרים ליהודים רוסיים, שהגיעו לישראל והמשיכים מכאן לברלין, לקבל שם זכויות שונות, כגון קיצבות כספיות גדולות.

זונות ישראליות כובשות את פראנקפורט

זונות מיקצועיות מישראל הוכות וכובשות את השוק בפראנקפורט, בעזרתם של רועי־זונות ישראליים, רוכם מוותיקי העולם־התחתון בארץ.

הזנות הישראלית, בייחוד התימניות, מושכות את הלקוחות הגרמניים במיוחד, ועל כן הן מבוקשות. לצד רועי־הזונות בולטים סוחרי־הסמים הישראליים, שהגיעו לדרגות־הביניים של המיסחר־בסמים. עשרות רבות של פושעים אלה מצויים עתה בבתי־סוהר גרמניים.

מהיום הגידו-
"מגידו"

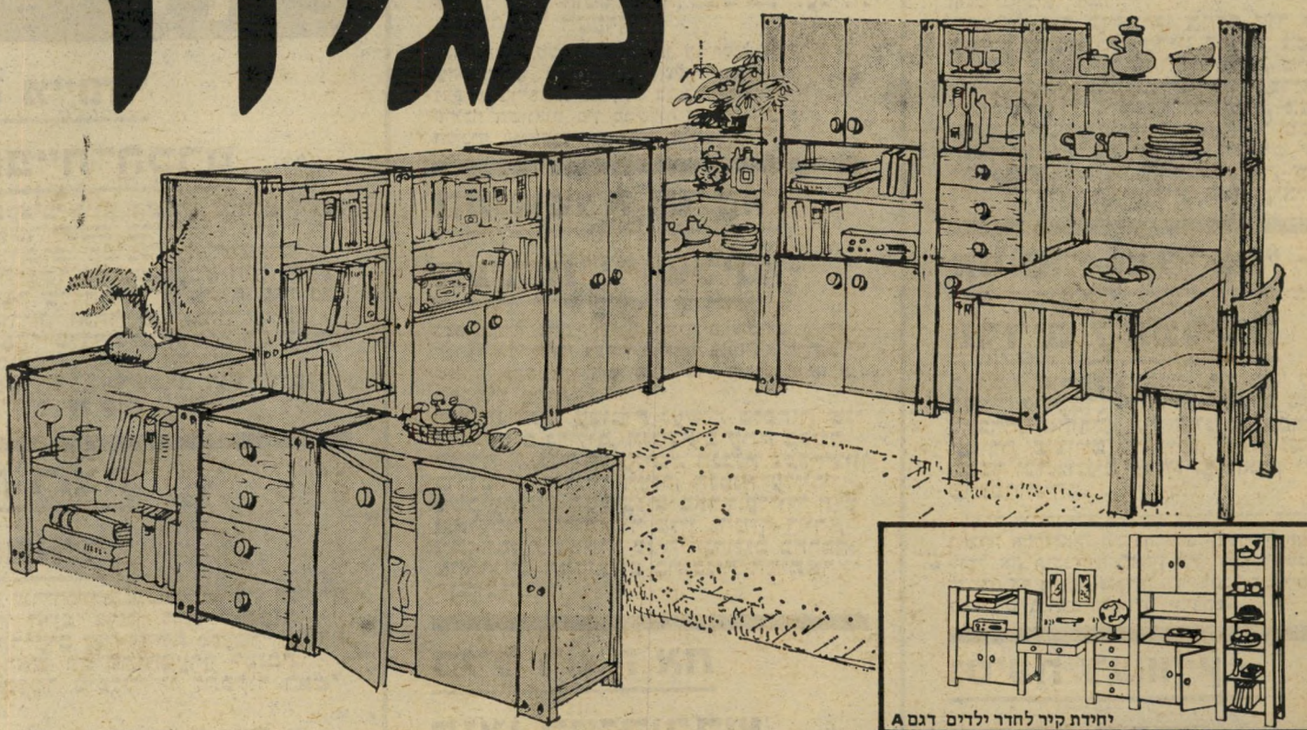

יחידת קיר לחדר ילדים דגם A

יחידת קיר לחדר ילדים דגם B

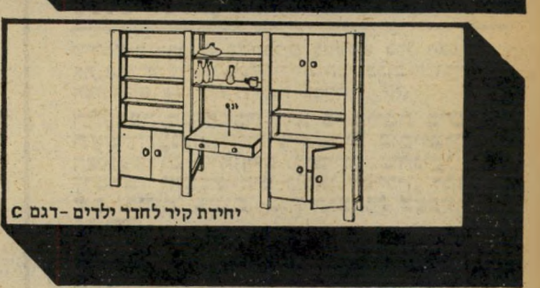
יחידת קיר לחדר ילדים -דגם C

יחידת קיר לחדר ילדים - דגם D

זהו זה!
עכשיו כשתרצו רהיטים לחדר הילדים הכנסו ל"כל-גיל" והגידו "מגידו".

המוכר יציג בפניכם מערכת רהיטים מדולרית שהיא ממש יצירת מופת של נגריית גבעת ברנר, באיכות המעולה בעיצוב המרהיב בגימורים המושלמים ומה בעצם לא.
אז בקיצור, הגידו "מגידו" ותחסכו לכם הרבה זמן של ריצות בין חנויות בדיקות מוצרים וכו'.

כל גיל

מרכז תצוגה ומכירה: תל אביב, דיזנגוף 201

חיפה: כל-גיל, הרצל 32
ירושלים: ויסמן, תלפיות, דרך בית לחם 118

העם

המוזמנים לא באו

גאולה כהן הפכה שוב דוברת המימסד כדי — מכנין ועד פרס ורבין

אנוור אל־סאדאת עמד להיפרד מן השגריר הראשון של ישראל, אליהו בן־אלישר, שהגיש לו זה עתה את כתב־האמנתו. בן־אלישר חשב בקדחתנות כיצד לנצל את האווירה הטובה שנוצרה. „אני מבקש להניח היום זר על קבר החייל האלמוני המצרי, שנלחם בנו באומץ־לב כה רב,“ אמר.

אל־סאדאת קרן. „זוהי מיחווה יפה מאוד,“ השיב, ובו במקום נתן הוראות לקיים עוד באותו יום את הטכס. הדבר אורגן בחיפזון כה רב, עד כי הוכנו שני זרים — אחד ביוזמת השילטונות המצריים, ואחד ביוזמת בן־אלישר עצמו.

כבוד ראוייב. היתה זאת מיחוה נכונה מצד השגריר. הוא לא היה הישראלי הראשון שהניח זר על הקבר, במבואות המיזרחיים של קאהיר. קדמו לו מנחם בגין ועזר וייצמן.

מתן הכבוד לחייל האוייב הוא הסמל העליון להשכנת השלום. ש־הרי השלום בא לסיים את המיל־חמה, ובמילחמה מנסים חיילים להרוג זה את זה.

גם במילחמה מצווים חיילים אמיתיים לכבד זה את זה. כל צד יודע כי חייל האוייב משרתים את מולדתם, כפי שהוא עצמו משרת את מולדתו. אך רגש זה נמהל בשינאה, שהיא לעתים קרובות תוצאת־לוואי בלתי־נמנעת של ה־מאבק. בשלום מהווה הכבוד ההדדי בין החיילים גורם חשוב להתפיי־סות הלאומית.

נפש חצוייה. השבוע קרה ב־ישראל דבר שהוכיח בעליל, כי הציבור הישראלי ומנהיגיו חצויים עדיין בנפשם לגבי השלום.

השגריר המצרי האהוד, סעד מורתדא, ערך מסיבה לכבוד „יום הצבא המצרי“. יום זה חל ב־6 ב־אוקטובר, היום שבו פתח הצבא המצרי במילחמת יום־הכיפורים (היא „מילחמת רמאדאן“, במינוח המצרי). מטעמים של טאקט, דחה השגריר את המועד ל־9 באוק־טובר.

מילחמת יום־הכיפורים מילאה תפקיד חשוב בהתפתחות לקראת השלום. לולא הניצחון המצרי ב־שלב הראשון של המילחמה, שהח־זיר למצריים את כבודה העצמי, לא יכול היה אל־סאדאת לפתוח ביוזמתו ההיסטורית. אמנם הוכיח כבר ב־1970 כי הוא מעוניין ב־שלום, אך את המעשה הדרמאתי, שובר־המוסכמות, היה מסוגל לבצע רק כאשר היתה לו היוקרה של „מחזיר הכבוד המצרי“ ו„חוצה התעלה“.

רודפי־המסיבות. השגריר הזמין את אישי־הציבור, כדרכו. אך הפעם נחל אכזבה: אף אחד מחברי הממשלה לא הופיע, ורק שניים מחברי־הכנסת — חייקה גרוסמן ושולמית אלוני *.

נמסר כי מישרד ראש־הממשלה הודיע למוזמנים הרשמיים שאין להופיע למסיבה — דבר שהוכחש לאחר־מכן על־ידי המישרד. אך קשה להניח שעשרות חברי־כנסת, שרים ופקידים בכירים, כולם רודי־פי־מסיבות מושבעים, היו נמנעים מלהופיע בלא הוראה.

בלט עוד יותר היעדר האלופים. רק שניים, המקיימים בתוקף תפ־קידיהם מגעים רצופים עם המצ־רים, הורשו להופיע — וגם הם רק בלבוש אזרחי. דווקא צה“ל, שהיה צריך לנצל הזדמנות זו כדי להגביר את אווירת ההתפייסות, פעל בכיוון ההפוך — דבר המעיד הרבה על רמת השיקולים ועל הגישה המדינית של הרמטכ“ל ה־נוכחי.

לפי החיוך. כמו תמיד בשנה האחרונה, הפכה גאולה כהן דובּ־רת המימסד כולו — מימין הליכוד ועד שמאל מיפלגת־העבודה. היא פתחה בהטפה היסטרית נגד ההש־תתפות במסיבה, התיימרה לדבר בשם חללי מילחמת יום־הכיפורים — כאילו מתו הצעירים למען ה־מילחמה, ולא למען ההגנה והש־לום.

גאולה כהן פועלת, כמובן, מתוך מניע מדיני ברור: לפוצץ את הס־כם־השלום, להחזיר את מצב־המיל־חמה בין ישראל ומצריים לקדמותו. אך העובדה שמנחם בגין רוקד על פי חלילה, ושגם מנהיגי מיפלגת־העבודה מצטרפים ל„קונסנזוס“ זה — מוכיחה, כי מדינת־ישראל רחו־קה עדיין מאוד מהכרעה אמיתית לטובת השלום.

שיא החוצפה

האיש שתרם תרומה מכרעת לניאו־נאצים הצרפתים מתיימר להילחם בהם

אם גאולה כהן מייצגת את ה־פנים המדיניות של המימסד ה־ישראלי (ראה לעיל), הרי שמואל פלאטו־שרון מייצג את פניו המוס־ריות.

אין אדם שסיפק לאנטי־שמיות הצרפתית תחמושת כה מסוכנת כמו פלאטו. בעיני הצרפתים, הוא מהווה הוכחה חיה לאמיתות ה־קאריקטורה האנטי־שמית: יהודון בזוי, רמאי וגנב, מנצל הזולת, מו־על באימון העם שבקירבו הוא חי.

הצורה היחידה שבה יכול היה איש כמו פלאטו לשרת את העניין היהודי, אחרי שמצא מיקלט פלילי בישראל, היה לשתוק ולהעלם מ־עיני הציבור. תחת זאת הוא מבליט את עצמו בקדחתנות כפייתית, נב־חר לכנסת ומשתה שם בכל ה־עולם.

תעלוז זוך מאוד. השבוע עבר פלאטו את כל שיאיו הקודּ־מים. הוא הציב את עצמו בראש הלוחמים באנטי־שמיות הצרפתית — שהוא תרם כה הרבה לעלייתה מחדש.

בתעלול תעמולתי אופייני, הר־דיע על גיוס ואימון מתנדבים ישראליים, שייצאו לצרפת כדי להילחם באנטי־שמים.

כמו כל תעלוליו של פלאטו, גם זה היה זול מאוד. הוא פשוט הו־דיע, כי נענה לרמזים מצד חוגי השילטון הישראלי, ושוויתר על ה־רעיון — אחרי שקיבל פירסומת מירבית. כך חסך לעצמו את כל הכסף וזכה בפירסום חינם. שום אנטי־שמי לא יכול היה להמציא דוגמה טובה יותר של „רמאות יהודית“.

גיבור כזה גדול. את התגובה הנכונה השמיע השבוע צעיר יש־ראלי גרגן, לשעבר חייל ביחי־דת־עילית של צה“ל: „אם פלאטו הוא גיבור כזה גדול, מדוע הוא לא יוצא בעצמו לצרפת כדי לעמוד בראש המילחמה?“

פלאטו לא יצא. הוא לא פחד מפני הניאו־נאצים, אלא מפני ה־מישטרה הפלילית, שהוציאה נגדו פקודת־מעצר בינלאומית.

יחסים מרחביים

בתוך הערפל

מלחמת עיראק־איראן טומנת בחובה רק סכנה אחת לישראל — וזהי באה מתוכה

„ישראל תבהיר את עמדתה ב־עניין מילחמת עיראק־איראן לממ־שלת ארצות־הברית,“ הודיע דו־בר הממשלה, בתום ישיבתה.

השאלה המתבקשת: איזו עמ־דה?

עד כמה שידוע לציבור הישרא־לי, אין לממשלת־ישראל עמדה כלשהי, מילבד כמה סיסמות חס־רות־תוכן.

בגדאד האחרת. שום מאו־רע בזמן האחרון לא הבהיר בצו־רה חותכת יותר את חוסר־הרצינות של הטיפול הישראלי בענייני ה־מרחב כמו מילחמה זו. היא הפתי־עה את ישראל, וכאשר פרצה חסרו לממשלת־ישראל נתונים יסודיים על השינויים שחלו במרחב בשנים האחרונות.

ישראל מסתובבת במרחב כערפל כבד, שהיא עצמה יצרה אותו. ער־פל זה מורכב משני יסודות:

● דיווח מגמתי בעיתוני ישר־אל, שמקורות־המידע שלהם ב־ענייני המרחב הם אפסיים, חצי־זונים מדיווחים אמריקאיים שיט־חיים.

● מליצות תעמולתיות פשטניות של המנגנון הממשלתי. כמו תמיד, החלה הממשלה מאמינה בתעמולה של עצמה, ושוב אין היא מסוגלת לראות את המציאות המורכבת.

הדבר נוגע בעיקר לפי התעמולה הרשמית. עיראק היא אחת המדינות הערביות הקיצוני־יות ביותר, ומבקשת להשמיד את ישראל. הממשלה מסתמכת על החלטותיה של ועידת־הפיסגה ה־ערבית, שנערכה בבגדאד אחרי חתימת הסכמי קמפ־דייוויד. ה־ממשלה התעקשה לטעון כי הח־לטות אלה קראו להשמדת ישראל, ומנחם בגין עצמו הכריז על כך פעמים רבות.

אולם זוהי גירסה כוזבת לחלו־טין. ועידת־הפיסגה הבגדאדית, שבה בלטה ההשפעה העיראקית, סימנה תפנית מהפכנית של ה־עולם הערבי לקראת שלום. היא גינתה את הסכמי קמפ־דייוויד מס־ני שהיו בבחינת שלום נפרד, ו־השילה חרם על מצריים. אך באותה שעה הכריזה שהעולם הערבי שו־אף ל„שלום צודק ובר־קיימא“ — הנוסחה המקובלת לגבי החלטת מועצת־הביטחון 242, הכוללת הכ־רה בישראל בגבולות 1967.

מאז המשיכה עיראק לנוע בסו־על לעבר קו מדיני מתון כלפי ישראל, מאחורי מסך־עשן של מליצות קיצוניות שיגרתיות. היא שייכת לציר מדיני חדש, הכולל את סעודיה, נסיכויות־הנפט, ירדן והנהגת פת“ח באש“ף (העולם הזה 2249).

אמריקה לצד עיראק. לממ־שלת ישראל אין מושג על התפת־חויות אלה, או שאינה רוצה לדעת אותן.

זאב שיף, הכתב הצבאי של הארץ, המבטא בדרך כלל דיעות של מערכת־הביטחון, הביע השבוע פליאה על כך שממשלת־ישראל רואה באפס־מעשה כיצד נפרק ב־עקבה. „בטווח המרגמות של צה“ל,“ נשק סובייטי המייועד ל־עיראק. הרמז: כראי להשמיד נשק זה, הזורם למדינה אנטי־ישראלית קיצונית.

להיזוק הרמז, הזכיר שיף מיל־חמות קודמות במרחב שישראל התערבה בהן, כגון מילחמת־האז־רחים בלבנון (לטובת הימין הנוצ־רי) ומילחמת ספטמבר השחור (לטובת ירדן, נגד סוריה).

ההבדל הקטן: בשתי המילחמות האלה פעלה ישראל בתיאום הדוק עם ארצות־הברית, ולמעשה על פי הוראותיה. ואילו הפעם תומכת ארצות־הברית בחשאי בעיראק נגד איראן, למרות שעיראק מקבלת כמויות מסויימות של נשק סובייּ־טי. שידוד־מערכות מכריע זה ב־מרחב לא הגיע עדיין לתודעת רבים מן הפוליטיקאים הישראליים.

גמאל וסדאם. יודעי־דבר בצמרת השילטון הבחינו בשינוי זה — ומודאגים ממנו.

הגישה הישראלית לעיראק ב־1980 דומה לגישה הישראלית למצריים ב־1954. אז התקרבה ארצות־הברית למישטרו של גמאל עבד־אל־נאצר וביקשה למשוך אותו לצידה. ישראל פתחה אז במסע כביר — מערכת־תעמולה, עסק־הביש המפורסם ועוד — כדי למנוע התקרבות זו. עתה חוששים בירושלים מפני התקרבות אמרי־קאית לסדאם חוסיין, השליט ה־עיראקי, ומבקשים למנוע אותה.

למעשה אין ממשלת־ישראל יו־דעת מה היא רוצה. האוייבת ה־קרובה ביותר היא סוריה, שהיא גם פרו־סובייטית קיצונית. עיראק היא אויבתה של סוריה ומתקרבת לארצות־הברית, ועל כן היתה צריכה להיות קרובה יותר לממ־שלת־ישראל. אילו הוחלט כי אויבתה העיקרית של ישראל היא דווקא עיראק, הרי היתה צריכה להתקרב לשתי מדינות עוינות אחרות: סוריה ואיראן.

אלא שאין לישראל מדיניות כלשהי. ממשלת־בגין שונאת את כל הצדדים במידה שווה.

סכנה מכפנים. על דבר אחד לא יתכן ויכוח, אף כי הוא נעלם לעיתים בהמולה הכללית: המיל־חמה הממושכת מקילה בטווח המ־יידי על מצבה של ישראל.

עיראק משקיעה במילחמה את מיטב כוחותיה. האיסטראטגיה ה־איראנית היא להתיש אותה, ויתכן כי כל משאבי הצבא העיראקי יישחקו במילחמה. אם ביכלל הי־תה קיימת סכנה כלשהי ב„חזית המיזרחית“, היא נעלמה לזמן רב.

גם איראן, המנהלת את המסע הדתי הקיצוני נגד ישראל, תהיה עתה מושתת, והשפעתה במרחב המוסלמי תהיה קטנה הרבה יותר.

(המשך בעמוד 42)

* אורי אבנרי הגיע באותו ערב מחו“ל, לא הספיק להגיע למסי־בה. הוא התנצל על כך במיכתב לשגריר, שבו כתב, כי „כחייל שלחם בחזית המיצרית במילחמת־העצמאות, הייתי רואה כבוד לעצ־מי בהשתתפות במסיבה לכבוד ה־צבא המצרי, שלמדתי להעריכו ב־שדה־הקרב.“

באיחור רב פתח שר־הדתות אהרון
הנגד שלו ואנשיו הדליפו ממצאי

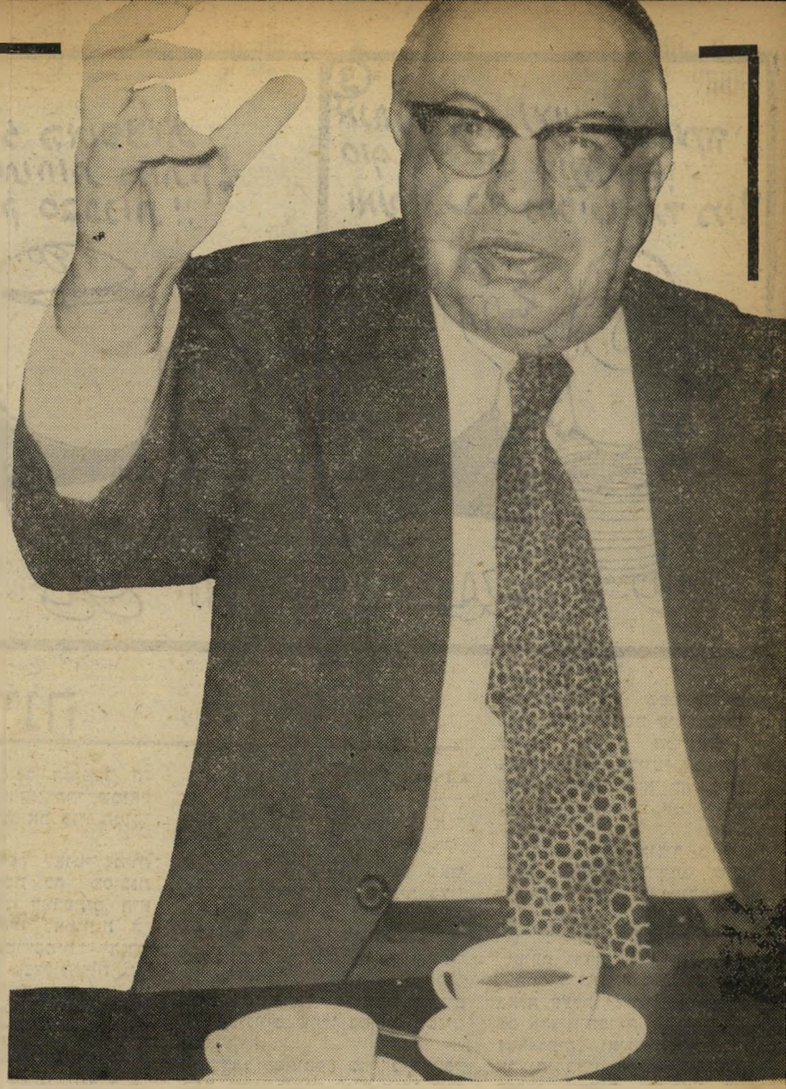

נודע שלפני שגלאס הלך למסור את העדות במישטרה, הוא נפגש עם שר־הפנים הד"ר יוסף בורג. כשרק החלה החקירה בפרשה האשים אבו־חצירא את מנהיג מיפלגתו, בורג, בכך שהוא „עומד מאחורי החקירה ולא מתנהג בצורה חברית."

בורג ואבו־חצירא יודעים שבמשך שלוש השנים האחרונות היה אבו־חצירא איום מתמיד על המשך שילטונו של בורג ב־מפד"ל. לא אחת היה אבו־חצירא מתרברב: „אני יכול להוריד את בורג בשני טלפונים." בורג ידע שהדבר נכון מבחינה מסויימת. קואליציה בין סיעתם של אבו־חצירא וגלאס, סיעת ליכוד ותמורה, לבין סיעת הצעירים של זבולון המר ויהודה בן־מאיר היתה לגביו מסוכנת. איש במפד"ל עדיין לא הצליח לשכוח את הקשר של קפה אוסלו*, שבו הודח אחד האנשים ה־חזקים במפד"ל, יצחק רפאל, מכל תפקידיו במיפלגה. הידיעה שקשר אוסלו ב' עשוי להיווצר, הפעם נגד בורג, מלווה כבר שלוש שנים את חיי מיפלגה זו.

עתה התהפכו לפתע היוצרות. גלאס עשה יד אחת עם בורג.

קשר זה יכול לחסל את אבו־חצירא, גם אם תת־ניצב בנימין זיגל יכשל בכך.

אבו חצירא והפלישתים

מאז החלה הפרשה היו שיעצו לאבו־חצירא לצאת במיתקפה נגדית חריפה. יועציו הקרובים, ביניהם משה גבאי היושב עתה במעצר, טענו שמכת נגד, שתכוון בעיקר נגד בורג, יכולה להביא את בורג לבלום את החקירה נגד שר־הדתות ולמתן אותה. „אין לך מה להפסיד," טען גבאי בפני אבו־חצירא. „גם אולם אבו־חצירא היסס. גם בשלבים מאוחרים ביותר של החקירה, כשכל הסימנים הראו לו שבורג אינו מתכוון כלל להיחלץ לעזרתו, וסימנים מסויימים גם הוכיחו לו את ההיפך מכך, עדיין קיווה אבו־חצירא שבסופו של דבר תסתיים החקירה בצורה משביעת־רצון לגביו. אבו־חצירא קיווה שברגע המכריע יחשוש בורג מהסכנה וידאג לבלום את החקירה. „אם נירה עכשיו בבורג, לא ישארו לנו כדורים." הוא אמר לגבאי.

בעיקבות אותו כיוון מחשבה הסכים אבו־חצירא ללכת לחקירה במישטרה, בניגוד לעצת פרקליטו עורך־הדין רמי כספי. כספי, עורך־דין מנוסה וממולח, ידע על שיטות החקירה של זיגל ועמד בתוקף על כך שאבו־חצירא לא יחקר. לנגד עיני הפרקליט עומדות הסכנות המישטרתיות והמישפטיות. לנגד שר־הדתות עמדו גם השיקולים הפוליטיים. שר־הדתות ידע שאם הוא לא ילך לחקירה תגיע דרכו הפוליטית לסיומה, ואבו־חצירא של לפני חקירת המישטרה עדיין קיווה להציל לא רק את עורו אלא גם את מעמדו. אבו־חצירא של היום דואג רק להציל את עצמו מהכלא. גם הוא יודע שמבחינה פוליטית הוא מתוסל.

הידיעה על הקשר בין בורג לגלאס, העדות של גלאס במישטרה וכן הידיעה שגלאס עומד לתת עדות נוספת (ראה מדור תשקיף), עוררו את אבו־חצירא לפעול, כמעט בצורה גלוייה. הוא ידע שעתה אין לו מה להפסיד.

מיד כשהתברר שהמישטרה עומדת לחקור בפרשת אבו־חצירא, החלו אנשי השר לאסוף חומר. החומר שנאסף היה נגד שר־הפנים והמקורבים לו במפד"ל ובמישרד־הפנים ונגד חוקר המישטרה זיגל. לשם כך גם נשלח אחד ממקורבי אבו־חצירא לגרמניה (העולם הזה 2247). לגבי חומר נגד בורג לא היתה לאנשי אבו־חצירא כל בעיה. במיפלגה מסואבת כמפד"ל יודעים הכל על הכל. השמועות על העברות בלתי־כשרות של כספים במישרד־הפנים אמנם לא היו כה חריפות בציבור הרחב כמו השמועות על הקצבות מישרד־הדתות, אך לגבי המקורבים לצלחת הן היו ידועות ונושא לקשר של שתיקה.

פירסום ההאשמות נגד מישרד־הפנים ונגד בורג נעשו בצורה מתוכננת, כאילו אם הד"ר (כך מכונה בורג בקרב עסקני המפד"ל) לא יעצור את זיגל, לפחות נפיל גם אותו." אבו־חצירא הבין את מה שלא נאמר במפורש. מיתקפה נגד בורג גם אם לא תועיל לו, לפחות תהיה בבחינת „תמות נפשי עם פלישתים."

* קפה בתל־אביב, סמוך למישרדי ה־מפד"ל ב„בניין הקסטל", שבו התכנסו הצעירים עם אנשי אבו־חצירא ותכננו את הדחת רפאל.

בדור השנג

מ סיבת־העיתונאים, שערך בשבוע שעבר ח"כ המפד"ל דויד גלאס, לא היוותה הפתעה לשר־הדתות אהרון אבו־חצירא. זה מכבר חשד אבו־חצירא שגלאס נתן יד למערכת הגילויים והחשדות נגדו. גלאס מסוכן ביותר לאבו־חצירא. השניים היו חברים במשך שנים רבות וצעדו שלובי זרוע בכל המערכות הפוליטיות והאחרות בתוך המפד"ל. אבו־חצירא ידע שגלאס יודע יותר מדי.

עוד לפני המסיבה הדליפו מקורבי גלאס לאבו־חצירא כאילו „דויד לא דיבר שום דבר במישטרה." הדלפות מכוונות של המישטרה לעברו של אבו־חצירא טענו אחרת. לטענת גורמים משטרתיים היתה עדותו של גלאס המסמר האחרון בארון המתים שבנתה עדותו של ראש־עיריית בני־ברק לשעבר, ישראל גוטליב, נגד שר־הדתות. המישטרה רואה בעדותו של גוטליב את העדות המרכזית נגד אבו־חצירא. ללא עדות זו וספיחיה אי־אפשר יהיה להגיש כתב־אישום נגד שר־הדתות.

אולם לאבו־חצירא נודע דבר נוסף, ומידע זה הרגיז אותו יותר מכל. לשר־הדתות

מאשימה אלוני (עם הרב קוק)
שינאת דתיים

חוקר זיגל
מתי תתחיל החקירה החדשה?

אבו־חצירא במיתקפת נגד יוסף בורג

היה מוכן תיק־מילחמה בארון זמן רב ועתה נפתח. המטרה הראשונה שנבחרה היתה שמואל אוחיון, ראש המועצה המקומית גן־יבנה, איש סיעת למיפנה במפד"ל ומנאמניו הקרובים ביותר של משה בן־נתן, האיש החזק של בורג במפד"ל.

אל חבר המועצה המקומית בגן־יבנה, שלמה גולן, הועבר חומר רב על דרכי העברת כספי המועצה־המקומית למוסדות דתיים שאינם קשורים למועצה ושאינם נמצאים כלל בתחום שיפוטה. גולן, שנבחר למועצה־המקומית גן־יבנה מטעם רשימה משותפת לליכוד ולמפד"ל, פרש לאחרונה ממנה והתפקד בשורות המערך. ההנחיות לגולן היו ברורות לגמרי. לא להעביר את החומר למיפלגות שאליהן היה קשור בעבר, המפד"ל והליכוד, וגם לא להעביר אותו למיפלגתו החדשה, המערך, וזאת עדי ש־הדבר לא יראה כחלק ממילחמת־הבחירות המערך־ליכוד. גולן העביר את החומר ל־ח"כ שולמית אלוני.

נתיבות ובית ז'בוטינסקי

אזני היתה הסיכוי הטוב ביותר לאבו־חצירא. מבלי שהיא ידעה, השתמש בה שר־הדתות למילחמתו בבורג. איש אינו יכול לחשוד באלוני באהדה

יו"ר טוילידאנו
בורג הבטיח הסברים

לאחד הצדדים הלוחמים בתוך המפד"ל. אלוני ידועה כשונאת המימסד הדתי על כל גווניו. היתרונות של אלוני לגבי אבו־חצירא ברורים. הוא ידע שהיא תעשה כל מאמץ כדי להביא לפיצוץ הפרשה החדשה. אלוני נלחמת בשיניה על המקום בכנסת הבאה, וכל פרשה כזו מוסיפה לה קולות. אבו־חצירא, כמו רבים אחרים, יודע שהיא מחוננת בחוש יחסי ציבור מעולה.

אחרי שאלוני ירתה את היריה הראשונה והעבירה למישטרה חומר מוסמך על העברת כספים ממועצות־מקומיות למוסדות־דתיים, שאינם קשורים כלל במועצה־המקומית, היתה הקרקע מוכנה להעברת חומר נוסף. הפעם היה הצינור יושב־ראש ועדת־ביקורת־המדינה של הכנסת, ח"כ שמואל טוילידאנו, מש"י.

טוילידאנו צריך עתה נושא ציבורי איתן ומהימן כמו אוויר לנשימה, אחרי פרשת דודו הלוי, שבה יצא טוילידאנו כשהוא מוכה ומובס מהבחינה הציבורית *.

אנשיו של אבו־חצירא העבירו בדרכים עקיפות חומר רב לטוילידאנו. החומר ה־ממוסמך והמתועד הוכיח את שיטת העברת הכספים של מישרד־הפנים בראשותו של בורג. החומר התייחס ל־21 מועצות מקומיות ועיריות, ביניהן עיריית תל־אביב, רב לטוילידאנו. התיק של גן־יבנה מלא מיסמכים. חברי־מועצת עיריית באר־שבע, בנץ כרמל, הודה בפה מלא שהשיטה עובדת גם בבירת הנגב. ראש־המועצה־המקומית נתיבות. שלום דנינו, סיפר שהוא אולץ להעביר כספים לבית ז'בוטינסקי בתל־אביב, לעיתון נוער דתי ולאירגון נשים דתי שאינם קשורים כלל לנתיבות.

ראש־המועצה־המקומית מזכרת־בתיה הו־דה שקיבל הוראות ברורות ממישרד־הפנים להעביר כספים למוסדות שלא שמע עליהם מעולם ושאינו יודע היכן הם.

ראש־המועצה־המקומית ראש־העין, יוסף נהריה, צפת, קרית־שמונה והמועצות ה־מקומיות גן־יבנה, מזכרת־בתיה, מעלות ונתיבות, שקיבלו הקצבות ממישרד־הפנים כדי שיעבירו אותן למוסדות ואירגונים דתיים שונים. בשיחות שלא לציטוט טענו ראשי ערים רבים שניתן להם להבין שאם הם לא יקבלו את ההסדר, תפגע ההקצבה הישירה שלהם ומישרד־הפנים יתנכל להם.

למרות חששם של ראשי העיריות וה־מועצות־המקומיות מנקמת מישרד־הפנים, הצליחו אנשי אבו־חצירא להעביר חומר מלמד, איש המפד"ל, הודה אף הוא בהע־ברת יותר משיבעה מיליון לירות מתקציב המועצה שלו למוסדות בלתי־מוכרים וכימ־עט בלתי־מזוהים.

ראש־עיריית תל־אביב, שלמה ("צ'יצ") להט, נזכר לפתע שהוא מעביר 30 מיליוני לירות למוסדות בעלי זהות מפוקפקת ו־מיהר להצהיר לעיתונים, אחרי שהפרשה התפוצצה, שהוא הורה לעכב את העברת הסכום, עד שתתברר הצדקת ההעברה.

בידי טוילידאנו גם עדות של אברהם אלוני, ראש־עיריית קרית־שמונה לשעבר, המפרטת בדיוק את השיטה של מישרד־הפנים בהעברת כספים. אלוני כועס על כך שהודח על־ידי בורג ומצא בפרשה זו עילה להתנקם בו. שתי עדויות אחרות, בעלות אופי הפוך, נמצאות אף הן בידי טוילידאנו. האחת של ראש־עיריית ראשון־לציון, חנניה גיבשטיין, המוכן לספר כיצד הופעלו עליו לחצים לקבל כספים נוספים לתקציב העיריה שלו ולהעבירם למוסדות שאינם קשורים בעיריה, והשניה של ראש־המועצה האזורית תמר, חבל סדום, משה שמיר, שסיפר כיצד קוצץ תקציבו אחרי שסירב לקבל שני מיליוני לירות נוספים ולהעבירם למוסדות בירושלים.

טוילידאנו קפץ על החומר כמוצא שלל רב. הוא כבר הודיע שהוועדה שבראשה הוא עומד לא תעסוק עד לבחירות בשום נושא אחר מילבד ההקצבות של מישרד־הפנים. אם אכן יממש טוילידאנו את איומו, ואם ימשיך החומר לזרום אליו, מה שסביר להניח, יהפך טוילידאנו לכוכב אמצעי־התיקשורת בחודשים הקרובים, והפרשה עשויה להבטיח גם לו את מקומו בכנסת.

שר־הדתות אבו־חצירא (משמאל) עם מנכ"ל המישרד שרייבר
האם מיתקפת־הנגד תעזור

ח"כ גלאם (עם אסירים בכלא)
מי יתחיל לגלגל ?

ריבית כמענק

מכת שיטחי בחומר מגלה שתי שיטות להעברת כספים למוסדות, וככל הנראה גם לאישים פרטיים. מישרד־הפנים היה מודיע למועצה־המקומית שהוא מגדיל את הקצבה שלה בסכום מסויים, וזאת בתנאי שהיא תעביר את הסכום ל־גורמים ציבוריים, לאנשים ולעיתים גם לתיבות־דואר. במיקרים שבהם תמה ראש־המועצה־המקומית או סירב, הוא קיבל רמזים עבים ביותר על כך שגם ההקצבה הרגילה שלו תפגע. מילבד המקרה של גיבשטיין ושמיר לא ידוע על מקרים בהם סרבו ראשי עיריות או מועצות לנהוג כך.

דרך אחרת היתה מתוחכמת עוד יותר. מישרד־הפנים היה מעביר תקציב נוסף למועצה המקומית כדי שתעביר אותו הל־אה. אולם המישרד הסכים להשאיר את סכום הכסף בידי המועצה־המקומית במשך כמה חודשים. כך אירע, ככל הנראה, במק־רה של בית ז'בוטינסקי. נתיבות קיבלה את הכסף ב־1 באוקטובר בשנה שעברה ובהסכמת מישרד־הפנים העבירה אותו ל־בית ז'בוטינסקי רק ב־1 באפריל השנה. בתנאי האינפלציה של היום שווה כסף הניתן למשך חצי שנה כמעט את ערכו הנקוב.

בורג עצמו יצא לוואשינגטון, לא לפני שתקף בצורה חריפה ולא ענייינית את אלוני ושלח איומים מוסווים לעברו של טוילידאנו. „כשאשוב, אענה על כל שאלה," הבטיח בורג.

אך נראה שלא רק בורג יצטרך להשיב על שאלות. עתה ברור לכל שעם פתיחת תיבת־פנדורה קיימת אפשרות שתחשף ה־שיטה כולה. אם אכן תחקור המישטרה ב־פרשת הקצבת הכספים של מישרד־הפנים, יהיה מי שידאג למסור חומר למישטרה על כל מישרד ממשלתי ועל מוסדות ואישי ציבור רבים. מקורבי בורג כבר רמזו שהבא בתור יהיה מבחינתם מישרד־החקלאות.

* טוילידאנו שלח אז מיברק לראש־הממשלה שבו מחה על כך שהשב"כ קיבל הוראות שלא לחקור בפרשת ההתנקשויות בראשי־הערים, כפי שטען העיתונאי הלוי ב„וואשינגטון פוסט". בגין השתמש בטוילי־דאנו בפרשה זו, לעג ונזף בו מעל בימת־הכנסת והביא את טוילידאנו להתנצל מעל הבימה.

בשורה לשמנים ולשמנות: בבית־החולים בבאר־שבע מ

אל־שבע מיכאל' בהקטנה

שחקנית התיאטרון הווותיקה יד־עה גם ימים רזים יותר. **בתמונה** מימין, שצולמה לפני שבע שנים, היא נראית חתיכה אמיתית. קישרי אחווה ורעות נוצרו בין אלישע ועדית פאנק, (**בתמונה** באמצ יכולות לאפשר לעצמן שיחות עם כוס ק ליד ביתה של אלישבע. **בתמונה משמאל**

ניתוח להקטנת הקיבה

פחות! בחיל ורעדה עולה דליה מישקלה, המורה לה שמישקלה פוחת.

דר־ההמתנה במחלקה הכירורגית זכה למחזות מזעזעים מאז שהוא משמש כחדר־ההמתנה היחידי מסוגו באיזור באר־שבע, אך המחזה שהתרחש ביום ה־חמישי בשבוע שעבר, לא השאיר אפילו את החדר למוד־הניסיון אדיש.

עשרות שמנים, שמישקלם הממוצע נע בין 100 ל־150 קילוגרם הצטופפו בחדר־ההמתנה, שנדמה כי צר היה מלהכיל את קילוגרמי הבשר האנושי שנדחסו לתוכו.

הנוכחים ישבו בדריכות על הספסלים הצרים ותלו עיניים מלאות תקווה בדלת הסגורה, שהובילה לחדרו של מנהל־המחלקה. הפגישה עימו היתה גורלית עבורם. במהלכה, עתידה היתה להתקבל ההחלטה מי מהם יזכה לעבור ניתוח להקטנת הקיבה, המבוצע בחודשים האחרונים בבית־החולים סורוקה בבאר־שבע וזוכה שם להצלחה מסחררת. שיטת הניתוח החדשה מבוססת על השארת עשרה אחוזים בלבד מהקיבה וניטרול השאר מרצף מערכת־העיכול.

„לאנשים קשה להבין על מה אנחנו מדברים ומה עובר עלינו," אומר יוסי אוזן, אחד מהראשונים שהגיעו למחלקה ונותחו בהצלחה.

„כשהגעתי הנה הגיע משקלי ל־150 קילוגרם כמעט. כל חיי התרכזו סביב האוכל. מהרגע שהייתי פותח עיניים ב־בוקר, היה הפה מתחיל לעבוד אצלי ולא נסגר עד שהייתי הולך לישון. סבלתי מקשיי נשימה ובקושי רב הצלחתי להזיז את עצמי ממקום למקום."

קשה להאמין לסיפורו של יוסי למראה גיזרתו החסובה והופעתו המרשימה. כיום, לאחר הניתוח, הוא הגיע למשקל של 85 קילוגרם והוא שמח ומאושר בחלקו.

„בניתוח החדש אנו עוקפים 90 אחוזים מהקיבה, כך שרק עשרה אחוזים מסוגלים לקלוט את המזון הנאכל." הסביר מנהל־המחלקה. „כשהמנותח אוכל מעבר לכמות האפשרית לקיבולת הקיבה, הוא מרגיש כאבי בטן ולעיתים, אף צורך להקיא. לא כל אחד יכול לעבור את הניתוח. האנשים המועמדים לניתוח עוברים סידרת בדיקות מקיפות, הכוללות מלבד הבדיקות הרפואיות גם בדיקה של פסיכולוג. מישקלם של המתקבלים צריך להיות לפחות פי אחד וחצי ממישקל גופם האידאלי."

שתיים, שעברו את הניתוח בהצלחה ונמצאות עכשיו באמצע מתקופת ההרזייה שלהן, הן אלישבע מיכאלי, שחקנית תיאטרון ותיקה ועדית פאנק, ציירת־משוררת, שספר שיריה החדש יצא זה עתה.

„שיגעון, ממש שיגעון," אומרת אלישבע בקולה הגרוני והעמוק. „מאז גיל חמש נאבקתי בקילוגרמים המיותרים שלי, נהגתי לנסות כל דיאטה חדשה שהומלצה, ודבר לא עזר. רזיתי אומנם אך רק לתקופה קצרה, מכיוון שקשה היה לי להחזיק מעמד והקילוגרמים חזרו אלי, השיא היה כאשר התמכרתי לגלולות ההרזייה ונאלצתי לעבור סידרה של טיפולי גמילה.

„כשגונב דבר הניתוח לאוזני, לא היססתי אפילו לרגע. למרות שהוסברו לי כל הסיכונים הכרוכים בדבר ולמרות שהניתוח נחשב כנסיוני וחדש, התעקשתי לעבור אותו. עכשיו אני מברכת על ההחלטה. לא עוד פיתויים בצורת עוגות שוקולד והררי קצפת, לא עוד לילות ארוכים שסופם בחיטוטים במקרר ולא עוד יסורי־מצפון

שירה רזה יותר יופייה של הציירת־משוררת, עדית פא־נק, בלט תמיד גם כשהיתה שמנה. **משמאל:** לפני הניתוח.

נעים עתה בסיטונות

לפני יוסי אוזן הגיע לבית־החולים כשמישקלו 150 קילוגרם. עובדה שתיסכלה אותו והפריעה לו ביצירת קשרי־רעות עם בחורות ועם החברה מסביבו. בתקופה זו התרכזו כל חייו סביב האוכל.

אחרי כיום, לאחר שסילק מעליו כ־60 קילוגרם, בעיקבות הניתוח, יוסי הוא גבר נאה, שביטחונו־העצמי חזר אליו ותנועותיו הפכו מעודנות יותר.

לאחר ששתיהן עברו את הניתוח. מאחר שאינן ועוגה, הן מסתפקות בעישון סיגריה על הדשא ישבע לפני שעברה את הניתוח להקטנת הקיבה.

בשל כמות הקלוריות המופרזת שהצליחה איכשהו להתגנב אל גופי.״

אלישבע ידעה גם ימים רזים יותר ב־חייה. בעבר נחשבה כאחת השחקניות היותר חתיכות של תאטרון הבימה. ״הכי רזה הצלחתי להיות דווקא כשעבדתי על מחזה, שבסוף לא הועלה על הבמה,״ המ־שיכה אלישבע. ״הייתי אמורה להופיע שם בביקיני וגרבי רשת, והחלטתי שעלי לרזות לשם כך. הגעתי אז למישקל של 60 קילוגרם, ממש חתיכה אמיתית.״

תפריטה של אלישבע מצטמצם לשלוש כוסות קפה ביום, פרוסת לחם ומעט ירק ופרי. יותר מכך לא יכולה קיבתה המצומקת להכיל.

צפייה מתוחה

הייתה מנת־חלקם של כל אלה שהגיעו לפגישה עם מנהל־המחלקה, בבקשה לעבור את הניתוח. ורדה ולאה הגיעו במייוחד לבאר־שבע מטבריה. מימין: ג׳נט ביטון, שעברה את הניתוח.

סיפורה של עדית פאנק, הציירת בת ה־28, מתחיל אף הוא בעבר הרחוק. למרות קפלי השומן הרבים שהיא נושאת על גופה, יופייה לא הולך לאיבוד. יש לה זוג עיניים כחולות, ענקיות וחינוך שובה־לבבות.

״גברים נהגו תמיד להחניף לי למרות משקלי,״ היא מספרת. ״בעיות עם מחזרים לא היו לי אף פעם. מישקל גופי הוא אחד הדברים הכי גמישים אצלי, הוא נע מעלה

שבע. סירבו תחילה רופאי המחלקה לקב־לה לניתוח, בטענה שהיא איננה שמנה מספיק. אולם, לאחר שהסבירה להם את מצבה, נאותו לנתח אותה בכל זאת.

״פתאום, אחרי תשע שנים, אני שוב יכולה ללבוש ג׳ינס,״ צחקה עדית. ״את ארוחות הצהריים שלי אני אוכלת על חת־תיות קטנטנות של תה, אני, שכל חיי אכלתי ללא הרף, מגיעה בקושי רב ל־500 קלוריות ביום.

מטה בהפרשים של 50 קילוגרמים ויותר. ההרגשה הזאת של חוסר שליטה, כשהדב־רים מגיעים לאוכל, תיסכלה אותי תמיד. אני משוגעת על ממתקים והגעתי לכך שבשנים האחרונות זללתי ממתקים בלי יכולת להפסיק. גלידות, עוגות, שוקולד והרבה קצפת היו אצלי תמיד החלק העיקרי של התפריט. לסורוקה הגעתי לגמרי ב־מיקרה, איבחנו אצלי בעיות בכיס־המרה ומאחר שהתעתדו לפתוח את ביטני, הח־לטתי שזה הזמן לנסות ולפתור אחת ולי־תמיד את בעיותי.״

כשהגיעה עדית לבית־החולים בבאר־

(המשך מעמוד 26)

שנאמר כאן, בשקט, באדיבות, ב־מישטר מופתי של ויכוח הוגן ו־ענייני (ובלי עישון — אין מעש־נים אם אדם אחד מתנגד!) — ייאמר מחר באוניברסיטות, ב־כנסיות, בחדרי המיפלגות, וייאמר מחרתיים ברחוב ובכלי־התיקשורת. בגרמניה, בצרפת, באנגליה, ב־שוודיה.

כאן אין מתעניינים בנפט — אלא כבאחד הגורמים המשפיעים על המצב. אבל כאן מתעניינים מאוד בשאלות של מוסר.

יש מחוייבות עמוקה לישראל. אך יש מחוייבות דומה גם לפלס־טינים. לא ייתכן למדוד את הצד האחד באמות־מידה שונות מאשר השני. אם המוסר מחייב להעניק ליהודים את הזכות למדינה משל־הם, הוא מחייב זאת גם לגבי ה־פלסטינים.

בערב מוצג סרט על רמונדה טוויל. הסיגנון חריף מאוד, סג־טימנטלי, מוגזם. בין המפיקים — יהודי אנטי־ציוני. אני מותח עליו ביקורת (אם כי הסרט מחמיא לי אישית מאוד), טוען נגד חוסר־האיזון שבו. גם רוב הגרמנים תומ־כים בדיעה זו. אחד המפיקים מס־פר כי שמע את אותה הביקורת גם מפי ערבים, בכיוון הפוך: ש־הסרט מזיף את המציאות לטובת ישראל. ולראייה: הסיקור הנרחב הניתן בו לאנשים כמוני וכמו מתי פלד, כאילו הם מייצגים חלק גדול של דעת־הקהל בישראל, ב־עוד שאנחנו מהווים רק מיעוט קטן. מדוע לא הראו בסרט את הפנים האמיתיות של ישראל: פני־הם של אריק שרון, הרב כהנא, גוש אמונים?

אנחנו, שבאנו לכנס זה מישראל — תיאודור הולדהיים מבית־אלפא, אליעזר פיילר מיד־חנה ואני — מוצאים את עצמנו, כרגיל, במצב מוזר. בארץ אנחנו חריגים. כאן מתקבלות דיעותינו כאמיתות מו־בנות מאליהן. אנחנו מחוץ לקונ־סנזוס הישראלי — אך בלב־ליבו של הקונסנזוס העולמי. (ושמא אהיה חשוד כקונפורמיסט: דגלתי בדיעות אלה במשך שנים רבות כאשר הן היו גם מנוגדות לקונ־סנזוס העולמי.)

השאלה היא: מיהו נורמלי? בארץ אנחנו לא־נורמליים, ואילו בעולם ה"ה בגין, שרון, פרס ורבין אינם נורמליים. (כפי שנאמר לאח־רונה: „ישראל היא בית־משוגעים המנוהל על־ידי המשוגעים עצ־מם.")

הלוואי ואפשר היה להביא כל ישראלי לסמינר כזה. כי כאן נשא־לות בכנות שאלות־יסוד לגבי יש־ראל, שאינן נשאלות כבר מזמן בישראל עצמה. לאן מוביל אותנו הכיבוש? לאן מוביל הקיפוח של ערביי ישראל? מדוע יש לאשכנזי שנולד בתל־אביב פי עשרה יותר סיכויים ללמוד באוניברסיטה מאשר לערבי שנולד באום־אל־פחם, ופי שמונה יותר מאשר למארוקאי ב־שכונת־התיקווה? מדוע אין ער־בים לומדים מקצועות טכניים ב־אוניברסיטות בארץ? מה יעשו תושבי השטחים המוחזקים בעוד עשרים שנה, כאשר מיספרם יהיה כפול, בעוד שנלקחת מהם הרזרווה הקרקעית ואין מוקמת אצלם שום תעשייה? איך זה מתקשרת המדי־נה של שרידי־אושוויץ עם דרום־אפריקה הגזענית? איך יכולים ה־ערבים להכיר במדינה המסרבת לקבוע את גבולותיה והמקפחת את אזרחיה הערביים?

„אמת היא שאנחנו מגזימים ב־מיקצת," מהרהר כומר ליד השול־חן בארוחת־הערב. „לא רק בגליל, אלא גם בגרמניה מפטרים מורים קומוניסטיים. בנצרת עילית מסר־בים למכור דירות לערבים, אך גם אצלנו אין רבים מוכנים להשכיר דירה לפועלים תורכיים העובדים אצלנו."

ואחרי הירהור קל, באנחה: „מה אפשר לעשות, אנחנו פשוט מצפים מן היהודים שיהיו יותר טובים מאחרים."

אילו נערך מישפטו של צבי גור לפני חבר־מושבעים,

היה השופט מסכם את העדויות כלהלן:

„רבותי המושבעים!"

ב ארצות שונות וגם בארצות־הברית קיימת שיטת המושבעים. המכונה היא כי כל אדם ישפט על־ידי שווים לו. וכך נבחרים המושבעים באופן מיקרי מבין אזרחי המדינה. הם חסרי השכלה מיש־פטית ואמורים להכיר את הלך־הרוח וחיי היום יום.

בישראל נשאר שריד למוסד זה בבית־ הדין־הצבאי, שבו מכהנים שני שופטים שאינם מישפטנים בצד אב בית־הדין, שהוא תמיד מישפטן. אחד השופטים הללו הוא בדרתו של הנאשם.

מאחר שלמושבעים אין השכלה מישפ־ טית, התפקיד המוטל עליהם הוא לקבוע אך ורק את המצב העובדתי, כפי שהוא משתקף מהעדויות במישפט. הם אמורים להכחין בין אמת לבין שקר, בין גירסה הגיונית וכין דברים בעלמא. כיוון שכל מצב מישפטי מבוסס על עובדות, הרי שאחרי קביעותיהם של המושבעים, מבסס השופט את החלטתו על העובדות שקבעו, ומיישם עליהן את החוק, וכך הוא קובע את פסק־הדין.

לו היתה שיטה זו קיימת בישראל, היו השופטים אלישע שיינבוים, יעקב קדמי וישאל אלוני, פונים למושבעים אחרי סיום עדויותיהם של כל העדים בתיק מדינת־ישראל נגד צבי גור, ומבקשים מהם לקבוע מה הן העובדות הרלוונטיות הנובעות מהראיות שהוצגו בפני בית־המישפט.

יש לשער שהיו מדריכים אותם כדלקמן:

• צבי גור נאשם בחטיפת הילד אורון במטרה להעמידו בסכנת־חיים. בכך שרצח אותו בתאריך בלתי־ידוע בין הימים 8/6/80 ו־10/6/80 ובסחיטת שני מיליון לירות דמי כופר נפש. כמו כן הוא נאשם בחטיפת ילד נוסף בכפר־שמריהו בתאריך 27/4/80.

רבותי המושבעים, אחרי שסיימה התוב־עת שרה סירוטה להביא את ראיותיה, והסניגור אליעזר מלחי גם הוא הביא את כל שחשב לנחוץ להביא במישפט, עליכם לקבוע את העובדות הנראות לכם כנכונות, מכל מסכת הגירסות שהועלו בפניכם. ואם הן מהוות את העבירות בהן הוא נאשם.

נפתח באישום של חטיפת ילד (ששמו נאסר לפירסום) מכפר־שמריהו בתאריך 24.4.80.

התביעה מאשימה את גור כי ניסה לחטוף ילד זה וכי לשם כך שאל מכונית פיאט לבנה מידידה. הוא הגיע לכפר־שמריהו בשעות הצהריים כאשר הילדים יצאו מ־בית־הספר. ליד קבוצת ילדים שרכבה על אופניים ושביניהם היה גם הילד החטוף, עצר הנאשם, וביקש כי יעזרו לו להחניע את מכוניתו שהתקלקלה. הוא ביקש מה־ילד להיכנס פנימה וללחוץ על הדוושה.

איך ללטף ילדים?

ה ילד העיד בפניכם כי הוא הכיר את הנאשם, כיוון שכחודש לפני החטיפה פנה אליו הנאשם, שהיה במדי צבא, בוקר אחד ליד ביתו ושאל על כתובת מסויימת. גם הפעם לא חשד בו הילד והזמינו לטלפן מביתו ולהזעיק עזרה למכונית. אולם, לדברי הילד, במקום להגיע לביתו, לקחו גור לסביבות שדה־התעופה של כפר־שמריהו. כאשר עברו ליד שער השדה ביקש ממנו גור להתכופף, וכאשר סרב, לחץ גור על ערפו והוריד את ראשו עד לריצפת המכונית. הנער סיפר כי נבהל והתחנן שיתן לו לרדת. אולם גור פירק את ידית הדלת שלידו, ולא הניח לילד לצאת.

הוא גם סיפר לנער כי אביו, שהוא קבלן ידוע, פיטר אותו וגרם לו עוול. הוא השמיץ את אבי הילד, אך לבסוף פתח את הדלת והניח לילד לרדת מהמכונית. כאשר ירד הילד הושיט לו הנאשם את ידו ולחץ אותה, ולדברי הילד אמר לו כי אם יספר משהו על המקרה הוא יחנוק אותו.

עליכם לזכור כי אין מחלוקת שהאיש במכונית הפיאט, למרות שחבש פאה נוכ־רית ולבש מדים, היה צבי גור. הנאשם הודה בבית־המישפט כי הוא אשר עשה את המעשה. אולם בגירסתו בבית־המישפט סיפר כי לא חטף את הילד למטרה פלילית, אלא כיוון שכבר ידע שהוא עומד לקבל לידיו את אורון לשמירה, ניסה לראות כיצד הוא מתנהג בחברת ילד זר, ואם יוכל לבצע את התפקיד שהוטל עליו.

יש לזכור כי הנאשם מכחיש כי איים על הילד, או נגע בו בכוח. הוא מסר ב־גירסתו כי רק ליטף את ראשו של הילד, ולא לחץ את ראשו לריצפה.

במקרה זה יש לכם שתי גירסות דומות של הנאשם ושל הנער ואביו. הנער, למרות גילו הצעיר (11), נחקר על־ידי בית־

הסניגור

אליעזר מלחי, מצא עדים שהעלו אפש־רות כי גם אשה היתה מעורבת בחטיפה.

המישפט והוחלט כי הוא מסוגל להעיד בבית־מישפט, וחזקה כי דבריו הם כדברי כל עד אחר. עליכם לקבוע מה היתה מסכת העובדות האמיתיות ולמי אתם מאמינים.

ציור איקסים

מ כאן אנו עוברים למקרה השני שבו נאשם גור, למקרה שקרה בחודש יוני בסביון. לדברי התביעה, חטף גור את הילד אורון ירדן, שהיה אז בן שמונה וחצי, ביום 8.6.80 בשעות הערב. הילד הוחזק בידי הנאשם, וגור התקשר למיש־פחת ירדן טלפונית פעמים אחדות וביקש

החובעת שרה סירוטה, העלתה בפני בית־המישפט מיספר רב של חוקרי מישטרה, שהביאו בזה אחר זה את גירסותיו של הנאשם. את המועד המדוייק שבו נרצח הילד אי אפשר היה לקבוע בגלל מצב הגופה.

כופר נפש. הוא מסר לאב הדרכה מפורטת כיצד להגיע למקום שבו עליו להניח את הכסף, בסך שני מיליון לירות. הוא אסף את הכסף, וגרם למותו של אורון באחד משלושת הימים שבין ה־8 וה־10 לחודש.

התביעה מסתמכת על הודאותיו של ה־נאשם, אשר ניתנו בפני קציני משטרה, על טביעת אצבע שלו, שנמצאה על מיכל צבע, על כתב ידו שנמצא בפיתקות הכופר, על שטרי כסף מסומנים מתוך כסף הכופר אשר נמצאו ברשותו. התביעה גם הגישה לבית־המישפט הקלטות של שיחות טלפו־ניות בין החוטף ובין ההורים, אשר הוקלטו על־ידי המישטרה, ואשר בהם זוהה קולו של הנאשם, והוא גם מודה כי הוא אשר ערך שיחות אלה. כל המוצגים הללו לפני־כם, והוגשו לתיק בית־המישפט.

בדירתה של חברתו של הנאשם, רחל אש, עימה התגורר בחצי השנה האחרונה בהרצליה, נמצא פתק בכתב ידו של ה־נאשם ובו מיספר הטלפון של בית ירדן בסביון. פתק זה, הכתוב על בדל קופסת סיגריות, נמצא ליד מכשיר הטלפון בדירה. ורחל אש העידה לפניכם כי הפתק היה, למיטב ידיעתה וזיכרונה, בדירה זמן מה לפני יום החטיפה. היא גם זיהתה פתק זה מבין פתקים אחרים בגלל כתב היד הגרוע שייחד אותו.

התובעת, שרה סירוטה, העלתה בפניכו

הידידה

רחל אש, אשר תחת בית הוריה הסתתר ה־נאשם לאחר שהוציא את הכסף מהבית.

את העדים אשר הציגו בפנינו את כל ה־גירסות שמסר הנאשם במישטרה החל מיום מעצרו.

צבי גור נעצר ביום השישי, 27.6.80, כאשר ברשותו מחבט־טניס. בתוך המחבט מצאו השוטרים חלק מכספי הכופר. הוא נעצר בעיקבות הודעתה של יעל גורבן, פקידת־בנק, כי הנאשם הפקיד בחשבונו כסף שזיהתה לפי מיספרי השטרות כחלק מכספי הכופר.

בגירסותיו הראשונות הכחיש גור כל קשר למקרה, בשלב מאוחר יותר טען כי אנשים בלתי־מזוהים במכונית וליאנט מודל 70 ביקשו ממנו לסמן את הכביש ולצייר את האיקסים על החביות עבור סכום כסף.

בהודאה מתאריך מאוחר יותר הסביר גור את פשר השטרות שהגיעו לידיו. לדבריו, מצא את השטרות הללו בחצר ביתה של חברתו, יעל אש. בנווה־נאמן. לדבריו, הוא שמע את הכלב נובח בחצר וכאשר הסתכל למקום אליו הביט הכלב, גילה שקית ניילון חומה ובתוכה מצא חבי־לות של שטרי כסף בני 50 שקל. לדבריו, לקח חלק מהכסף והסתיר בדיפון הדלת של מכוניתו, ובפעמים אחרות הוסיף ולקח שטרות נוספים.

איך להשתיק ילדים?

הודאתו הראשונה הארוכה והמפו־רטת של המקרה.

הוא מספר כי פגש את אורון בכניסה לסביון, הילד ביקש ממנו כי יתן לו לנהוג במכוניתו, והפציר בו. כך עלה הילד למכונית, והשניים נסעו לכיוון ראשון־לציון. שם טילפן לראשונה לאמו של הילד, את מיספר הטלפון קיבל מאורון.

הוא קנה לילד עוגה בקונדיטוריה ב־ראשון־לציון, והם לנו במכונית במיגרש הסמוך לייקב. כדי שלילד לא יהיה קר, כיסה אותו במפת־שולחן אדומה, שאותה לקח שבוע קודם מדירתה של חברתו רחל.

כאשר זרחה החמה, בשעת בוקר מוק־דמת, יצאו לכיוון נתניה, שם השאיר את אורון יושב במכונית ברחוב הומה אדם, במרכז נתניה, והלך למיספרה השייכת להורי אשתו. הוא לקח מאשתו 500 לירות, כדי שיהיה לו כסף לדלק, אחר כך נסע לסטודיו שלו, אך כיון שלא היה לו מפתח, לא הצליח להיכנס. במקרה פגש שם את אמו, החליף עימה כמה מילים, קנה לאורון ספר וחייל הבדיל והמשיך בדרכו.

בערב הגיעו למחנה הצבאי בבית־גוב־רין שבו היה על גור להתייצב. שם הוציא שמיכות צבאיות כדי לכסות את אורון בלילה. הוא מדווח על כל שיחות הטלפון שהיו לו עם הורי אורון, ואשר הוצגו לפניכם בהקלטות ותמלילים.

ביום שלישי, אחרי שהסתובבו בקריית גת, חזרו השניים לתל־אביב, ובשעות ה־ערב, בערך בשעה שמונה וחצי, הגיעו לתחנת־הרכבת צפון. לפתע החל הילד להיות חסר־סבלנות, הוא צעק וניסה לצאת מהמכונית. כדי להשתיקו, שלא יעורר תשומת־לב, שם גור את זרועו על גרונו של הילד, ואת ידו על פניו של אורון. כאשר הפסיק הילד להתנגד הרגיש גור כי משהו לא בסדר עם אורון. לדבריו חשב כי הילד מעולף, והוא שפך על פניו מים. הילד היה נושם כאשר נסע גור לפתח־תקווה, ושם השאיר את אורון במכו־נית מעולף עדיין.

הוא עצמו נסע באוטובוס לביתה של רחל אש, וסידר את הסידורים האחרונים לשם השגת כופר. גם את שיחת הטלפון האחרונה לאביו של אורון עשה מתא טלפון בנווה ישראל. אחר כך ארב למכו־ניתו של עמוס ירדן, חטף את שקית הכסף, נמלט עימה והתחבא מתחת ביתם של הורי רחל עד למחרת בערב.

ביום רביעי, אצל הורי רחל החליף בגדים, התרחץ ואכל. את הכסף החביא מתחת לעמודי הבית. כאשר הגיע גיסה של רחל לקחת את ההורים לארוחת־ערב, ביקש ממנו גור כי יקחנו לפתח־תקווה, שם השאיר נשק במכוניתו המקולקלת. ליד מכונית הפולקסוואגן של גור ירד הנאשם ותוך חששות כבדים פתח את הדלת, בלי להסתכל על המושב האחורי. כאשר הסב ראשו לשם ראה את אשר יגור. הילד שכב במשך ימים אחדים, מספר גור גירסה מפו־רטת של המקרה.

הוא מספר כי פגש את אורון בכניסה לסביון, הילד ביקש ממנו כי יתן לו לנהוג במכוניתו, והפציר בו. כך עלה הילד למכונית, והשניים נסעו לכיוון ראשון־לציון. שם טילפן לראשונה לאמו של הילד, את מיספר הטלפון קיבל מאורון.

הוא קנה לילד עוגה בקונדיטוריה ב־ראשון־לציון, והם לנו במכונית במיגרש הסמוך לייקב. כדי שלילד לא יהיה קר, כיסה אותו במפת־שולחן אדומה, שאותה לקח שבוע קודם מדירתה של חברתו רחל.

כאשר זרחה החמה, בשעת בוקר מוק־דמת, יצאו לכיוון נתניה, שם השאיר את אורון יושב במכונית ברחוב הומה אדם, במרכז נתניה, והלך למיספרה השייכת להורי אשתו. הוא לקח מאשתו 500 לירות, כדי שיהיה לו כסף לדלק, אחר כך נסע לסטודיו שלו, אך כיון שלא היה לו מפתח, לא הצליח להיכנס. במקרה פגש שם את אמו, החליף עימה כמה מילים, קנה לאורון ספר וחייל הבדיל והמשיך בדרכו.

בערב הגיעו למחנה הצבאי בבית־גוב־רין שבו היה על גור להתייצב. שם הוציא שמיכות צבאיות כדי לכסות את אורון בלילה. הוא מדווח על כל שיחות הטלפון שהיו לו עם הורי אורון, ואשר הוצגו לפניכם בהקלטות ותמלילים.

ביום שלישי, אחרי שהסתובבו בקריית גת, חזרו השניים לתל־אביב, ובשעות ה־ערב, בערך בשעה שמונה וחצי, הגיעו לתחנת־הרכבת צפון. לפתע החל הילד להיות חסר־סבלנות, הוא צעק וניסה לצאת מהמכונית. כדי להשתיקו, שלא יעורר תשומת־לב, שם גור את זרועו על גרונו של הילד, ואת ידו על פניו של אורון. כאשר הפסיק הילד להתנגד הרגיש גור כי משהו לא בסדר עם אורון. לדבריו חשב כי הילד מעולף, והוא שפך על פניו מים. הילד היה נושם כאשר נסע גור לפתח־תקווה, ושם השאיר את אורון במכו־נית מעולף עדיין.

הוא עצמו נסע באוטובוס לביתה של רחל אש, וסידר את הסידורים האחרונים לשם השגת כופר. גם את שיחת הטלפון האחרונה לאביו של אורון עשה מתא טלפון בנווה ישראל. אחר כך ארב למכו־ניתו של עמוס ירדן, חטף את שקית הכסף, נמלט עימה והתחבא מתחת ביתם של הורי רחל עד למחרת בערב.

ביום רביעי, אצל הורי רחל החליף בגדים, התרחץ ואכל. את הכסף החביא מתחת לעמודי הבית. כאשר הגיע גיסה של רחל לקחת את ההורים לארוחת־ערב, ביקש ממנו גור כי יקחנו לפתח־תקווה, שם השאיר נשק במכוניתו המקולקלת. ליד מכונית הפולקסוואגן של גור ירד הנאשם ותוך חששות כבדים פתח את הדלת, בלי להסתכל על המושב האחורי. כאשר הסב ראשו לשם ראה את אשר יגור. הילד שכב על המושב האחורי בתנוחה מוזרה, והוא ידע כי מת. זה היה ביום רביעי בערב. הוא החביא את גופת אורון בתא האחורי, ונסע לאכול ארוחת־ערב בבית גיסה של רחל. הגיס היה כאן לפניכם ואישר את הסיפור על הנסיעה.

במכונית ובתוכה גופת הילד נסע גור להביא את הורי רחל לארוחת־ערב בבית חתנם, ואחר כך נסע לנתניה, שם מצא מקום ובו קבר את הגופה. הוא כיסה אותה בחול ופח.

דרכי תשלום

לפני החטיפה הכין לוחיות זיהוי מזוייפות למכוניתו, לדבריו, כדי שה־ילד ילמד את המיספר המזוייף של ה־מכונית. אולם ביום שני זרק את הלוחיות. בחקירה הנגדית של התובעת סיפר כי זרק אותן כיון שחשש להסתבך בעבירת־תנועה, כאשר עלה על כביש חיפה—תל־אביב.

התובעת טוענת כי זרק את הלוחיות כיון שהילד היה כבר מת ביום שני. גם הספרים אותם קנה לאורון לא נמצאו אצלו, ולדבריו נגנבו ממכוניתו.

גירסה נוספת של גור היתה כי לא הוא גרם למותו של אורון, אלא ראה שני אנשים סיבוני וחלפון כאשר קברו את הילד. ואז ידע כי הוא מת.

הגירסה הנוספת המפורטת ניתנה בפני־כם כאן בעדותו בבית־המישפט. הוא סיפר כי הכיר אשה נאה בשם הילה מרדי בחודש נובמבר בשנה שעברה. הם הכירו בתערוכה שקיים ברמת־אפעל. היא ביקשה לקנות תמונות, אך כיון שלא היה לה כסף ביקשה לשלם לו בגופה. ואמנם הם קיימו יחסים זמן מה. הוא תיאר אותה כאשה בת 35, נאה, בעלת שיער חום־שחור מסולסל ו־מטופח. בעלת גוף חטוב. היא פנתה אליו זמן מה אחר כך וביקשה ממנו לעזור לחברתה, תושבת סביון אשר הסתבכה בפרשת אהבים וסחיטה. כדי לעזור לחברה היה עליו להחזיק את בנה של האשה אצלו, וליצור את הרושם של חטיפה מבויימת. „שערה לא תיפול מראשו של הילד. האמא בתמונה, וחלקך יהיה 15 אלף לירות".

כדי לראות אם אמנם הוא מסוגל לתפ־קיד, לקח במכוניתו את הילד הזר בכפר־שמריהו, ואז החליט כי אינו מסוגל לעשות זאת. אולם הילה הצליחה לשכנעו, והוא יצא איתה ביום ראשון, 8.6.80 לקיראון. היא לא הביאה את הילד איתה כפי שהבטיחה, אלא ביקשה שיעשו זאת יחדיו. ואמנם, הם מצאו את הילד במבואות סביון, ולקחו אותו במכונית. הילה נסעה איתם לראשון־לציון ושם נפרדו, כאשר היא מבטיחה להיפגש מחר ולקחת את הילד.

הוא, לפי הוראות הילה, טילפן לאם, ונשארו באולם לשמוע את המשך המישפט. צבי גור עצמו הפתיע את היושבים באולם המישפט כאשר העלה מדי פעם גירסה שונה להאשמות שיוחסו לו על־ידי התביעה בבית־המישפט.

והתפלא כאשר האם לא הראתה סימני שיתוף פעולה, אך הילה הסבירה כי „היא משחקת את התפקיד עד הסוף".

למרות הבטחתה לקחת את הילד ביום שני, סיפרה הילה על תקלה, והילד נשאר אצל גור. למחרת, ביום שלישי, אמור היה לפגוש את הילה בתחנת הרכבת צפון או בפתח־תקווה, אך היא לא באה, במקומה פגש בגבר בפתח־תקווה, והוא השאיר את אורון בידיו. כאשר חזר למכוניתו גילה את אורון מת.

מאז לא שמע מאומה מהילה, הוא ניסה לחפשה אך לא הצליח. שמה לא נמצא במירשם התושבים, כפי שגילתה התובעת, ומיספר הטלפון שנתנה לו התגלה כטלפון ציבורי, שגם אותו איבד.

מעדויות הרופאים שמעתם כי מצבה של הגופה לא איפשר קביעת סיבת המוות. ולכן קיבלה גם התביעה את גירסת החנק של הנאשם.

עדויות הפסיכולוגים והפסיכיאטרים כפי שהובאו על־ידי התביעה והסניגור, אליעזר מלחי, נמצאות לפניכם. הן קובעות באופן חד־משמעי כי גור אחראי למעשיו.

גירסות שונות

מעדויות ההגנה אתייחס לעדותה של העדה (אשר שמה נאסר לפירסום). שסיפרה כי ביום התשיעי או העשירי לחודש יוני, כשעמדה ליד קולנוע תל־אביב בשעה ארבע אחר־הצהריים, ראתה אשה מטופחת, לבושה נאה, אשר לוותה על־ידי ילד שמנמן, שפניו היו מלוכלכים ולבושו מרושל. הילד רצה ללכת לסרט והאשה סרבה, ואמרה כי צריך לצלצל לאמא לסביון.

הדבר נראה לעדה חשוד מאוד, ואם כי פרטי החטיפה טרם פורסמו בעיתון, סיפרה לחברתה באותו יום כי נראה לה שראתה חטיפה של ילד. האם היה הילד אורון? האם היתה האשה הילה? האם תואם סיפור זה את עדותו של גור? או שמא הוא מותיר ספק סביר שהיו לו שותפים ומאמת את גירסתו האחרונה בבית־המשפט? האם ה־אשה המסתורית אשר עמדה ליד הסופר־מרקט בסביון בזמן החטיפה, ואשר נראתה על־ידי אחד העדים, קשורה לחטיפה, או שמא עמדה שם באופן מקרי ואינה קשורה כלל לחטיפה.

אתם רבותי המושבעים צריכים לקבוע, איזו גירסה מכל אלה שהעלה הנאשם, ואשר עליהן נחקר על־ידי סניגורו והתוב־עת היא הגירסה המתקבלת על ידיכם. האם גרם גור למותו של אורון, באיזה תאריך, ובאיזו דרך. האם עשה זאת בעצמו או בעזרת שותף. רבותי המושבעים — מלאו את תפקידכם.

אילנה אלון ■

להציץ לחדר האמבטיה

מי לא שמע על האדריכל **יורם רסקין**? יורם, בנו של בעל תחנת־הדלק בכיכר דיזנגוף בתל־אביב, עלה לגדולות כאשר היה אדריכל הסטייקיות בתל־אביב. כולכם זוכרים את מגיפת הסטייקיות, כשבכל פינה אפלה בעיר הקימו סטייקיה. יורם לא מכר סטייקים, אבל הוא שתיכנן, יחד עם שותפו פרי, את מרבית הסטייקיות בעיר. היו שאהבו את הפליזים ואת האלומיניום שהוא הכניס לתוך הסטייקיות, ו־הזמינו אותו גם לעשות עבודות נוספות.

אבל יורם הוא לא רק אדריכל, אלא גם מצעירי תל־אביב האוהבים לבלות, ללכת למסיבות ולהראות כל פעם עם חתיכות משגעות במסיבות אלה. הוא אמנם בעלה של מי שהיתה סגנית מלכת־היופי, **רפנה נוי**, בתה של הספרית **אנטה**, אבל העובדה שדפנה היתה כמה שנים טובות בארצות־הברית, בעוד שהוא נשאר כאן בארץ, גרמה לכך שיורם יהיה מבוקש לא רק אצל בוני סטייקיות ובתים, אלא גם אצל חתיכות מהדרגה הראשונה.

מה קורה לאדריכל כשהוא גם מבלה־צמרת? זה היה כימעט בלתי־נמנע. יורם הביא לארץ את השיגעון האחרון של ריהוט־הפנים האמריקאי, ומיד התלבשו עליו כל הפלייבויים למיניהם שיכניס לדירתם את השיגעון הזה.

זה כמובן עניין של טעם טוב — אני כשלעצמי לא חושבת שהרעיון כל־כך מבריק — אבל העובדה שהעניין הזה הפך שלאגר של ממש אומרת דרשני — לא רק על רסקין, אלא על כל החברה התל־אביבית.

אני לא אמתח אתכם יותר ואספר לכם מה היא ההמצאה המשגעת, שיורם מכניס עתה לבית הרווקים של תל־אביב: מראה גדולה, המשמשת במקום דלת חדר־האמבטיה. אבל זו לא סתם מראה, אלא מראת־קסמים. כשעומד מישהו באמבטיה ומתבונן בעצמו דרך המראה, יכול מי שעומד מחוץ לחדר־האמבטיה לראות אותו, וזה בלי שהאיש העומד באמבטיה יודע זאת. לשם כך צריכים ללחוץ על כפתור, כדי שהנכנס לאמבטיה לא יבחין באמצאה המיוחדת.

או לפני שאת מתרחצת אצל פלוני בבית, מתייפה כשאת ערומה מול המראה, מתגבת בתענוג או אני לא יודעת מה שאת עושה, תבדקי קודם אם הוא מכיר את האדריכל רסקין. אם כן, יש חשש שאותו חבר או מאהב שלך, שבחדר־האמבטיה שלו את עושה כל זאת, פשוט עומד מעבר לדלת־מראה, ונהנה. הוא וכל החברים שלו. כל אחד כמובן עם ההנאות שלו.

על זה נאמר במקורות: כי מציון תצא תורה.

יורם רסקין (עם הדוגמנית מירי וייסברג)
משני עברי הדלת

אורי זוהר המאיים

את **יפתח זאבי** כולכם מכירים, לפחות בשם. יפתח הוא בנו בכורו של האלוף **רחבעם** (מילי) הכי שנוי במחלוקת, האלוף **זאבי** („גאנדי").

עוד בתקופה שהחברים של אבא שלו היו קציני־צבא מהוגנים, וכל מה שנכתב על אבא שלו בעיתונים היה מלא גבורה והוד, התפרסם יפתח. כשאבא גאנדי עשה ליפתח בר־מיצווה על פיסגת המצדה, רעשה כל הארץ. זה היה סמל לתקומת ישראל המתחדשת.

בינתיים גדל יפתח, נשא לו אשה ולטקס הנישואין באו כל המי־ומי גם של צה"ל וגם של מיסמך ה־11. אבל כפי שזה קורה לפעמים, למרות החתונה המפוארת, לא הסתדר להם לבני־הזוג, ואחרי כמה חודשים הם נפרדו.

הציפור הקטנה שלי לחשה לי שהאבא של יפתח לא היה כל־כך מרוצה מהגירושין. אולי ביגלל זה, ואולי ביגלל דברים אחרים הקשורים באבא, או אולי סתם בגלל אלוהים, הפך יפתח לחוזר בתשובה. היום אפשר למצוא אותו בישיבה של הרבי **אורי זוהר** ושל הרבי **פיניק ארנון**, כשהוא נחשב לאחד התלמידים המזהירים בישיבה. הלשונות הרעות בקרב הדתיים, וגם אצלם יש לשונות רעות, אומרים גם שליפתח יש פרוטקציה אצל הרבי: אורי זוהר, עוד לפני שגילה את הכיפה והציציות, היה ידיד טוב של אבא של יפתח.

והידידות הזאת היא שהצילה עתה את יפתח. בחור־הישיבה מצא לו בתולה, בת למישפחה דתית, והחליט להתחתן איתה. אורי זוהר ופופיק לקדו משימחה כשנודע להם על־כך, בעיקר כשהבינו שהכלה תבטיח סופית את חזרתו בתשובה של יפתח. אבא גאנדי, ככה זה נראה לפחות, לא היה הכי מאושר בעולם. אולי כן מאושר, אבל לתרום להבטחת עתידו של הזוג החדש הוא לא רצה. כשפנה יפתח לאבא וביקש ממנו כסף כדי לרכוש דירה, לו ולכלתו המיועדת, גאנדי פשוט אמר לא.

בצר לו פנה יפתח לרבי אורי זוהר, כדי שידבר עם החלונות הגבוהים שישיגיעו אותו. אני חושבת שיפתח התכוון לחלונות גבוהים אחרים, אבל ר' אורי החליט שבנושא הזה הוא לא ילך כל־כך רחוק ולא יגיע לאלוהים, אלא פשוט אל גאנדי.

הוא הרים טלפון אל האלוף מיל' ואמר לו בפשטות, שהזכירה את אורי זוהר של הימים הטובים: „או שאתה נותן כסף ליפתח לדירה, או שאני פונה אל כל החברים שלך, ואתה יודע שאני מכיר אותם ושהם גם החברים שלי, מספר להם שאתה מסרב לעזור לבן שלך, ועורך אצלם מגבית בשביל דירה ליפתח."

אני לא הייתי על הקו כשהשיחה הזו נערכה, אבל מה שאני יודעת הוא שגאנדי הוא נגד מגביות, ומהר מאוד נתן את הכסף לדירה.

יפתח זאבי בחתונתו הראשונה
האלוף נבחל ושילם

איש הציבור והמזכירה בהריון (חלק ב')

אין כמעט איש שמכיר אותי ולא שאל אותי מי הוא **איש הציבור** שהכניס את **המזכירה** שלו להריון (העולם הזה 2247). להפתעתי הרבה גם הסתבר לי שהרבה ידעו למי אני מתכוונת וגם שמעו את הסיפור.

אתם בטח זוכרים שסיפרתי לכם איך המזכירה היפהפיה נסעה לה לארצות־הברית, כפי הנראה כדי לחזור משם עם ילדו של איש הציבור ועם תעודת־נישואין עם מישהו אחר. היא גם התכוונה לנסוע מארצות־הברית לקנדה כדי לבקר אחת מבנות מישפחתה.

אז עכשיו אני יכולה לתת לכם את החלק השני, בוודאי הלא־אחרון של ה־

התוצלות

אני מיכרחה להתנצל לפניכם על כך שלא אוכל לדווח לכם על פרשת המשולש שהסעירה בשבוע שעבר את הארץ.

אחרי שהפרשה כבר פורסמה בעיתונים, הוציא בית־משפט נכבד בתל־אביב צו איסור־פירסום המכוון רשמית נגד „העולם הזה" כדבר.

רחל מרחלת על כל העולם

היפהפיה נשארה לבד

את **זאב רווח** אתם כולכם מכירים. או שראיתם אותו בחיים, ממש בגודל של אחד על אחד באחד מבתי־הקפה של הבוהמה בתל־אביב, או שראיתם אותו משחק בסרט. אבל את מי שאתם לא מכירים זה אשתו, **שולה רווח**. ואני יודעת גם למה זאב החביא אותה במשך 16 השנה שהם נשואים. שולה היא חתיכה מהממת, והזאב לא רצה פשוט התחרות של זאבים אחרים, המיקצועיים.

שולה היא שחקנית. מדי פעם שיחקה בתפקידים שוליים בהצגות שונות. אבל שוב, מפחדו של בעלה, שעיניים לא־רצויות ישזפו אותה, היא המעיטה להופיע.

להגיד לכם את האמת, הסיפור הזה שאני עומדת לספר לכם עכשיו היה צריך

זאב רווח (עם יונה אליאן)
הפעם זה סופי

להיכתב כבר לפני שנה, אבל קיוויתי בלב. אולי הכל יסתדר, ולמה לי לקלקל לצעירה הג'ינג'ית היפהפיה. אבל עכשיו, שאני כבר יודעת שהעסק הזה הוא סופי, מי אני שאמנע מכם את המידע.

מסתבר שבשנים האחרונות החליט זאב שמה שאסור לאשתו, מותר לו. בקסם האישי הרב שלו קל לו לכבוש את ליבן של צעירות וחתיכות, והעובדה שהוא שחקן־קולנוע ובמאי־סרטים עוזרת לו במיוחד בעולם של עוזרות־ההפקה והשחקניות המתחילות.

הוא ניהל כמה רומנים, שאף אחד לא ידע עליהם, עזב את הבית לפני כשנה למען צעירה, אבל בסופו של דבר החליט, ובזה אני מסכימה איתו, שאין כמו שולה, וחזר הביתה על ארבע.

אבל מה שקרה לפני שבועות מיספר הוא, לדעתי, ולדעת כל המעורבים בפרשה, סופי. זאב עסוק עתה בבימוי של סרט חדש, פצצי בגדות 80, שהוא עושה עם חברת ההפקות סירטי רול. הסרט עוסק, כפי שמעיד עליו שמו, בחתיכות בגיל מסויים, וזאב היה צריך לבחון עשרות צעירות יפהפיות, עם בגדים ובעירום, כדי לראות אם הן מתאימות לסרט שלו. אבל אף אחת לא היתה יותר מושכת משולה, שהמתינה לו בבית.

אבל כשהוא גמר לבדוק את החתיכות, הוא פיתאום הבחין במזכירת־ההפקה, ש־הסתובבה לו כל הזמן על הסט. המזכירה היתה, לדעתו, יותר חתיכה מכל הנבחנות הצעירות, ואפילו יותר חתיכה מאשתו שולה. ה„קליק" המפורסם פעל בין רווח לבין מזכירת־ההפקה **מרי אנג'ל**, והפעם, כך נשבע זאב לפני חברים, זה הרומן של חייו.

נו, אז בין זה לבין אריזת המטלטלים לא היה מרחק גדול. רווח פשוט הודיע בבוקר בהיר אחד לשולה שהוא עוזב את הבית, ועבר להתגורר בדירת־סטודנטים שבה מתגוררת מלי עם עוד חברה שלה.

הפעם שולה נחושה בדעתה לא לוותר. גם אם הוא יחליט, בסופו של דבר, שמלי היתה הרפתקה נחמדה, אבל רק הרפתקה, ושהוא חוזר אל שולה, הוא ימצא את הדלת נעולה. שולה החליטה להתגרש ולהישאר לבד.

עם יופי כמו שלה, אני לא מוכנה להמר שהיא תישאר לבד זמן רב.

סיפור. איש הציבור כפי הנראה מתגעגע ודואג. הוא עומד לצאת השבוע, או לכל המאוחר בתחילת השבוע הבא, לשתי מדינות אלה.

כמובן שהכל מיקרי. במיקרה המזכירה שם, במיקרה יש לו עבודה שם, במיקרה הוא נוסע לשם.

זד פורץ בדלת

כאשר ראיתי אותה בפעם הראשונה, ידעתי שזה לא יעבור בשקט. **סיביל ראוך**, הדוגמנית הגרמנית בעלת הגוף המשגע, באה אמנם לתל־אביב בשביל עבודה, אבל מה שקורה מחוץ לעבודה יכול לגרום לכל כותב־טסריטים לשכוח את הכל ולהתעסק רק בסיפור עלילותיה של סיביל והגברים הישראליים.

סיביל בת ה־23 מוכרת לגברים הגרמניים, האוהבים להתבונן בתמונות־עירום. היא היתה כוכבת של כמה שבועוני־עירום גרמניים מפורסמים, כשגולת הכותרת של הקאריירה שלה היא כתבת־ענק בפלייבוי הגרמני.

כשבועז דווירזון, במאי הסרט שיפשוף נעים, רצה בחתיכה עירומה בסרט שלו, הוא נזכר בכל הצרות שעשו לו **ענת עצמון** ו**איבון מיכאלי־מיקלוש** ב־סרטים הקודמים שהוא עשה. לדעתו, הן הסכימו להצטלם בעירום, ולדעתן הן לא כל־כך הסכימו, והשופטים היו צריכים להחליט. דווידזון החליט לא לחסתכן הפעם, והביא לארץ בחורה מיקצועית. ואצל סיביל ראוך ההתפשטות היא מיקצוע.

סיביל שוכנה אחרי כבוד במלון בתל־אביב, ואנשי יחסי־הציבור של הסרט החלו להסביר לעם היושב בציון כמה היא חתי־כה. מסתבר שאנשי יחסי־הציבור היו טובים, והעם קלט את זה. אבל לא סתם קלט, אלא כל מיני חלקים של העם החליטו לא רק להסתפק בתמונות של סיביל ב־עיתון או להמתין לסרט, אלא לפגוש אותה, ואולי יותר מזה, פנים אל פנים.

כשסיביל עוברת ברחוב היא מוצפת ב־הצעות, שאילו היא היתה מדברת עברית היא היתה מבינה שחלק מהן לפחות מגונות ביותר. ואם לא די בכך, החלו ההטרדות בבית־המלון. מרכזיית המלון כימעט והת־מוטטה תחת גשל השיחות שהגיעו לחדרה של סיביל. מדי פעם היו אלה שיחות של צוות־ההסרטה, אך רוב השיחות היו של מחזרים ישראליים סוערים, שרצו לראות את סיביל, לפגוש אותה, לצאת איתה ולראות לה את מחמדי הארץ ואת מחמדיהם שלהם.

סיביל היתה מנומסת, כמו כל נערה אירופית, אך הלאווים שלה היו החלטתיים כמו הלאווים של בגין. היא אפילו נהנתה מהפופולריות שזכתה בה בקרב הילידים. נהנתה עד לאותו לילה שבו ניסה מישהו לפרוץ לחדר שלה.

בשעה שתיים אחר חצות התעוררה סיביל משינה עמוקה. היא שמעה כיצד מישהו מנסה לפתוח את דלת החדר. תחילה היא חשבה שאולי החדרנית נעשתה פיתאום חרוצה, ורוצה לסדר את החדר, אך מבט חטוף בשעון גרם לה למחוק מחשבה זו.

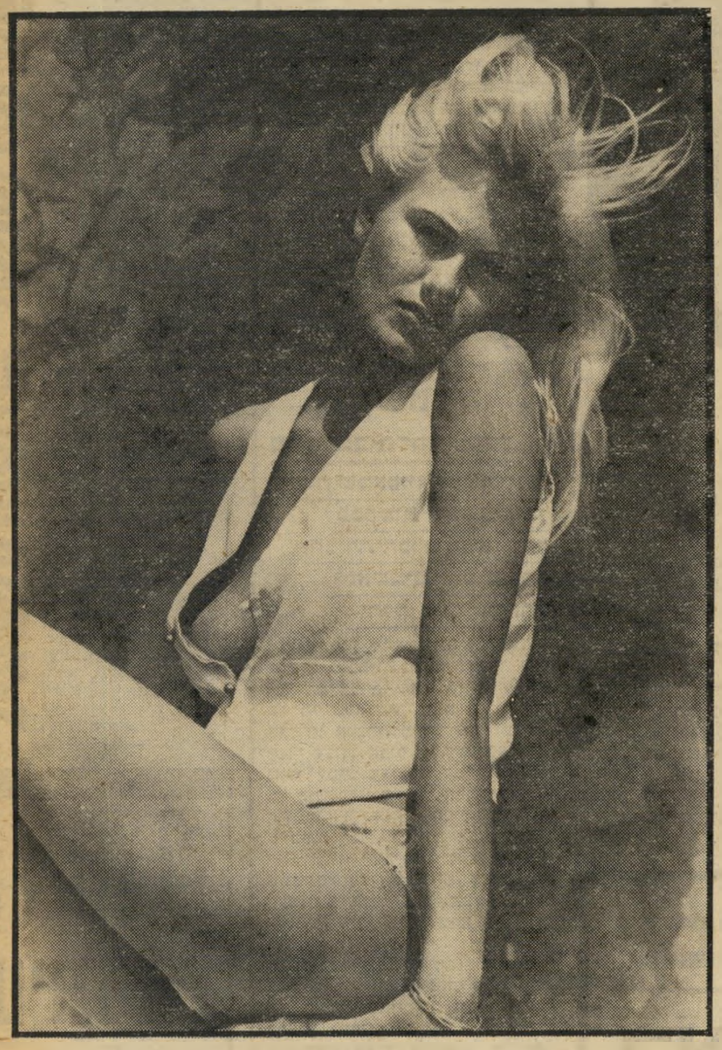

סיביל ראוך
להחליף חדרים

בגרמנית היא שאלה „מי שם?" והתשובה לא אחרה לבוא. באנגלית מגומגמת הזדהה האיש שניסה להיכנס: „זה **דויד**, אני דיברתי איתך בטלפון." וסיביל באמת נזכרה שבראש מטרידיה בטלפון עמד יש־ראלי, שהציג את עצמו בשם דויד, ושלא ידע לקבל „לא" כתשובה.

„תלך מכאן, אני ישנה עכשיו," הסבירה לו סיביל. אבל דויד לא שוכנע. הנסיונות לפתיחת הדלת נמשכו, ולסיביל היה נדמה שהוא מנסה לפרוץ אותה בכוח.

היא מיהרה לטלפן לקצין־הביטחון של המלון, ולספר לו בלחש מה עומד לקרות. קצין־הביטחון מיהר לחדר, תפס את המחזר הלוהט והזעיק את המישטרה.

על פי בקשתה של סיביל לא נפתח נגד דויד תיק, אחרי שהבטיח לא רק שלא להציק יותר לסיביל, אלא גם שלא להימצא בסביבות המלון. אבל ליתר ביטחון החליפה סיביל את החדר שלה. אם דויד לא יעמוד בהבטחתו, שיסבול מישהו אחר.

סתם ידידות טובות

בשבוע שעבר הייתי בטוחה שכל המד־ליפים שלי לקחו להם יום־חופש ונעלמו. אבל היום אני כבר יודעת שכולם היו בעכו. הטלפון שלי לא הפסיק לצלצל ך לספר לי סקופ מרעיש: השחקנית **ענת עצמון** והסטודנטית־דוגמנית **אורלי זיק־ברשק** יוצאות קבוע.

אחד המדליפים לא סתם טען טענות אלה, שנראו לי מצוצות מהאצבע. אלא הביא לי הוכחה: תמונה של ענת ואורלי

אורלי זיקברשק וענת עצמון
הרתפקה בעכו

כשהן מתנשקות (ראה גלופה), שצולמה בפסטיבל התיאטרון שנערך בעכו, שבו השתתפו השתיים.

אז כדי להסיר כל ספק מהלב אני רוצה בזה להודיע לכם, וזאת אחרי בדיקה וחקי־רה: אין בעניין הזה שום דבר. ענת השח־קנית היפהפייה ואורלי, הצעירה הנאה, הזכורה כמי שהחלה באופנת־הקרחות בתל־אביב, אם כי היום שערה גולש ומשתלשל, הן בסך הכל חברות טובות, טובות מאוד, שהכירו בתיאטרון צה"ל, המשיכו דרכן בחוג לתיאטרון באוניברסיטת תל־אביב והחולמות על כל הדברים היפים שנערות בגילן חולמות. בין הייתר גם על גברים.

אם אתם אוהבים ריהוט פונקציונלי שוטף, מעוצב היטב ובמחיר הגיוני? קו של Young Danish עונה על רשימת ספציפיות אלו. לחדר המגורים, בחדרי בעיות אכסון, לחדרי השינה שלך ושל ילדיך – רהיטים המשקפים את טעמך הטוב, ובו זמנית מתאימים לאפשרויותיך הכלכליות. את פריטי הריהוט של Young Danish תמצאו רק בחנויות דניש אינטריורס ובאולמות התצוגה של מחסני דניש.

Young Danish

רמת־גן – ז' בוטינסקי 104.
ירושלים – רח' הסורג, מול בנק ישראל.
חיפה – אחוזה, רח' חורב 53.
מחסני דניש:
גוש דן – צומת גהה, פ"ת, רח' אפעל 18.
חיפה – מול צומת כפר אתא – בנין מס' 3.
ירושלים – רח' ירמיהו 19, רוממה.
באר־שבע – רח' החלוץ 124.

במדינה

(המשך מעמוד 33)

בטווח הקצר תרוויח סוריה מ־מצב זה. אולם סוריה לבדה היא גורם הרבה יותר מדי קטן וחלש מכדי לסכן את ישראל בצורה כלשהי.

הסכנה היחידה לישראל במצב הנוכחי באה דווקא מתוכה עצמה: חיסול חזית־הסירוב הערבית ו־החלשת הכוחות הערביים עלולה לפתות את ממשלת־בגין להרפת־קה בגבול הצפוני. סכנה זו תגדל, אם תחליט ארצות־הברית כי הש־עה כשרה להנחתת מכה על סור־יה, המעניקה את חסדיה לבריית־המועצות.

המסקנה ההגיונית היתה צריכה להיות הפוכה: לנצל את המצב לשם ייזום מהלכי־שלום מרחיקי־לכת. אך לכך אין ממשלת־בגין מסוגלת, וגם צמרת המערך אינה מגלה כל נטייה או עניין בכיוון זה.

מישטרה

פחד בבית־המישפט

מה שמאפיין את הדיונים בבקשות המעצר של חבורת־הכרם הוא פחד הנאשמים, המישטרה וחלק מעורכי־הדין

ההצהרות הראשונות של טוביה אושרי וחבריו, כשהם נעצרו על־ידי המישטרה, יכלו להטעות את כל מי שלא היה בקיא בחומר ה־חקירה. אושרי, מימון לוי, ישראל ושרי דנוך, אבנר מעודד והאחרים נאמו למול מצלמות הטלוויזיה ו־אל המיקרופונים של הרדיו בביט־חון מלא: „אנחנו חפים מפשע." ידידיהם יכלו לשאוב מכך עידוד רב ואילו יריביהם, שהאמינו ב־אשמתם ורצו לראותם מורשעים, חשבו בליבם: „אם הם כל כך בטוחים, סימן שלמישטרה אין שום דבר."

אך ככל שעברו ימי המעצר ו־ככל שהמישטרה גילתה יותר ויו־תר פרטים מהחקירה התברר ש־הפעם, לפחות לכאורה, יש בידי המישטרה מערך האשמות מדוייק, מבוסס וללא פירצות. אחד העצו־רים, אבנר מעודד, מסר עדות מפו־רטת על נסיבות הרצח של עזר כהן ועמוס אוריון. מעודד אמנם חזר בו בשלב מאוחר יותר מה־עדות, ויותר על מעמד עד־מדינה, אך על פי החוק החדש, עדותו קבילה בבית־המישפט.

עד אחר, ערוסי, התגבר, כשהבין שהטבעת נסגרה עליו ועל חבריו, לתת עדות שהפלילה את היתתר. סיפר ערוסי בבית־המעצר: „כש־עצרו אותי ראיתי פתאום כל מיני אנשים שבשבועיים האחרונים נת־קלתי בהם. אחד שמכר לי אסי־מון, אחד שכיוון אותי לבית של מימון לוי בירושלים, אחד שנתן לי דו"ח תנועה. הבנתי שכל אלה שוטרים שעקבו אחרי ועסקו ב־חקירה. אחרי שהביאו לי את מעודד והוא סיפר בנוכחותי את הכל, העדתי גם אני. אני לא מוכן לשבת בבית־סוהר בשביל טוביה ולא בשביל אף אחד, אפילו יום אחד."

למרות שהמישטרה לא הבטיחה לערוסי להיות עד מדינה, החליט ראש צוות החקירה, סגן־ניצב אלכס אישׁ־שלום, להעניק לערוסי מעמד זה. „יתכן שערוסי יכול היה להבין מדברי שהוא יקבל עד־מדינה," הסביר אישׁ־שלום „לכן אני נותן לו את זה." אישׁ־שלום הוכיח שאפשר להיות הטוב שב־חוקרי המישטרה מבלי לנקוט ב־שיטות אפלות, כפי שנוהגים קצי־נים מפורסמים ובכירים ממנו ב־דרגה.

סכנה משני כיוונים. אט אט החלו הפנים של אלה שהזכרת שמם בילבד החרידה מנוחתם של רבים, לאבד מביטחונם־העצמי. אושרי כבר לא מסר הצהרות של חפות מפשע, ישראל דנוך שתק. מימון לוי כמעט והתחנן.

אך לא רק החשודים הפכו למפו־חדים, גם המישטרה. ככל שהפר־שה התפתחה, כן חששה המישט־רה לחייהם של העצורים, בעיקר לחייו של טוביה אושרי. לדעת ה־מישטרה קיימת סכנה שינסו לרצוח את אושרי בעת ישיבתו במעצר. הסכנה צפויה משני כיוונים. כיוון אחד: ידידיהם של עזר כהן ועמוס אוריון שינסו לגמור איתו את חשבון הנקמה, לדעת המישטרה צפויה גם סכנה מצד ידידיו של טוביה החוששים מדבריו במישפט ומעוניינים לסתום לו את הפה (ראה מדור תשקיף).

להפתעת הכל, אפשר לראות סי־מני דאגה לא רק אצל הנאשמים והשוטרים אלא גם על פניו של ה־פרקליט הבכיר ביותר המופיע ב־תיק זה, עורך־הדין אליהו קידר. קידר, פרקליטתם של טוביה אוש־רי ושל רחמים („גומדי") אהרוני, נפל ברישתה של המישטרה עוד לפני מעצרו של אושרי. פעולת־ההסחה של המישטרה בפרשה זו מן הראוי שתלמד בבתי־ספר ל־שוטרים. עד ליום שבו נעצר אוש־רי, לא היה אחד שחשב שכנופיית־הכרם היא מוקד החקירה. רמזים על כך שהופיעו בעיתונים (העולם הזה 2242), הוכחשו על־ידי המיש־טרה במערכת התיקשורת הפנימית של העולם־התחתון. כאשר שאל בשיחת טלפון טוביה את קידר אם אין זה מסוכן עבורו לחזור לארץ, ערך קידר בדיקות במקורות שלו, ויש הסוענים שיש לו גם מקורות בתוך המישטרה, והודיע לאושרי שאין כל סכנה. אושרי הגיע, ובע־בור ימים אחדים נעצר.

פרקליט קידר
מטעה מי שמטעה אחרון

דרכי חיים

בדנמרק זה אחרת

התיירת רצתה רק לישון על חוף הים

התיירת הבלונדית מדנמרק, אגה רסמוסן, היתה רחוקה מלהיות מלכת־יופי. בארצה לא סבלה מ־תשומת־לב יתרה של בני המין ה־גברי ולא היתה רגילה לה. אולם בישראל הרגישה עצמה ממש כ־אובייקט מיני. לשיא הגיעו הדב־רים בלילה האחרון בישראל, כאשר התכוננה לבלות את הלילה הזה בשינה על שפת־הים.

כשנגשה התיירת לספר זאת לבית־המישפט, תירגם את דבריה התובע אברהם לנדשטיין, שהתגו־רר שנים אחדות בדנמרק.

סיפרה אגה בעדותה:

באתי לישראל לפני שלושה שבו־עות, והתכוננתי לבלות את הלילה על חוף הים בתל־אביב. שמעתי מחברות שזה מקובל ונהוג בישר־אל. שיש הרבה אנשים שישנים על החוף וזה לא מסוכן בכלל.

אחרי שביליתי שלושה שבועות בקיבוץ שער הגולן כמתנדבת, הגעתי לתל־אביב. בשעות אחר־הצהריים ירדתי לשפת הים ושם פגשתי בחורה אחרת מדנמרק. היא היתה בחברת בחור ישראלי, וכאשר דיברנו ניגש אלינו עוד ישראלי אחד והזמין אותי לשתות אתו קפה בדיזנגוף. כאשר הססתי, אמר לי הבחור של החברה הדנית שאני יכולה ללכת, כי זהו בחור הגון. הסכמתי והלכתי עם ויקטור לשתות קפה. כאשר שמע שאני

יום־כיפור באוויר

הקהילה היהודית בניו־יורק לא סערה מזמן כפי שהיא סערה בשבועות האחרונים. מה שהעסיק את ראשי הקהילה לא היה בעיית ישראל ארצות־הברית ואפילו לא מערכת־הבחירות לנשי־אות והבעייה היהודית. הקהילה רתחה כשפשטה השמועה בעיר הגדולה כמו בערה בשדה קוצים: צוותים של אל־על טסו ביום־הכיפורים.

ערב יום־הכיפורים האחרון נשלחו שישה קברי־ניטים ושישה קצינים ראשונים של אל־על לסיאטל, שבמדינת ואשינגטון, כדי לעבור קורס מזורז על מטוסי הבואינג 737 שאותם רכשה אל־על. ה־צוותים, שכמה מהם לקחו עימם את בני מישׁ־פחותיהם עוררו סערה בארץ עוד לפני שיצאו. הקברניטים דרשו לשבת בטיסה תל־אביב־ניו־יורק במחלקה־הראשונה, וזאת בניגוד להסכם החדש הקובע שצוותי אוויר לא יישבו במחלקה־הראשונה. טיסתם עוכבה במשך יממה, הטייסים נכנעו ונסעו לבסוף במחלקת־התיירות.

עוד בארץ הוצאו להם כרטיסים בחברת התעופה האמריקאית יונייטד מניו־יורק לסיאטל וחזרה. היום, אחרי שהפרשה התפרסמה ברבים, חלוקות הדעות אם הכרטיסים היו עם תאריכים ומיספרי טיסות או פתוחים. העובדה היא שלפחות שני קברניטים וארבעה מהנדסי טיס עם מישפחותיהם, קבוצה המונה כ־20 איש, טסו מניו־יורק לסיאטל ביום־כיפור או סמוך מאוד לו.

אחד הטייסים סיפר לכתב העולם הזה: „קיבלנו כרטיסים ולא היתה לנו ברירה אלא לטוס במועד שהיה נקוב בהם. יצאנו אמנם מניו־יורק לפני יום־כיפור, אך בגלל הפרש השעות בין סיאטל לניו־יורק, הגענו לסיאטל אחרי שנכנס כבר יום־כיפור. זה טימטום של החברה בארץ שהיא מוציאה כרטיסים כאלה. אני בטוח שאף אחד לא עשה את זה בכוונה, אבל אף אחד לא טרח לחשוב."

לדובר אל־על, קלמן בראון, נירסה אחרת. ל־דברי הדובר יצאו הטייסים במוצאי יום־הכיפורים. „יתכן שזה היה סמוך מאוד לצאת החג," הסביר הדובר „וכדי להגיע לנמל־התעופה קנדי הם היו צריכים לצאת מהמלון בזמן יום־כיפור, אבל הם לא טסו ביום־כיפור."

עתה מתנהלת בסודיות מוחלטת, חקירה לגבי השאלה מי אשם בחילול יום־הכיפורים על־ידי לובשי המדים של חברת התעופה הלאומית. ה־חשש הגדול ביותר של אל־על הוא שאחד ה־אישים או הגורמים הדתיים בארץ יגלה זאת „וערוך לנו שערוריה כמו שהיתה אחרי האפ. 15."

ככל הנראה האשמה היא בסניף ניו־יורק של אל־על אשר תאם את הטיסה ביונייטד. מנהל סניף ניו־יורק, ירחמיאל שרם, היה בארץ כשה־פרשה התפוצצה, והוא מסיר מעל עצמו את האחריות. סגניתו וממלאת מקומו, לובה וולק, טוענת שהאשמה היא בלוד, שם הוציאה מחלקת שדרות לעובד של אל־על את הכרטיסים.

אך בראון הבטיח בשמו של מנהל אל־על יצחק שנדר: „הפרשה תבדק ותחקר עד תומה וכנגד האחראים יוסקו המסקנות כדי שדבר כזה לא ישנה."

מנחי־סניף שרם
ישראל אשמה

גדלנו! שיפרנו! עברנו!

כתובתנו החדשה:

„דנה"

מכשירי כתיבה ומתנות

רח' דיזנגוף 74, ת"א

כל לקוחותינו מוזמנים לבקר

תן סרפ לחייל

הונאה בכל־בו־טק

מ פיקי התוכנית כל־בו־טק חככו ידיהם בהנאה. זה עתה סיימו להקליט את אחת התוכניות הטובות ביותר שהוקלטו לדעתם. גדעון לב־ארי ואריה אורגד ברכו זה את זה. זה היה לפני כשנה וחצי. לב־ארי, היום מנהל הרדיו, היה מפיק כל־בו־טק ואורגד הגיש אז את התוכנית.

להפתעתם הרבה היה ה„קורבן" שלהם מרוצה לא פחות מהם. אבשלום רובין, מפיק מופעי בידור ותקליטים, הועלה על המוקד באותה תוכנית. אולם, כשהוא יצא ממנה הוא נראה שמח וטוב־לב, בקשתו היחידה היתה לטלפן, והבקשה נענתה ברצון.

תוכניות הכל־בו־טק, המשודרות מדי יום שלישי בשבוע, אינן בשידור חי. הן מוקלטות בבוקרו של אותו היום. באותו יום שבו הופיע בתוכנית אבשלום רובין, דנה התוכנית באחד מתקליטי הילדים השערורייתיים ביותר שהופקו אי־פעם, תקליט פסטיבל הזמר לילדים.

לכל־בו־טק היו שלוש שאלות מרכזיות לרובין: האחת, מדוע

מנחה אורגד
„זו הייתה התקפה" —

התקליט כל כך יקר, השניה: כיצד הוא העז להכניס לתקליט ילדים ג'ינגל פירסומת מיסחרית והשלישית: מדוע איכותו של התקליט כה גרועה ומדוע בשוק מסתובבים תקליטים פגומים שאינם ראויים לשימוש.

לגבי השאלה הראשונה טען רובין שהתקליט הוא טוב, ולכן מחירו יקר יותר. לגבי שאלת ג'ינגל הפירסומת פרש רובין בפני הצופים את מסכת קשריו עם חברת בלו־בנד תלמה והפירסומאים שלה ביניג ליניאל. רובין סיפר שבלו־בנד תלמה באמצעות ביניג ליניאל חתמו איתו על חוזה בדבר חסות החברה למופע של פסטיבל הזמר לילדים ולתקליט שהופק בעיקבות המופע. בלו־בנד תלמה היו מעוניינים לקדם את מכירות אחד המוצרים שלהם, חטיף שנשא את השם רינגו. „אין בכך כל פסול," הסביר רובין. „אם לא היתה החסות של רינגו, אי אפשר היה להפיק את המופע ואת התקליט ומי שהיה נפגע זה הילדים."

לגבי איכותם של התקליטים הכינו מפיקי התוכנית, כך הם חשבו, הפתעה לא נעימה לרובין. הם הביאו לאולפן כמה תקליטים פגומים והתכוונו להשמיע אותם מעל גבי הפטיפון. אולם רובין, שידע שתקליטיו פגומים, הכין להם הפתעה נגדית. הוא הביא פטיפון משוכלל, שכמוהו יש בארץ כמה בודדים, ורצה שישמיעו את התקליטים הפגומים בפטיפון זה. מעלתו של פטיפון מיוחד זה שהוא מתגבר על פגמים בתקליטים. מיגרעתו, שהוא יקר עשרות מונים מהפטיפונים הסטנדרטיים, כמו זה שהביאו

אמרגן רובין
— „זו הייתה פירסומת טובה"

מפיקי כל־בו־טק לאולפן וכמו אלה שנמצאים בבית מרבית הילדים שרכשו את התקליטים הפגומים.

ההמחשה של הפגמים בוטלה, אך רובין הבטיח שכל ילד שיביא תקליט פגום, על פי סטנדרטים של פטיפונים רגילים, יקבל תקליט חדש או שכספו יוחזר לו.

ללב־ארי ולאורגד לא היה ברור מדוע רובין כל כך מאושר אחרי התוכנית. הוא לא הוצג בה באור החיובי ביותר. רק עתה, שנה וחצי אחרי השידור, כשהגיעה אליהם פניה של עורך־דין חיפאי, הם הבינו את פשר החיוכים שלו מאז.

התברר כי מיד אחרי התוכנית טילפן רובין לפירסומאים ביניג ליניאל ואמר להם: „אני יכול להחדיר פירסומת לתקליט בטל־וויזיה. בשביל זה אני רוצה 50 אלף לירות."

ביניג ליניאל ובלו־בנד תלמה, שהתלהבו מהאפשרות לפרסם בטלוויזיה את התקליט שבהפקתו היו שותפים, עמדו אמנם עם רובין על המקח, והורידו את הסכום ל־15 אלף לירות. כמובן שרובין לא טרח לספר להם שהתקליט אמנם יופיע בטלוויזיה, אך יושמע בה וההופעה שלו בטלוויזיה בוודאי שלא תביא לקידום מכירתו.

כמובן שאחרי השידור סרבה חברת בלו־בנד תלמה לשלם את 15 אלף הלירות לרובין. אולם רובין עומד על שלו.

הסביר השבוע רובין להעולם הזה: „הסכם זה הסכם וצריך לכבד אותו. אני לא אמרתי להם מה יש בשידור, אבל הם גם לא שאלו אותי. הבטחתי שהתקליט יופיע בטלוויזיה ובכך קיימתי את חלקי בהסכם. חוץ מזה, אני לא חושב שהשמיצו את התקליט בכל־בו־טק.

עורך־דין, שמונה כבורר, יצטרך להחליט בסוגייה: האם רימה רובין את בלו־בנד תלמה, או שהביקורת בכל־בו־טק משמשת כעידוד מכירות.

רעבה, ורוצה לאכול ארוחת ערב, הזמין אותי לבוא לבית הוריו ושם יתנו לי אוכל.

נסענו באוטובוס לביתו. אמו ו־אחותו הצעירה היו מאוד אדיבות וחביבות אלי. אכלתי, עשיתי מיק־לחת ואז הצטרף אלינו בחור נוסף, ששמו משה, וויקטור אמר שגם הוא יבוא אתנו לדיזנגוף לבלות את הערב.

כשיצאנו לדיזנגוף, שני הבחו־רים לקחו אתם סדינים מהבית, וגם הם התכוונו לישון בחברתי בשפת הים.

„נורא אגרסיבי". התעכבנו בדיזנגוף, שתינו בירה בבית־קפה. אני שתיתי בערך ארבע פחיות בירה. אני בטוחה שלא יותר, כי בדנמרק אני רגילה לשתות.

כשהגענו לשפת הים היו שם הרבה אנשים. לידנו, במרחק של כ־50 מטר, ישבה חבורה גדולה ושרה שירים. לפנינו, ליד המים, ישב בחור בודד. לא חששתי כלל.

הבחורים פרשו את הסדינים תחת הסוכה של המציל ושכבנו. אני שכבתי ליד ויקטור, ומשה שכב מצידו השני. הייתי לבושה בחולצת טריקו, חצאית ותחתונים, בלי חזיה. ויקטור התחיל מייד לגפף אותי בפנים, בחזה ובירכיים. אבל אני הייתי עייפה מאוד ו־ביקשתי ממנו להפסיק. אמרתי לו שאינני משתמשת באמצעי־מניעה ואינני יכולה לקיים מגע מיני. אבל הוא לא הפסיק ומלמל כל הזמן: „תני לי ללטף אותך רק עשר דקות."

לבסוף קמתי ואמרתי שאני רו־צה להצטרף לחבורה הגדולה ש־שרה ורוקדת. ויקטור ומשה באו אתי, ישבנו שם. בחבורה עישנו משהו ריחני ושתו משקה חריף מתוך בקבוק שהציעו גם לי. אבל אני לא ידעתי מה זה, לא שתיתי.

כאשר חזרנו למקום בו היו ה־סדינים שלנו, שכבתי אני בתוך ושני הגברים לצידי. הם התחילו להתפשט ונשארו ערומים לגמרי. ויקטור התחיל לגפף אותי שוב. גם הפעם חזרתי על דברי שוב ושוב, אבל הבנתי שהוא רוצה לשכב אתי, והוא אמר לי שאם אתגנד הוא ירצח אותי. הוא גם נופף את אגרופו הקמוץ מול פני. הוא נהיה פתאום נורא אגרסיבי ואני פחדתי. אבל קמתי וברחתי לעבר הבחור שישב לפנינו ליד המים. ביקשתי ממנו באנגלית ש־יעזור לי אבל הוא כנראה לא הבין, כי לא עשה כלום. לא רצתי אל החבורה, כי ידעתי שהם מעש־נים ושותים והבנתי שלא תהיה לי ישועה מהם.

כשחזרתי לוויקטור הוא משך אותי בחולצתי, החזיק בצווארי והפשיט אותי. ואז הבנתי ששום דבר לא יעזור לי, וכדי לגמור את הכל יותר מהר חיבקתי אותו.

כתחנונים בלבד. אחרי שסיים הוא אמר לי שגם משה רוצה לשכב אתי. כדי למשוך את הזמן ולנסות להימלט אמרתי לו שאני צריכה להתרחץ בים קודם. ובתחתונים בלבד ניסיתי ללכת ל־מים. ויקטור רצה לעצור בעדי. אבל בחורים שהבחינו בכך אמרו לו שיתן לי להתרחץ בים אם אני רוצה, והוא הניח לי. פתאום ראי־תי מכונית נוסעת על הטיילת ועליה מהבהב אור כחול. הבנתי שזו משטרה ורצתי אליהם. הייתי בתחתונים בלבד וכנראה מפוחדת מאוד. הם הרגיעו אותי, ובאו לחפש את ויקטור ומשה. כאשר הגענו למקום היו שם הסדינים וזוג נעליים של אחד הבחורים, אבל ויקטור ומשה ברחו מהמקום. לקחתי את הדברים שלי, המישט־רה החרימה את הדברים של הגב־רים, ומסרתי תלונה במישטרה.

עד כאן דברי התיירת.

כאשר סיימה את עדותה, נסעה אנה לגמל־התעופה וחזרה לארצה. עוד תיירת שתוכל לספר בדנמרק כמה שונים המוסר וההתנהגות ב־ישראל מאלה המוכרים בארצה.

על סמך עדותה זו אשר נתנה לאלתר בבית־המישפט, החליטה הפרקליטות להגיש כתב־אישום נגד ויקטור ארביב על מעשה מגו־נה. הוא הודה באשמה, ואחרי טי־עון ארוך של סניגורו, אריה שר־עבי, נידון לקנס של 800 שקל ו־מאסר על תנאי.

מישפט

החסיון שלא כיסה

התביעה העדיפה לעכב הזיכיון ולא לגלות שמו של מודיע מישטרתי

כאשר נתפסו שלוש סוליות־חשיש בחצרו של חמד עבד־אל־האדי בלוד, חשש כי נחרץ גורלו, וכי הוא יבלה את השנים הקרו־בות בכלא. מלבד החשיש בכמות של קילוגרם ו־750 גרם, נמצאו בביתו של חמד גם נרגילה המיו־עדת לעישון חשיש, וסכינים המיו־עדים לחיתוך הסם ולעיבודו.

כאשר נפתח המישפט לפני ה־שופט המחוזי אורי שטרוזמן בתל־אביב. הפתיע הסניגור, נחמן בט־טו, את התביעה. הוא הציע רק שאלה תמימה אחת לאיש־המישט־רה, שהעיד על מציאת החשיש: „מי מסר לכם כי הנאשם מחזיק בחצרו סמים?"

התשובה על שאלה זו היתה מגלה את שמו של מודיע מישטר־תי, והמישטרה לא היתה מעוניינת בכך. לכן ביקש איש־המישטרה, כי השופט יאשר אי־גילוי שמו של המודיע.

חסיון למודיע מישטרתי מוסדר בחוק, כדי שאדם יזכה בחסיון כזה, חייבת התביעה להגיש לבית־המישפט תעודת־חסיון, החתומה על־ידי שר־הפנים, ואשר בה מפו־רטות הסיבות לאיסור גילוי השם.

חשיפת המודיע. ברוב ה־מיקרים שבהם הוגשו תעודות כאלה, לא חלק עליהן בית־המיש־פט, אלא קיבלן כלשונן. אולם, ה־שופט שטרוזמן כיהן זמן רב כ־שופט ברמלה, והוא בקיא באוכ־לוסיה העבריינית של העיר. לכן ביקש השופט, כי קודם כל תומצא לידו תעודה כנדרש בחוק, ואז ישקול בדבר.

אחרי דחייה קצרה, הגישה ה־תביעה לבית־המישפט את תעודת־החסיון הנדרשת, חתומה בידי שר־הפנים יוסף בורג, אשר פירטה, כי כדי לשמור על חיי המודיע, וכדי שלא לפגוע ביעילות פעולו־תיה של המישטרה, מבקש השר, כי ינתן חסיון, ולא יתגלה שמו של המודיע בתיק.

אך השופט לא הסתפק גם בכך. הוא הזמין את איש־המישטרה לל־חוש באוזנו את שמו של המודיע, ואחר־כך שקל בדעתו והחליט, כי אינו מקבל גם את תעודת־החסיון, כיוון שהחוק השאיר לו שיקול־דעת בנידון. הוא תבע מהמדינה למסור את שמו של המודיע, כדי שהסניגור יוכל לחקרו בחקירה נגדית ולברר את האמת.

ביטול התביעה. בשלב זה עמדה לפני התביעה הכללית ברי־רה אחת: לגלות את שם המודיע, כצו בית־המישפט, או לבטל את התביעה. היא בחרה בדרך השניה. ביקשה עיכוב־ההליכים בתיק ו־הוגשה ליועץ המישפטי.

מישפט

המיליונר חסר פרוטה

חמישה מיליון פרנקים שבשוויץ לא הצילו את התייר ממאסר עד חוב

„יש לי חמישה מיליון פרנקים בבנק בשוויץ. הינה מיספר החש־בון. יש לי גם מאה אלף דולאר בחשבון בנק בפלורידה," זעק יו־סף קוהי, תייר מאירלן, בבית ה־מישפט בתל־אביב.

קוהי נאשם בכך שהתגורר מלון פלאזה בתל־אביב כמה ימ־וצבר חוב למלון בסך כ־750 לאר שהם כ־4500 שקלים. ז־נעלם מהמלון בלי לשלם את חו־ונעצר בנמל־התעופה כאשר ב־סו אין אגורה, אלא כרטיס־טי־לחו"ל בילבד.

כאשר נעצר, הציג מיסמכים מוכיחים, כי יש לו חשבונות־ב־בשווייץ ובארצות־הברית, ולס־תו יש בחשבונות אלה מילי־שקלים. אולם בעודו עצור, וכא־אין בידו בישראל פרוטה אז לא יכול היה אפילו להתקשר ל־קים בחוץ־לארץ ולקבל כסף.

מיכוד בתי־אפשרי.

הועמד לדין לפני שופט־הש־דוויד בר־אופיר, וסניגורו, י־שהם. ביקש ארכה מהשופט לנסות להביא לישראל חלק מ־של הנאשם להסדר חשבונו עם מלון ולביטול את התביעה. הכ־גור פנה לסגן הקונסול השוו־בישראל והציג לו את מיספר ח־בון־הבנק של לקוחו וביקש עזרתו. אך הדיפומט הסביר, בגלל חוקי־הבנקים בשווייץ יכול אף לברר כמה כסף יש בר־

(המשך בעמוד

„הם הרגו את הלביאה מפני שהזדקנה, ועכשיו הם משליכים אותי, מפני שאינני צעיר..."

שלום לטורפים

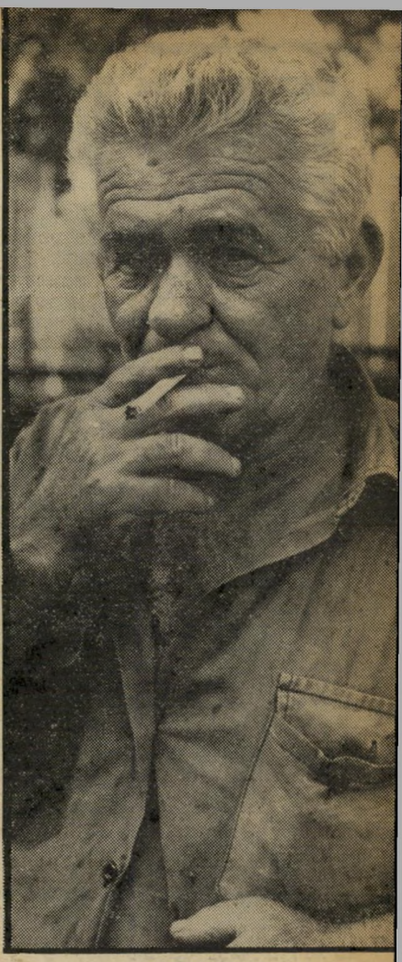

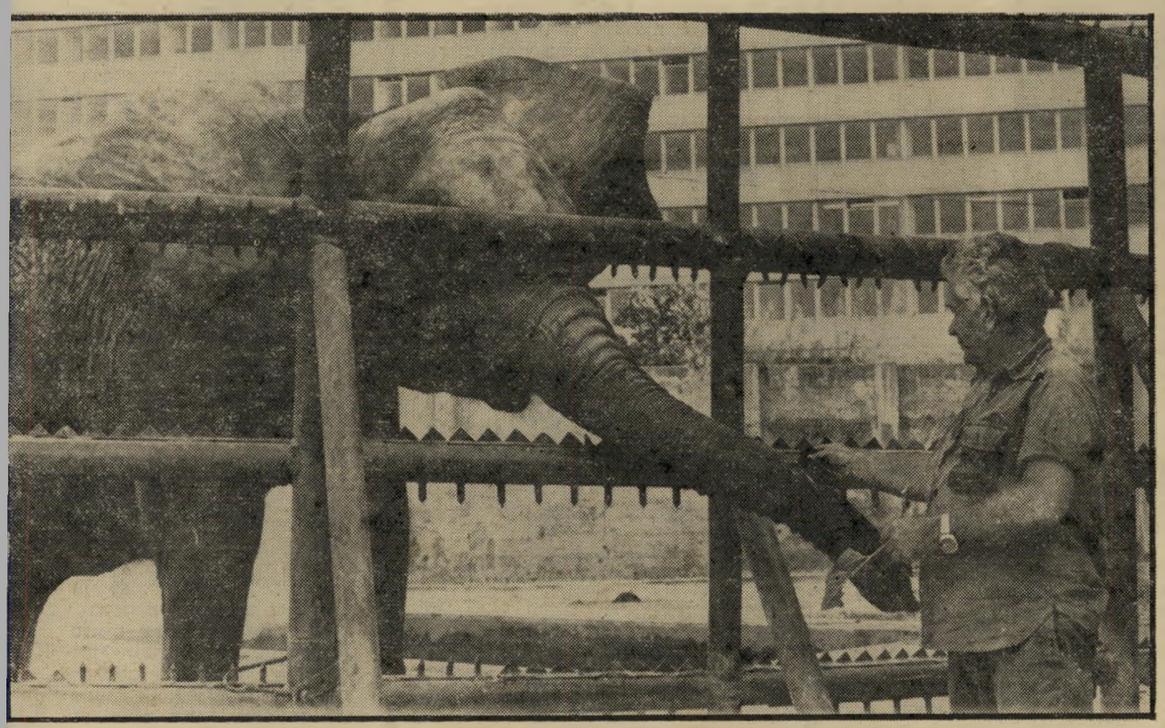

מאת

יצחק שטיינברג

מדוע הרגו את הלביאה? שאלתי, כשהגעתי בבוקר לעבודה. רצתי מיד אל האחראי ונאמר לי שהיא היתה זקנה וחבל על המקום שהיא תפסה. מאז הבטיחו לי שיטפלו בכל הייה עד הרגע האחרון?

כעת החליטו לסגור את גן־החיות ולהעביר את כל החיות לסאפארי. אני מבין שהחיות יעברו לתנאי מיחייה מרווחים ומתאימים להם, אבל לי לא מחכים בסאפארי ואני לא יודע איך אוכל להיפרד מהחיות.

היום אני בגיל 52 ואחרי 30 שנות עבודה בגן־החיות פתאום רומזים לי שאין בי עוד צורך. אני נחשב לעובד העירייה וקשה לי להאמין שתימצא לי עבודה בעירייה. אני רגיל לעבוד עם חיות, איתם אני מסתדר יותר טוב מאשר עם בני־אדם.

בגן־החיות, כשנכנסתי לנקות כלוב, הייתי מבקש מהחייה לזוז והיא היתה נשמעת לי. בני האדם מהעבר השני של הכלוב היו זורקים אבנים או אוכל, וכשהייתי מעיר להם הם היו עונים לי בחוצפה שזה לא ענייני ושלא אתערב.

נולדתי בארץ, סיימתי בית־ספר תיכון בתל־אביב והתנדבתי לפלמ"ח. עזרתי בהבאת עולים מספינות מעפילים וגם נתפסתי והוגליתי לקפריסין. כשהוחזרתי לארץ עברתי למשק נען. עבדתי בשדות ותמיד מצאתי את עצמי מטפל בחיות. יום אחד, כשחזרתי לתל־אביב, היה ברור לי שאנסה להתקבל לעבודה בגן־החיות.

בהתחלה, שלחו אותי לעבוד עם הציפורים ואחרי תקופה קצרה הרגשתי צורך את אחד מעובדי גן־החיות, ומאז הורחקה מהכלוב ודולי תפסה את מקומה. סגירת הגן גורמת לי לעגמת־נפש. כשאני מסתכל על בניין העירייה מבעד לכלובה של דולי, החיים נראים לי אכזריים.

פרידה מדולי

הפילה „דולי" החליפה את הצליחו ילדי ת"א לרכב ולהשתעשע, עד שיום אחד הרגה פילה „מזרח" ז"ל, שעליה

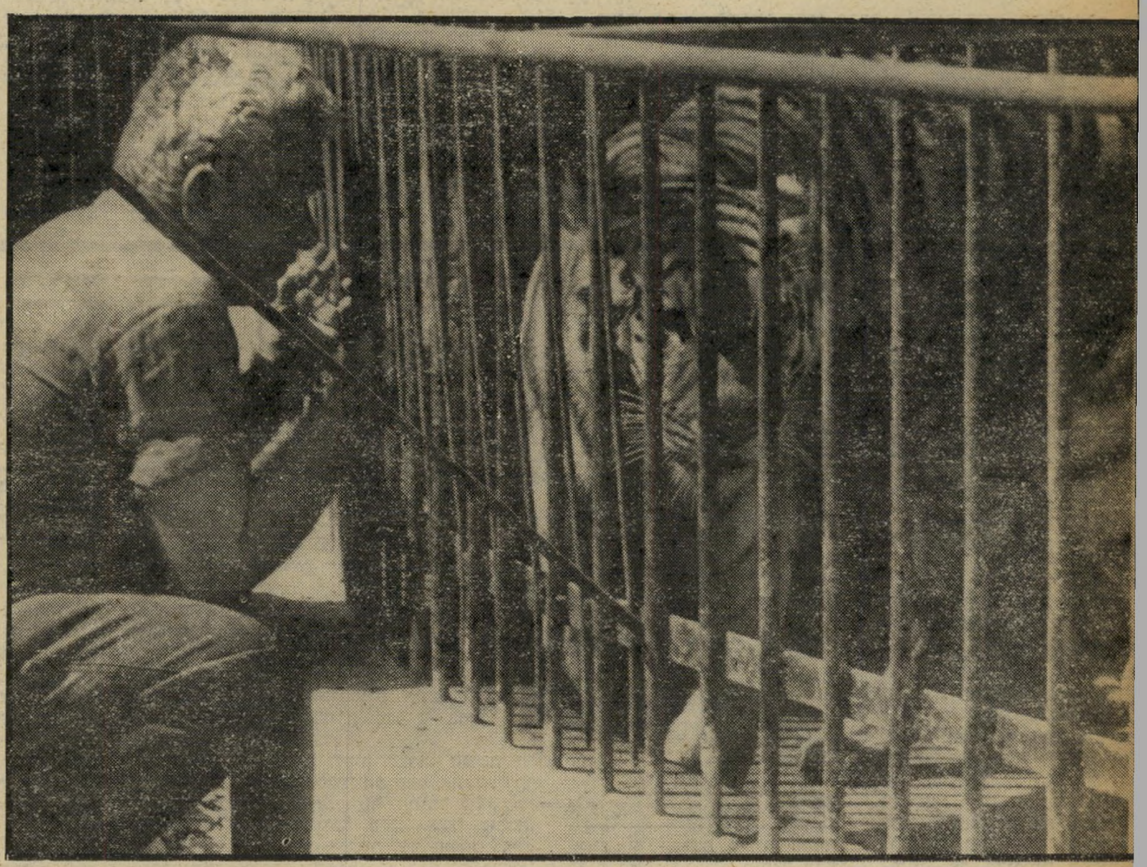

„אני רגיל לעבוד עם חיות, איתם אני מסתדר טוב יותר מאשר עם בני־אדם"

שיחה אחרונה

אני מנהל עם הטייגרית „נאווה", שהובאה מסיביר. היא מצליחה לרתק קהל רב סביבה, מכיוון שהיא נחשבת לחיה מסוכנת ויפה. שלמה, בן זוגה, הוא קנאי מקנאי, אפילו לי הוא לא מרשה לשוחח איתה. לזוג הטייגרים נולדו בגן שני גורים. שלמה עדיין לא הסתגל לחיי הכליאה ומנסה מדי פעם לברוח.

זקן

למרות שאני כבר בן 52 אני עדיין מצליח לשמור על גמישות. העבודה דורשת מאמץ פיסי רב.

לעבוד עם החיות הגדולות והמסוכנות, ומאז אני אחראי על מחלקת־הטורפים.

כל בוקר אני מגיע חצי שעה לפני העובדים האחרים, כדי שלפני הרעש אני אוכל לומר בוקר־טוב לנאוה הטייגרית, שאותה אני מסוגל ללטף ובוקר־טוב לבן־זוגה, שלמה, שעדיין לא השלים עם כליאתו בגן־החיות והוא קופץ על הכלוב ומנסה לברוח. אני מבקש ממנו שיסכים להיות חבר שלי, אבל הוא לא מתרכך.

הלביאה סבלה מגידול

א ת אריה־הים אני מאכיל בידי. הוא הועבר אלינו מירושלים, לאחר שנפצע והתעוור בהפגזה שהיתה על העיר ב־מלחמת־השיחרור.

את הקרנפים אני זוכר שהבאתי ישר מנמל־אילת. יום ארוך עזרתי שם בפרוק המיטען ולבסוף, כשהגעתי חזרה לגן־החיות בתל־אביב, גיליתי שהלביאה ש־סבלה מגידול בבטן לא קיבלה טיפול, מצבה החמיר עד שלא יכולתי כבר לעזור לה. אני תמיד מרגיש שהרופא מסתובב בגן־החיות כמו עיוור ואני מעדיף לטפל בחיות בעצמי.

האיש שבכלוב

פ עם האכלתי את החיות בבשר פרה ומאוחר יותר, כשהסתבר שהיא היתה נגועה בכלבת, קיבלתי עשרות זריקות בעור הבטן, זה כאב מאוד אבל חיכיתי לרגע שאוכל לחזור לעבודה.

בחופשות מלימודים אני מביא איתי את הבן שלי, גיא, לעבודה והוא לא מוכן

„אני מקרה אבוד, אני מכור לחיות ולא יודע מה יקרה לי שהגן „יסגר"

בצהריים לחזור הביתה. גיא מביא לגן־החיות את החברים שלו והם כל הזמן מבקשים שאספר להם סיפורים על החיות, וכשהם רואים אותי בכלוב עם החיות, הם אומרים לגיא שיש לו אבא אמיץ.

האמהות מביאות את התינוקות כל בוקר לגן, הקטנים למדו להכיר אותי ומסכימים שאמא תאכיל אותם רק מול הכלוב שבו אני נמצא. יש תינוקות שגדלו בינתיים, אך הם לא שכחו אותי וחוזרים לבקר בגן.

פעם ברחו הרבה קופים מהכלובים. מכיוון שלא היתה רשת ביטחון, היינו פותחים את הכלוב, נהקוף היה בורח ה־חוצה וכל תל־אביב היתה עסוקה במירדף אחרי הקוף.

לפני 8 שנים שודר מישחק כדורגל בין ישראל לתורכיה. באותו יום מיהרתי לה־כין את האוכל לחיות, ישבתי להקשיב למישחק ותיכננתי שבהפסקה בין מחצית למחצית אני אספיק לחלק את האוכל. אכן הספקתי, אבל פתאום ראיתי את ה־נמר יוצא אחרי. תפסתי אותו עוד בשטח הגן, הצלחתי להחזיר אותו לכלוב ולחזור להקשיב לרדיו בדיוק בפתיחת המחצית השנייה.

נחמן פרקש נהג להגיע לגן כמעט בכל יום. הוא היה יושב על העץ ומחלל בחליל, יום אחד, כשהגעתי בבוקר לגן, מצאתי את המנעול שבור וזרוק על הריצפה. כשנכנסתי לכלוב גיליתי ששני גורי הנמר נעלמו. במשך כמה שבועות היתה פרשת היעלמם לתעלומה, עד שחיילים דיווחו שמצאו את נחמן פרקש מטייל ליד חברון עם הגורים. בבית אני מגדל רק כלב ונעצר ליד כל חייה ברחוב.

אני מיקרה אבוד, אני מכור לחיות ולא יודע מה יקרה לי אם מנהל הסאפרי לא יקבל אותי לעבודה. אף פעם לא עישנתי כל כך הרבה סיגריות. בלילה אני מתעורר וחושב מה יהיה? למה זה קרה?

אני לא רוצה לקבל פיצויים, אני רוצה להמשיך לעבוד עם החיות.

חיבוק דוב

— ברעידת־האדמה שהיתה בעיר זאדה ביוגוסלביה נהרס גן־החיות. גן החיות בת"א החליט להעניק במתנה את הדוב ליוגוסלביה. לא רציתי להיפרד מהדוב, אך איש לא התייעץ איתי ונאלצתי להיפרד.

תינוקות טדי והלן הם ילידי הארץ. למרות שהשושלת מתחילה ביערות הסיביר, למדו בעל־כורחם לחיות בכלוב ובארץ חמה. הם מושכים אליהם תשומת־לב רבה.

נשיקה לביאה — פה אני יוצר קשר ראשוני עם הלביאה. אנחנו לא אוהבים ללחוץ ידיים, אצלנו מתנשקים. כשהדקנה הלביאה הרגו אותה.

עיוור אריה־הים מקבל ממני סיפול מיוחד. הוא התעוור בהפגזה שהיתה על ירושלים ב־1967.

אבי הנערה גירש אותו מן הבית כשמטאטא בידו ✶ הוא אסר על הנערה להיפגש עם „הבחור המסוכן" ✶ ברל ברח מהתחייבויות ומקשר של קבע ✶ שתי הבחורות היו מאוהבות בו עד כלות הנשמה והוא חילק אהבתו ביניהן ✶ הוא לא אהב גויים והובס בקטטה עם ערבי בירושלים ✶ ילד פלא בודד וחולני ✶ בחדרה הוביל פחי"מים על גב חמור ומדי הצבא נראו עליו כמו תחפושת

רבים מכירים אותו רק כשם של רחוב. רחוב כצנלסון מצוי בהרבה ערים ויישובים בארץ. ליד כפר־סבא נמצא בית־ברל — מרכז לימודי־התנועה, שנועד לשמש כור־חיתוך רעיוני ומיקד אידיאי למפלגת העבודה ולתנועת־הפועלים הישראלית כולה.

אך מי הוא אותו אדם, ששמו מפאר אתרים רבים בכל רחבי הארץ? זאת ידעו עד כה רק מתי־מעט — השרידים האחרונים של העליה השניה, המנהיגים והעס־קנים הוותיקים של ההסתדרות ומפלגות הפועלים, וחוקרי התקופה. כעיני רבים היה ברל כצנלסון דמות חסרת ממשות, ערטילאית. עתה ניתנה האפשרות להכיר את האיש האמיתי, ברל של כשר ודם, באמצעות ספרה של חוקרת צעירה מאוניברסיטת תל־אביב.

כשיצא ספרה של ד"ר אניטה שפירא לאור, לפני כמה שבועות, לא תיארו לעצמם ראשי הוצאת הספרים ההסתדרותית „עם עובד" איזו הצלחה יקצור. תוך שבוע־שבועיים הפך הספר, הנקרא „ברל", לרב־מכר ושני כרכיו נחטפו כמהירות. ביתתים שומר „ברל" על מעמדו כרב־מכר מזה כמה שבועות, ומוחרי־הספרים מעיירים, כי עוד יד הקונה נטויה.

שפירא הפכה את ברל לאיש מלא חיים. אוהב ושונא. בעל חזון, שהתיימר לעצב עולם יהודי חדש, אך שלא נרפא מחישובים קטנוניים. פוריטאן בנוסח החלוצי הישן, שלא טמן ידיו בצלחת וניהל לא מעט פרשת אהבים. מרציאליסט ששנא גויים. איש הגות, ששפע רעיונות מעשיים לרוב רשד לו בהקמת מוסדות ואירגונים שהפכו במרוצת השנים לסמליה הידועים ביותר של ישראל: ההסתדרות ומפא"י, העיתון „דבר" והוצאת־ספרים „עם עובד", „בנק־הפועלים" ו„המשביר המרכזי".

כשנפטר, לפני 36 שנים, התאבל כל היישוב. דויד בן־גוריון, אליעזר קפלן, דויד רמז ויצחק גרינבוים נשאו את ארונו, ופיסר עברי צעיר, אלכסנדר פנדר, אמר אז, שהיתה זו ההלוויה האחרונה שאנשים הצטערו בה כאמת.

אך ברל, שנקבר לחופה של הכנרת, נשתכח. אפילו אותם שחשבו, כי בן־גוריון ישתמש בשמו לצרכיו הפולי־טיים, כפי שעשה יוסף סטאלין בשמו של ולדימיר לנין, הופתעו להיווכח שברל שקע בתהום השיכחה. אב"א אחימאיר, מנהיג „ברית־הבריונים", שהוחשד בזמנו ברצח חיים ארלוזורוב, כתב 16 שנים אחרי מותו של ברל: „כולם שכחו אותו. כולם — פרט לכמה ירחמיאלים ובכללם עבדכם בן אמתכם. בן־גוריון, שעמד בחיי ברל לפניו כתלמיד לפני רבו, גם הוא אינו מוכירו. דומה שהעדרו אינו מורגש איש. הסתדרו יפה יפה בלעדיו. ברל! אין אתה חסר לידידיך במפלגה. לי אתה חסר. הנפסק הדיאלוג ביניתי?"

עתה באה אניטה שפירא והחייתה בספרה את ברל כצנלסון מחדש. הקטעים שלהלן, לא הכותרות, לקוחים מתוך הספר.

■ ■ ■

...נראה שבשנתו הראשונה בארץ טרם מצא ברל את דרכו — לא לעבודה שתמשוך את ליבו, לא לאורח חיים של קבע ואף לא למקום של קבע. אין הוא ממהר להתקשר „לאיזו פינה", ואף לא לאנשים.

חודשים אחדים לאחר עלותו ארצה הגיע מבוברויסק לאה מירון. לאה היתה צעירה מברל בשנה אחת, וכבר בהיותה בת 16 התוודעה לברל והשתתפה, יחד עם רעותה הקרובה, שרה שמוקלר, בחוג לדיון בבעיות העם היהודי והסוציאליזם, שניהל ברל בעיר מולדתו.

לאה היתה בת למישפחה אמידה. שרה — מוצאה ממישפחה עניה יותר. מתוך רצון להכשיר עצמן „לחיים" פנתה האחת ללימוד תפירה, והשניה הרחיקה לקייב ללמוד חובשות. הקשרים בין השלושה היו הדוקים ביותר: שרה הוליכה את אחותו הצעירה של ברל, חנה, לבית־הספר ביום לימודיה הראשון. כאשר נסעה לקייב, נשמר קשר מיכתבים רצוף בינה ובין ברל ולאה. עד מהרה התפתחה הידידות בין שני האחרונים לאהבה.

> **העדצת אותו גם אם לא רצית להעריץ; יראת אותו כירוא אדם את מוסר כליותיו**

אחריו ברחובה של בוברויסק ואסר על בתו להיפגש עם הבחור המסוכן... כזכור היו אלה לאה ושרה, שלהן גילה ברל לראשונה את כוונתו לעלות ארצה.

חיים בשלישייה

ל חפיו עם לאה נמשכו במשך שנתיים אלה (ערב מילחמת־העולם הראשונה) ללא שינוי ניכר. שניהם עברו את שנות הנעורים. ידידותם נמשכת זה עשור. לאה היה בגליל, בסג'רה ובכנרת, הרבתה לחלות והתקשתה מאוד להסתגל לעבודה הקשה ולאקלים העויין של עמק־הירדן. מדי פעם, ובייחוד בימי חג ומועד, היה ברל עולה לגליל לבקרה. פה ושם אף בילו זמן־מה בצוותא — אך לא הגיעו לגיבוש קן מישפחתי. דומה שברל בן ה־27 הוסיף לברוח מהתחייבויות ומקשר של קבע.

היתה בו רתיעה מלהעניק את עצמו עד הסוף, מלוותר על עצמיותו ועצמאותו. ושמא לא היה בטוח באהבתו זו, ועל כן נמנע מלהתחייב? אך מצד שני היו הקשרים בינו לבינה חמימים ועמוקים — וגם להינתק ממנה לא רצה...

(שרה) נמוכת קומה, בהירת שיער, עדינה למראה ועדינה בהליכותיה, על אף גיזרתה השמנמנה מעט. היא הצטיינה ברוחה הטובה, בגישתה האנושית ובאהבתה לבני־אדם. היו בה רוך וחביבות, השתתפות בצער ונכונות להאזנה — תכונות שחסרו לאישיותה החזקה של לאה...

ברל, לאה ושרה, היו קשורים יחד בקשרי ידידות עמוקה ביותר. שתי הצעירות אהבו זו את זו אהבת־נפש, וברל הרגיש קירבה אמיתית לשתיהן כאחת. ואף על פי כן במשך השנה וחצי שלאחר בואה של שרה לא נמצאה להם הדרך לחיות במקום אחד, ושלושתם הסתפקו בפגישות חטופות... אין מנוס מן המסקנה, שהתנכרות זו לרחשי־הלב של שלושתם נבעה, ככל הנראה, מרצונו, הספק־גלוי ספק־כמוס של ברל לשמור על חירותו ופינתו הפרטית, רצון ששתיהן, ובייחוד לאה, היו מודעות לו. ובו־בזמן מה רצה בילד!

עם שרה, בחדרה של לאה

...ל אחר שהיו ידידים זה כ־15 שנה, ולאחר שהתקשרו ברל ולאה בקשרים אינטימיים, ושרה — לשניהם בעבותות ידידות עמוקה, נשתבשה מערכת היחסים המשולשת: ברל גילה שהוא מאוהב בשרה. היו בה, בשרה, רוך וחן ונשיות, שחסרו בלאה. שתיהן לא היו יפהפיות: אך בעוד שלאה הצטיינה במסירותה ובכוח רצונה העז, ברציניותה ובמעשיותה, היו בשרה תכונות של רחמים וחמלה, חסד וטוב־לב, שעשו אותה אהובה על כל חבריה.

לאה עמדה תמיד בשתי רגליה על הקרקע. לשרה, לעומתה, היה המיבנה הנפשי של גיבורת־רומאן בנוסח אנה קארנינה. היא התייסרה והתלבטה וסבלה ממצבי־רוח, החל בהתלהבות אקסטאטית וכלה בדיכאון עמוק. דומה שאיש לא התפלא מה מצא ברל להתאהב בשרה: מטבעה היתה נפש רומאנטית, עדינה ופתוחה לסערת־רגשות. לאחר שיחסיו עם לאה התנהלו במשך שנים על מי־מנוחות של שיגרה והרגל, היתה האהבה לשרה כמשקה חריף המסחרר את הראש...

> **הוא שנא פרחים בזרים, זרגלים וסרטים בהלוויות, וכמו בחייו, כן אף במותו, רצונו הכריע**

שניהם ניסו להתגבר על רגשותיהם ולהתעלם מהם. ברל האמין בנאמנות לאהבה ראשונה וסבל מרגשות־אשם כלפי לאה. שרה, מצידה, חששה לחזור פעם נוספת על פרשת־אהבה אומללה, כזו שממנה נפגעה לפני עלותה ארצה, ומה גם שהדבר כרוך במעשה בגידה בלאה, רעותה הטובה. החיים בנסיבות הצפופות של כנרת עשו את שלהם, והנאהבים לא יכלו לברוח מרגשותיהם. לאה

ברל

לאה היתה בת 17, כאשר חזר יום אחד אביה מביתי־הכנסת ומצא את ברל, בן ה־18, בפעם הראשונה בביתם. הוא גירש אותו מן הבית, כשהוא נעזר במטאטא, רדף

האהובות

של ברל הן שתי חברות מעיירת הולדתו: לאה מירון (עומדת) ו־שרה שמוקלר. השתיים אהבו אותו עד כלות הנשמה הוא קיים חליפות קשרי־אהבה עם שתיהן. ברל לא נשא אשה מימיו, אם כי לאה היתה ידועה במשך שנים כאשתו. השתיים קבורות לידו, בבית־העלמין שלחוף הכינרת.

במדים

כחייל מתנדב בגדודים העבריים בצבא הוד־מלכותו, ג'ורג' החמישי, בשלהי מילחמת־העולם הראשונה (**בתמונה: יושב**). הוא לא הצטיין כחייל והמדים נראו עליו כתחפושת. בעת שירותו הצבאי הבשילו בראשו כמה רעיונות, שלמען מימושם פעל שנים אחדי שיחזרו ואחרי עלייתו לארץ.

עם האח

חיים בעת ביקורו הראשון בארצות־הברית, ב־1922. בשנים הראשונות אחרי עלייתו ארצה לא נסע כלל לחוץ־לארץ, כפי שעשו רבים מחבריו החלוצים. אחר כך הירבה בנסיעות לאירופה ולארצות־הברית, תמיד בשליחות התנועה. בעת שהותו בחוץ־לארץ שמר על אורח חייו הצנוע כפי שנהג בארץ.

קיבלה את התפתחות הדברים ברוח שלווה יותר מה־אחרים...

היא היתה מפנה את חדרה, כדי להניח להם להיפגש ביחידות. ואילו שרה, לאחר לבטים ממושכים וחוסר אמון מצידה בכנות רגשותיו של ברל, משהכירה באהבתה אליו — נתמסרה לה בכל להט נפשה הרומאנטית, ללא היסוסים וסייגים... ברל ושרה „הסבירו" ללאה בשיחות ארוכות, מתוקות־מרות, שהתפתחות אהבתם היתה גזירה מלמעלה, שלא היה בידם לשלוט בה. לאה, מצידה, „הבינה" ונתנה להם את ברכתה, כיאה לאדם בוגר, שהכיר מצבים דומים מן הספרות שעליה חונך וראה בהם מופת.

אלא שברל לא הסתפק בכך. יסורים ומאבקי־נפש הם תבלין חשוב בפרשת אהבה „גדולה", ונראה שברל אהב להתייסר ולייסר. הוא לא היה מסוגל לחתוך אחת ולתמיד את קשריו עם לאה. במקביל לאהבתו אל שרה הוסיף לשמור על חוט מקשר אל לאה. יש רמז לכך שחשש, שמא תתאבד באומללותה הרבה — התרופה המקובלת בכנרת לאהבה נכזבת, אם כי קשה להניח שאישיותה היציבה של לאה עלתה בקנה אחד עם מעשה־התאבדות.

וכך נוצר מצב, שבעוד שתי הבחורות מאוהבות בו עד כלות הנשמה, מייסר ברל את עצמו ואותן, ואין בכוחו להחליט במי יבחר.

היו אלה חיים במתח גבוה ומתמיד, המתאים יותר לנערים ונערות בגיל העשרה מאשר לאנשים המתקרבים לשנתם השלושים. הפרשה לא היתה סוד לחברי כנרת וסביבתה, ונראה שלא הוסיפה כבוד לברל...* העובדה שלא נשמעה בפומבי שום מילת־ביקורת, ואף גם יובל שנים לאחר מכן לא נודע סיפור המעשה ברבים, יש בה ביטוי לאותה אווירה כנרתית מיוחדת במינה, שבה איש הישר בעיניו יעשה — בלי ביקורת הציבור עליו ועל מעשיו.

„לי יש עולם ולך — רק אהבה"

שרה וברל נפגשו לראשונה לאחר פרידה של למעלה משנה בעת שביקר לראשונה בארץ לאחר שיחזור הגליל, בחשון תרע"ט (1919). שרה, שחיתה במשך שנת הפרידה בגעגועים ובאריגת־חלומות על חייהם ה־משותפים משישובו וייפגשו, מצאה ברל שונה מאותו ברל שהכירה. ברל שלה חי בראש ובראשונה את חיי־הנפש שלו, ובהם ראה את מרכז חייו. ואילו ברל שפגשה עתה ראה בחייו כאיש־ציבור ומנהיג פועלים את העיקר.

ברל שלה שמר על קשרי־ידידות ואהבה, שנרקמו לפני 15 שנה בבוברויסק, ונאמנותו הראשונה היתה נתונה לאנשים, שעימם עברו נעוריו — בתיה ואליעזר שיין, לאה, שרה עצמה. ברל החדש גילה הערכה רבה לזלמן רובשוב ולרחל כצנלסון והעדיפם על רעיו הוותיקים. ברל הישן חיפש אצל רעותו את קירבת־הנפש, את אחוות הלבבות, את הרומאנטיקה המתייסרת; ואילו עתה התפעל ברל מכישרונותיה האינטלקטואליים של רחל כצנלסון עד כדי אי־שמירת אמונים לחברתו, שהתייסרה בשל כך בייסורי קינאה. היעדר היכולת של חברותיו לכתוב מאמרים או לנאום נראה לו לפתע כחסרון.

בפגישתם המיוחלת יצק מים קרים על התלהבותה: „מה נעשה יחד," שאל, „בשבילי יש עולם גדול, ובשבילך רק אהבה..."

■ ■ ■

לידתו של רעיון קבוצת הירקנים בגלותו של ברל מכנרת ומשרה. עם זאת היה לה, לקבוצה זו, ערך סגולי משלה. אם היה איזור בארץ, שממנו הדירו אנשי העליה השניה את רגלם, היתה זו, למרבה הפלא, ירושלים. איננו יודעים אם ביקר בה ברל, לפי שהחל לטפל בהקמת הקבוצה; מכל מקום אין לכך כל עדות.

לא היתה זו תופעה יוצאת־דופן באותם ימים. דומה שאנשי העליה השניה היססו לגלות רגשנות „ריאקציונית" למראה העיר המקודשת במסורת היהודית. אפשר שגם נרתעו בשל תיאורו של אחד־העם את ביקורו בעיר ודבריו על ארץ ו„עם כי ייחרב". לא נמצאו בירושלים מקורות פרנסה לעולים החדשים. מה גם שאלה חיפשו

> **ברל ושרה הסבירו ללאה, בשיחות ארוכות, מתוקות־מרות, שהתפתחות אהבתם היתה גזירה מלמעלה**

עבודה בחקלאות עברית, וזו לא היתה מצויה בירושלים. היישוב הישן היה ידוע לשימצה בקרב המהפכנים העולים, וכך לא נראתה ירושלים שוות בטירחת העלייה־לרגל אליה. הגיעו עד חולדה, עד בן־שמן, ועד רמלה הרחיקו — אך לשם מה לעלות לירושלים?

„אין לאכול עם גויים"

מדוע בחר ברל דווקא בירושלים לעיר־מיקלט — קשה לדעת. אין סימן לכך שנתפס לקסמה או שעשה זאת בשל ייחודה ההיסטורי. דומה שההזדמנות להקים קבוצת ירקנים יהודים ליד עיר בעלת אוכלוסיה יהודית ניכרת, שתוכל לשמש לה שוק, היא שמשכה את ליבו. אפשר גם שראה בכך התחלה להכנסתה של העיר למעגלו של היישוב החדש על־ידי מופת של חיים יצרניים יהודיים, שיקרין מהשפעתו על מבוגרים ונוער וישמש הוכחה, שאפשר לעורר את העיר הרדומה.

ברל חכר חלקת אדמה מידיהם של בעלי קרקעות ערבים, ליד קברי־המלכים. בבית ערבי ישן וריק נשתכנה לה הקבוצה: כמה נערות ובהם רחל כצנלסון וחנה כצנלסון (אחותו הצעירה והאהובה) — וברל. תרצו — מנהיג הקבוצה, תרצו — אביה, תרצו — אפוטרופוס על הבנות. ברל אהב חברת נשים — בירושלים כמו כנרת. נראה שהרגיש בנוח יותר בעבודה בחברתן מאשר בחברת גברים, שהיטיבו לעבוד ממנו בדרך כלל.

הם ניקו את הבית, הכינו אותו למגורים והחלו מודרזים להכשיר את החלקות לזריעה לפני הגשם הראשון. הימים ימי חשוון תרע"ח (1918), וחילותיו של אלנבי ניצבים בשערי העיר. הירירות לא פסקו יומם ולילה, ורעם התותחים הרעיש את שלוותו הפאסטוראלית של בית־האבן.

...הבית היה רכושו של ערבי, ובשכנות לקבוצה גרו מישפחות ערביות. החלקות אף הן נחכרו מידי ערבים. לקבוצה לא היתה מחרשה משלה, והיא היתה נתונה לחסדיו של בעל מחרשה, אף הוא ערבי, שלרצונו — בא, ולרצונו — לא בא. לרצונו — העמיק לחרוש, ולרצונו — עשה מלאכתו רמייה. לראשונה מאז בואו לארץ נמצא ברל על אדמה לא־יהודית, בסביבה כרובה־ככולה ערבית.

הרגשת „זרות, יתמות, צער וחוסר כל ביטחון, אותו הביטחון שיש לנו בכל מקום, אשר אנו עובדים", אופפת אותו בבית השכור בירושלים, „כאילו לא בארץ־ישראל".

יום איברהים

ה קירבה של השכנים הערבים אינה מולידה בליבו שום רחשי־חיבה לנוכרים הללו. אדרבא, הם גונבים את הזרעים מן הערוגות, וצריך לשמור בקפדנות מיום הזרייעה ועד יום האסיף. הערבי שחרש את החלקה עשה כחפצו, וביום חורף בהיר וקר עזב את החריש באמצע העבודה. לא ידוע בדיוק מה קרה בינו ובין ברל, אך ברור שלאחר חילופי־דברים פרצה ביניהם קטטה, ויש לשער שבמהלומות גברה ידו של הערבי. ברל התפרץ לבית בלי להסביר את שאירע. אך רחל כצנלסון התרשמה ממראהו: „עלבון וזעם של דורות ולהט ההתקוממות נגד חוסר אונים של דורות היו בפניו."

שנים לאחר מכן לא שכח את „יום איברהים", כפי שקרא להיתקלות. הניגוד בין הרצון ובין היכולת אשר רדף את גיבוריו של ברנר, רדף גם את ברל: הוא התגעגע לגאון יהודי, ליהודי חזק ואמיץ, לעמידה יהודית עצמאית ובוטחת, לאי תלות בנוכרים, ייאמר אפילו — להתבדלות מנוכרים; והנה מצא עצמו כאן נתון בסבך הפחדים והתסביכים שהיו אופייניים ליחסים המסורתיים בין יהודים לגויים.

החולשה הפיסית, חוסר הביטחון שבא בעיקבותיה, הבושה שבחולשה והבוז לעצמו — כל הדברים האלה, שחשב כי נמלט מהם בעלייתו ארצה, צפון ועלו מחדש בתוקף נסיבות החיים בקבוצה בירושלים....

לאחר שהייה של חצי־שנה בירושלים עולה ברל בראשון של פסח בפעם הראשונה להר־הבית. בשביעי של פסח הוא עולה שנית: „סיבוב החומה וביקור הכותל, הר־הבית הוא הוא המפעים את הלב ומעביר על גדותיו". תשע שנים עברו מאז הגיע ברל לארץ, עד שבא לראות את הר־המוריה. תחושת העלבון שבחיים בסביבה נוכרית מזה ושיכרון התיקוות של הגאולה מזה חברו יחד לעורר רגשות נסתרים, רחשי־לב גנוזים, שהעליה לכותל היתה גילויים התיצוני.

(המשך בעמוד 48)

* אחרי ביקור השלושה בדגניה, אצל יוסף בוסל, אמר המארח לידיד: „אינני יכול לראות איך שתי הנערות גוועות על ידו."

(המשך מעמוד 47)

עולה חדש: „למה באת?"

לאחר נסיעה של 12 יום בים־השחור, דרך איסטנבול, אימיר ובירות, הגיע ברל לחוף הארץ וירד ביפו.

את פניו קידמו ההמולה והמהומה ה־רגילים של עיר־הנמל: ערבים בסירותיהם משליכים את העולה ואת צרורותיו לסירה ומעלים אותו לחוף, בטרם נתן דעתו על המתרחש: בליל של לשונות — ערבית, יידיש ורוסית; צבעים חדשים, ריחות חד־שים וחומו הלוהט של יום אלול.

אל הרגשת הזרות בעולם החדש נצטרפה חוויית הפגישה עם ה„נואשים": יפו היתה לא רק נמל המקבל את פני העולים, אלא גם נמל שדרכו עוברים היורדים. ואלה — מיספרם היה רב ביותר. תיאר זאת ברנר: „רבים שבעתיים השבים מן הבאים... ארץ־ישראל, להוותנו, היא ארץ של תיירים גם בשביל אחינו. באים לראות — ו־שבים..."

לכן לא ייפלא, שברדתם לחוף פגשו העולים ביורדים רבים. כבר בהיותו על האונייה קידמו את פני ברל אנשים, שעלו על הספינה לפגוש את הבאים, ושאלוהו: „למה באת?" ומיד הפליגו בהסברים וב־סיפורים, שנועדו להוכיח את הבאים על טיפשותם. אומנם כבר באודיסה פגש ברל ביורדים, המוציאים את דיבת הארץ רעה, אולם הפגישה עימם בחופה של יפו היכתה אותו בהלם.

לאחר שנים תיאר ברל את המחזה: „אופי זה של שימחה לאיד, של הנאה מכישלון, של זילזול בארץ־ישראל, של ליגלוג על התמימים הללו — אינני יודע אם ראיתי בחיי בארץ דבר יותר מועט ומחריד מהדבר הזה..."

ברל לא ראה עצמו ציוני בעת עלייתו. אך תגובתו על המגע הממשי עם הארץ היתה תגובה מיסטית. „ברגע עלייתי אל החוף היה זה בשבילי ברור, שזה חוף אחרון. כל מה שהיה קודם נגמר אצלי... ידעתי שחוף אחר לא יהיה לי."

בצבא: מדים כמו תחפושת

שבועות הראשונים בגדוד* הי־סיבו עם ברל: חששותיו מפני כישלון בהסתגלות לחיי הצבא, שהיו מהגורמים שהרתיעוהו בשעתו מלתת ידו לתנועת ההתנדבות, נתגלה שהיו מופרזים. אומנם הוא היה רחוק מלהיות חייל לדוגמה: קטן קומה וצנום, גולגלתו מגולחת וזקנו נפל קורבן למשמעת הצבאית, נראה היה מוזר ושלא במקומו במדים הבריטיים, המסודרים על פי כל כללי הטכס הצבאי.

בכלל יש בהן, בתמונות ישנות, כדי לעורר גיחוך: האופנה שחלפה מן העולם והעמידה המלאכותית מול נצח הצלולואיד תורמים את חלקם לו. אולם תמונתו של ברל מהגדודים עולה בזרותה על האחרות. (אליהו) גולומב ו(דויד) בן־גוריון גם הם קטני־קומה היו, ועם זאת נראו המדים טבעיים עליהם. על ברל נראו כמו תחפו־שת.

לא, ברל לא היה חייל מצטיין. את אמנות־המילחמה, כמו מיומנויות טכניות, לא רכש אלא למחצה ובעמל רב. יתירה מזו, דומה ששאלת הצלחתו באימונים חדלה להטרידו מייד עם בואו לגדוד, והלבטים שליוותה בנסיונותיו להסתגל לעמל־כפיים לא חזרו על עצמם הפעם... וכך נמנע ממנו שברון־הלב בשל חוסר־כישרונו ב־אימונים והעדר התושיה הפיסית האופייני לו.

סיפרו שחייל יהודי מאנגליה, מפשוטי העם, אמר לו פעם (ביידיש): „בן־אדם אתה — הלוואי עלי; חייל אתה — הלוואי עליך!"

אהובתו חיתה ומתה כהיו־תה בת 30. ברל וזאה גילו שוב זה את זה וחיו כבעל ואשה זכר רבר, מבלי ש־נישאו. אך אשה אחרת חד־רה לחייו. על מחדיו השואה ועל השחיתות במיפעלי ה־הסתדרות ועוד גילויים על חייו ואהבותיו של ברל — בפרק הבא.

* כמתנדב לגדודים העבריים הוצב בגדוד ה־40 של הוד מלכותו ג'ורג' החמישי.

אליפות־העולם בגלשני־רוח נערכה בישראל - אך היא לא בלטה בהישגיה

להפסיד - אבל בכיף!

האלוף קארל מסמר משוויץ הוא ספורטאי המתאמן להנאתו גם על גלשן־קפיצות. בבוקר מתחיל עם החתיכות ובערב הולך לישון.

רב יזמה של נהריה הוזנקו 300 גול־שים למסלול שאורכו 15 קילומטר. אחרי שישה מיקצים יוכרז שמו של המאו־שר, שיהיה אלוף העולם לשנה זו.

„כל ספינות המעפילים חייבות לפנות את המסלול," נשמע קולו הרם של יו"ר האיגוד הישראלי לשייט, שימשון בובר.

כדי לראות את הגלשים המתחרים, נכ־נסים האוהדים ללב הים בכל כלי שייט מצוי, כל סירה מנסה להתקרב ומפריעה בכך לגולשים, הזקוקים לשטח תימרון רחב, להתקדם במסלול קשה, המושפע מזרמי ים ורוחות משתנות.

הארוע מתחיל ברגע ששימשון בובר מגיע לחוף. סירת־גומי מעבירה אותו עם עוזריו לסירת־השיפוט בלב הים, מרחק כמה קילומטרים מהחוף.

שעתיים לפני אות־הזינוק, קובע בובר את מיקום המצופים שעל הגולשים לה־קיף (מסלול שאורכו 15 ק"מ). בובר מודד ובודק את כיוון הרוח וכשהיא משתנה, משנים נעריו את מיקום המצופים עד ל־רגע הזינוק. כשהכל מתנהל כשורה, בובר מפסוט ושואג לעבר הים „הם לא יוציאו אותנו מהביטחון־העצמי שלנו, כשהכל מתבלגן אנחנו מאלתרים, הערלים לא יודעים לעשות זאת," לכל אחד שנמצא על סירת השיפוט יש תפקיד, כולם נש־מעים לבובר.

דורית ולפוביץ על סירת השיפוט טו־בעת בערימה של ספסים, תפקיד לרשום כל גולש שהגיע לסיום. דורית היא רק בת 18, לפני שנתיים נדבו אותה לשמש מזכירת־האיגוד. מגיל שש היא על חוף־הים. בחוף מצאה את סבא לוטה גולשטין, שהעלה אותה לסירת הל"ד וה„420" שלו וגם היום, בגיל 83, ממשיך הסבא המאומץ שלה בחוף־נהריה להפליג על החאסקה.

בחוף הכירה את החבר הראשון שלה, שנמנה עם חבורת השייטים ומאז היא הקמיע שלהם. את כל התפקידים מטילים עליה, מהדאגה לעיפרון ולתאום הארועים ועד לחיוכים. „בסוף תמיד צועקים עלי, ואני בוכה. אבל הים הזה משכר ואני אוהבת את כולם.

„בבחינת־הבגרות באנגלית התכוננתי לדבר על התחביב שלי ולמרות שנשאלתי מה עושה אבי, מצאתי עצמי מדברת על השייט והבוחנת לא הצליחה להפסיק או־תי".

השייטים הישראליים נפגשים בכל שבת. במיפגשים בנהריה מתאחסנים אצל דורית ובמיפגשים בתל־אביב דואגים לקחת או־תה ולהלין אותה בבתיהם, היא שייכת לכל ארוע.

החתיכה הנופלת גלשנית מצרפת, שהשתתפה אף היא בתחרות הגלשנים, לא הגיעה להישגים מרשימים במ־יוחד, אולם קישטה את החוף להנאתם של כל משתתפי התחרות והגברים בחוף.

ספורט לעשירים

עד מיפעל לטקסטיל ייצר ב־1969 את הגלשן הראשון. בארה"ב הוא לא נקלט בעוד שבאירופה הספורט התחיל לפרוח. הוקמו שם עשרות מיפעלים ליי־צור גלשנים, כשכל אחד משפר את ה־דגם. מ־1972 מייצרים בארץ גלשנים ל־חובבים באיכות טובה ובחצי המחיר מגל־שני אירופה. כל חובב יכול להעמיס את הגלשן על גג מכוניתו והצעירים גוררים לעיניו את הוריהם. חוף־הים הארוך ב־ארצנו פתוח כל ימות השנה לגלישה.

ישראל זכתה במוניטין עולמי, אחרי שישראלים תפסו מקומות ראשונים באלי־פויות עולם בסירות מדגמים 420, 470 וההולנדי המעופף.

קארל מסמר משווייץ, אלוף העולם ש־הגיע לתחרות בנהריה, נושא את הסימון — 1 על מיפרש הגלשן שלו. הוא מהנדס כימיה במקצועו אולם חברת מסטל, המ־ייצרת את הגלשן שלו, מעסיקה אותו כדי שיתאמן על הגלשן שלה וכדי שיזכה באליפות העולם.

כל יצרן גלשנים מייצר גלשנים משוכ־רים במיוחד בשביל אלופים. זכייה של גולש במקום ראשון, מעלה מיד את מכי־רת הגלשן מאותו טוג. חוף נהריה מלא בסוכני חברות, שמלווים את המתחרים שלהם ודואגים לכל ציודם. כדי שהם יצאו לכל מיקצה תחרותי עם ציוד באי־כות מקסימאלית, הם מספקים למתחרים גלשנים חדשים חינם.

אצל הישראלים המצב שונה. אבי קלפ־פר רכש ב־120 אלף לירות גלשן־רוח מתוצרת חברת ון האוסטרית. זהו דגם שנמכר רק לאלופים ואבי לא נמנה לצערו,

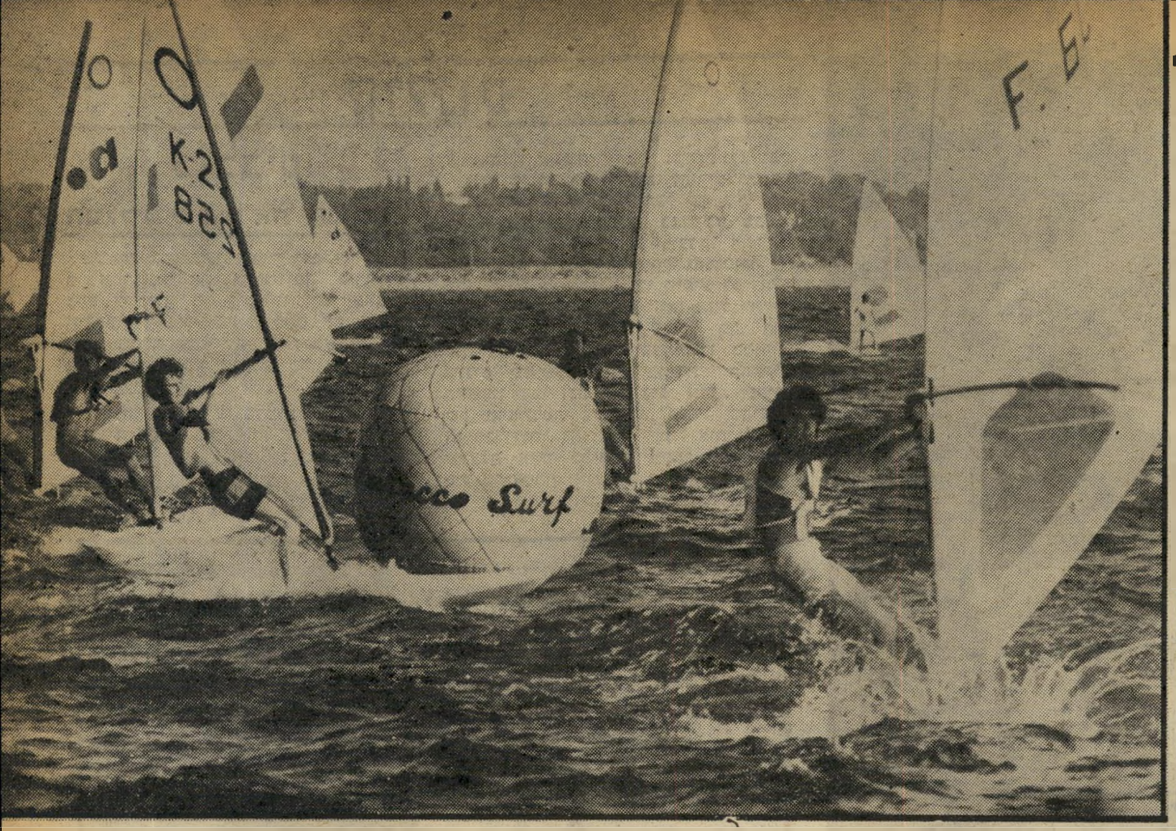

עם הקבוצה הנבחרת הזו, אולם, אבי שייט ותיק ועל כן גייס לעזרתו את אלוף גרמניה.

כשאבי עולה לחוף בתום הגלישה, הוא מקפיד להניח את הגלשן שלו על ריפוד ולא לזרוק אותו על החול. לפני התחרות הזו, נאלץ להחליף את המיפרש, ששירת אותו שלושה חודשים בלבד. הוצאה ש־הסתכמה במימון נוסף של 14 אלף ל״י.

אבי נולד בשבי־ציון, בגיל 12 גילה את ספורט הים. בגיל צעיר לא היתה לו אפשרות לממן את הספורט היקר הזה ולכן גייס את הוריו.

בתחילה, הוא השיט את הדגם 420, כש־הוא ההגאי ושימשון ברוקמן איש הצוות שלו. השניים יצאו לתחרויות בחו״ל ואף זכו במקום תשיעי בדגם 420 לנוער. הישג זה נחשב למכובד ביותר בקנה־מידה בינ־לאומי.

שנה לאחר מכן, ב־1972, נאלץ מאמן הנבחרת, אראל הגדל, להרכיב צוות חדש, מכיוון שאבי עבר את גיל 16. אראל הפך את שימשון ברוקמן להגאי וצירף אליו

השופט

שימשון בובר מקיבוץ שדות־ים מרוצה מההצ־לחה באירגון התחרות בארץ. בעזרת מידו־תיו וקולו הרם מצליח להשליט מרותו.

אסור לגעת במצוף

ואסור לגעת בגלשן אחד, קובעת החו־קה בתחרות, וכשמגיעים כמה גלשנים בבת אחת לעקוף את המצוף, נחסמת גם זרימת האוויר ולגולשים קשה להיחלץ מהפקעת ואז נשמעות קללות בכל השפות. בערב מול ועדת־העירעורים מתבררות עשרות התלונות של השייטים מהבוקר.

את איתן פרידלנדר כאיש צוות בדגם 420 והשניים חזרו מגרמניה עם הישג מר־שים — הם הוכתרו כאלופי העולם לנוע־ער. אבי קלפפר הגיע להישגים בדגם ליזר, אולם הפסיק להתאמן כשגוייס ל־צה״ל. בשנה האחרונה, לאחר ארבע שנים בצבע־קבע, חזר לגלשני־הרוח, כיוון ש־אין צורך להשקיע הרבה זמן בטיפול בגלשן, בעוד הסירה דורשת טיפול רב.

„בתחילת המיקצה השני בתחרות הייתי במקום השנים־עשר,״ מספר אבי, „הגעתי למצוף והייתי צריך להגדיל את זווית העיקוף מכיוון שהחוקה בתחרות איסרת על נגיעה במצוף. הרוח הפריעה לי לתמ־רן. השטח התמלא בעשרות גולשים נר־ספים ואז נוצר „שתיל״ — המיפרשים עצרו את הרוח ולא היה לחץ על המיפ־רש. החוקה פוסלת גלשן שנוגע בגלשן אחר ונפלתי למים. כדי להחלץ מהעסק־ביש שחיתי 15 מטר עם הגלשן שלי ורק אז יכולתי שוב לעלות על הגלשן ול־הרים את המיפרש, כש־30 גולשים אח־רים הספיקו לעבור אותי״.

הוריו של אבי קלפפר ממתינים על החוף וליבם מתמלא צער, אולם ברגע שאבי מגיע לחוף הוא מוקף בילדים צעי־רים, חניכי בקורס גלשנים. הם ממתינים לו ומיד דואגים להעלות את הגלשן וה־מיפרש מן הים, בשבילם הוא אבי הנערץ.

„הכל לבן מול העיניים.״ הוא מסביר את המצב, „אף פעם לא התחרתי עם כל כך הרבה גולשים ואין לי את הניסיון איך להחלץ ממצב כזה.״

גילה רזין

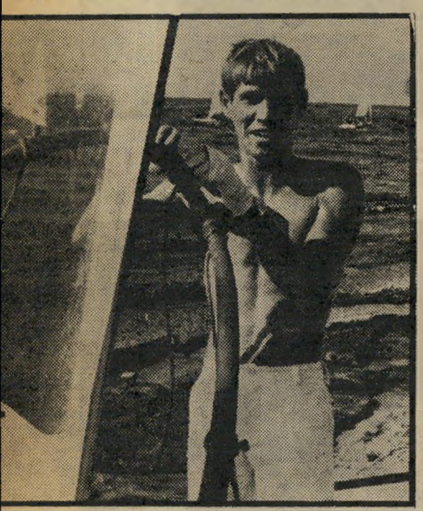

כישלון

אבי קלפפר נהנה מה־גלישה, למרות שלא זכה להשגים מהרשימים במיוחד בתחרויות.

הקמיע הישראלי

דורית ולפוביץ, המזכי־רה של איגוד הגלשנים הישראלי, מכירה את כל הגלשנים שהגיעו לתחרות. בבוקר היא יוצאת לים כדי לרשום את הגולשים שמגיעים לקו־הגמר. בין מיקצה למיקצה היא קופצת למים ומדגימה גלישה לשופטים. כשהיא מתבקשת לחזור לסירת השיפוט, כולם עוזרים לה.

קולנוע

כוכבים

הבגדים עושים את השחקן

בעשור הקולנועי השייך למכוערים — ריצ'ארד גיר הוא יוצא־דופן. אחרי רוברט דיניירו, ג'ק ניקולסון, אל פאצ'ינו ודאסטין הופמן, שאיש מהם לא מצטיין ביופי חזותי יוצא־דופן, היה השחקן יליד פילדלפיה, שניחן בגיזרה של דוגמן, חידוש מעניין.

תחילה, כשהופיע בדמות של מופרע, בתפקיד זעיר במחפשים את מר גודבר ואחר־כך בימים ברקיע של טרנס מאליק, כמהגר חסר פרוטה, הרוצח את בעלה של אהובתו, התייחסו אליו בחשד. הוא היה על אהבה שאינה יודעת גבולות לאהובו. גיר, שנולד בפילדלפיה להורים ממוצא אנגלי־אירי, הוא בסך הכל בן שלושים. הקאריירה שלו החלה במישחק בבית־הספר ובעיקר בנגינה בחצוצרה. אחר־כך איחד את כישרון המישחק והמוסיקה וכתב מחזה מוסיקלי, שבו הופיע לפי ווקפונה בתיאטרון בסיאטל. ואז החל להקים להקה מוסיקלית שלא עלתה יפה. הוא פנה לגרינץ' וילג' וחיפש מזלו במחזות שונים שהופקו באוף ברודווי. התפקיד הראשון שבו זכה היה כדני זוקו, תפקידו של טראוולטה בקולנוע, בגריז שהועלה אז בברודווי, ואז עבר לשחק אותו בצווות שהעלה אותו בלונדון. מכאן עבר להוריפיע בתיאטרון יאנג ויק בהפקה חדשה של אילוף הסוררת והיה האמריקאי הראשון שהופיע עם להקה זו. הוא חזר להופיע בניו־יורק והפעם בגירסתו של ג'וזף פאב לחלום ליל קיץ.

גיר וכרוק אדמס כנאהבים חסרי כל ב„ימים ברקיע"
פועל בעל חלומות

גיר כחייל אמריקאי בבריטניה, ב„ינקים"
חייל בעל חלומות

„על הבמה ישנם דברים רבים שאתה יכול לזייף" אומר גיר. „לא כן בקולנוע. בצילומי קלוז־אפ אינך יכול להסתיר דברים. או שאתה מסוגל לעשות אותם או לא. על הבמה אינך יכול לחזור על אותו דבר בכל פעם. ישנם רק כמה גאונים המסוגלים לעשות זאת. אני נמצא בפחד מתמיד מפני אלה. אך בקולנוע, אם אינך מצליח לעשות דבר מסויים בפעם הראשונה, אתה יכול לקבל טייק נוסף ועוד אחד ועוד אחד, עד שתצליח לעשות זאת כהלכה."

גיר הוא חסיד התחקירים. לפני הג'יגולו לא היה לו כל יחס לבגדים. מעולם לא נתן דעתו על כך. לעומת זאת הבין כי לתפקיד ג'וליאן קיי, עליו להישען על הביגוד כאמצעי הבעה בפני עצמו. „נהגתי להסתפק בחולצה טי ובמכנסי ג'ינס, לא היה לי קל להיכנס לתוך הסיגנון של ג'ורג'יו ארמני. למדתי להרגיש את הבגדים ולהבין את סיגנונם. היה עלי ללמוד דברים נוספים. שוחחתי עם בחורים שהתפרנסו כג'יגולו. היכרתי כאלה במשך שנים רבות, אך מעולם לא התעמקתי בפשר עיסוקם. עתה התחלתי ללכת לחנויות שבהן הם קונים ולקרוא את היר־חונים השונים שהם קוראים. התכוננתי לתפקיד גם באימונים פיסיים של ממש עם המאמן טוני קאצ'יוטי. אמנם, היו תרגילי כושר שעסקתי בהם כבר עשרים שנה, אך היו אחרים שלמדתי במיוחד לצורכי תפקיד זה."

„כשהייתי צעיר," מתייחס גיר לגיל שש־עשרה, שבו עשה את תפקידו הראשון, „היה לי קל יותר להיות גיבור חלומות. אני חושב שהרצון לחיות בדמיון עשה אותי לשחקן. היום, אני מצליח ביתר קלות להיות אני עצמי ואני מרגיש בנוח עם עצמי."

השוואה נוספת שהוא עורך לעצמו עם עצמו מעידה על התבגרות נוספת: „בתחילה רציתי לעבוד, לא חשוב על מה, העיקר לשחק. היום אני מרגיש אחריות למסר שאני מעביר בסרטים שלי. לחשוב שאנשים עשויים לבוא לראות סרט כי שמי מופיע בו, זה בשבילי אחריות מדרגה ראשונה."

אורחים

אבי מאן: חנו באמת לדבר

בערב שבו הקרינה הטלוויזיה הישראלית את הפרק הראשון של הסידרה האמריקאית סקאן, ישב מחבר הסידרה אבי מאן בחדרו, שבבית־המלון בתל־אביב ותחיל שלב חדש: כתיבת תסריט להפקה קולנועית חדשה על הבעיה הישראלית־ערבית.

הפעם לא מדובר בהפקה טלוויזיונית כי אם בסרט בעל תקציב ענקי — כ־20—15 מיליון דולרים. זו תהיה הפקתם הגדולה הראשונה של הצמד ריצ'ארד (דיק) זאנוק ודייוויד בראון עבור חברת פוקס המאה ה־20. הפקה זו מחזירה את זאנוק הצעיר לאולפנים שבנה אביו, דריל זאנוק, שנפטר לפני כשנה. נציגם של זאנוק ובראון, המפיק פאול תירס, שהיה אחד ממניעי היוזמה הזו הוא זה שהפיק בשעתו את אחד הסרטים הטובים שנעשו אי־פעם בישראל גבעה 24 אינה עונה. הסיפור מבוסס על רעיון אישי של מאן, אך כמינהגו של תסריטי זה, נשען על עובדות תיעודיות. „זהו סיפור על יהודי שנולד במצריים ושיש לו רגשות עזים גם כלפי הארץ והעם שבקירבו הוא חי וגם כלפי מוצאו. אני רוצה לבטא בגיבור זה את הטרגדיה של המיזרח־התיכון. יהיה זה סיפור אהבה וריגול, שבניגוד לסיפורי ריגול מסורתיים ליצור, כך אני מקווה, ז'אנר חדש. בדרך זו אני רוצה לגרום לאנשים שיבינו טוב יותר את מה שמתרחש במיזרח־התיכון. לאמיתו של דבר יש לי הרגשה, שאיש בעולם הרחב אינו יודע בעצם מה מתרחש בישראל. לצערי, יצר לו העולם מוסר

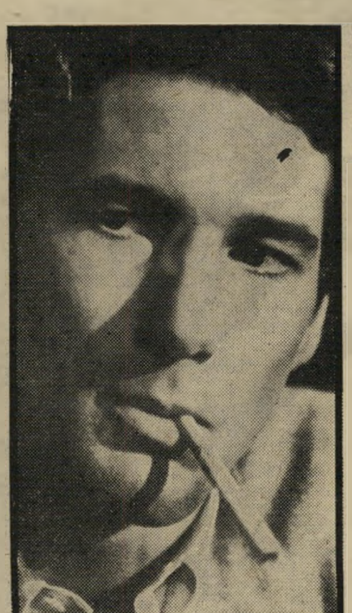

ריצ'ארד גיר
שחקן בעל חלומות

גיר והזרן האסון ב„ג'יגולו אמריקאי"
ירחון אופנה מהלך

יפה מדי, והרושם שהשאיר על הבד היה רדוד. שמועות שנפוצו על היותו הומוסכסואל ושתיקתו המופגנת במסיבות־עיתונאים למיניהם, הוסיפו לטישטוש דמותו בעיני הביקורת, וינקים סירטו של ג'ון שלזינג'ר, שבו שיחק גיר סארג'נט אמריקאי הנקלע לפרשת אהבה באנגליה, בימי מלחמת העולם השנייה, לא נחשב להצלחה.

ואז באו בזה אחר זה הג'יגולו האמריקאי, סירטו של פול שרודר ובנט, המחזה שהוצג בתיאטרון אפולו בברודווי, והציגו סנים כה מנוגדות זו לזו, שקשה היה להאמין שאכן זהו אותו שחקן עצמו: ריצ'ארד גיר. כשבראשון הצליח גיר להראות כירחון אופנה מהלך, דרוך ומוכן למכור את כישרונו הגדול ביותר — גופו הנמצא ועדיר בכושר, ואילו באחר הוא מופיע כשבר כלי, הומוסכסואל המאבד כל צלם אנוש במחנה־ריכוז, אך שומר

מיוחד משלו המתבסס על הגיון הנפש. ואיש אינו מתעניין לדעת מה באמת קורה לאנשים החיים באיזור."

„קשה לשמור סוד". מאן ממקד את גיבורו בישראל, במצריים, בסוריה ובארגנטינה, אך מסרב לומר אם אכן נשען הסיפור על פרשת אלי כהן. המרגל הישראלי שהוצא להורג בסוריה. מי שכתב בשעתו גם את מישפטי נירנברג (1961) וגם את ספינת השוטים (1965), ושנחשב לאחד המעולים שבתסריטאים האמריקאים, למד על בשרו כי גם תסריטאים מבריקים אינם מחוסנים מפני גניבות ספרותיות ו־חיקויים. לדוגמה: „רציתי מאוד לעשות סרט על יוליוס ואתל רוזנברג. ערכתי תחקיר מעמיק ואחרי שקראתי את הפרוטוקולים של המישפט עד תום הייתי משוכנע שהשניים היו חפים מפשע, וסיפרתי על כך לאנשים שונים. לפתע, בין לילה, עשו על כך סרט טלוויזיה גרוע. כמה חבל! מאז אני נזהר שלא לדבר בפירוש על רעיונות בתהליך יצירתם."

ואמנם אחד המאפיינים את עבודתו של מאן בקולנוע ובטלוויזיה היא ההסתמכות שלו על מקורות תיעודיים. הנסיון להתמודד עם האמת אינו נעים לגורמים שונים, שלא פעם הגיעו עד כדי איומים על שלומו האישי. כך היה במישפטי נירנברג, שהוקיע את הנאציזם בצורה תיעודית טהורה כמעט. כך היה בסרט הראשון שיצר את דמותו של קוג'אק, ושיעד את הסידרה למילחמה בשחיתות במישטרה.

תסריטאי מאן
לעזור לישראל

„רק אחר־כך תקעו לקוג'אק סוכרית־מקל בפה," אומר מאן, „הכוונה של קוג'אק המקורי לא היתה מבדרת כלל וכלל."

בשנת 63' עורר עליו תרעומת כשעשה סרט על ילדים מפגרים עם ברט לאנקאסטר וג'ודי גארלנד בשם ילד מחכה, ושיתף לראשונה בקולנוע ילדים מפגרים באמת. מאז עושים זאת רבים ואין פוצה פה ומצפצף. בזכות סרט זה שזכה לפרס הביקורת והנשיא, ג'ון קנדי, הזמין אותו לבית־הלבן, כמחווה של כבוד. גם על נידוני אלטונה שכתב עם ז'אן פול סארטר קיבל מכתבי־איום שונים, מה עוד שישב אז בפאריס עם סארטר, שגונה בשל עמדתו בזכות מתן עצמאות לאלג'יריה. כשעשה סידרה על חקירות של ניתוחים, סיפור רפואי, הפר טאבו של שתיקה בנושאי הרשלנות הרפואית. הסידרה גרמה לשורה ארוכה של תביעות מישפטיות נגד רופאים רבים. מובן מאליו שכאשר הכין את מרטין לותר קינג לטלוויזיה הוטרד לא אחת. אחר כך עשה את סקאג, על פועל הלוקה בהתקף־לב, על מה שקורה לו ולמישפחתו, כיצד מגיב האיגוד ומה עושה המעביד. גם במיקרה זה כינו אותו „אנטי לייבור" ושלחו לו מכתבי־איום מ־שני צדי המיתרס.

ובכל זאת, לדעתו של מאן צריך לתת לאמת לדבר בעד עצמה אפילו אם היא מלאת ניגודים. „להראות צד אחד של האמת, זו היא מעמולה טהורה. ואינני חושב שישראל תצא נשכרת ממנה. ואני הרי אוהב את ישראל כל כך ורוצה לעזור לה. אם אציג את שני הצדדים של הסיכסוך הישראלי־ערבי, תצא האמת לאור. ולדעתי, יש די אמת המדברת בעד ישראל."

מתח

מזימה היצ'קוקית

מזימות בינלאומיות (חן, תל־אביב, ארצות־הברית) — יבורך מי שהחליט להציג שוב את הסרטים הללו של אלפרד היצ'קוק, ולו רק משום שבעזרתם אפשר להיווכח עד כמה לא למד הקולנוע דבר אחריו, ועד כמה רחוקים כל החקיינים מן המקור האמיתי.

כמנהגו של היצ'קוק בקודש, גם סרט זה מתרכז באדם חף מפשע, המוצא עצמו בלב ליבה של קלחת ריגול ורצח ונאלץ להתנהג ולפעול כמו עבריין־לכל־דבר, כדי להציל נפשו מן הסכנה. סצינות וירטואוזיות עוצרות נשימה באות בזו אחר זו לכל אורך הסרט. החל מדהירה מטורפת של מכונית, שנהגה שיכור, ועד לדמויות זעירות של בני־אדם המחליקים על פני פרצופיהם של נשיאי ארצות־הברית, החקוקים בסלעי־ענק של הר ראשמור, שלא להזכיר את הדוגמה הקלאסית של מתיחה, שהיצ'קוקאים שולפים תמיד מן המותן כשהם רוצים להצביע על גאוניות אדומם — הסצינה שבה הקהל נחרד עד עומק נשמתה למראה אדם ההולך בתוך שדה שטוח ופתוח, כששום סכנה אינה נראית באופק.

לסרט אפשר להתאים בקלות רבה את הפירושים התת־הכרתיים האופייניים להיצ'קוק. לדוגמה: הנכונות של בני־אדם להאמין באשמת הזולת, והנכונות של האיש עצמו להאמין כי אכן הוא נושא לפחות בחלק מן האשמה. ומי שדווקא מתעקש, יכול אפילו למצוא מרכיבים אקטואליים לכל הסיפור, כמו הלעג על האו"ם או על קדושתם של נשיאי ארצות־הברית.

קרי גראנט: עוצר נשימה

אך מעל לכל זהו שיעור מאלף בעשיית קולנוע. להיצ'קוק דרך מיוחדת שבה הוא בונה כל צילום וצילום — שימוש במימד החזותי להפעלת הדימיון של הצופה, כך שהמראות התמימים ביותר מקבלים משמעות כבדה ומאיימת.

אהבה

נואהב נמחפש אהבה

ג'יגולו אמריקאי (לימור, תל־אביב, ארצות־הברית) — כל מה שג'וליאן קיי מסוגל לעשות כדי להתפרנס זה להיות מאהב בשכר. הוא עושה זאת טוב כל כך, נקי כל כך, שקט כל כך, עד שרבות מלקוחותיו נימנות על העילית החברתית של דרום קליפורניה. לכאורה נשים מכובדות בתחלט, בעלות מישפחות ובעלות השפעה, עמדה ושם בחברה.

המיסחר באהבה נעשה בצורה חלקה ואלגנטית. „הגברת צריכה נהג," מודיע הסרסור (במיקרה זה, הסרסורה) וג'וליאן קיי (ריצ'ארד גיר) לובש את החליפה התורנית ויוצא לבצע את המשימה. אלא שבאחד המיקרים הדורשים מיקצועיות יתרה, כשבעל סוטה מזמין את קיי להצגת אהבה סאדומאזוכיסטית, מולבשת על קיי עלילת רצח. במקביל מתחיל להתערער מעמדו כסופר־ג'יגולו. ברגע שבו הוא מתחיל להרגיש שהוא מסוגל לתת אהבה במיקצועיות אך אינו מסוגל לקבל אהבה בגלל אותה מיקצועיות עצמה, הוא מתחיל להיות חשוף ופגיע. בתחילה הוא נאחז בטיעון המוסרי, שלהיות ג'יגולו פירושו של דבר להיות מסוגל להעניק אושר עילאי לנשים שנשיותן מתה מזמן. ובכך הוא מתגונן בפני בקיעים בביטחון המוסרי שלו.

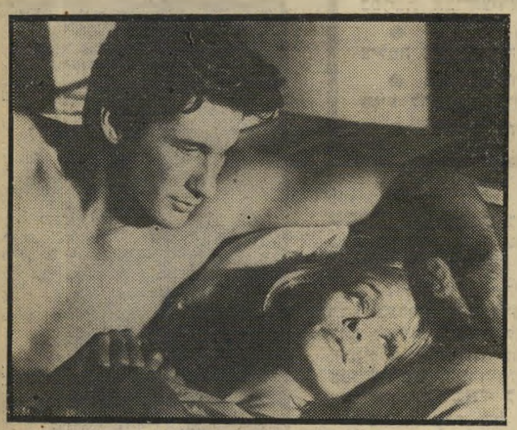

האטון וגיר: בין מאהב לאהבה

אשר סנאטור (לורן האטון), המחפשת בעצמה אהבה מעמידה לפני קיי שורה של סימני שאלה: מי הוא באמת, כשכל לקוחותיו מתנערים ממנו כמפני חלאה והיא היחידה המוכנה לשים את גורלה מנגד? כאן מתגלה לורן האטון כשחקנית רגישה ובשלה.

בעייתי

להתחיל נחדש

פרק ב' (סטודיו, תל־אביב, אר־צות־הברית) — העובדה שתסריט שנכתב על־ידי ניל סיימון ניתן להגדרה כבעייתי, היא כבר יוצאת דופן. אכן, חרש הקומדיות העשיר ביותר בעולם חרג הפעם ממינהגו, ותחת להתיז הצחקות בכל שורה של הדיאלוג הוא חושף את עצמו ואת עברו באורח מפתיע.

כי סיפור המחזה הזה, שהפך לסרט, הוא למעשה תיאור מצבו של ניל סיימון באחת התקופות הקשות בחייו, אחרי שאשתו הראשונה נפטרה מסרטן, בשעה שחכיר את אשתו הנוכחית, מארשה מייסון. המאבק בין האשה החיה לרוח האשה המנוחה מזכיר את הספרות הגוטית של אנגליה (בסרט עצמו מזכירים את „ג'ין אייר"), כמובן, בנוסח סיימון, כלומר ברוח הרבה יותר טובה, עם הרבה יותר התחכמויות ועם העיר ניו־יורק כרקע פיסי ואנושי.

מארשה מייסון משחקת את עצמה בדמות ג'ני מקליין, השחקנית הגרושה המכירה את ג'ורג' שנייידר, הסופר שהתאלמן. בחירת ג'יימס קאן לתפקיד זה רומזת על הדמות שסיימון היה רוצה לראות בה את עצמו: ברנש אתלטי ויפה־תואר, שדומה הרבה יותר לשחקן כדורגל אמריקאי מאשר למשרבט ספרי־מתח, כפי שהוא מוצג בסרט.

שני השחקנים הללו, עם מעט עזרה מצד ואלרי הארפר (ידידת האשה) וג'ו בולוניה (אחיו של הסופר), הם למעשה החלק המוצלח ביותר של הסרט. הם יודעים לנצל היטב את השורות ששם סיימון בפיהם וליצור דמויות

מייסון וקאן: החלק המוצלח של הסרט

שקשה לו, לצופה, שלא לחבבן ממבט ראשון.

עם זאת סיימון הוא עדיין הרבה יותר משכנע כשהוא מצחיק מאשר בתיאורי המשבר והדראמה. אם תקופת החיזור בין השניים טומנת בחובה הברקות משעשעות כמעט לכל אורך הדרך, הרי החלק הרציני, שבו העבר מפריע לעתיד, נשמע מוכר ומשומש מדי, עם חכרזות והתנצחויות שנשמעו כבר פעמים רבות בעבר בסיימון דומה.

שידור

צל"ש

נוסטלגיה עדינה

● **לאורי גוברשטיין** על כתבה עדינה ומעוררת־למחשבה על חגיגת ה־70 של דגניה, שבה התמזגו תיאורים נוסטלגיים וביקורת עדינה במסכת נוגעת־ללב, שלא נפלה למלכודות הנוסטלגיה הטפלה וה־ביקורת הקטלנית.

מאחרי הקלעים

לא רק מלכות־יופי

פרס הרדיו של איטליה נחשב לאוסקר של הרדיו. בתחרות שנערכה השנה הגישה ישראל את התוכנית הוא בכל זאת בעלי, על נשות־אסירים, שערכה והגישה עורכת־התוכניות **רעיה גניאל**.

התוכנית, אשר שודרה בארץ פעמיים, עוסקת בבעיותיהן של נשות אסירים, ו־מורכבת כולה מראיונות עם נשים. באי־טליה התקבלה התוכנית בכבוד וזכתה להגיע לגמר. ישראל היתה בין שש אר־צות, מתוך 27 שהגישו תוכניות.

פליאה רבה הביעו השופטים בתחרות על הנאמנות הרבה שמגלות נשות האסירים בישראל לבעלים היושבים בכלא. אך גם הפסיכיאטר הראשי של שרות־בתי־הסוהר, הד"ר פטר סילפן, אימת מימצא זה במחקר

עורכת גניאל
6 מתוך 27

שערך. מסתבר כי אחוז הגרושין בין אסי־רים הוא מהנמוכים באוכלוסיה. הפסיכיאטר גרס כי הסיבה לכך היא הרגשת הביטחון והשייכות שהבעל נותן לנשים מהשכבה הנדונה, גם כאשר הוא יושב בכלא.

מבט חדש

ל"מבט לחדשות"

הערכות עדכניות על השינויים העומ־דים להתרחש במחלקת־החדשות, עם כני־סתו של **טוביה סער** לתפקיד מנהל מח־לקת־החדשות בראשית נובמבר, מתבס־סות על הבטחה בעל־פה, של מנהל־הטל־ויזיה **יצחק שימעוני**, למנהל המיועד, כי מתכונת התוכניות של מחלקת־החדשות לא תשתנה, והשינויים שייערכו יהיו פר־סונליים, ולא תוכניתיים.

חזרתו של מנהל־המחלקה בעבר, **דן שילון**, משליחות רשות־השידור בניו־יורק ושובו של **חיים יבין** לעמדת עו־רך־מגיש, במקביל ליציאתו של טוביה סער ממעגל־המגישים, תביא למישחק של כיסאות מוסיקאליים במיסגרת המח־לקה.

חיים יבין עשוי להתמנות כעורך וכ־מגיש של השבוע — יומן אירועים, מגזין־החדשות שיעבור שינויים מועטים. הוא יישאר מן הסתם במתכונתו הקיימת, ו־יהפוך יותר מגאזיני. את מקומו של סער כמנחה ועורך מוקד יתפוס **שימעון טסלר**, מי שמשמש כיום כעורך וכמגיש של מבט שני, בעוד שאת מקומו של טס־לר, בתפקידו הנוכחי, יתפוס דן שילון.

הצוות העומד להתחיל בראשית החודש הבא בעריכת השינויים הפרסונליים מת־כוון לערוך ניתוח פלסטי בתוכנית לפני חצות, תוך קביעת צמד־מנחים קבוע ו־צמד־עורכים. העורך־הזמני של לפני חצות, איש־הרדיו **מיכאל קרפין**, עשוי לשוב לחסיבת־החדשות של הרדיו.

טלוויזיה רב־לשונית

כוונתם של כמה ממלונות־היוקרה לה־קים מערכות־שידור במעגלים סגורים, ל־שירות התיירים המתגוררים אצלם, ותוכ־ניות אחרות להקמת תחנות במעגל־סגור, הביאו גורמים שונים ברשות־השידור לב־דוק אפשרויות מעשיות של התמודדות על קהל־הצופים, העשוי לנטוש את הט־לוויזיה הישראלית.

אחת ההצעות הנמצאות כיום בבדיקה היא רעיונו של דובר רשות־השידור, **משה עמירב**, לאמץ את שיטת הרדיו־טלוויי־זיה של גלי צה"ל — שיטה של תמונה בטלוויזיה עם שידור ברדיו.

הצעתו של עמירב היא שידור של מה־דורות רדיו ברוסית ובאנגלית, ברשתות א' וב', תוך סינכרוניזציה תוכנית עם התמונות שיוקרנו על המירקע, ותוך שמירת רמתו המיקצועית של מישדר מבט בלשונות המתורגמים.

הקרב על "בית הדסה"

במיסגרת מחלקת־החדשות של הטלוויי־זיה, מקובלת בדרך כלל חלוקת תפקידים בין הכתבים השונים, כדי שאיש לא ייכ־נס בתפקיד עמיתו.

שטחי דיווח, שההגדרות אינן מוחלטות בהם — זה של **רפיק חלבי**, שהוא כתב הטלוויזיה לסיקור בשטחים, וזה של **אהוד יערי**, המתמחה בעניינים ערביים. כתבתו של אהוד יערי, שזכתה בשבוע שעבר לצל"ש במדור זה (העולם הזה 2249) ו־אשר עסקה בלכידת חוליית־סידאיון ש־ביצעה את הפיגוע בחברון ושתיארה את שיטות־הפעולה, שרשרת־הפיקוד ודרכי הביצוע של אש"ף, עוררה ריב סמכויות בין רפיק חלבי ליעדי.

אחת התוצאות של מחלוקת־הסמכויות הזאת — מיספר ימים של דממת־אלחוט בין שני הכתבים המוכשרים, שהסתיימה ב"סולחה" ביניהם.

הנסיעה הנשיאותית

למצרים

פורום־החדשות שנערך בשבוע שעבר הוקדש רובו ככולו לנושא של "כיבודים" — מי יהיו אנשי התיקשורת האלקטרו־נית שילוו את הנשיא **יצחק נבון** בבי־קורו הממלכתי במצריים.

מנכ"ל הרשות, **יוסף לפיד**, הודיע ר־בר במהלך ימי שהותו באוסטרליה, כאורח שירות השידור האוסטרלי, על צוות מצומ־צם שיצטרף לנשיא נבון בסיורו הממלכתי. אלא שלפיד לא לקח בחשבון כי בסיורים ממלכתיים כוללת פמליית הנשיא ם מישלחת של עורכים מוועדת־העורכים. מישלחת רשות־השידור (הטלוויזיה "הר־דיו) תקיף שישה עורכים לפחות: (לפיד, **יצחק שימעוני, חיים יבין, גירעוז לב־ארי, יאיר אלוני** ועורך מהטלוי־זיה הערבית.

עוד בטרם שב לפיד ארצה, העביר מנהל מחלקת־החדשות, חיים יבין, מיסמך על הצוות שייצא למצריים. הוא ערר מהומה בהנהלת רשות־השידור.

ישיבת פורום החדשות כולה הוקדשה למישלחת רשות־השידור שתצא למצריים. יבין טען כי עליו לנסוע, לרגל תום ה־קדנציה שלו כמנהל מחלקת־החדשות, מאחר שהוא התחיל בתפקידו כמנהל ב־"מומנטום" של אוזמת־סאדאת. גם יאיר אלוני, שהוא מבכירי השדרים והעורכים,

מנחי־חדשות סער
כסאות מוסיקליים

וכיום מנהל חטיבת־החדשות ברדיו, בי־קש להצטרף למסע הנשיא (אלוני טרם יצא למצריים). גם גידעון לב־ארי, מנהל הרדיו, ומנהלי המדיום של הטלוויזיה ה־ערבית — כולם ביקשו להימנות על קבו־צת הנוסעים למצריים בפמליית הנשיא.

נוסף על מנהלי־המחלקות העתידים לנ־סוע כעורכים, יצטרפו לנסיעה גם כתבי רדיו וטלוויזיה בעברית ובערבית, ועוד שני קציני־עיתונות, שביתּ־הנשיא שאל מרשות־השידור, **ויקטור נחמיאס** (טל־וויזיה) ו**אהרון ברנע** (רדיו).

אחרי מהומה דבה, בישיבת פורום ה־חדשות, דחה לפיד את החלטתו על גודלה ואיושה של מישלחת רשות־השידור שתצ־טרף לכבודה העיתונאית אשר תלווה את הנשיא.

פסקול

ינון מכה את שגיא

שדר הרדיו והטלוויזיה **יצחק רועה** פוסח בימים אלה על שתי הסעיפים — בין האוניברסיטה לרדיו. רועה, המשמש בימים אלה מרצה בחוג לקומוניקצ־יה (מיקצוע שבו השלים את הדוקטוראט שלו), עומד להתחיל לעבוד במיסגרת זו במישרה מלאה. רשות־השידור, שהתירה לו לעבוד רק בחצי מישרה, מסרבת לש־נות את ההיתר כפי שניתן, ועל רועה להחליט ●● פרשן הרדיו הוותיק, **דוב ינון**, הביע בראשית השבוע שעבר, ב־מיסגרת בדיקת־הערכות של חטיבת־החד־שות של הרדיו, הערכה מנוגדת להערכה שהביע האלוף **יהושע שגיא**, ראש אמ"ן, בעניין הפלישה העיראקית לאיראן. בעזרת עבודת איסוף ידיעות והיקש של עובדות קבע ינון, יחד עם עורכים של הרדיו, כי הצבא האיראני הוא בעל יכו־לת בלימה והדיפה, בעוד שהערכת ראש אמ"ן היתה אחרת. התוצאה: הרדיו הביע השקפות שונות מאלה של הטלוויזיה, והן הוכיחו עצמן כאמינות יותר במיבחן ה־זמן ●● כתב־רדיו אחר, ש"סקופ" גר־ל השכיח את שמו, היה כתב־הרדיו **אריה גוס**, שניצל את מקורותיו לפירסום ה־ידיעה סנסציונית על פגישת **צ'ארלי כיטון** ו**תופיק טובי** עם **יאסר ערא־פאת**. בסופיה. גוס היה הראשון שפירסם ידיעה זו. בדיחה נפוצה במחלקת־החדשות של הרדיו מספרת שגוס פירסם את ה־ידיעה מבלי לוודא אותה אצל יאסר ערא־פאת ●●

קומזיץ של המליאה

חברת־מליאה מרוץ
„לא כל־כך מבוקרת כפי שהיא נראית..."

ביום הרביעי שעבר נערכה באולם קומזיץ שבמלון פלאזה שבירושלים ישיבה של מליאת רשות־השידור בהרכב כמעט מלא. המליאה נועדה להיות הגוף שבעזרתו מפקח הציבור הרחב על רשות־השידור, אך היא מורכבת מנציגי המיפלגות, לפי מפתח של החברים בכנסת, בתוספת עוד כמה אישים.

להלן כמה מפניני הלשון של המשתתפים במליאה:

● **שלמה דינור**, איש המפד"ל, על תוכנית מוקד שבה רואיין שר־הדתות **אהרון אבו־חצירא**: „שלושה תליינים."

● **פרופסור יוסף בן־שלמה**: „ברשות־השידור כל הזמן נוזפים ונוזפים..."

● מנכ"ל־הרשות, **יוסף לפיד**, לכל חברי המליאה: „יש פה יותר ריבוע מאשר תשע."

● **יוסף לפיד לאהובה מירון**, אשת סגן יושב־ראש הכנסת: „הגברת מירון לא כל־כך מבוגרת כמו שהיא נראית."

● **מאיר בניהו**, אחיו של שר־המישפטים משה ניסים: „פאהד קוואסמה מופיע בטלוויזיה הישראלית יותר מכל מנהיג יהודי." (אגיב על כך בשולחן העיתונאים כתב מעריב, **צבי לביא**: „אם יגרשו מהארץ מנהיג יהודי, הרי יופיע גם הוא הרבה בטלוויזיה.")

● **יוסף לפיד** על אהובה מירון: „אם היא לא היתה חברה שלי, הייתי חונק אותה מזמן."

● **מאיר בניהו**, בתגובה על הגנת יוסף לפיד על „מיבצע קמבודיה", והשוואת שואת קמבודיה לשואה היהודית באירופה: „מידה כנגד מידה!"

● **יוסף לפיד**: „יושב ראש רשות־השידור (פרופ' ראובן ירון) לא אוהב את בועות, ואני כן אוהב את בועות..."

● **הנ"ל** לצבי ברנשטיין, נציג המפד"ל: „כמו שיש לך דברים נגד 9 בריבוע, יש אנשים רבים שיש להם דברים נגד תוכנית מורשה..."

● **מיכה ינון**, נציג המפד"ל, על דיווחיו של דן סממה בפרשת אבו־חצירא: „המישטרה משתילה ידיעות בטלוויזיה."

● **הנ"ל** על סיקור הטלוויזיה את חג־הסוכות: „הטלוויזיה צילמה פקקי־תנועה ולא את מעמד־הקהל..."

● מנהל־הטלוויזיה **יצחק שימעוני**: „קול הציבור אינו מגיע לרשות־השידור רק דרך מליאת רשות־השידור."

● יו"ר רשות־השידור הפרופ' **ראובן ירון**: „לא נקים במיסגרת רשות־השידור מישטרת גבות וחיוכים של המגישים..."

● **יוסף לפיד**, בתגובה מיידית על כך: „בתנאי שדולצ'ין לא יהיה מגיש חדשות..."

יום רביעי

15. 10

● **שדוש ארבע חמש וחצי (5.30).** תוכנית הילדים המעולה, שתייחד הפעם ל־סיפור הדגש שחיפש את קצה הים — על הדגיגונה הקטנה, זהבית, שמתגוררת במעמקי הים.

● **ספינת האהבה (8.03 — שידור בצבע).** אפיזודה נוספת בסידרת הקו־

סוף: שירת הברבור
יום רביעי, שעה 10.05

מדיות הרומנטיות, שעלילתן מתרחשת על סיפונה של ספי־נת טיולים מפוארת. אנשי ה־צוות הם שותפים מלאים ל־כל ההרפתקות והחוויות המ־רגשות הפוקדות את הנוס־עים. שחקנים אורחים מגלמים בסידרה זו את תפקידיהם של הנוסעים המתחלפים.

● **שירת הברבור (10.05).** סרט עלילתי, המספר אודותיו של אלוף סקי, ש־חדל להופיע בתחרויות וגרם אכזבה לכל ידידיו. יום אחד מחליט האלוף לשעבר לחזור לתחרויות והוא רואה כי איש אינו מאמין בו עוד, ואינו מוכן גם לסייע בעדו. בתפ־קיד הראשי דיוויד סוֹל, מ־כוכבי סידרת הטלוויזיה סטאר־סקי והאץ'.

יום חמישי

16. 10

● **חיים עלי אדמות (9.30 — שידור בצבע).** הפרק כובשי השממה, המיר־חד לסיפורם של הזוחלים ה־ראשונים, שהצליחו להשתחרר מהגוף עולם המים. הם עוברים מן הים, ומתחילים להסתגל לעולם היבשה.

● **תמונות מחיי נישואין (10.25 — שידור בצבע).** תמונה שנייה בסיד־רה הטלוויזיה השוודית, שביים הבמאי הנודע אינגמר ברגמן. כותרת התמונה היא כיצד לטאטא הכל מתחת לשטיח, ובה מסופר על ג'ואן ומא־ריאן, אשר במשך שנות ני־שואיהם המאושרים והחמים, שמרו תמיד על קשר הדוק עם מישפחותיהם. ביקר אחד, מריאן מפתיעה את עצמה ואת ג'ואן בסירובה לאכול באחד מימי א' עם הוריה. ניסיונה זה נקטע באיבו. אווה, שהיא פרופסור וידידה במכון בו עובד ג'ואן, נכנסת לחדרו של ג'ואן, לאחר שקראה כמה מ־שיריו שנמסרו לה על ידו בסודיות. אווה מבקרת בחרי־פות אך בידידות את השירים של ג'ואן אולם זה נפגע מ־ביקורתה.

● **מוסף — יחסון העופן בסופרים (11.15).** תוכנית־מלל אולפנית, העוס־קת בסופרים ובעולמם.

יום שישי

17. 10

● **הקסם השחור (3.00).** המחזה לטלוויזיה של ספר ה־ילדים הנודע, פרי עטו של טד וילים, בפרק זה מוצא וי־קי בית.

● **ג'אז פלוס (9.20).** תוכנית בהשתתפות להקת ה־בידור והג'אז של שנות השי־שים המאוחרות, להקת ג'אז פלוס, בהדרכתו של שמעון ברינו.

● **אנה קארנינה (9.55 — שידור בצבע).** פרק לפני אחרון, בסידרה ה־בריטית, המבוססת על הרו־מן אותו חיבר ל. נ. טולסטוי.

● **המיקצועיים (10.50).** תחת הכותרת סוף שבוע ב־כפר, תוקרן אפיזודה נוספת בסידרת המתח הבריטית ה־מעולה.

שבת

18. 10

● **שדך בשינאה (10.05).** מותחן קולנועי של הבמאי ז'וליאן דיוויייה, בכיכובם של אלן דילון וסנסה ברגר. ה־סרט הוא סיפורו של נהג, הנפגע בתאונת פגע וברח ו־

דילון: שדך בשינאה
מוצאי־שבת, שעה 10.05

מאבד את זכרונו. כשהוא מת־עורר אחרי התאונה, הוא נתקל באשה המציגה עצמה כאשתו.

יום ראשון

19. 10

● **עוד לחיים (8.00 — שידור בצבע).** התוכנית תוקדש הפעם ללהיטים עב־ריים.

● **המיסבאה של ארצ'י (8.30).** עולמו של ארצ'י באנקר, שעבר שינויים קוסמ־טיים ועלילתו מתמקדת עתה במיסבאתו, מתמודד עם ה־בעייה של שותף חדש. הפעם ממוצא יהודי, תפקיד אותו מגלם השחקן מארטין באלסם.

● **מקאנז (10.00 — שידור בצבע).** חלק שלישי בסידרה המתארת מעולמו ו־השקפותיו של איש מעמד ה־עובדים האמריקאי, אותו מגלם השחקן הנודע קארל מולדן, המכסך כפועל בתעשיות הפל־דה, העושה כל שביכולתו ל־השכלתם של בניו, ולשמירת מיסגרות המישפחה שלו. כתו־רת האפיזודה השבוע היא דף חדש.

● **שיחה בשניים (10.50).**

● **בועות (11.20).** אפיזודה אחרונה בסידרה ה־נוכחית של בועות. שידור ה־סידרה עומד להיפסק לתקופה בת ארבעה חודשים בערך, ב־של שביתת האמנים, השחק־נים בארצות־הברית. את מקו־מה של בועות תמלא סידרה המבוססת על אחד מגיבורי ה־עבר של בועות, הלא הוא המ־שרת השחור בנסון, המעניק את שמו לסידרה (ראה: לק־ראת שידור).

יום שני

20. 10

● **ז'בוטינסקי — 100 שנה להולדתו (9.30).** לציון 100 שנה להולדתו של זאב ז'בוטינסקי, תייחד הט־לוויזיה תוכנית רבה דיון המ־שולב בסירטי ארכיון. הדיון יעסוק בקווים לדמותו של ה־איש, באישיותו הרבגונית, משנתו המדינית ועוד. מש־תתפים בדיון: פרופ' בנימין אקצין, ד"ר ישראל אלדד, יע־קוב צור. המנחה: שלום רו־ונפלד. בין קיטעי הסרטים שיוקרנו: נאום של ז'בוטינ־סקי משנת 1934, ומישאל ש־נערך בין בנים של בני דורו, וביניהם: ד"ר קרני ז'בוטינ־סקי, זאב ז'בוטינסקי (הנכד), ירוב בן אליעזר (נכדו של בן־גוריון) ואחרים.

● **ז'בוטינסקי כיוצר וכמתרגם (10.35).** תוכ־ניתה של אהרונה דיין, העו־סקת בתרגומיו וביצירותיו של מייסד בית"ר והרוויזיוניזם.

● **הארט ואשתו: סוף (11.00).** סרט אחרון בסידרה זו, שתוחלף בשבוע הבא ב־סידרה הבריטית המעולה ה־מובחרים, שראשיתה שודרה כבר בעבר בטלוויזיה (ראה: לקראת שידור).

יום שלישי

21. 10

● **קיסריה המזמרת (9.30).** סרט תיעודי, הממ־אר תופעה אנושית מעניינת. המתרחשת באיזור האמפיתי־אטרון העתיק של קיסריה.

● **שירלי מקליין בירידן, פאריס (10.00 — שידור**

לקראת שידור: בנסון

בנסון, המשרת הפופולארי מהסידרה „בועות", הופך בסידרה זו למשרתו של מושל המדינה וגורם ליצירת סידרה מרתקת ומבדחת, במהלכה מסייע המשרת השחור למושל המדינה להתגבר

גיום: „בנסון"
„בנסון" במקום „בועות"

על בעיותיו, כשבהדרגה הוא הופך לדמות השליטה במדינה אחרי המושל. את תפקיד בנסון מגלם השחקן רוברט גיום, ואת תפקיד המושל גאטלינג, משחק השחקן ג'יימס נובל.

המילחמה נגמרה

מונטן: המילחמה נגמרה

ביום רביעי (22.10) יוקרן ב־מיסגרת מועדון הסרט הטוב של הטלוויזיה, סירטו הבלתי נשכח והקלאסי של הבמאי הצרפתי אלאן רנה, בכיכובם של אינגריד טולין ואיב מונטאן. הסרט מביא מעולמו של מהפכן ספרדי בימי הרודנות של פראנקו, היוצא מדי פעם למשימות אנאכרוניסטיות וחבלניות מצרפת לספרד. את ה־תסריט חיבר הסופר הנודע חור־חה סאמפרון, שחיבר את התס־ריטים לזד ולהחקירה.

דמות המהפכן המיקצועי של אלן רנה — היא דמותו של איב מונטאן, המאוכזב והמסור, הספקן והנאמן, הרואה יותר מדי ובכל־זאת ממשיך לפעול.

במכונית פרטית נאה, עם חבר צרפתי, המסייע למחתרת ובא למדריד על־מנת להוציא משם את דומינגו־מונטאן לצרפת — יושבים השניים ומצפים לתורם במכס הספרדי.

תור המכוניות ארוך ושקט, על הגבול הפתוח לכל תיירי העולם, בין ספרד המתעשרת מבואם לבין ארצותיהן המשפיעות על מישטרו של פרנקו מכל טוב.

הם נקראים לתחנת מישטרת הגבול — בדיקת דרכונים נוספת. מונטאן נשאל על זהותו שבפספורט, על מיספר הטלפון של ביתו, על הדיירים בדירתו — ואמנם, כמעט ומשתפכים ממנו הפרטים שלמד בעל־פה בקבלו פספורט זה, אשר אליו הוכנסה תמונתו. אין הוא מכיר את האיש שאת זהותו הוא נושא ולא את מישפחתו. כל חייו תלויים על בלימה.

אוקוניר: המיסבאה של ארצ'י
יום ראשון, שעה 8.30

בצבע). שידור בידור של ה־שחקנית והבדרנית שירלי מק־ליין, המארחת את הזמר הנודע תום ג'ונס ואחרים.

● **ביתו של אנגלי מיכצרו (11.05 — שידור בצבע).** שידור־חוזר של ה־סידרה הבריטית המעולה, המ־תארת את אנגליה שהובסה במלחמת העולם השנייה, ונמ־צאת תחת הכיבוש הנאצי. בא־פיזודה זו נעצר בנו הצעיר של פיטר, ומואשם בהשתייכות ל־אירגון מחתרתי. מתברר כי אהיו הבכור, החפץ לקדם את הקאריירה שלו, הסגירו. כדי לשחרר את בנו, נאלץ האב לוותר על הכנסת דמויות של יהודים לתוך סידרת הטלוויז־יה שהוא מפיק ומחבר.

במדינה

(המשך מעמוד 43)

בונו של קוהי, ובוודאי שלא יוכל להעביר כספים לישראל.

שהם גם שקל פניה לבנק באמריקה. אולם המשא־ומתן, המיברקים ושיחות־הטלפון, הדרושים לשם השגת המידע, והאישור הטריוניי הדרוש לשם הבאת הכסף לישראל, לא היו אפשריים מחוסר כסף.

כך נותר התייר־המיליונר במילכוד בלתי־אפשרי. הסניגור פנה להתאחדות עולי איראן בישראל, יחבר־הכנסת משה קצב הבטיח הטיפול ארך זמן רב. השופט סירב לנסות ולעזור לבן־ארצו. אולם כל להמשיך ולדחות את הדיון בתיק.

השבוע ניתן קוהי לשלושה חודשי מאסר בפועל. מה יעשה כאשר ייצא מבית־הסוהר עדיין לא ברור, שכן גם אז יהיה מיליונר חסר־פרוטה.

אירועים

פסטיבל עכו

פסטיבל ארצי, שאמור היה לשמש כפניציליו לתיאטרון הישראלי, הפך לתחרות „תשואות ראשונות"

„תזרקו את הגברת הזו החוצה." צעק דני טרץ, האחראי על אירגון הקהל בפסטיבל התיאטרון הישראלי האחד, שנערך בעכו בשבוע שעבר. מיד התייצבו שני ביריונים ונשאו את אותה גברת אל מחוץ לאולם. האשה היתה מוזמנת, בעלת כרטיס אורח־כבוד, אך אותו מינגלן קטן לא טרח כלל לבדוק עובדה זו. הוא סמך על חושיו, שהחליטו שהאשה „מתפלחת" כדבריו. לאחר שהוכחה טעותו לא טרח אף להתנצל.

האירגון הכושל היה האירוע הבולט ביותר בפסטיבל. אל פיתחי האולמות הצטופף קהל רב, שהגיע מכל קצוות הארץ. העובדה שאנשים קנו כרטיסים מראש לא הבטיחה להם מקום.

להצגה המבוקשת ביותר, פונדק הרוחות, נותרו עשרות בעלי כרטיסים מחוץ לאולם. למען הרגעת הרוחות הובטחה הצגה חוזרת, שכמובן לא התקיימה. הכסף לבעלי הכרטיסים אמנם הוחזר, אך הוא לא כלל את תשלום הדלק לאנשים שהגיעו מרחקים ואת תשלום עגמת־נפש. תמונה זו חזרה ונשנתה ברוב ההצגות. בעלי כרטיסים נאלצו לעמוד ולהילחם על מקומותיהם עם חבריהם של המארחים.

עודד קוטלר, יוזם הרעיון הראשי שעמד בראש האירוע, ציין, „לא ציפינו לכמות כזו של אנשים".

לא, אל האירוע הגיעו אלפים. מאות בני נוער, מצויידים בשקי שינה ותרמילים על־מנת לישון תחת כיפת השמיים, לא ידעו להסביר בדיוק מהו תיאטרון ישראלי אחר, אך התאכזבו לגלות שזה לא ההפנינג שלו ציפו. על אף היותם במקום שלושה ימים, זכו לראות הצגה אחת שו שתיים. בחוץ, ברחבה הגדולה שפתח אור למות־האבירים, הופיעו להקות ליצנים ופנטומימאים, שחלק מהופעותיהם לאו דווקא התאימו למופעי רחוב.

לצידם של „הזרוקים" ובני הנוער, הגיעו „המעונבים" — אנשי תיאטרון וצופים סתם, רבים מהם ציפו לארוע בבילוין־ענינים, וראו בפסטיבלפיתרון לבעיית התיאטרון הרפרטוארי הדורך על שמריו, שלסיכום השנה האחרונה קל להצביע על העובדה שמה שמעסיק אותו, בעיקר, היו פולמוסים פיננסיים ונשכח הצד האומנותי שלמענו נוצר.

(המשך בעמוד 57)

אם שעה אחת של בישול במטבח הורסת לאשתך את כל היום...

...היא זקוקה ל- Venta

המאוורר הדו-כיווני למטבח ולשרותים
מכניס אוויר צח ומוציא ריחות ואדים

לייעוץ והרכבה:

תל־אביב: שרון — תעשיות מיזוג אויר בע"מ, רח' הגלעד 2, רמת־גן, טל' 733251/2, 737626

ירושלים: אב גל, רח' העמק 10, ממילה, טל' 243604, 243636.
קור חום, רח' ריבלין 8, טל' 227988.
מאייר, רח' בן־סירא 10, טל' 223303.

חיפה: שוגורונסקי, דרך־העצמאות 57, טל' 531259.
גרופר יצחק, רח' פבזנר 1, טל' 643257/8.
אלקטרו חבש, רח' הנמל 53, טל' 645067.

באר־שבע: מכנו קרונמן, רח' הדסה 68, פסז' פאר, טל' 77010.

אזור הצפון: שרון — כרמיאל בע"מ, אזור התעשיה כרמיאל, טל' 989194.

אילת: קרני חשמל אילת, מרכז חנויות שבא, טל' 72950.

גזור — ושמור
חתום על

מידע

העתון שלנו בארה"ב

אל תסתפק בשמועות — השאר מעודכן.
הבטח קבלת „מידע" לביתך מדי חודש.
שלח המחאה ע"ס —10.$ (מנוי שנתי)
בצירוף שמך וכתובתך אל:
MAIDA, P.O.Box 833, Havertown, Pa. 19083

עורך ומו"ל: רוני צפריר, 5038-649(215)
מידע — העתון לאלה שרוצים לדעת יותר

פרלמנט העמים לשלום בסופיה

על מה דובר בכנס סופיה?
מה תרם כנס סופיה
לשלום ישראל־פלסטין?
על שאלות אלה ישיבו
ח"כ תופיק טובי
עו"ד פליציה לנגר
ביום ראשון 19.10.80 בשעה 8.00 בערב
באולם בית סוקולוב, רח' קפלן 4, ת"א.
המפלגה הקומוניסטית
הישראלית ת"א—יפו

דרושים

פקיד או פקידה
טלפוניסטית

לפנות לחנה:
טלפון 03-232262

בעיות ולבטים בחיי המין

מאת
ד"ר מרדכי זידמן
הוצאת רשפים

איתן עמיחי

הדברת מזיקים

מומחים להדברת תיקנים (ג'וקים), תולעי עץ, חרקי ספרים ובגדים.
רמת-גן, רח' מודיעין 18, ת.ד. 2272
טל. 790114-5-6 רש' מס' 21 עסק 481/75
ירושלים-664015 , אילת-059-3012

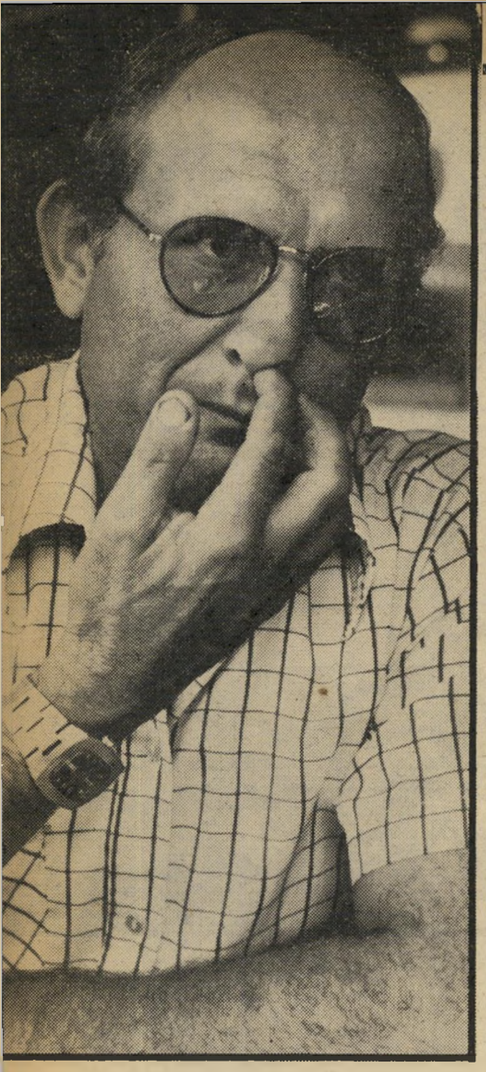

דבורה (מימין) אשתו של אחד מגדולי ההלומנים בארץ, אברהם מוניץ (משמאל) תובעת 152 אלף ל"י דמי מזונות לחודש

משוגע מי שמשלם

הפקיד במזכירות בית־המישפט נדהם. במשך שנות עבודתו הרבות ראה כבר תביעות יוצאות־דופן, אך ה־מיסמך שהונח לפניו עלה כימעט על כולן. הוא כלל דרישה לדמי־מזונות בסך 152 אלף לירות לחודש.

לפני חודש הגישה דבורה מוניץ תביעת דמי־מזונות נגד בעלה, ההלומן אברהם מוניץ, לבית־המישפט המחוזי בתל־אביב. בכתב־התביעה טענה, כי היא ושלושת ילדיה „זכאים בהחלט לפחות לאותה רמת־חיים שמנהל הבעל, ולרמת־חיים על־פי רכושם הרב.“ בהסתמך על כך, תבעה את סכום דמי־המזונות העצום, שהוא מן הגדולים שהוגשו אי פעם בארץ.

אברהם מוניץ (41) ידוע כאחד מהיה־לומנים הגדולים בארץ. אחיו, בן־ציון מוניץ, ייסד בשנת 1973 את בורסת־היהלומים אתגר ברמת־גן, הידועה בשם הבורסה הקטנה, ואף כיהן כנשיא בורסה זו במשך כמה שנים. אברהם הצטרף אליו לעסקים. שני האחים התפרסמו בזכות הצלחותיהם בעיסקות היהלומים, והפכו לבעלי שם ומעמד בין בכירי היהלומנים בארץ.

בכתב־התביעה מטיחה דבורה מוניץ (30) האשמות כבדות נגד בעלה. היא טוענת, כי אברהם חדל להיות בעל ואב לילדים, וכי הוא כרוך אחרי בילויים ושעשועים ואינו מפרנס את המישפחה. דבורה גם מאשימה במפורש את אברהם בכך שהוא „מבלה עם נשים אחרות ומוציא עליהן את הגוז ואת זמנו ומבזבז כספים ביד רחבה.“

עם הכסף באו הצרות

בני הזוג נישאו לפני 12 שנים, אחרי שיצאו יחד במשך שנתיים. הם הכירו באופן מיקרי. אברהם היה אז פועל יהלומים פשוט, וכן גם אחיו בן־ציון. אחרי החתונה, עברו דבורה ואברהם לגור בדירה בצפון תל־אביב, שנרכשה מכספי אביה של דבורה. הם לא היו עשירים, אך חיו ברמה נאותה והעתיד נראה ורוד. אולם נראה, כי דווקא הכסף היה להם למיכשול.

בשנת 1972 קיבלו האחים מוניץ ירושה מדוד שנפטר בקנדה. כל אחד מהם זכה בכמה אלפי דולרים. הם מכרו גם מיגרש של אביהם, שנפטר בהיותם עוד ילדים רכים, ואת הכספים המשותפים השקיעו שנה מאוחר יותר בבורסה־הקטנה. כך דרך מזלם באופן בלתי־צפוי.

בערך באותו זמן, ירשה דבורה סכום של כמה מאות אלפי לירות מאביה, שנפטר והיה בעל בתים בתל־אביב. כספים אלה השקיעו בני הזוג בווילה מהודרת, בת שיבעה חדרים, שרכשו בהרצליה־פיתוח. הם עברו לגור בווילה יחד עם שלושת הילדים שנולדו להם, שהם כיום בני 11, 9 ו־7. רמת־חייהם השתפרה באופן ניכר והעסקים שיגשגו. אך יחד עם הכסף באו הצרות.

לדברי דבורה, החל אברהם להתייחס את הילדים נגד האם ומחנכם למעשים רעים. נוכח התנהגות זו של אברהם, החיים במחיצתו אינם חיים.“ על סמך טענות אלה, מבקשת דבורה מבית־המישפט לאסור על בעלה להיכנס לביתם.

בכתב־התביעה נטען גם כי עיסקי היהלומים, שבהם שותף אברהם, מוערכים כיום בשווי של 50 מיליון לירות. דבורה מוניץ גם מייחסת לבעלה נכסים שונים נוספים, הכוללים מניות בחברות שונות, שותפות בבעלות על מיגרש, מישרד גדול ומפואר ומישרד נוסף הנמצא בבנייה.

„כל הרכוש הרב הזה מקורו מהתובעת והוא שייך לה,“ נאמר בתביעה. „אלה הם כספי ירושת אביה המנוח ז“ל. אברהם, ברוב חוכמתו, ניצל את תמימותה וטוב ליבה של אישתו, והשתלט על הכספים והרכוש, ובזכותם רכש את המניות בחברות האמורות ורכוש אחר, תוך שהוא מעלים ומסתיר ממנה.

„אברהם בא לנישואין בחוסר כל, ופרט לעריכת החתונה לא תרם מאומה. ברם, במשך שנות הנישואין הוציא מדבורה את כל כספה, ודאג לרשום את הרכוש על שמו בתירוצים ובסיפורים, שהאשה נפלה להם קורבן. הוא הבטיח לה שפע רב וחיים של מיליונרים, והוא מקיים זאת עם בחורות אחרות.“

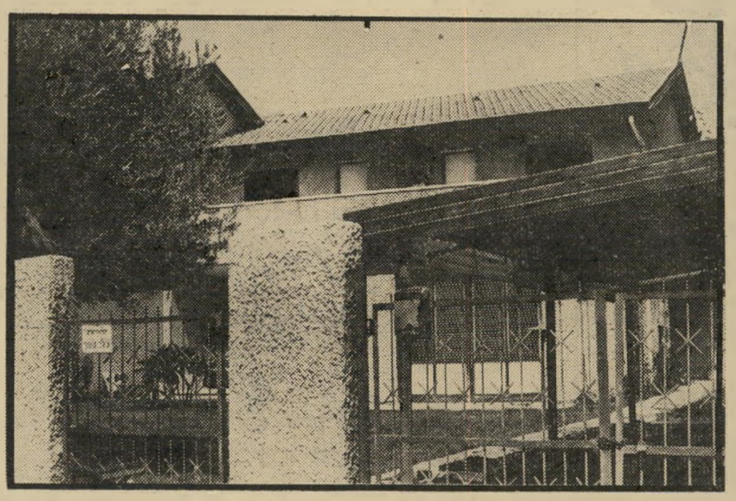

בית המדיבה

הווילה המהודרת, בת שיבעת החדרים, של מישפחת מוניץ בהרצליה־פיתוח. בכתב־התביעה מבקשת דבורה מבית־המישפט לאסור על בעלה להיכנס לבית. אברהם מתנגד לבקשה ודורש להישאר.

„הפלגות ביאכטה“

אשר נשא אברהם את דבורה לאשה היא היתה כלה נאה וחיננית. את זניחתו אותה, אם אכן נכון הדבר, אפשר להסביר אולי גם בשינוי הרב שחל בדבורה מאז. היא שמנה לבלי הכר בכל חלקי גופה. שאריות יופייה כוסו בשכבות שומן והדבר נותן את אותותיו גם בתווי פניה. למרות שדבורה היא רק בת 30, היא נראית מבוגרת יותר.

את הפיצוי על הקרע שחל ביניהם מצא אברהם, לטענת דבורה, בבילויים יקרים ומופרזים. לדבריה, נוהג אברהם במכוניות יקרות ומוציא עליהן כספים רבים. דבורה גם טוענת, כי אברהם מבלה ביאכטה, המעומדת לרשותו במרינה בתל־אביב, וכי הוא יוצא בה להפלגות־שעשועים. היא מייחסת לו חברות במועדוני יוקרה שונים, בילויים בבתי־קפה ומיסעדות יקרות „עם נשים אחרות שהוא מסיען ומביאן, ומבזבז עליהן כספים. הוא אף מחזיק דירה נוספת ונסתרת, שם נמצאת הפילגש.“

דבורה מפרטת בתביעה רשימה של הוצאות שלהן הורגלה, המסתכמות ב־152 אלף לירות לחודש. סכום זה היא דורשת מבעלה.

השבוע הגיש אברהם מוניץ כתב־הגנה לבית־המישפט באמצעות פרקליטו, עורך־הדין מנחם עירון. בכתב־ההגנה משיב אברהם על האשמות שהטיחה נגדו אשתו, והוא מספר את קורותיו עם דבורה. דברים אלה מעמידים את הפרשה כולה באור שונה לחלוטין. בראיון להעולם הזה פתח אברהם את סגור ליבו. הדברים שאמר מבוססים על כתב־הגנה.

סיפר אברהם מוניץ:

דבורה היא מיקרה נדיר של אשה המתאכזרת לילדיה. בהתחלה היא היתה בסדר, אבל מאז שירשה את הכסף מאביה, היא איבדה כל שליטה על עצמה. הכסף עלה לה כנראה לראש, והיא החלה לרצות עוד ועוד. היא היתה שומרת לעצמה את כל הכספים שנתתי לה להוצאות הבית. אני לא יודע מה היא עשתה איתם, אבל

(המשך בעמוד 56)

דבורה מוניץ ביום
שינוי רב —

משוגע מי שמשלם

(המשך מעמוד 55)

זאת עובדה שהיא הפסיקה לקנות מזון ומיצרכים. הילדים נשארו רעבים ומוזנחים.

כשראיתי שדבורה לא קונה כלום, התחלתי להביא בעצמי את המיצרכים הביתה. ניסיתי מפעם לפעם לתת לה שוב כסף לקניות, אך היא המשיכה להעלים את הכסף. דבורה גם הפסיקה לטפל לגמרי בילדים. היא הזניחה את כל עבודות הבית. הכל מלוכלך ומטונף, והיא יושבת כל היום ותרפרת גובלנים.

בלית ברירה הפכתי אני להיות גם האבא וגם האמא. הייתי בא אחרי העבודה, מטפל בילדים, לוקח אותם להורים שלי לאכול ארוחה חמה ודואג לכל הצרכים. לדבורה לא איכפת מכלום והכל מוטל על הראש שלי.

„תביעה מגוחכת"

כ ההאשמות שלה שאני לקחתי ממנה כסף, ושאני מבלה עם בחורות וכל השאר הם שקר וכזב. זה הכל פשוט פרי דימיון שלה. מרוב שהיא אינה עושה כלום, היא החלה פשוט להמציא דברים. היא עוקבת ובולשת אחרי לכל מקום. כל דבר שאני עושה היא רושמת על פתקים קטנים, שאותם היא שומרת. על הפתקים היא גם כותבת פרשנויות. מצאתי למשל פתק שלה שבו היא כותבת: „אברהם התקשר בשעה ארבע הביתה. שמעתי ברקע קולות של אנשים. בטח הוא נמצא בבית־קפה עם אחת הזונות שלו."

דבורה מוניץ ביום חתונתה
— לבלי הכר

כך היא בונה את כל הסיפורים שלה. כל דבר הופך אצלה לבטח הוא עושה כך וכך, והיא מאמינה בזה. אין לי ספק שהאשה הזאת זקוקה לטיפול נפשי. אפילו בית־המישפט השתכנע באי־רציונות הטענות שלה, וכבר ביטל צו עיכוב יציאה מהארץ וצו־עיקול שהוציאה.

מעולם לא השתמשתי בכספים שלה. היא הרי שומרת על הרכוש שלה מכל מישמר. כל מה שהגעתי אליו, הגעתי בכוחות עצמי ובכסף שהבאתי אני. אין לי שום יאכטה ומעולם לא הייתי אפילו על יאכטה. גם הסיפורים על המכוניות היקרות, הבילויים וכל השאר הם אוסף של דימיונות חולניים. אך כל זה מפריע לי פחות ממה שהיא עושה לילדים. דבורה מכה אותם בחגורה ובמקל ללישת בצק, וחוקרת אותם כדי להוציא מהם סודות עלי. היא רוצה שהם יאשרו את הדימיונות שלה.

לדעתי, היא מסוכנת לילדים ואני אעמוד על כך שהם יהיו תחת השגחתי. לכן אני מתנגד לדרישה שאני אעזוב את הבית. הילדים צריכים בית ואני אשאר עימם.

לגבי הסכומים האסטרונומים שהיא דורשת ממני — אני עוד לא השתגעתי עד כדי כך שאשלם לה. כל מה שאני מרוויח לא מגיע אפילו לשליש מ־152 אלף לירות. התביעה שלה היא דימיונית, מוזרה ומגוחכת. משוגע מי שיישלם לה את הסכום הזה.

יש כאן משהו שאינו לעסת: פלא.

שלום, שמי קרוליין.
אני שחקנית וזמרת, ואני אוהבת להרגיש טבעי בבגדים שלי. אני לובשת דלתא. החולצות, הגופיות והתחתונים של דלתא אופנתיים ורכים, ממש מזמינים לגעת, מיוצרים מ-100% כותנה סרוקה, בצבעים מרהיבים ובגזרות מחמיאות, וההרגשה - טבעית וחופשית.
אני מזמינה אתכם לחנויות הכל-בו, לחנויות המזון בשרות עצמי, ולחנויות ההלבשה המובחרות, לבוא ולגעת בדלתא, ואולי אפילו נפגש פנים אל פנים. להתראות!

טבעי שלובשים דלתא

(המשך מעמוד 54)

בעיה שנייה ובולטת היא כמות עצומה של יוצרים, ביניהם מוכשרים, שאין דלת הנפתחת בפניהם, בהחלט יש להם מה לאמר.

זכו להגיע לתחרות עשר קבוצות יוצרים, מתוך ארבעים שהתמודדו על הזכות להשתתף בפסטיבל, הם קיבלו תמיכה כספית מינימלית לשם הפקותיהם. הצוותות יעבדו ללא שכר, כשמטרה עומדת בפניהם — פרס בן 75,000 ל"י וכמובן, היוקרתיות האומנותית שבו.

הזוכים בפרס הראשון היו אנשי ההפקה פונדק־הרוחות. הגה מרון בשם צוות השופטים (א. ב. יהושוע ודוד אלכסנדר), ציינה לשבח את עבודתו המבריקה של הבמאי הצעיר, דוד מעיין, שהינו בוגר החוג־לתיאטרון באוניברסיטת תל־אביב, ובצדק, יצירתו זו וייתר ההצגות שביים באוניברסי־

שחקן יזי
פונדק הרוחות בסדנת־האוניברסיטה

טה בולטות באסתטיות ובהרבה ברק אומנותי יוצא־דופן.

שמונה־עשר השחקנים, שלקחו חלק בהצגה, ישמשו חלק מהגרעין של תיאטרון־האוניברסיטה של ת"א. לגבי איכות משחקם של חלק מהשחקנים היה לצוות השופטים השגות. אך לעומת זאת כאב לראות את התעלמות השופטים מההצגה אותות ומופתים, דבר שהעלה לגביהם סימני שאלה. צוות ההצגה כלל ארבעה אנשי מקצוע בולטים: השחקן הוותיק עודד תאומי, המחזאי והתסריטאי דני הורביץ, הבמאי המוכשר יעקב רז והמוסיקאי רון קולטון.

ההצגה זכתה לתגובה בולטת ונלהבת של הקהל ולא היה כל ספק לגבי איכותה והצלחתה. קשה היה לצופים להימנע מהשאלה האם ההתעלמות נובעת מהעובדה שאנשי הצוות הינם אנשי מיקצוע מוכרים, ובכך מקבלים מעמד אחר בפסטיבל, שעל השתתפותם בו התמודדו ככל הנראה? וחבל.

פסטיבל במתכונת זו חייב לעודד אנשי מיקצוע ותיקים לבוא, לחפש ולהתנער מקורי העכביש שדבק בם. הירוקים במקצוע לא יכולים לשמש לבדם כפניצילין לתיאטרון הישראלי. אם הפסטיבל היה מיועד ל„כישרון צעיר ובלתי־מלוטש עדיין", כדברי אבנר שליו, יו"ר הנהלת המועצה לתרבות ולאמנות, אז השם הנכון יותר צריך להיות תשואות ראשונות או תן הזדמנות.

יעקב שרת / איש ממאדים

ניחושים אטומיים

אתה עיראקי. קריית־הגרעין שלך הופצצה, קרוב לוודאי על־ידי מטוסים של מדינה המעוניינת לשבש — לבלום, להאיט, למנוע כליל — את פיתוח הכושר הגרעיני שלך. כיצד תגיב?

אני מוכן לנחש, כי אתה (אנא, זכור, אתה עיראקי) לא תחליט להרפות מן המאמץ הזה, אלא להיפך, תחליט להגבירו, ולבצעו באופן שיימוזר — על יסוד הניסיון המר — סיכויי הזיקה עתידית לקרייתך, מרגע שהדבר יתאפשר, כלומר מרגע שמהלך המלחמה שלך עם איראן יניח לך לחזור אל המלאכה ולמומחים הזרים לחזור לשליחותם.

מכל מקום, לא שמענו דובר עיראקי מצהיר לאחר הפצצת הכור, שלפי ידיעות — אולי כוזבות ומתעות במתכוון, והשד יודע את מקורן ואמינותן — התעכב את תהליך הקמתו וחשלמתו בשנתיים ימים (ומהן שנתיים בהיסטוריית אלפי השנים של ארם־נהריים?), כי עיראק מושכת ידיה מפיתוח כושר גרעיני; לא שמענו דברים דומים גם מפי הצד הצרפתי בעסק זה.

והאיראנים, שלפי כל הטיעונים הישראליים, מתוחכמים יותר או פחות, הם שהפציצו את כור „תמוז 1" ו„תמוז 2" שבסמוך לבגדאד — בבורותי כי רבה אין לי מושג אם מלבד ישראל יש עוד ארץ בעולם, שבה נטען באמצעי התקשורת בנימוקים מנימוקים שונים כי אכן האיראנים עשו זאת — מה הם חשבו בצאתם להפציץ את המיבנים העיליים של שני הכורים העיראקיים?

שוב, אני מנחש שהם שקלו כך: „יכול להיות, שאמת בפי הטוענים שמדובר אך בכורי מחקר, ומה גם מפוקחים היטב, שלא יסכנו לייצור פצצות גרעין, אבל אפשר לסמוך על המטורפים הללו, שפתאום לא יחליפו שם איזה בורג, באופן שמן המיתקן המשתורר הזה תצא לה פצצה? ובכלל, הפעלת הכורים המחקריים תקדם את הכשרתם הכללית של מדעני הגרעין העיראקיים, ומי יודע מה הם יעשו בייעוד שלהם במקום אחר?

איזה מזל שהם, הטפשים האלה מבגדאד, פתחו פתאום במלחמה! אחרת היתה לנו, האיראנים, בעייה, ככה, לשלוח ביום בהיר אחד מטוסים ולהפציץ את העסק. אבל במלחמה כבמלחמה. מזל, פשוט מזל, המלחמה הזאת! מה הם חשבו להם, העיראקים, אויבינו בנפש, שאנחנו נניח להם לפתח כורים גרעיניים עד שיום אחד הם יקומו ויטילו את הביצה ויקעקעו את בירתנו!

ובל נשכח, יש לנו עסק עם מטורפים! הנה, ישראל למשל, נמצאת במצב הרבה יותר טוב משלנו. לנו, האיראנים, אין שום פיתוח גרעיני. חומייני החכם פסק לחדול ממלאכת־שטן זאת, שתחל בה השאה, אבל לישראל יש יותר מכור אחד, והיא לא תחמה עד היום על האמנה למניעת הפצת נשק גרעיני, ובעולם מתלכים סיפורים שכבר יש לה פצצות גרעיניות, או שהיא יכולה להרכיבן תת־שתיים — ואף על פי כן היא חרדה כל כך מהכור העיראקי. מדוע? מה טוב יותר כבטחון מפני הפעלת נשק גרעיני, מאשר מאזן־אימה גרעיני? אהה! במזרח־התיכון קבור הכלב! פה, באזור הלוהט הזה, יש לך עסק עם מטורפים ששיקולי מאזן־אימה אינם פועלים עליהם.

נניח שקיים מצב, שבו גם לישראלים וגם לעיראקים יש פצצות גרעין. האם הישראלים יוכלו לשבת בשקט? הלא האוייב המטורף שלהם יוכל להקדים ולהשמיד את תל־אביב בביצה אחת! נו, ספק אם ישראל תוכל להתקיים אחר כך כמדינה של ממש, אם בכלל, אבל אין ספק שהיא תספיק להשיב לעיראקים כגמולם במין נקמה נוראה, ובגדאד תימחה כמגדל־בבל בשעתו. אולי זו לא תהיה נחמה גדולה לגרגרים ההירושימיים של תל־אביב, אבל מה לעשות, לא תמיד אפשר להבין את הישראלים — קודם כל הם הזדרזו לפתוח במירוץ חזיון באזור, הזדרזות שלא מנעה את מלחמות 1967 ו־1973;

שנית, הם הצהירו כי הם לא יהיו ראשונים שיכניסו נשק גרעיני לאזור, אבל היה ברור שכל עוד היה להם מונופולין בתחום זה, הם לא חשבו בכלל במונחים של מאזן־אימה גרעינית, אלא פשוט ביקשו נשק שיאפשר להם, על סף התמוטטות צבאית, אם תבוא, להפעילו כדי להינצל — קשה להניח שהמטרה שלהם היתה בסך הכל להשיג אפשרות של נקמה לאחר חישמדם־מתחת־רקיע באופן קונוונציונאלי. אך נשאלת שאלה: אם ההפעלה תבוא לפני התמוטטות המאיימת — מה שנשמע הגיוני — הרי שהם, הישראלים, יפעילו את הנשק הזה ראשונים, ואם ההפעלה תבוא לאחר ההתמוטטות — כבר לא ישרוד כמעט מי שיוכל להתנחם בנקמה הנוראית;

שלישית, אחרי שהעיראקים הצטרפו למרוץ הגרעיני האזורי, מבלי להבטיח קיום מאזן־אימה — שהרי הם מטורפים — הישראלים הבינו שהם בצרה גדולה והם, הרימו כמרומים קול־זעוות נגד העיראקים, או נכון יותר נגד המטורפות העיראקית, מפני שאילו העיראקים היו שפויים, היו ישראל ועימה האזור כולו נהנים ממאזן־אימה! במצב החדש היתה לישראלים המבוהלים ברירה: לנסות לחנך את העיראקים להיות שפויים ולנהוג לפי שיקולי מאזן־אימה, או לעשות משהו כדי לשבש את תהליך ההתגרענות העיראקית. ברור, שהחלופה השנייה קלה יותר לאין שיעור, אבל, בכל זאת, איך עושים זאת?

העיתונות הישראלית נתמלאה פתאום רמזים עבים, שצריך לעשות משהו „בשכל", ואפשר לעשות, אבל אנחנו, האיראנים — (זה כל הזמן האיראנים חושבים, כזכור) — מכירים את הישראלים הללו! עד שהם מחליטים, עד שהם מבצעים! וכך, במצב ההזדמנותי שנוצר לא נותר לנו אלא לשלוח שני מטוסים להפצצת „תמוז 1" ו„תמוז 2", למרות שמבחינת יעדי המלחמה הדוחקים יש בעיראק מטרות אסטרטגיות הרבה יותר חיוניות ומיידיות, מתוך ביטחון מוחלט שהעולם כולו יאמין שזו מלאכת הישראלים (לייתר ביטחון, גם הכחשנו את מעורבותינו בפרשה זו). אימת השמדתנו סרה. הכל נדחה בשנתיים, ולנו יהיה עכשיו פנאי לחסל את העיראקים — שליש ממספרנו — באופן קונוונציונאלי, וגם לישראלים, שהגיאופוליטיקה גזרה שיהיו בעלי־ברית של איראן, ישלוט בה מי שישלוט — וכדאי שיתקיימו — הוענקה ארכה של שנתיים. — ושנתיים עדיין הן הרבה מאוד בהיסטוריה של מדינת ישראל."

כן, כך בערך שקלו האיראנים, או נכון יותר, כך אני מנחש שהם שקלו, ובימים שכל בחור וטוב בישראל יודע וגם מצהיר נחרצות מה אמריקה היתה צריכה לעשות, ובוודאי ובוודאי מה ישראל היתה צריכה לעשות („הה, האיראנים הדביליים האלה! לא יודעים לקלוע!"), אני מרשה לעצמי לנחש.

רצח אופי

ועשיתי את זאת השירה / על האברך אבו־חקירה:
אכן, אבין לנפשך כי רע,
כי שר ראשון אתה אשר זמן לחקירה,
אבל, טלית־של־תכלת, כולה יופי ללא דופי —
היכן, במה — אמור ברורות — נרצחת רצח־אופי!

האביר בן דמות השיגעון

זה יהיה אבירי מדי מצידי לחשוב, שאם אשתדל, חרף כל כישורי הצנועים, לעשות נפשות לשפיות מדינית, מייד יחיו כל ישראל חברים באגודת השפיות הלאומית ללא ערבון מוגבל.

ובאמת, מה עושה אלוהים יומיים בלבד לאחר שמתפרסמת במדור זה רשימה בגנות שיגוע המדיניות הישראלית ובזכות שיפוייה, אם לא מריץ אחד מאבירי השיגעון הישראלי בדמות הפרופסור מרדכי אבירי, לכתוב ב„מעריב" (10.10.80) — במאמר מידות על הסיטואציה של המצב במזרח־התיכון — את הדברים הללו:

„בעבר האמנו, שתדמית ‚מדינה מטורפת', שיוחסה לכמה מארצות ערב, נושאת משמע שלילי ובלתי־מכובד בעולמנו התרבותי. חשבנו שדמותנו השקולה ומשטרנו הדמוקרטי הם רכיבים חשובים במערכת הנכסים החיוביים שהצענו למערב. באה המציאות וטפחה על פנינו. הוכח, שתדמית ‚ילד טוב ירושלים' לא הועילה כלל לאינטרסי ישראל ואף פגעה בהם בעולם הציני הסוגד לכוח. במקביל לשינוי סולם העדיפויות של יעדיה האסטרטגיים, ישראל לא השכילה לפתח ביחסיה עם המערב טקטיקה חדשה, שאינה נשענת בלעדית על נכסיה החיוביים, שאין להם דורש. אמת, ישראל אינה מסוגלת לייצא נפט לערבים, אך יתכן שרצוי שהמערב יהיה מודע להיותה מסוגלת ונכונה — אם תידחק אל הקיר — לפגוע בנפט הערבי, שהוא מקור כוחם של אויביה. אולי דווקא תדמית של ‚מדינה מטורפת' תעצור את הסחף במעמדה של ישראל, הנובע בין היתר מהצלחתנו לשכנע את ידינו בנאמנותנו ובשפיות דעתנו."

דברים כדרבנות, אלא שאינם נכונים.

בעבר, בימי דוד בן־גוריון, דווקא היתה לישראל תדמית של מדינה מטורפת. רבים וטובים פחדו מפני איזה צעד אלים, מפתיע, ומזעזע, שאולי היא תעשה. והיו נכונים „לשחדה" בגזר הכסף והציוד הצבאי, ובלבד להרגיעה מראש. כושר ההשתגעות של ישראל באותן שנים היה באמת נכס שלא יסולא בפז, עד שקשה להבין איכשהו זה הדרדרנו למצב „ילד טוב ירושלים" המשפיל והבזוי הזה.

מה קרה? מדוע זנחנו את השיגעון, או מדוע השתגענו להשתפות? כלום עייפנו מהשתגעות? כלום נשתנו נסיבות באזור ובעולם בכלל? כלום נפל דבר במשטר הנפט? משהו, בכל אופן, קרה אם נהיינו „ילד טוב ירושלים", ועד שנלבן לעצמנו לבן היטב מה טיבו של „משהו" זה, לא נוכל להחליט סתם ככה, לפי מתכונתו של הפרופסור הרוכב בחוצותינו כמרדכי על סוס אביר ו„שיגעון" שמו, לחזור אל שנות הילדות המשוגעות שלנו, שנסתיימו, אם איני טועה, בפיגוני הכפוי של סיני ב־1957.

לא אחת אמרתי פה, במדור זה, משהו על ה„משהו" הזה, ובוודאי עוד אחזור לנושא זה. בתזמנות האבירית הנוכחית אגיד זאת: אם יש מי שמעוניין כי אנו נהיה „מדינה מטורפת" הרי זה בראש ובראשונה אויבינו — באזור ובמערב (כן, גם במערב יש כאלה שכבר הכריעו סופית, כמדומה, בשאלת־השאלות אם אנו נכס או נטל, ובמשמע שלילי לגבינו). מדוע? האם הם לא יתראו מאיתנו אם נשליך מעלינו את מוסרות השפיות ממנו והלאה? אכן כן. הם לא יתייראו, מפני שבסופו של דבר, אם מדובר בחבר מדינות מטורפות כולן, למי יהיה עניין להכניס את ראשו החולה בין כה וכה למיטתן מיתתן ההדדית? „יכול זה את זו, המטורפות הללו!" כך יאמרו עלינו ועל שכנותינו המטורפות, כפי שלא ישראלי אחד — ולא רק ישראלי — אומר על עיראק ואיראן, המשתגעות עכשיו כל אחת לפי דרכה.

הפרופ' האביר סבור בשפיותו, כי אצלנו זה יהיה אחר, מפני שאנו יכולים גם לסגור למערב את ברזי הנפט? אני מזהיר אותו בשם אלוהי השפיות: היזהר לך, הפרופסור, כי אם תעשה זאת, והמערב יעמוד לפתע בלי טיפת נפט — הוא עלול להשתגע — נגדנו — ואנה אנו באים? מה אנחנו, עיראק, איראן, שיכולות להרשות לעצמן הרס כלכלי הדדי כתרופת חלם לשיגעון ממלכתי?

חוששני, שמשהו במעבדה השפוייה של הפרופ' לא תוכנן או לא בוצע כשורה. אנא, פרופ', חזור על הניסיון שוב, במטותא ממך. אתה יודע, טעות קטנה אחת עלולה לפוצץ לא רק את המעבדה שלך; ומי יודע, אולי בניסיון אמין יותר תתוצאות יצביעו על שפיות ולא על מטורפות כנכס אחרון שנותר למדינה דלת־אוכלוסיה, דלת־נכסים — וחסרת־עורף.

לא לגברים! לא לגברים! לא לגברים! לא לגברים! לא

מיסעדה

ביקור ב„לה־קוקי" באילת

יללה מוצ'ק, הציע יום אחד הקוולר בהפסקה סדירה שלי, איציק, בואי נאכל בלה־קוקי.

„השתגעתם?!" התנפלו עלינו חברים. „שלא תעזו! דופקים שם מחירים, שלא מתאוששים מהם שנתיים! זה לא שווה את כל הכסף! סתם יומרה!"

מצד שני, ידעתי שבנו שם משהו מפואר סטייל פרנציוזי, ואין שום מיסעדה כזו במדינה. אם יש דבר שאני שונאת בלב ונפש, הרי שזה למות טיפש. לא רואה, לא יודע, לא מכיר — זו לא סיסמה שלי.

עשיתי לי חושבים: מן הצד של העיתון, אני נחשבת ענייה. סיטון כל הזמן מסביר שאנחנו מדינה קטנה ומתפתחת. אבל מאידך, מצד האיש — מה לעשות, אלה החיים — אני לגמרי עשירים.

חשבתי. אם למס־ההכנסה מותר לעשות כאלה חינגות פר־איות על חשבונו של אלופי — הרי שלי ודאי מותר, כי ענייי עירך, קודמים. חוץ מזה, נמאס לי כבר לגרור את כל קוראי למיזללות של רבע שקל חסכוני. מגיע פעם לחברה הסובים שלי, להכנס דרך עיני, גם למקומות שהמשכורת לא מרשה לדרוך.

אז ככה. זה מתחיל בנסיעה לסקנדינביה. תופסים משוודיה צ'ארטר לאילת, וזה יוצא יותר בזול מלהגיע ככה, מהארץ. ללמדך, בפעם הבאה חכם־גדול־שלי — אל 6יוולד ישראלי. אבל אני עוצרת כאן, לפני פתיחת מסך של אופרה אחרת, כי באתי לספר על לה־קוקי.

הקיצר, מתלבשים עם כל המשי, והפרו־פרו הבשום. לא. זה לא נועד להרשמה של אף אחד אחר. אבל אדם לבוש כמו־מלך, לבוש מדים של חגיגה — ולמה לא לשוט עם זרם הרו־מנטיקה, כאסת, עד הסוף? כמה פעמים יכול אדם להתחפש בארץ? פעם בחיים. בגן של צ'ארלס קלור. פה זה לא אירופה, פה! פה זה סנדלים! אז לה־קוקי, עם הנרות, והפסנתר, והכי־נור, זו הזדמנות משעשעת להכנס לראש של באל־דה־פיסטב־בורג. אבל שלא תבינו לא נכון. מרשים להכנס בכל תילבושת. אנחנו דמוקרטיה. הכסף מדבר.

רוברט השחרחר, שהוא הבעל־בית, בנה דבר מרהיב. פיס6 פאריס קטנה, באמצע של אילת. ושיילכו מפה מהר העייפים־המנוסים, שכלום אצלם לא מעפיל למרום הפופיק. דבר כזה יפה בארץ — לא היה!

דבר ראשון, הכיסאות נוחים מאוד לתחת. אחרי שלוש שעות, הוא־לא־זועק־חמס. התפאורה סופר יפה לעין. אבירדים יפהפיים של הון־עתק. אין מה לאמר, חשבו הרבה. יצא לנו ליפול, על ערב משגע. המיסעדה המתה מפה לפה.

הקיצר, נכנסים. מה לאמר לכם, גם כשהמיסעדה ריקה, היא מלאה. הפרסונאל שם זה משהו אינפלציוני. בדלת, למשל, עומד אשנטין צרפתי דקיק, שכל הג'וב שלה זה להגיד יפה שלום. אחרי האשנטין, פוגשים את רוברט. זה הבל'בית, וממציא הבישולים. התיזמורת הסימפונית הכוללת איש אחד. הוא מתפ־קד באמנות. הוא במיטבח, בקבלה, בחשבונות ובאורחים, ב־תלונות ובשבחים, בו זמנית בכל מקום, בשליטה עצמית של פאקיר. ווללה, אני במקומו, סוגרת את בית־המשוגעים המפואר, ומתאשפזת בהוואי. שהולה־הופות ידגדגו סביבי בעדינות, יזליפו לי לפה מי קוקוס, וכושי־לה שמן ישיב לי בריזה על האבטית, עם כף חמר ענק. לא צחוק ניהול כזה עיניין. לא צחוק.

איפה היינו? אה! אחר כך בטליון של מלצרים מתנפל עליך, ומתחיל לארגן לך את החיים. מוציא כיסא, מקרב אותו תחתיך, ורק לא עושה לך גידי־גידי־גידי — תחת הסנטר, בכדי שתר־גיש טוב. ואל יקל העסק הזה בעינכם. אני חושבת, שכל מי שרגיל „להשתרת" לבד בארץ, מרגיש דביל מושלם, לעמוד באמנות, בלי לתפקד עם הגפיים, שיסדרו לו כיסאות מתחת לישבן, צריך קוואורדינציה מתוחכמת. צריך להתאמן כל כך קשה, להראות קליל ולא איכפתי, מורגל יעני, ומושחת מגיל צעיר עם משרתים. פי!

יושבים יושבים, סוקרים את הנוף. חתיכה שיצאה מהווג, בלבוש מחוייט מהודר, שאינו מדים, אוספת צלחות. זו, מסתבר אחר כך, מלצרית המנות המתוקות.

קיבלנו תפריט. הלילידי, שתפקיד הנכה האלגנטית שלה הס־תיים עם סידורו של הכיסא, מקבלת תפריט בלי מחירים. למה לה להוגיע את מוחה הקטן והציפורי בבעיות קשות של גדר־לים? מוטב שלא תדע מכל הזיבולים של הכסף. כסף, כידוע, שייך לענייני גברים. נשים צריכות למות בורות, הסרות־אונים ומתוקות. שהילדה תזמין מכל הבא לראש כי „דדי" משלם. בכל המיטעדות היקרות, לא שמעו עדיין על הטעם היחסי החמישי, הקשור לתעריף. אם יגישו לי, נגיד, סופלה ככה ככה, ויגבו לי בעדו מאה לירות, הוא יהיה ככה ככה. אם יגישו לי אותו סופלה, ויגבו לי בעדו אלף לירות, הוא יהיה גרוע וגם איום ונורא. רואים? פשוט.

הקיצר, שמנו יהבנו על בעל־הבית, וביקשנו ממנו שיוציא את הסרייה הקטלנית המפורסמת שלו, של מנות ראשונות, לפי בחירתו. לאיש שמונים מנות ראשונות ובאמת אפשר להתבלבל. עד שהעסק יהיה מוכן, מכרסמים פרוסות שקופות, רוויות שום וחמאה, אפויות בטוסטר. סכנת נפשות. אי אפשר להפסיק. הוגשו גם לחמניות מאפה־בית עם ריח שיגעון.

יושבים יושבים, שומעים קונצרטו. כנר מגיר צלילים דבי־קים מתוך כינור, ופסנתרנית צמודה מכה על הקלידים. עוב־דים קשה על נעימות של פעם, תמורת קצת מחיאות־יה אדוניי. אין בעולם כזה מיקצוע מבאס כמו לנגן בשביל עדה לועסת. הבן אדם עובד־עובד, נותן כל־מה־שיש־לו, והקהל עסוק, לא שת על המתת. מה שכן, אם מצליחים לשכוח ענייני סוציא־ליות, דווקא נהנים. אמרתי, זה עושה מן אווירה של בל־דה־פיסטנבורג. זאת הפסנתרנית. ברונהילדה מפוארת, עם גינונים לא נמחקים של נגנית בית־ספר לבלט. הגוץ המצרצר אל הכינור, ישב בנעוריו על תקן קוזאנובה. למרות כל השלכת שקרתה לו, מההרגל של המבט המצומצם־אל־העולם, עוד לא נפסר.

עושים במיסעדה הזו גם הפתעות גדולות, בהזמנה מראש. בלילה שהיינו, כבה האור. בשקט המתוח, שמעתי את הקול של הכנר, פוקד ברומנית: יללה! שחררי! ובאמת, מהפסנתר, מיד השתחררו בעוז צלילי ההפי ברסדיי. האיש מהכינור, החל עובד גם הוא. ניסר ניסר, בכוונה גדולה, וכל שורה איבד רק פעימה או שתיים. אל השולחן נישאה עוגה יפה ובתולית, עם נר אחד רומנטי. לכיבוי. היה צלמן, עשה פלאש־פלאש, כולם מחאו כפיים. ויהי ערב, ויהי פו, ויהי אור. מתוך דלי כסף של שמפניה, מלא במי רותחין, נשלפה סכין לוהטת, מפוארת, לבתר איתה מנות עוגה מדוייקות.

עבאק לה טט. אומר ינוקא. עבאק לה טט!

סוף־סוף הגיע רוברט, עם הכישופים הראשונים. איך ש־הוא מגיע, קופץ צוות עוזרים. אחד מחזיק מגש, אחד מחזיק מגבת, אחד מחזיק מזלג, אחד בצלחות. ספרתי עוד אחד, שכל הג'וב שלו זה להסתובב בין הרגליים, ולנדב פדחת בשעות לחץ, שבה יכו לעת מצוא, מעצבים.

עמד רוברט־מפיסטו, עם כלי העבודה, ורק ביקש דבר אחד: אם משהו לא בסדר, פשוט לאמר. היות והוא קיבל חופשי את כבוד הבחירה של המנות למענו, זו אחריות, וזה אתגר, לא לאכזב. אתגר־שמתגר — האיש הלך על קלף בטוח. המנות הראשונות שלו, מאו ומעולם היו פצצה.

הגיעה המנה הראשונה. על צלחות ענק, ערמה של טבעות קלמארי במין רוטב שמנת ושום. טבעות רכות, נהדרות עם טעם עולמי. אחרי שמרגילים את הבן אדם על תפריט סבידה, קשה־כמו־סוליות־גומי־בתור־קלמארי, הרי שלפגוש את מר קל־מארי האמיתי, בכבודו ובעצמו, מצופה בגדים־מפוארים־כאלה זו היתה חוויה. מזווית העין, לא יכולתי שלא לראות את רו־ברט מחניק בכוח חיוכי־סיפוק־אדיר — למשמע החבטות מ־תחת לשולחן, כשעוד אחד מאיתנו צנח והתעלף כמו שק, מתענוג.

רק גמרנו, פשט על השולחן הארבה הממושמע, והחליף את כל האינסטרומנטים מחדש. לא לערבב שימחה בשימחה, אפילו לאורך מאתיים מנות, כאן זה כלל ברזל. סיפור שני בתור, היו קלמארי ממולאים. נראים כמו קובה לבנים קטנים, שוחים ברוטב עדין ושקוף. ממולאים בראש, ובסנפירים העצמיים, מוסקט, עלה דפנה, קרי וירקות טחונים. היה יופי. אחר כך הגיעה הפצצה. אוי איזה שוד ושבר. כל אחד חיטט מעט, ופרש. זה היה אמור להיות מסמר נדיר. קוראים לזה שרימפס זרזר, וזו צלחת ענקית ובתוכה שתי כוסיות זערוריות, מוקרמות בתנור. בכפית זעירה מחטטים ודולים מהעיסה היקרה הגועלית. מן טעם מר מדי של איזה קוניאק אגדי ומר מדי של השק־דים הדיסונגטיים, לא מלטף בפה ולא בכלל. ורק לחשוב מה שתקעו בפנים, ומה השקיעו. רוצים לבכות! רוטב ארמוריקן עם ראשי לובסטאר ושרימפס טחונים. יין לבן, מרק דגים ושרימפס קטנים בספרן. דומאז'. דומאז'. האבא הגאה, אסף את גוליו המבוויישים תחת כנפיו, חזרה למיטבח. שם, בטוח הוא ליטף להם בראש, והודיעם חד־משמעית, שהם בסדר. רק המורים טועים.

הפיצוי הגיי בצורת שרימפס רוברט. שיגעון של פיצוי. שרימפס קטנים, לחים ורטובים נכון, לא מיובשים בנשמה. עם רוטב שמנת, אסטרגון, צימוקים, שקדים ופיטריות. מחאנו לו כפיים. מתפוצץ מגאווה שלף לנו האיש חוברת של מישלן, להראותינו, שעל המנה הזו בדיוק הוא קיבל 14 נקודות.

בשלב זה כמעט התפוצצנו, אבל התחלנו להתחזר, אז התחזרנו עד הסוף. כשאני זונחת צימחונות טרייה לכבוד העסק, הזמנו סטייק פילה. אחד עם פיטריות, אחד־רוטב־חרדל, ואנא, מידיום־רייר. סטייק, שמבושל יותר מכך, לעשמ, אבוד!

לכיוונינו התקדמו שתי צלחות ענק, מכוסות בחצאים של גלובוס מוכספים, האיש הרים את הגבעות וברוב טקס הכריז: סורפרייז! גילוי הלוט החל. בתוך רוטב עצום ורב, נח לו חגיגי, הסטייק, כך, רוטט, נימוח, כמו שכתוב בספרים.

בסוף האורגייה, הגיעה סרייה של מנות אחרונות. מוסס, פרופיטרולים בתור־אגם־של־ברבורים, וכל מיני מינים, שעוש־דים על עגלה לחוד וזוהרים באור יקר. מכל השוועייניריעייה, הכי מומלץ פרפה, השוקולד העולמי, וצלחת הפירות המעודנת, שאין כזו קלה ועדינה בכל הארץ. זו מין סלסילה אפוייה, בעלת קיפלי קלוש ענקיים, בטעם פריך יופי־יופי. סביבה, שפע מובחר של פירות מבושלים מעט מאוד, שעדיין מוצקים לנשי־כה, בטעם מעודן מאין כמוהו. הכל ממולכד ברוב טעם ביין, וזה לא דומה בשום פנים לפירות שנותנים זפתה בראש, אלה שדולים מתוך הליקרים. אהבתי מאוד גם את העכברון השחור שהביאו לי ספיישל, ורק אחרי שהסתגעתי מהמתוק מתוק־ציפורן, ומוסקט מעולה, גילו לי שזה חציל קטן.

העגורן שמפריד את הסועדים מהכיסא, הוא על חשבון ה־בית. האיש שלי שילם את החשבון, וטען שזה בסדר. זה מקום עם הוצאות ענק להנעים לקליינטורה את הזמן, ואי אפשר להיות טיפש, להתעלם.

אם זוג רוצה לשמור דיאטת סטייק, וגם נשאר צמוד להח־לטה, בשקט הוא יכול לגמור עניין, בפה של הנמר ממש, עם רק אלפיים לירות. לי רבותי, אין אופי כה חזק. אצלנו זה שרף מעט יותר.

נעים להתפנן שם ברומנטיות. נעים מאוד.

זהו רבותי. הפכתי את כל הכיסים שלי, ושמתי על השול־חן את כל האינפורמציה שהיתה שם. עכשיו אתם יודעים.

ספר

אמי ואני

מזמן לא קרה לי להיגנב על ספר כה חכם, כמו הפעם. מדוע הנשים הן כפי שהן, למה הראש של הנשים הוא כל כך יאללה אחר, מאיפה צומחות הרגליים של התלות, הערגה, והפסיביות של הנשים — על כל מיני שאלות יסוד שכאלה, עונה ג'נסי פריידי בספר זה. בצורה בהירה, קולעת ופשוטה עד מאוד, הוא בונה את התיזה שלה, נידבך פשוט אחד, על נידבך פשוט אחר ותענוג לעקוב אחרי הראש שלה.

המון נשים תמצאנה עצמן מהנהנות לכל אורך הספר, עד כאב צוואר. היא מראה איך בדיוק נמצאת התשובה לכל

כוח־סיח תשובות
לשאלות בלי שם

שאלות הזהות של האישה בקשר של הילדה עם אמה, הקשר הראשון, המקבע. שאופיו המדוייק והסמוי נעשה דגם לכל הקשרים הרגשיים העתידיים של האישה במהלך חייה, ואשר כבליו מעכבים את מיניותה, את עצמאותה ואת עצמיותה, גם אם אין הדברים נראים כך במבט שיטחי.

ג'נסי פריידי מניחה את אצבעה על מרכז העצב. ישנה בספר תחושת פיתרון ל־שאלות־קיום־כה־סתומות, שאפילו לא היה להן שם עד כה. להיוולד גבר, פירושו לא להבין בכלל על מה ולמה כל הרעש, ומה בכלל מציק כאן. זה קיצוני להגדיר זאת כך, אבל זה כמו שאיש בריא לגמרי, עם רצון להזדהות הכי גדול, לא יוכל להיכנס לראש איש נכה. אני עונה בזאת לכמה בני אדם זכרים, שעוד לא מבינים. אימי ואני הפך בין לילה לרב־מכר מסחרר. סוף סוף הוא יצא בעברית, והוא שווה כל גרוש ממחירו האגדי. למרות היזקר, זה טיול נהדר. פגישה פסיכולוגית חד־פעמית, שנמשכת הרבה פחות זמן מקריאת הספר, ומניבה תוצאות הרבה פחות מועילות, עולה יותר.

פסיכולוגים ופסיכיאטרים הפכו ספר זה

הטכנאי

אבי צוציק, השכן הקטן של חורי, בן השלוש, הוא טכנאי ממדרגה ראשו־נה. אין להוריו בבית שעון אחד, ש־קפיציו לא שפוכים במומחיות מכל פתח, וגם לא אצבע אחת קטנטנה, שאינה דפוקה.

פעם ראשונה בחיים, בטיול לעיר העתיקה, ראה ערביות עם מגשי נחו־שת עגקיים על ראשן.

„ה אמא!" קראה אחותו הגדולה.

„סתכלי! איך זה לא נופל להם!"

„זה פס'וט מאוד" הסביר הקטינא.

„ז'ה עם המסמר!"

ל ננסי פרייד׳

לכלי עזר בעבודתם, והוא נכנס לרשימת סיפרי החובה באוניברסיטאות. ישנם בסט סלרים שהם זבל, וישנם שהם כמו ספר זה. פנינה נדירה, השופכת אור מאיר על נתיבים חשוכים.

הייתי רוצה להביא לכם מן „בקרוב״ כזה מתוך הספר, לגרות אתכם עם מובאות קטנות. אבל זו משימה קשה מאין כמוה. חבל שלא לתת משם כל מילה, והוצאת פסוקים ורעיונות מהקשרם, מתוך מיקומם בבניין, תאיר אולי באור לא נכון את העסק. אביא רק על קצה המזלג, שמות של פרקים: **אהבת אם, עת להיות קרובות ועת להניח ללכת, תרמית הגוף והווסת, התחרות, הילדות האחרות, תחליפים ודגמים, גברים ומיסתורין, אבדן הכתולים, השנים שאנו חיות לבדינו, נישואין: השיבה אל הפימביוזה, מותה של אם — לידתה של בת, הפיצור חוזר חלילה.**

ספר זה מספר את אשר מעולם לא סיפרו לנו. לכל אישה, לכל אישה שיש לה בנות, זה ספר בית־ספר. הנה מעט מדברי הביקורת בארצות־הברית:

„שום גבר שיקרא ספר זה לא יאמר עוד לעולם: אבל מותק, אני לא מבין... מה הבעייה שלך?״ גייל גרין.

„הספר הטוב ביותר על מצבן הריגשי של נשים שקראתי מעודי״ — אלינור פרי.

„ספר שכל אישה תרצה לקרוא בו, וכל גבר חייב לקרוא אותו״ — מייקל קורדה.

„מבריק, נועז, מרגש. אחד הספרים ה־חשובים ביותר שקראתי מעודי על אימי, על עצמי, ועל חיי״ — וושינגטון פוסט.

ומי שקיבלה עד כה את הרושם המוטעה, שמדובר בספר פסיכולוגי, מהסוג המיק־צועי, המלא ביטויי ברנג׳ה מנופחים, ש־תניח את ההנחות המוטעות בצד, ותרוץ להשיג ולקרוא. זה כתוב בצורה סופר אנר־שית, קולחת וחמה. אני מקנאה במי שלא קרא עוד את העסק.

יופי

שפתיים שושנים

שלום לך גבירתי. בחפץ לב הייתי מת־חילה את הסיפור הזה גם ב„שלום לך אדוני״, אבל ה„אדוני״ לא כל כך בראש של תיקונים ליופי, גם אם הוא צריך. לו יש סטוץ אחר, מדוד בסנטימטרים. האיש תקוע שם. יודעים. יודעים.

אז ככה. נתחיל מחדש. שלום לך גבירתי. האם איתרע מזלך בעניין הפה הסקסי, שבראּ לך אדוניי? האם את מטפסת עם הליפסטיק בקשת נדיבה עד הנחיריים, ב־ניסיון אמנותי, נואש ויומיומי לארגן תפ־אורה, שתסתיר את הפאדיחה, איך יש שם קו חמור במקום שפתיים־שושנים?

לא צריך לבכות, ולא צריך יותר להחי־זיק בלון חמצן קטן דביק בכל ארנק. אפשר יהיה שוב לחייך בשמש, מבלי להיכנס ללחץ שרואים את השפמפם — כל שערה עבה כמו אספרגוס — בגלל הליפסטיק העוטף.

אם את רווקה, ואין לך איש נשוי, שכבר רגיל איך אשתו נראית, בכלל זו חוויה. אפשר יהיה להתנשק עם כל בחור. גם אם יאכל אותך בנשיקות חדווה הכי גדולות על פיך, הוא לא ייראך חצי שפתון שלם, שבא אליו משאכטה ראשונה. לא תפגשי בסוף האקט את פרצופו המבועת מול ה־מימצא, איך אין לפתע פה. יהיו חיים טובים.

אז מה עושים? פשוט.

הולכים אל הרופא הפלסטי, ומראים לו את השואה שעשה האלוהים, לפני שזרק את הבן אדם לחיות בחברה שלא מעריצה עיצובים סימליים כאלה בקשקשן. ההוא, כמה שזה לא יאומן, יודע לתקן את העסק, מה זה, מישחק ילדים בשבילו. יקר מעט, אבל שווה כל גרוש ממחירו.

הוא מרדים את השפתיים סביב סביב. אחר כך, בעט סטרילי מיוחד, הוא מצייר על העור, ומעצב כמו מאפר צמרת את הפה המבוקש. הוא מתחשב בחוקי אס־תטיות, מרחק בין השפה לאף, וכל מיני חשבונות הנדסיים משלו. בשלב זה לא כדאי להתערב. האיש יודע את המלאכה. תנאי השטח מכתיבים את שלהם. כאשר הוא גומר לצייר ולעצב את היצירה, הוא גוזר באיזמל דקיק לאורך קו העיפרון, מקלף את כל העור שבין גבול חדש זה ובין הקו־החמור־המקורי, שנשא את שמו כ„פה״ לשווא, ובתפרים עדינים ובלתי־נראים, הוא מחבר שוליים אחד עם שוליים שני. הוא מצמצם כך פערים שנוצרו עם גילוף ו־הסרת פס העור הקטנטן שמעל השפה. השפה־שלא־היתה מתרוממת בצורה זו, כדי להתחבר עם הגבול העליון שצוייר ונגזר. כל העסק נוסק ונפתח כמו שושנה סקסית. הצלקות הבלתי־נראות כמעט, נותרות בקו השפתיים, ומה לומר, חרמנות אוחזת בקהל. אפשר לחזור על התרגיל הזה גם בשפה התחתונה, אם נחוץ. זה עולה כחמש עשרה אלף לירות, שקופצות כמו כלום חזרה, רק מהליפסטיקים שלא צריך יותר לקנות כחומר צבעות.

עכשיו תגידו יפה מו־מו־מו — אבל ברוורס, ותקבלו בדיוק את מה שרציתי לשגר לכם לסיום.

הלו! הלו! כתבתי רק שלוש!!!

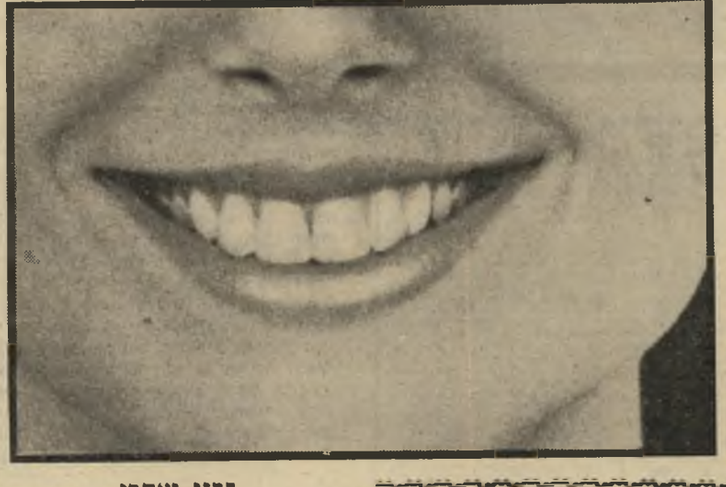

לפני ואחרי
ההחלטה הגורלית

ספר השיאים של גינס

כמה עולה מסקרה?

תנוי לי רבותי, רק סיפורים כאלה. על הסחורה הזו, אני חולה.

כמה יכולה לעלות מסקרה לריסים? תרביצו, תרביצו מחיר פראי. תשתוללו בכל הווליום, לא תדעו.

עליתי על העסק יום אחד, כשהסרחתי את עצמי בטסטרים של פרפומרייה מהו־דרת. בדקתי שמן־מיים לבשמים, כשלפתע נכנסה יפה אחת. בקול פינוקיו, מתחנן־ומתפנק, פנתה לבעלת־העסק. „השגת כבר בשבילי מסקרה של לאנקום?״ בעלת־העסק הסתכלה לצדדים, כמו גנב בימי דב יוסף, לברר אם לא יהיו עוד קופצים־צודקים על הסחורה, אבל הייתי רק אני, שלא מבין.

הסיטה כמה קופסאות, ושלפה אריזה מאורכת בצבע בייז, עם שושנת זהב. ה־חתיכה תפסה את זה בשתי ידיים מכירות תודה, ורק לא נתלתה לזבנית על הצוואר, כדי להתבטא. „כמה מגיע לך?״ שאלה את המוכרת, בעודה מתמרחת בסיפוק גלוי, וזהו. כאן נכנסתי לסיפור.

ה„כמה מגיע לך״ היה אלף שבע מאות לירות!!! לישראלים, להבדיל מהיהודים, תמיד נדמה, שאם לא משלמים בעד מוצר בחייהם, הרי שאין הוא טוב מספיק. ביקש־תי לראות גם אני את העסק. המוצר הכי יקר מכל המסקרות, וגם הוא יקר פראי, עולה כשש מאות לירות, כך שסיפור שבסך הכל נועד למריחה על ריסים, ועולה אלף שבע מאות, צריך להיות נס קוסמטי. אני מתה על ניסים, וכל החיים רק מחכה לראות מה יקרה לי מהם. אמרתי יללה, בודקים רגע. אז ככה. יש לזה ריח שיגעון, שלא דומה לשאר המסקרות, זה בא בעיצוב צרפתי יפהפה, וזה נמרח נהדר. אבל כל אלה, הם שמיכה קצרה מאוד כדי לכסות כל כך הרבה כסף. אני משתגעת לשמוע מכל מיני פרפומריות, שאפילו אין להשיג את זה, מרוב הלחץ. לבריאות קינדארלאך. למה לא. זו מדינה חופשית. אבל תרשו לי לפחות להתפעל.

מוצר יוקרה פריסאי
ועוד חסר בשוק!

מה שנופל למטה

כשבאתי לק"ק צירין היה יום־כי־פור, ולמחרת פגשתי בחור נחמד מישראל, שבא להעביר לריבונו־של־עולם בקולו הצלול את תחינת יהודי העיר, ולא בחינם. באותה הזדמנות שמעתי שהרב הראשי לצה"ל, לשעבר, הרב מרדכי פירון, עושה עבודה מצויינת בקהילת צירין תמורת עשרת אלפי הפרנקים שהוא מקבל בחודש, וגם קראתי על ההוראות שמחלקים הרבנים הראשיים בישראל לבתי־המישפט ועל ההתפתחות בפרשת אבו־חצירא. כל זה הזכיר לי בדיחה אנטישמית על הקשר בין דת וכסף בזרם המסחרי של היהדות.

שואלים כומר, קאדי ורב, איך הם מתחלקים עם האלוהים בכסף שהם מקבלים מן הקהילה.

אומר הכומר: „אני מצייר עיגול סביבי, זורק את הכסף למעלה. מה שנופל בתוך העיגול, זה בשבילי. כל היתר — בשביל האלוהים."

אומר הקאדי: „אני מצייר קו, וזורק את הכסף למעלה. מה שנופל בצד

שלי — זה שלי. מה שנופל בצד השני — של האלוהים".

אומר הרב: „אני לא מצייר שום עיגולים ושום קווים. אני זורק את הכסף למעלה. מה שנשאר למעלה — זה של האלוהים. מה שנופל למטה — שלי."

הבדיחה הזאת אנטישמית, משום שמדברים בה על כומר, קאדי ורב. לא על כומר מסויים, על קאדי מסויים, או על רב מסויים. בטוח שיש גם הרבה כמרים וקאדים שלוקחים את כל הכסף שנופל למטה, כמו שיש הרבה רבנים שמסמנים המון קווים ועיגולים עד שהם מעיזים לנגוע בכספי הקהילה.

אבל זה רע מאוד שדווקא הרבנים הראשיים שלנו הצטרפו לאלה שמוחקים את הקווים ואת העיגולים, ועוזרים לאסוף את הכסף שנפל למטה.

מה רוצה המזל

יום אחד, ואני בצירין דשוויץ, דווקא יום יפה מאוד, פתאום מתחיל לטפטף. מה רוצה המזל! שבדיוק כשמתחיל לטפטף אני ליד איזה בנק. צירין זה העיר שיש בה הכי הרבה בנקים בעולם, חוץ מתל־אביב, אז הרבה מזל לא צריך בשביל להיות ליד בנק כשיורד גשם.

הבנק, בנק מפואר ויפה, שרק כמה סניפים של „בנק הפועלים" או „בנק לאומי" יכולים להתחרות בהדרו ופארו. הכל עץ, נירוסטה, ציורי־קיר, וכל מה שהכסף קונה.

ומה רוצה המזל! שבדיוק באמצע הבנק יש מין דוכן, ועליו כל מיני פירסומים של הבנק, שבהם מדווחים לקוחות מה עושים בכספם, ועוד דברים. בין העוד־דברים, יש איזו חוברת שמוציא הבנק בחמש שפות על מחירים ושכר ב־44 ערים בעולם.

כשנגמר הגשם לקחתי את החוברת אתי, וחזרתי הביתה. נו, ומה רוצה המזל! שבבית שבו הייתי, יש עיתון „מעריב" במהדורת חוץ־לארץ דקה, מה־29.8.80, ובמוסף הכלכלי דיווח על החוברת הזאת בדיוק, שאותה הבאתי.

הכותרת של הכתבה היא: „ישראל: מקום טוב באמצע", ומספר לנו שם עודד שורר שתל־אביב נמצאת במקום ה־22 מתוך 44 ערים בכל העולם, מבחינת כוח קניית־המזון של שעת־עבודה. עודד שורר אמנם לא טורח לכתוב שיש רק שש ערים אירופיות וצפון־אמריקאיות שבהן משלם האזרח יותר עבור המזון, ואילו מעלינו ברשימה אפשר למצוא בדרך כלל ערים כמו אבו־דאבי, בחריין, ג'קרטה, מנילה וטהרן, אבל חוץ מזה כל מה שכתוב בכתבה הוא האמת ורק האמת.

אבל מה רוצה המזל! לא כל האמת.

כשחיפשתי בחוברת מאיפה בדיוק הוציא הכתב הכלכלי של „מעריב" את הנתונים שלו, מצאתי שם, בעמודים 38/9, טבלה עם שלושה טורים: אחד מתייחס לסל מזון ובו 39 פריטים, אחד לחליפת בגדי נשים וגברים, ואחד לסל סחורות ושירותים, שבו נכללים כבר מחירי המזון, וכן גם מוצרי־צריכה מקולים אחרים, ושרותים כתחבורה, חינוך וכל מה שצריך הבן־אדם בשביל לחיות.

ומה רוצה המזל! שבשני הטורים האחרים, מצבה של תל־אביב הרבה יותר גרוע. בבגדי הנשים והגברים נמצאת תל־אביב במקום ה־12 מבחינת היוקר, ובסל־המצרכים הכללי במקום ה־14. כן, כן, חברים, תל־אביב הקטנה והחמודה שלנו הרבה יותר יקרה (למי שמקבל שכר לפי שעה) מערים יקרות מאוד כמו ציריך, טורונטו, שטוקהולם, סן פרנציסקו, פאריס, ניו־יורק, לוס־אנג'לס, לונדון, שיקגו ואמסטרדם. ושאני אומר הרבה יותר יקרה, אני מתכוון לזה: אם בתל־אביב צריך לעבוד 219¼ שעות בשביל סל המצרכים והשירותים, אז בציריך צריך לעבוד בשביל 84¼ שעות, בסן פרנציסקו 75¾ שעות, בניו־יורק 85½ שעות, בלונדון היקרה 150¼ שעות, בפאריס 138¾ שעות ובשיקגו 75¼ שעות, וכל זה — עוד לפני עליית המחירים האחרונה.

ליוקר הזה, כמו לכל יוקר, יש שני צדדים: אחד הוא צד המחירים הגבוהים, והשני הוא צד המשכורות הנמוכות. וככה יוצא, שתל־אביב נמצאת במקום ה־31 מתוך 44 הערים מבחינת כוח הקנייה של השכר (מתחתיה: ריו־דה־ז'ניירו, ג'דה, איסטנבול, בחריין, פנמה, בואנוס איירס, אבו־דאבי, בוגוטה, הונג־קונג, סינגפור, בנגקוק, מנילה וג'קרטה). שכר דירה מרוהטת של אר־בעה חדרים בתל־אביב יקר יותר מאשר באמסטרדם, בברסיל, בקופנהאגן, בלוס־אנג'לס, במילנו, באוסלו, בשטוקהולם ובווינה —— וכל זה כבר בדולרים, כמו שנהוג לחשב אצלנו. תל־אביב נמצאת במקום הראשון בעולם כשבאים לקנות כמה מכשירי־חשמל ביתיים. תנור גז או חשמל, מקרר חשמלי, מכונת־כביסה, טלוויזיה, שואב־אבק ומדיח־כלים, כל אלה עולים בתל־אביב 5,273 דולרים, ואחרינו ברשימה נמצאת טהרן החומייניסית עם 4,587 דולר. כל הסיפור הזה ביחד עולה באמסטרדם 1,912 דולר, ב־שיקגו 1,945 דולר, ובלנדון היקרה 1,991 דולר. ישראל נמצאת במקום טוב למעלה גם בעניין שירותים ציבוריים שונים, ובמקום השלישי בעולם במחירי מכוניות ואחזקתן (כאשר בכל ארץ קנה־המידה הוא מכונית מקומית מקובלת). בתל־אביב, לקנות ולהחזיק פורד אסקורט, זה יקר פי שניים ויותר מאשר להחזיק בלוס־אנג'לס פורד גרנדה, ופי אחד וחצי ויותר מאשר להחזיק פג'ו 504 בפאריס.

זה בעניין המחירים. בעניין המשכורות, מספרת לנו החוברת, יש רק תשע ערים בעולם שבהן משתכר מורה בבית־ספר פחות מאשר בתל־אביב, רק חמש ערים שבהן משתכר מהנדס חשמל פחות מאשר בתל־אביב, רק שש ערים שבהן משתכרת פחות מאשר בתל־אביב.

כל הסיפור הזה מוביל אותי רק לשאלה אחת: למה הם עושים את זה! למה כל מיני כתבים „כלכליים" כמו עודד שורר לא מספרים את כל האמת! למה הם גוזרים טבלה אחת מתוך השלוש! למה הם מסדרים לנו מקומות טובים באמצע כשיש לנו רק מקום גרוע בתחתית!

האם זה בגלל שהורביץ משלם להם! האם זה בגלל שהם פשוט אוהבים אותו! הרי היו יכולים לספר לנו את האמת, ולהגיד שזה רק בגלל המילחמות, והמצב, וכל הקישקוש הרגיל, והיינו בולעים בשקט.

„מעריב" 29.8.80

ישמרני אלוהים משומרי

כשחזרתי לפאריס, היו בה התקפות על מוסדות יהודיים, והפגנות אנטישמיות שבהן השתתפו חוץ מהיהודים גם אנשים מחוגי השמאל הבינלאומי, שבאופן מוזר הם בכל העולם אנטי־אנטישמים ורק בישראל הם אנטישמים. בעיתון „לה מטין" קראתי ש„חברי־הכנסת ואישי־העסקים" שמואל פלאטו־שרון הצהיר כי „קומנדו של תריסר צעירים ישראליים הגיע לפאריס כדי לארגן את הגנת הקהילה היהודית בצרפת, לאחר ההתנקשויות האנטישמיות האחרונות".

ובכן, ישר מפאריס, שבגלל סיבות מצערות, פלאטו־שרון לא יכול להיות בה, אני רוצה לשגר לחבר־הכנסת ואיש־העסקים עצה: אם הוא באמת נגד אנטישמיות, שיירד מהעניין הזה מהר.

האנטישמיות פורצת כשיש אבטלה גדולה ומצב כלכלי מחורבן, והימין הקיצוני מנסה להרוויח משהו מהמצב. כמו בישראל ובמקומות אחרים, הימין הקיצוני שונא זרים ומיעוטים, וטוען שהם אשמים בכל. כמו בישראל הימין הקיצוני לא אוהב ערבים, ככה בפאריס, הימין הקיצוני לא אוהב ערבים ויהודים, ותוקף את המוסדות שלהם.

כל האחרים, שהם לא מהימין הקיצוני, אדישים למצב, או לא אוהבים את מה שעשה הימין הקיצוני. אם יכול משהו להעביר את האדישים למצב של אהדה למתנקשים ואת הלא־אוהדים למצב של אדישות, זה בדיוק פלאטו־שרון כמגן היהודים.

פלאטו־שרון צריך לדעת שיש לו בפאריס שם גרוע הרבה יותר ממה שיש לו בארץ. בית־המישפט הצרפתי פסק מה שפסק, והיהודים פה לא צריכים שאחד, שלפי החלטת בית־דין הוא פשוט גנב, נוכל ורמאי ישמור עליהם. בדיוק על פלאטו־שרון נאמר הפסוק: ישמרני אלוהים משומרי, מאוייבי אשמר בעצמי.

"אני קניתי 'ענג'
כי כל החברות שלי המליצו..."

החברות שלי באו לבקר אותי בבית החולים. ישבנו ודיברנו על הלידה, על ילדים ועל ריהוט חדרי ילדים. היתה זו הפעם הראשונה שכל החברות שלי הסכימו על משהו... על "ענג". רותי כבר מגדלת את השלישי במיטה של "ענג" וציפי התמוגגה מהעיצוב, מהצבעים ומהניקוי הקל. ענת היא זו שבעצם שכנעה אותי סופית כשספרה לי שלמיטה של "ענג" יש גם בולמי זעזועים, מנעול בטחון פטנטי ומונעי רעשים. היום אני יודעת ש"ענג" הוא גם נגר מעולה גם מעצב עילית ואפילו... קצת "פסיכולוג".

גימור הרהיטים
בקשת מרהיבה של צבעים.

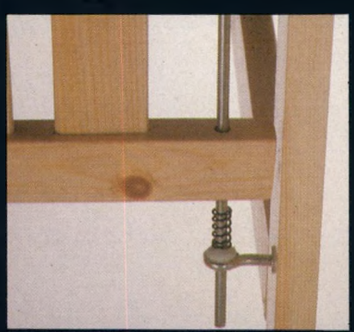

בולמי זעזועים
מבטיחים את שלוות התינוק.

מנעול בטחון היחידי העומד
בדרישות התקן הישראלי והבריטי.

ענג

שאל כל אמא

תצוגה:ביח"ר "ענג", בני ברק, רח' החשמונאים 3, טל. 03-784104

לך על מה שבראש שלך

Gali·גלי

הנעליים שבראש

לך על משהו שרואים רק בחו"ל. לך על רוקט של גלי.
הנעל בסגנון החדש, ובגזרה הצרה, עם סולייית
הפוליאוריטן שתלך אתך באש ובמים.
רוקט של גלי, בעיצוב החדיש ובצבעים שבראש שלך.
לך על זה. ROCKET

מכופף המזלגות ביפו מרפא גם את המלאכים

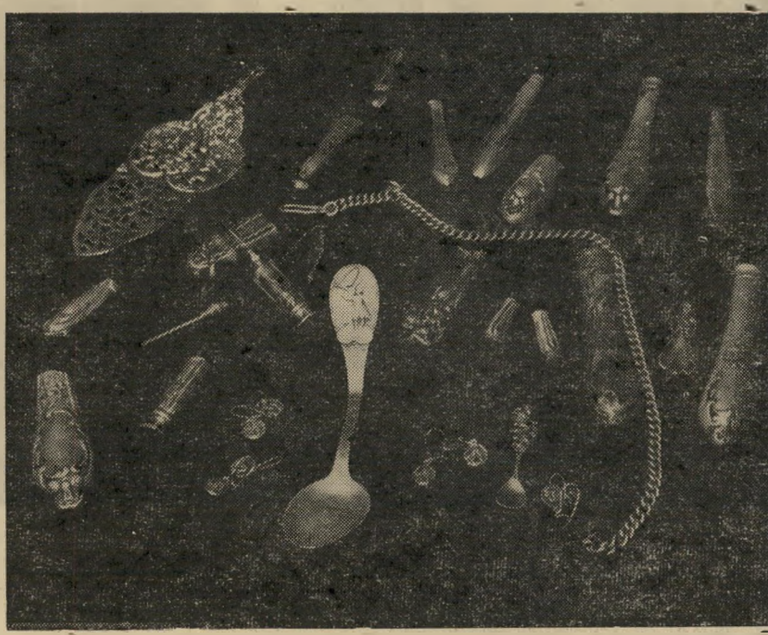

כ אשר עקי, הוא יעקוב כהן, מכופף מזלג, אין הוא עושה זאת במופע־ראווה נוסח אירי גלר. הוא פשוט יוצר ממזלג הכסף הישן צמיד, אצעדה או טבעת. אהבת חייו העכשווית, בנוסף לכל השאר, היא יצירת תכשיטים מכלי־כסף עתיקים. את פרי יצירתו הוא מציג ב־חנותו הזעירה שבשוק הפישפשים. אולם תערוכתו, שנפתחה השבוע בגלריה דידיה, ביפו־העתיקה, מוקדשת לאהבה נוספת שלו — מלאכים.

בסבלנות אין קץ, במסירות ובשקידה, רוכן האמן המזוקן במשך שעות על שול־חן עבודתו שבחנות, ומשחזר רגל או יד החסרים בפסל של מלאך. לפעמים הוא מפסל מלאך דומה לזה האותנטי, העתיק, ויוצר משניהם עיטור למגורה אר־נובו או ארדקו. היצירות המשלבות עתיק ומשוח־זר מדגישות ומבליטות את אהבתו של עקי ליפה ולאציל, שעליהם היה מבוסס עבר מפואר.

הנושא של מלאכים ובובות עתיקות קסם לו תמיד. המוצגים בחנותו ממל־אים את חלק הארי שבה, אך למכרם הוא מסרב. את החלק היצירתי, איתו הוא מוכן למכור, הוא ממחיש בריקוע סכו"מים מכסף. לדוגמה: הוא חותך את הקת של הסכין, רוקע ויוצר ממנה תליונים, מזר־

בין פישפשים וסוסים

אמן כהן בעבודה
חותך, רוקע ויוצר

זות, בקבוקי־כחל ואצבע־מורה לספרי־תו־רה. עד עתה היה בלעדי בתחום זה בארץ. על צווארו הוא נושא כקמיע את הטבעת הראשונה שיצר. כיום קמו לו מתחרים המחקים אותו — אך לצערו בצורה עלו־בה, לדבריו. הוא עונה ברצון לשואלים, כיצד ניתן ליצור תכשיטים מהסכו"מים. אך החיקויים העלובים גרמו לו שיעזוב תחום זה ויעבור לאחר.

עור בסיגנון אינדיאני

ש יני תחים העיסוק חוזר ונישנה אצל עקי לכל אורך 29 שנותיו. כך קרה כשעסק בגילוף בעץ של **דמויות** וחיות, או כשהיה הראשון בארץ **שיצר** ארנקים ותיקים מעור בסיגנון אינדיאני, עיסוק שאותו רכש בעת שהותו בכפרי האינדיאנים בדרום־אמריקה ובמרכזה. רבים מהסטודנטים באוניברסיטת תל־אביב זוכרים את דמותו של המזוקן שני־צב בשער הכניסה לקמפוס, והציב למכי־רה מבחר מרהיב של עבודות בעור. ברגע שהעניין הפך מיסחרי, עקב החיקויים ה־רבים — שינה כיוון.

עקי נולד בתורכיה, גדל ביוון ועלה לארץ ב־1960. ילדותו עברה עליו באפקה. מ־1972 ועד היום נסע 17 פעם לחו"ל, דבר המעיד על רוחו הסוערת, **אהבת** הלא ידוע וחיפוש הציפור הכחולה במר־חקים.

אך הדבר המכעיס אותו יותר מכל בארץ, והגורם העיקרי לנדודיו הרבים הוא מצבם האומלל של הסוסים. עקי כואב את כאב החיות. באנגליה, אם אדם מת־עלל בבעלי־חיים — הוא מובא למישפט. ואילו בארץ המצב ממש מביש. בחוצות העיר רואים עגלות של אבטיחים הנגר־רות על־ידי סוסים. האם מישהו טרח פעם לשים־לב עד כמה הסוסים פצועים, מו־כים, מורעבים ומנוצלים?

פעמים רבות הוא רב עם בעלי־הסו־סים, כשדרש יחס הוגן כלפיהם. בראותו כלבים המאולפים במכות, או סוסים שמצ־ליפים בהם כדי לסחוט את טיפת כוחם האחרונה, עד שלבסוף הם נשחטים בשחי־טה שחורה רגע לפני המוות, דמו סוער ורוגז.

הימים היפים ביותר

מ לבד האמנות ושיחזור החפצים העתי־קים, אהבתו, ואולי הגדולה ביותר של עקי נתונה לחיות. בגאווה רבה הוא מציג צילום שלו עם כלביו וסוסיו, שהוא קורא להם „המישפחה שלי". את ימיו היפים ביותר הוא זוכר כימים שבהם

(המשך בעמוד 64)

(המשך מעמוד 63)

חי בחוות ורד הגליל. בין 1972 ו־1977 שהה בה לסירוגין, בין גיחותיו לעולם הרחב.

כיצד הגיע לשם?

ככל האדם — הסוס

ל ום אחד, כששהה באמסטרדם, פגש עקי בבחור ישראלי בשם צחי, ששמע על אהבת־החיות שלו. הלה היפנה אותו לבן־דודו, יהודה ורדי שבוורד הגליל, כדי שיעסיקו שם. עקי לימד שם רכיבה על סוסים, ובשעות הפנאי היה מגלף בעץ ובעור. משם נסע לארצות־הברית, והש־תתף באופן מקצועי בתחרויות רודיאו. כשחזר משם, היה מרכז משק החי בכפר עזה. הימים ההם, בהם הדריך ילדים וטיפל בחיות, נחקקו בזכרונו כימים ה־יפים בחייו. אולם רוח הנדודים שפעמה בו שוב, סחפה אותו צפונה. שוב לוורד הגליל ושוב לאירופה. הפעם לסקנדינביה.

בסקנדינביה התפרנס מעבודות העור והעץ שלו. כשחזר שוב לוורד הגליל, הוצע לו, מלבד הוראת הרכיבה בחווה, לפתוח גלריה גדולה שבה יציג את עבר־דותיו וימכרן. הכל היה טוב ויפה, עד שמשהו החל לדגדג לו והוא פנה דרומה.

הפעם לדרום־אמריקה. כששואלים את עקי כיצד הוא מסתדר עם בני החמולות הפרסיות השולטות בשוק הפישפשים, שם מצויה חנותו, הוא עונה: „אם הסתדרתי טוב עם האינדיאנים שבדרום־אמרי־קה, אין סיבה שלא אסתדר עם הפרסים. אני מסתדר עם כל אחד."

אופיו הנוח מקל עליו את ההתאק־למות בכל מקום בעולם, בלי בעיות. הוא אינו נוטר טינה, ומתייחס לכל אדם ב־חביבות ובאהבה, כפי שהוא מתייחס לחיות שלו. אהבת האדם ואהבת החיות חד הם בעיניו.

אחרי שהביא לארץ את סוד יצירת המוקסינים האינדיאנים, הסנדלים והאר־נקים למיניהם, וכשהמיקצוע המיוחד הפך מיסחרי, זנח אותו וחזר לוורד הגליל. שם הכיר זוג אמריקאים, שהציע לו

אמן כהן
מי מתעלל בסוסים?

שיטת קלינולין.
מי שלא ניסתה — לא תבין.

תשכחי לרגע כל מה שאת יודעת על שטיפת כלים.

קלין מציעה לך לעבור לשיטה חדשנית לחלוטין – שיטת קלינולין. השיטה מורכבת משלושה שלבים:

1. מלאי כיור עם מים והוסיפי מעט קלינולין.
2. השרי את הכלים ולכי לנוח קצת.
3. הוציאי אותם מהכיור תוך כדי שטיפה. וזהו!

כן. זהו. נסי את שיטת קלינולין פעם אחת ותביני איזו מהפכה זאת במטבח שלך.
מי שלא ניסתה לא תבין זאת לעולם!

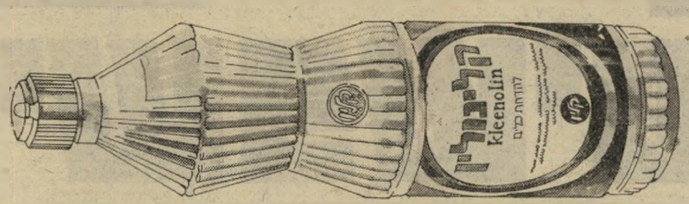

קלינולין - נוזל לניקוי כלים נוסח אמריקה

קלינולין של קלין עוד יותר טוב.

מה כבר אפשר לעשות עם מטאטא ישן?

מחיר מומלץ לצרכן, במזומן 2880 שקל
הנחה לרגל המבצע 120 שקל
המחיר לאחר הנחה 2760 שקל
תשלום ראשון במזומן 800 שקל או 720 שקל בלבד אם הבאת את המטאטא הישן שלך.
ועוד 7 תשלומים חודשיים של 280 שקל כל אחד, ללא ריבית והצמדה.

הובר

אבק בשבילנו זה אוויר לנשימה

מכירה והדגמה: דרך פתח־תקוה 23
ובחנויות החשמל המובחרות.
המבצע בתוקף עד 10.11 או עד תום המלאי.

אתה והשקל

מאת יגאל לביב

סידור הביטחון בלוד – לא למקורבי השילטון

תקנות הבטיחות, המישטרה והמכס אוסרות, כידוע, כניסת מי שאינו מוסמך לכך לאולם המטען לנוסעים בנמל־התעופה בן־גוריון. על אחת כמה אסורה כניסת אזרחים למקום נחיתת המטוס וחנייתו.

ב־27 בספטמבר השנה הגיעה טיסת „אולימפיק" מאתונה בשעה 19.00, כאשר ירדו הנוסעים מן המטוס לאוטובוסים, ראו על כבש המדרגות אזרח סתם. היה זה היבואן **אליהו ספקטור**, שבא עד לפתח המטוס לקבל נוסעים.

ספקטור הוא מקורב לראשי תנועת החרות, האם זה מה שהקנה לו זכות שאינה ניתנת לחלוטין לשום אזרח אחר?

אין מנוס מסגירת מיפעל „חבור"

מיפעל הפורמאיקה „תבור" בעפולה צפוי לסגירה תוך חודשיים, כיוון שהממשלה אינה מוכנה לסייע למשקיעים, ואלה אינם יכולים להזרים הון נוסף למיפעל. המיפעל נפגע לאחרונה מסגירת יצואו למזרח הרחוק, שהיווה מקור הכנסה עיקרי.

במיפעל „תבור" שותפים קבוצת סחרוב וקבוצת יורם גיל־קמחי בחלקים שווים. הם השקיעו כשלושה מיליון דולר בהקמת המיפעל, והממשלה נתנה מענק וחלוואת פיתוח בסכום כפול. לפני הקמת המיפעל, בתקופת שר־התעשיה **חיים בר־לב**, התריעו רבים כי המיפעל יהיה מיותר, מאחר שמיפעלי הפורמאיקה הנוכחיים, „ספן" ו„עץ לבוד", מייצרים יותר מצריכת השוק ויכולת היצוא. בר־לב אישר את הקמת המיפעל למרות חביקורות.

לפני כמה חודשים נמכר „בנק לנדאו קמחי", שהיה בבעלות קבוצת קמחי השותפה עם גיל וסחרוב במיפעל. מכירת הבנק גרמה להקטנת יכולת הזרמת הכספים למיפעל של השותפים, שאינם יכולים גם לנצל את אישור ועדת הכספים לערבות מדינה להלוואה של 40 מיליון לירות למיפעל לקונסולידציה.

אליהו סחרוב רוצה עתה לסגור את המיפעל, למכור את המלאי והסחורות למיפעלים האחרים, ולכסות בהם את החובות להון חוזר. הסיבה היא כי הוא אישית ערב להון החוזר בעוד קבוצת גיל־קמחי מימנה את הנכסים והציוד. קבוצה זו מתנגדת לתוכניות, ורוצה למכור את הציוד למדינה זרה ואת המיבנה למיפעל אחר. נמסר כי חברה בקבוצה קוסטה ריקה מוכנה לקנות את הציוד בשני מיליון דולר.

צה"ל מאיים על סרבני קרן הביטחון

חיילי צבא הקבע, שחתמו בשעתו על הודעה כי הם מסרבים שינכו ממשכורתם תרומה לקרן לביטחון ישראל, קיבלו בימים אלה מיכתב מראש אגף כח אדם במטכ"ל, **משה נתיב**, שבו הוא פונה אליהם לשקול מחדש את סרובם.

האלוף נתיב
לשקול מחדש

פנייה זו מוכיחה כי צה"ל הכין רשימה של הסרבנים, בניגוד להודעות הפומביות של הרמטכ"ל, כי התרומות הן בהתנדבות, וכי לא יכפו על איש לתרום.

„קלסיקה אינטרנשיונל" לבעלות מנהל המכס לשעבר

סיכסוך בין שותפי חברת עמילות המכס „קלסיקה אינטרנשיונאל" הסתיים בהעברת הבעלות על החברה מידי **אלי־עזר אילן** לשותפיו האחרים תמורת 120 אלף דולר.

„קלסיקה" הוקמה בשנת 1977 על־ידי אליעזר אילן, יבואן ציוד חשמלי, **אלפו אוטילה**, שהיה הקניין הראשי של חיילי האו"ם בישראל, ו**יוסף ספיר**, שהיה חוקר בכיר במכס, ועם פרישתו גרם לשינוי תקנות מחסני ערובה, כך שחברת „קלסיקה" תוכל לקום. שותף רביעי היה בנקאי שוויצי בשם **קלוד דרייפוס**. לאחר פטירת יוסף ספיר פרצו סיכסוכים בין אשתו לבין אליעזר אילן, והוגשו תביעות לבית־המישפט. המישפט הסתיים בהעברת מניות כולן לעיזבון ספיר ולאוטילה תמורת 120 אלף דולר, מהם החברה תשלם 100 אלף דולר לאילן.

לפני שנתיים אישרה הנהלת המכס לחברה רישיון להפעלת מחסני ערובה, למרות שסירבה כל השנים לאשר לאחרים הקמת חברה כזו. האישור נומק ברצון לסייע לספיר בפרישתו מן המכס. סייע לו בכך מנכ"ל מחלקת־החקירות של המכס, **משה לנדאו**, שהשפיע על מנהל המכס, **יחזקאל אבולעפיה**, לאפשר את שינוי התקנות לצורך הקמת החברה.

צה"ל שכר מישרדים בבית היקר במדינה

צה"ל שכר כמה מישרדים בבית המישרדים היקר במדינה, בית־אסיה, השייך לאיש העסקים **שאול אייזנברג**. גורמים ביטחוניים טענו כי המישרדים נשכרו לצרכים ספציפיים. ליד בית־אסיה קיימים בתי מישרדים זולים יותר כמו בית־

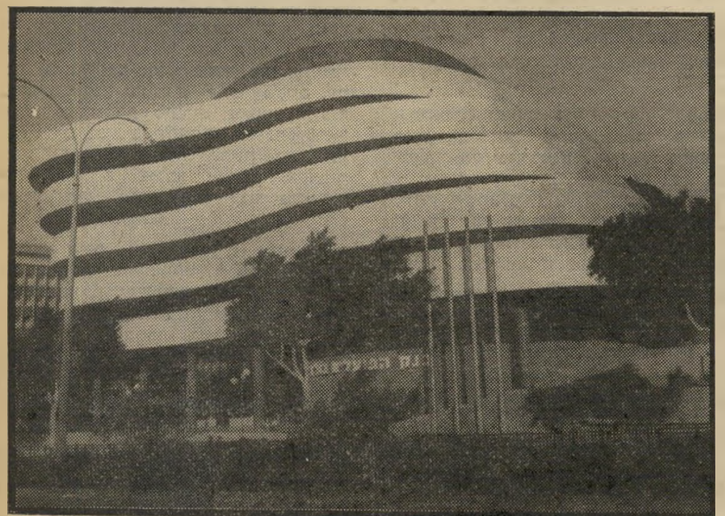

בית אסיה
לצרכים ספציפיים

הדר־דפנה או מישרדים ברחוב וייצמן או שדרות־שאול־המלך.

בבית־אסיה מצויים גם מישרדי חברות מישפחת השר **יגאל הורביץ**, הבנק לפיתוח התעשיה וכן שגרירויות זרות.

לבוא לארצות־הברית ולעבוד במישיגאן. הבעל, מרצה לרפואה, ואשתו מדריכה ומאלפת סוסים לתחרויות אולימפיות. האמריקאים לקחוהו עימם לתל־אביב, והחלו בסידורים לנסיעה.

המלאכים של יפו

א ולם הגור? שב והתערב בתוכניותיו של עקי. פגישה עם אשר אשרוב, חבר מימי הצבא, היתה גורלית. אשר הכיר את חוש העיצוב המעולה של חברו, ביקש ממנו שיעצב למענו את החנות שקנה זה עתה בשוק הפישפשים. למעשה היה זה מחסן ששימש למכירת סמרטוטים. הכניסה היתה מבעד למיסדרון צר ואפל, והמקום נראה כוך דוחה.

עקי שבר קיר, בנה גומחות בקיר אחר ויצר חנות מיוחדת במינה, שאותה קישט בגלריה — קומה נוספת עם מעקות שנלקחו מבתים ערביים הרוסים. סידור החנות והצבת המוצגים העתיקים גירו ועוררו את עקי, שהחל לחשוב על חנות־עתיקות כזו לעצמו. הרעיון לא נתן לו מנוח, והוא ביטל את תוכניתו לנסוע לאמריקה.

היה זה לפני כשנה וחצי. חלומו של עקי היה חנות בסיגנון אירופי. כולם אמרו לו: „זה לא ילך לך. כל השוק הוא בסיגנון מזרחי. מה פתאום עתיקות אירופיות? הגיגוד גדול מדי! אם אתה רוצה להתקיים, תשכח מהדברים האלה ומהטעם הטוב שלך, ותעשה מה שהולך." הוא סרב, ועמד על שלו. ואכן, חלומו התגשם. החנות שלו היא משהו אחר, מיוחד במינו, המרתק אליו חוג קטן של לקוחות אינינ־טעם קבועים. היחס בין המוכר לקונים הוא כמעט מישפחתי.

כיצד הוא משיג את כל המוצגים העתיקים — מלאכים, בובות, מרינוטות ומנורות מפיוטר וכל היתר? יש בארץ יבוא־אנים של מכירות פומביות בחוץ־לארץ, ומי שאוהב את את הדברים האלה, מוכן לשלם כל מחיר. כמו עקי. את הבובות הוא תולה בחנות, ומן המלאכים יצר את תערוכתו שבגלריה דידיה. הוא מציג פסלים של מלאכים בודדים ומנורות מפיוטר, חלקן אותנטי וחלקן משוחזר. הוא אוהב לעבוד בחומר המיוחד הזה, חרף היותו קשה. גם עגילים מזהב ומכסף יצר לקראתה תערוכה, שהרי היא כוללת מוצגים עתיקים ושימושיים גם יחד.

לחיות את המיקצוע

ח יומו הכמוס של עקי לפתוח בית־ספר לרכיבה על סוסים, קרוב לתל־אביב, שלידו סטודיו שבו יוכל לעבוד וליצור מה שאהבה נפשו. על־ידי מימוש אהבתו ללמד ילדים ומבוגרים, יוכל להרחשות לעצמו ליצור מבלי להיות תלוי במכירות. וכך, לשמור את כל יצירותיו ברשות עצמו. הצרה, לדבריו, היא שבארץ אין תודעת לימוד־הרכיבה מפורטת, וכל מי שברשותו כמה סוסים צולעים קורא למקום „חווה" ואנשים באים ללמוד אצלו. לדבריו, ליבו כואב למראה המתרחש בשטח פרוע זה. כל אלה שחושבים עצמם ל„מבינים", לא חיים את המיקצוע. כל מטרתם היא לנצל את החיות ולהפיק כסף רב ככל האפשר. הוא טוען שהסוסים ניזונים מתזונה דלה להחריד, מורעבים למחצה, צולעים ומוכים. האנשים שבאים לקבל שיעורי־רכיבה לא מבינים דבר וחצי דבר בסוסים, ולא איכפת להם על איזה חיה הם עולים לרכב. אגודת צער בעלי־חיים לא עושה לדבריו דבר לשינוי המצב. במיקרה הטוב הם באים לקטוע את חיי הסוס האומלל, וגוללים אותו מיסוריו.

גורם נוסף שיכול היה לעשות משהו בנידון ולתקן את העוול הוא אגודת חובבי הסוס. אולם דאגתם היחידה היא — שוב לדעת עקי — לארגן את מירוץ עפולה ותחרויות־ראווה אחרות. „היחס לחיות אינו מעניין אותם כהוא זה, וגם הסוס עצמו לא מעניין אותם. אילו היתה אגודה זו שולטת את קיומם של ה'חוות' הארעיות, היו חיי עוד כמה סוסים ניצלים, אולי."

3 דוקטורנטים ישראלים בפאריס משוחחים על יחסם לארץ, האנטישמיות בצרפת ועל שהייתם הארוכה בחו"ל

מול הפצצה בפאריס

„החלום הציוני שאף להתנתק מהגלות ולבנות יהודי חדש. מה שיצא זה יהודי בעל ערכים אמריקאיים, הקשורים לחברה של זוללים ושובעים. מזה נשאר רק חרא," מתוודה רפי גולד־ווסר, שחקן ישראלי ודוקטורנט לתיאטרון הלומד באוניברסיטת סורבון שבפאריס. „בטח שאני רוצה לחזור לארץ," הוא מוסיף בחגיגיות, „זה דבר שקיים בתוך הבטן. זה לא דבר הגיוני. אם אמא שלך זונה בפיגאל, היא זונה, אבל היא בכל זאת אמא שלך."

לישראלי אחר, עופר בינדר, דוקטורנט לפילוסופיה המתגורר אף הוא בפאריס, דעה נחרצת: „אני ישראלי! נולדתי ב־ארץ, חייתי שם 24 שנים וזה מספיק.

„הצרפתי מפריד בין יהודי לישראלי. הצרפתים הם אנטי־שמים לא קטנים בפוטנציה"

להיות ישראלי ולהרגיש שייכות לארץ, אלה הם שני דברים שונים."

ואילו בני קרוצ'י, המתמחה ביחסים בינלאומיים בעיר־האורות, שופך אור אחר על ישיבתו בגכר: „אני יהודי מסורתי, לא דתי. תחושת הישראליות שלי חזקה מהתחושה הדתית. אני חייב להודות שתחזרה זו התחזקה אצלי מאוד מאז שהייתי בפאריס. בכל המגעים שאני מקיים עם עמיתי ללימודים סובבים נושאי הוויכוח המרכזיים סביב בעיותיה של מדינת־ישראל במזרח־התיכון ובעולם. להיות כל הזמן תחת ביקורת צולבת, ברמה אקדמית גבוהה, הופך אותי ליותר קנאי משהייתי לבעיה הישראלית."

רפי, עופר ובני השוקדים בימים אלה על עבודת הדוקטורט שלהם בפאריס, קיבלו מילגות־השתלמות מטעם שגרירות צרפת בישראל. חלוקת המילגות מתאפשרת בתוקף הסכמי־תרבות בין ישראל לצרפת, הכוללים גם חילופי סטודנטים ומרצים ברמג אקדמאי גבוה העושים את שנת השבתון שלהם במדינות זרות.

רפי גולדווסר שחקן יש־ראלי (ראה משמאל: בגלימה של ליצן) המשלים את עבודת הדוקטורט שלו בתיאטרון, באוני־ברסיטת סורבון אשר בפאריס. על ישראל אומר רפי גולדווסר: „אם אמא שלך היא זונה, היא בכל זאת אמא שלך."

„תיאטרון נשמתי עוד בינקותי," מספר רפי, „אבי היה שחקן מכובד ביידיש פולקסתיאטר בארגנטינה, שהיה תיאטרון בעל נטייה שמאלנית." מן הסתם נשם את נטיותיו השמאלניות בעודו בעריסה, וכש־גדל היה מן הפעילים בתא הסטודנטים של מפ"ם באוניברסיטה. אך מעורבותו הפעילה במפ"ם נתרופפה, עוד כשהיתה

„כשאני רואה סימה אנטי־שמית במטרו אני מרגיש שזה מחקיף אותי בצורה ישירה"

בקואליציה, והיום כמעט שלא ניתן לתאר אותו כחיה פוליטית.

משסיים את לימודיו בהיסטוריה ובתי־אטרון נחסף לתיאטרון אוהל וזכה לסגור אותו בהצגה משהו לא נורמלי מאת עמוס

קינן. „לא נשארתי תקוע בפנים," הוא מתנשם לרווחה.

תפקידים לא חסרו. במשך עשר שנות עבודתו בתיאטרון הישראלי עבד ללא הפסקה ברוב התיאטראות המימסדיים. וכשפוטר, לפני כחמש שנים, מהבימה, חשב שעולמו מתמוטט עליו. „זו היתה בעצם יד ההשגחה שגרמה משבר קטן שהשתלם במרוצת הימים," הוא מסביר בפאטליזם האופייני לו. „פניתי לשגרירות הצרפתית וקיבלתי מילגת־השתלמות בתי־אטרון בבית־הספר של ג'ק לקוק בפאריס. כשחזרתי ארצה מקץ שנתיים התקבלתי, להפתעתי הרבה, בפתיחות ובהתעניינות מצד אנשי המיקצוע."

רפי נקרא לשחק את סמאל השטן ב־מעשה נורא לדני הורוביץ ויעקב רז בחאן הירושלמי. כעבור שנה מצא עצמו שוב בפאריס, הפעם אחרי שקיבל מילגה ללי־מודים עיוניים. „היה לי טוב בארץ," הוא מגלה, „היתה זו שנה פוריה מאוד, אלא שהרגשתי שאני יכול לעשות עוד תפקיד, או לביים עוד הצגה, אך בפרופורציה למה שאני יכול ללמוד בפאריס זאת תהיה, במידה מסויימת, עצירה במקום. פאריס מלאה — אין לזה סוף. מי שחי בה לוקח את המטרו ויורד במונמרטר, בנוטרדם, בלובר וזה ניכנס לאדם, אין מה לעשות.

„ההזדמנות לעשות דוקטורט היא הזדמ־נות לעבור תקופה של הירהור ועיכול. פה, למשל, אני לוקח לעצמי את הזמן להתעסק בדברים שלא ייצא לי מהם כלום. דברים שלא הייתי מעז לספר לאימי, כי היא היתה אומרת שזה שטויות — אין בהם תכלית. לדוגמה, התחלתי להתעניין כאן ביהדות. למה זה קרה? כי כשאתה נמצא לא במקומך, כשאין לך אדמה מתחת לרגליים, אתה צריך לפחות שורשים ב־אוויר. ביהדות אומרים שלכל נשמה יש שורש, צריך רק להיות מודע לו."

לדברי רפי מפריד הצרפתי הפרדה ברו־רה בין ישראלי ליהודי. הישראלי בעיניו הוא יצור לוחם, מין ג'ימס בונד. אין הוא יהודי, כי אם בן אומה. „אני חושש שהצרפתים הם אנטי־שמים לא קטנים בפוטנציה. הם בכלל שונאים זרים, ונדמה לי שאנחנו לא רחוקים מהתעוררות אנטי־שמית פעילה. באופן אישי קשה לי לקבל את ההפרדה בין יהודי לישראלי, וכשאני מבחין בסיסמה אנטי־שמית על קירות המטרו אני מרגיש שזה מתקיף אותי בצורה ישירה. בחוץ נהיים רגישים לגבי הנקודה הזאת. בארץ אנחנו ככל הגויים, ובצד היתרון הזה יש גם ביזבוז עצום. זה חבל!"

מחנק של נורמות

בני קרוצ'י, לעומתו, מקבל לחלוטין את ההפרדה בין ישראלי ויהודי בצרפת. למרות היותו מסורתי. „קודם כל אני ישראלי. זה אומר הכל. זה הלאום, העם והדגל שלי."

כמתמחה בנושא השפעת הנפט על יחסי־החוץ של מדינה, גורס בני שמדיניות החוץ של צרפת מוכתבת על־ידי גורמים כלכליים ואסטרטגיים, ואין כל קשר בינה

שורשים באוויר

רפי בן ה־33 עלה ארצה מארגנטינה בהיותו בן 16, והצטרף להוריו שהת־גוררו בקיבוץ חקוק שבגליל. הסיבה העי־קרית לעלייתם ארצה היתה האנטי־שמיות הפעילה בארגנטינה.

לבין התופעה האנטי־שמית. „מאז דה־גול יש מדיניות המוגדרת כאנטי־ישראלית. להגדיר את התופעה כגילוי אנטי־שמי זה אבסורד. הישגיו של עם ישראל במשך שלושים שנה אינם נעלמים מעיניו של הצרפתי. אך הוא מבחין בין צרכיו היום־יומיים הכלכליים לבין יחסו האישי לישראל. הבעייה הופכת למסובכת יותר כאשר דנים ביהודי שהוא בצרפת. כאן, ללא ספק,

„לא הייתי מסוגל לסבול את הגילוי האנטי־שמי הקטן ביותר ולגדל את ילדי באווירה כזאת"

קיימת אנטי־שמיות. הצרפתי איננו מוכן לקבל תופעה כמו זהות כפולה.

„לגביו חייב היהודי־צרפתי להזדהות עם הדגל, הממשלה והלאום הצרפתי. בי־קורת שלו על החלטה מדינית אנטי־ישראלית היא בלתי־נסבלת. הבעיה היא מסובכת ועמוקה הרבה יותר, והיא קשורה, בין השאר, בתחרות הכלכלית והמעמדית שבין היהודי והצרפתי, שהיא בלתי נמנעת. מפתיעה, למשל, כמות היהודים העומדים בראש אמצעי־התיקשורת — בטלוויזיה ובעיתונות. מיספר המרצים היהודים בסורבון הוא בהחלט ניכר. חשים את התופעה היהודית ובעקבותיה את הריאקציה האנטי־שמית בעלת העבר המפואר, שגלוייה בולטים בחוגי הימין הקיצוניים."

בני בן ה־33 הוא יליד מרוקו, שעלה ארצה בהיותו בן 6. מזה שלוש שנים הוא מתגורר בפאריס עם אשתו ושני ילדיו, רוזית בת ה־9 ואורן בן ה־5. בקיץ הבא חושבת המישפחה לחזור ארצה. „כנראה אמשיך לעבוד במכוני־מחקר ה־

קשורים בנפט," הוא אומר. „אין בדעתי להישאר כאן. בפאריס אני בסטטוס של ישראלי. לא הייתי מוכן לשנות את הסטטוס שלי ליהודי־צרפתי. לא הייתי מסוגל לסבול את הגלוי האנטי־שמי הקטן ביותר ולגדל את ילדי באווירה כזאת. ובנוסף,

„אני מרגיש שאני ישראלי רק כשאני פוגש יהודים. אני מעדיף לחיות במקום שבו התנאים יותר טובים"

יש כאן מחנק של נורמות חברתיות, וכישראלי איננו יכול להסתגל להן. נכון שנעים לראות מיסגרת המכתיבה הלכות דרך ונימוס, אך יש בה מידה לא מעטה של צביעות."

הקיצוני בין השלושה הוא דווקא ה־פילוסוף שבחבורה — עופר בינדר בן ה־28. צבר, בן להורים מדור הפלמ"ח. „איננו מרגיש זר בפאריס," קובע אישהרוח, „אני מרגיש שאני ישראלי רק כשאני פוגש יהודים. אז אני ממש מבסוט שאני ישראלי, להיות ישראלי זה כמו אוויר־לנשימה, איננו חושב על זה. איננו מרגיש צורך להיות בארץ. אני מעדיף לחיות במקום שבו יהיו התנאים הטובים ביותר לפעילותי." עופר זוכר את עצמו כמרדן עוד בגיל צעיר מאוד. „אני חושב שהאנטי שלי הוא הביטוי הישראלי האנטי ביותר שקיים בי. התגובה המיידית של הישראלי בוויכוח היא ברוב המקרים ‚לא!' בצרפת לימדו אותי להתעדן — אומרים ‚כן' או ‚בוא נראה את זה בצורה אחרת.' אפשר לומר שהישירות הישראלית המתפרשת ככנות יוצאת־דופן, היא לא בהכרח כזאת. הרבה פעמים היא פשוט שיחרור מלחצים.

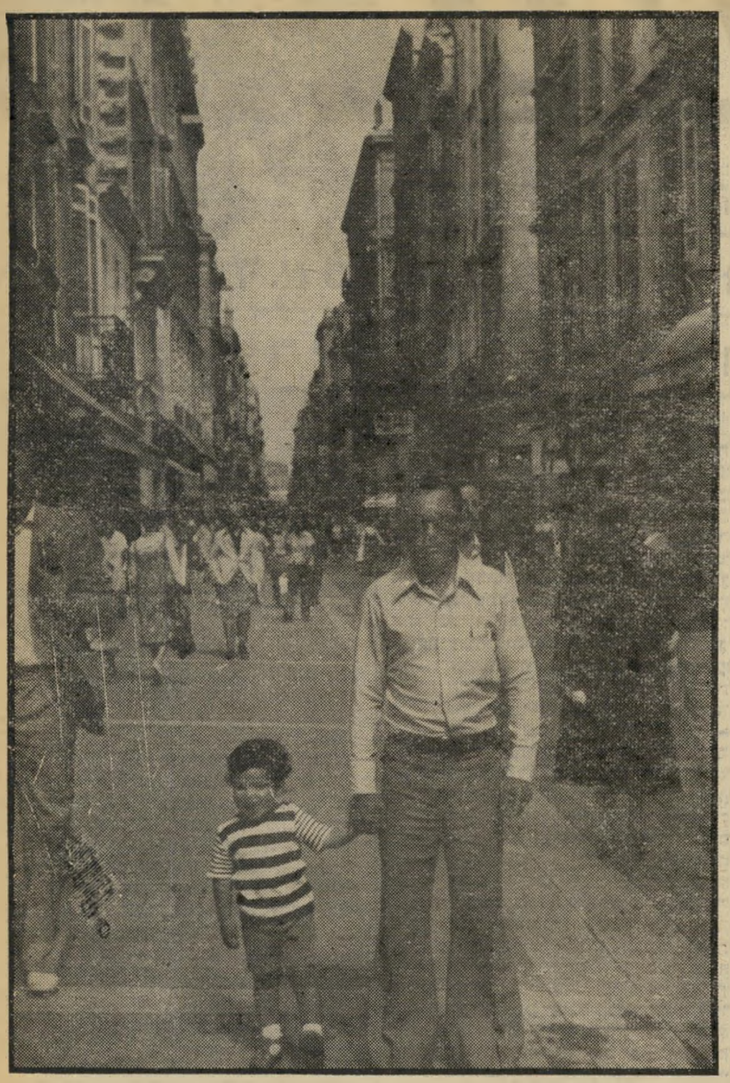

אנטי של צבר

„ב עבר הייתי פטריוט ציוני ונאי־בי. כנער נתתי פירוש אישי לתנועת האנטי־מימסדיות של הסטודנטים ב־68' בצרפת ובעולם כולו. ניסיתי למצוא את התשובה אל הציונות המקורית. ראיתי במימסד צביעות וקונפורמיזם, ועמדתי על הפער בין הפעילות המימסדית והמטרות המוצהרות."

כפטריוט ציוני בילה חלק גדול מהשבי־עית בהתנחלות ברמת־הגולן. „זו היתה

ראשיתה של ההתפכחות. המתנחלים הפטריוטים שבנו את עתידם בעזרתה האדיבה של הסוכנות, הצליחו לריב על החלוקה עוד לפני שהפכו מושב. לא גיליתי לא בהתנחלויות ולא בצבא את אותה רוח עליה חונכתי בבית. הדבר היחיד שתבעו ממני זה להסתגל.

„התברר לי לצערי, שההגנה על ציב־

בני קרוצי

מתמחה בפאריס ביחסים בינלאומיים, בעזרת מילגת־השתלמות צרפתית. לדבריו, הגבירה שהותו בעיר־האורות את תחושת הישראליות שבו. „קודם כל אני ישראלי," אומר בני, „זה הלאום, העם והדגל שלי." מאז ימי שילטונו של שארל דה־גול — מסביר בני (ממושקף, בתמונה שמשמאל) — יש מדיניות אנטי־ישראלית, אולם לתאר זאת כאנטי־שמיות זה אבסורד."

יונה היהודי של מדינת־ישראל, היא למעשה הגנה על צורת תרבות מערבית לא מקורית. העדפתי להכיר מקרוב את התרבות המערבית ונסעתי לחוץ־לארץ. ב־

אמסטרדם התפכחתי מהחלום ההיפי, בלונדון ממוסיקת הרוק, בסקנדינביה מהמין החופשי ואילו לפאריס היה ברור שאחזור."

כשחזר ארצה נרשם לאוניברסיטק, סיים בהצטיינות תואר ראשון בפילוסופיה, דילג על התואר השני וקיבל מילגה מטעם הממשלה הצרפתית לעבודת הדוקטורט. „זו היתה הדרך היעילה ביותר לחזור לפאריס לתקופה ארוכה," מסביר עופר.

במשך שלוש שנות שהותו בפאריס

„אני חייב לחזור, כי נגמרה לי המילגה. אנסה למצוא עבודה ואתכנן את היציאה הבאה"

ביקר בארץ פעמיים ולשובו הקרוב אין הוא מצפה. „אני חייב לחזור כי נגמרה המילגה. אנסה למצוא עבודה שתפרנס אותי ואתכנן את היציאה הבאה. הסיכוי ללמוד באוניברסיטה הוא אפסי. חצי מהמורים שלי פוטרו. איננו רואה שום אפשרות שנוכחותי תתרום משהו. במצב של אנשים שאוכלים אחד את השני אוכל רק לאכול או להאכל. היחידים שיודעים מה שהם רוצים הם או אנשי גוש־אמונים או הספסרים. השאר, כולל השמאל, חיים מחוץ למציאות — הם מבולבלים."

אוריאלה וייט ■

עופר בינדר

„עשרים וארבע שנים גדלתי בארץ," אומר עופר, דוקטורנט בפילוסופיה המתגורר בפאריס, „זה מספיק." עופר המזוקן (**ראה תצלום מימין, למעלה**) גורס, שלהיות ישראלי ולהרגיש שייכות לארץ — אלה הם שני דברים שונים. שהותו של עופר בינדר בפאריס התאפשרה רק אחרי שקיבל מילגת־השתלמות מטעם שגרירות צרפת בישראל.

נמר של עיר

אגודת קיקיוני הלשון העברית (קל"ע): המשך ✷ גינטר גראס „חזיר שוביניסטי גברי" ✷ היסטוריה דרך ספריה ✷ היומרות שכיסו בבוסר אותיות

תולעי תרבות

הניארץ

מר משה אטר, תעשיין וכתב־כלכלי, החרד בזמנו־הפנוי לגורל הלשון העברית (קל"ע), ע"ש אביו **דויד אטינגר**, כדי למנוע התדרדרות השפה, שלח מיכתב למדור זה בהקשר לדברים שפורסמו ב־עניין אגודתו.

כותב אטר במיכתבו: „במקרה הגיע לידי עותק של 'העולם הזה'... המדמה את חברי אגודתנו לנאצים. השם 'נאצים' לא הוזכר בכתבה במפורש, אך כל הקורא כי 'אין ספק... שאנשי קל"ע... ימחרו את מחננו מן הנשים הנוכריות ומן הגר הישוב בתוכנו, כמהגר הגרמנים, שטענו כי היהודים מזהמים את הלשון ואת התר־בות שלהם' אינו יכול שלא לדעת למי הכוונה..."

בהמשך תובע אטר התנצלות „על ה־שקר שטפלת על קל"ע... כאילו היא אגודה מפלגתית של 'אנשי הימין הקי־צוני'..." וכראייה מביא אטר הכשר בנו־סח „אגודת הסופרים העבריים, שפירסמה הודעת אהדה לפעולתנו, ואף בשמו של נשיא המדינה, שאירח אותנו בביתו..."

האמת הטראגית היא שקל"ע מאגדת את אנשי הימין הקיצוני, החל בפיזמונאית **נעמי שמר**, דרך תאומי־המיכתבים־למע־רכת **חקק** וכלה באיש ארץ־ישראל־השל־מה, **אהרון אמיר**. וכאן אולי המקום לצטט כמה קטעים מתוך סיפרו של **יורם ברונובסקי** מסה על הלשון", המתייח־סים לקל"ע, למייסדיה, ולשאר אירגונים קיקיוניים מסוג זה: „לכאן מתקשר העניין המאלף של יחס החברה ללשון. תופעה הרווחת בקרב העמים הוא שיוך

ממ"ז קל"ע
הכזב הגדול של טוהר הגזע

הלשון לפטיש קדוש. מיתוסים ואג־דות לרוב מספרים על מוצאה האלוהי של השפה ובקרב מרבית העמים הלשון הלאומית היא 'לשון הקודש'... תנועות־התחייה הלאומיות של המאות התשע־עשרה והעשרים מלוות על פי רוב 'פיל־חמת שפות'. כך ביוון, בה נטוש זה למעלה ממאה שנים מאבק לשוני מר, שלעתים הגיע עד לשפיכות־דמים. עיקרו של המאבק הזה הוא בין השפה המדוב־

* יורם ברונובסקי — מסה על הלשון; הוצאת ספרית פועלים; 124 עמודים (כריכה רכה).

ניתן, הקרובה קירבה יתירה ליוונית ה־קלאסית, היא ה'קאתארווזה', לכין השפה העממית, היא ה'דימוטיקי' — המרחקת מרחק רב מן היוונית הקדומה, לאחר שקלטה ברבות המאות מלים זרות (תור־כיות, פלאזויות ועוד) למכביר. השפה העממית זכתה במילחמתה לקיום מכובד, היא שנעשתה לשפת הספרות העיקרית החל משלהי המאה התשע־עשרה. ואילו השפה המהדרנית צוערת יד כיד עם מג־מות ריאקציונית במדיניות היוונית: עם עליית הקולונלים באפריל 1967 היא הוח־זרה כשפת־ההוראה בכתי־הספר. הלשון היא, אם כן, מכשיר פוליטי ביוון — ולא רק בה. כתורכיה הביאה עמה המה־פכה של קאמל אתא־תורק את המגמה של טיהור התורכית מן המלים הערביות והפרסיות שנתערו בה במשך המאות, והחלפתן במלים תורכיות שורשיות. מובן שמבחינה בלשנית כל המגמות המהדרניות יסודן בכוזב — כי לשון מעולם איננה 'טהורה' כשם שגזע מעולם אינו 'טהור'. ואכן, כזב המהדרנות (הפוריזם) בלשון הוא אחד מסעיפי הכזב הגדול והרה־האסון של 'טוהר הגזע'... בהמשך מסתו כותב ברונובסקי כי „בולטים במיוחד קווי ההקבלה בין סיגי המאבקים הלשו־ניים להם היינו עדים בארץ לבין 'מיל־חמת השפות' היוונית. גם בארץ, המה־רנות באה מכיוונה של ריאקציה פוליטית ואי־הכנה של תהליכי הלשון..."

מלבד הוודאות שאנשי קל"ע אכן מייצ־גים את הימין הקיצוני הפוליטי בארץ, הרי שכמה מהערותיו של מר אטר, שהוא עיתונאי ותיק, תמוהות למדי: הסתמ־כותו על „המלצת" אגודת הסופרים אינה טהורה, מפני שכל הקרוב ללשון העברית יודע, כי עסקני אגודה זו סילקו מביתם את מישרדי האקדמיה ללשון העברית, ששכנו בבית טשרניחובסקי. עובדה מסו־רסת אחרת, היא שירבוב נשיא המדינה **יצחק נבון** בעיסוקיה המפוקפקים של קל"ע, שירבוב שנעשה בשיטה של הט־עייה, תוך ניצול רוחב ליבו של הנשיא. נקודה שלישית, התמוהה מכולם, היא השאלה ששאל באחד ממיפגשי קל"ע הבל־שן הירושלמי ד"ר **ראובן סיוון** (שמק־צועו הלשון העברית) את משה אטר, איש משמר הלשון העברית: מדוע אינו משנה את הכיתוב של בית־החרושת עלית, שהוא מבעלי מניותיו לעילית כפי שהעברית הטהורה תובעת?

לפני קרוב לשלוש שנים ניסה נוכל להקים מעין פרלמנטים אזוריים, שבהם ישחקו אזרחים תמימים בלהיות גיבחרי ציבור, בכוח ממונם. אותו נוכל שכח שאזרחי ישראל מעוניינים בכנסת אחת — במקורית. תושבי ישראל השפויים, בעלי זיקה ללשון העברית, מסתפקים באקדמיה ללשון העברית, לאיש אין צורך באקדמיה שמר אטר הקים בממונו, לזכר אביו, במבואות רמת־חן שבפרברי רמת־גן.

תרגום

הפמינאל

גינטר גראס שהוא אחד הסופרים היוצרים החשובים ביותר בעולם, הסופר המתורגם ביותר לעברית בז'אנר הספרות הרציונית (תוך הפח, חתול ועכבר, תיומנו של שבלול ושנות כלב), סיפק בחודש שעבר לקורא הישראלי את המורכב וה־מוזר שבספריו: שני כרכים של דג הפוח *.

סיפור עלילת דג הפוח הוא פשוט למדי. גראס נטל את אחת המעשיות הידועות מתוך אגדות האחים גרים, אודות הדג, הדייג ואשתו, והרחיבה לכדי 480 עמודים. הסיפור פשוט, אודות דייג המע־

גינטר גראס
טריבונאל פמיניסטי

ציטוטן

המספנות בגדאנסק

חלק ניכר מהמיבנה היצירתי של דג הפוח ל**גינטר גראס** מתמקד באותו פמינאל (טריבונאל פמיניסטי) ששופט את דג הפוח ואת תולדות האנושות. דוגמה לעיניו החודרות של המחבר ניתן למצוא בפרק המתייחס למצבם של העובדים במספנות השוכנות באזורי ילדותו של גראס, כיום בפולין:

„כשהתייקרו ביום שישי מצרכי־מזון חיוניים בשלושים עד חמישים אחוז (הם רצו להתחכם ולהתלבש על סוף־השבוע), אמר יאן: עובדה היסטורית היא, שייקורם של מליחי שונן והיבוא של שכר זול מוויסמאר הביאו כמה פעמים לידי התלכדות אגודות האומנים המסוכסכות ביניהן ולידי התמרדותם בפאט־ריצים. אחר־כך הפך ארוכות בסוגיית היריידה של מחיר הפילפל בתקופת הרפור־מאציה והמחסור בבשר, שהורגש בזמן ההוא באירופה התיכונה, משום שפחת שיווק בקר לטבילה.

מאריה אמרה: גם אם קרו דברים כאלה במשטר הקאפיטליסטי, אסור שזה יקרה בקומוניזם. כבר בבית־הספר שיננו לה את זה. ואם האגודות־המקצועיות לא יעשו כלום, נעשה זאת בלי האגודות המקצועיות. ואם הגברים לא מעיזים, תהיינה הנשים חייבות להכניס לגברים מרץ. לא, לא, היום היא לא רוצה ללכת לקולנוע. שיילך הוא, יאן, ויתארגן. היא, מאריה, תחטוף שיחה עם הנשים בצרכניה. היא מכירה אותן. הן מבינות במחירים כמוה. מזמן הן הריחו את הריקבון, עליהן אפשר לסמוך.

ומכיוון שבכל מקום הכניסו הנשים (כמו שהכניסה מאריה ליאן שלה) מרץ לבעליהן — „ואל תבוא הביתה עד שלא יירדו המחירים!" — החלה למחרת היום שביתתם של פועלי הנמלים והמספנות בגדאנסק ובגדיניה, בשצ'צ'ין ובאלבלאג לאורך החוף הפולני של הים הבאלטי. עובדי הרכבות ואחרים הצטרפו לשביתה. אפילו הנערות בבית־החרושת לשוקולד „באלטיק". מאחר שהנהלות הסניפים המקומיים של האגודות־המקצועיות סירבו להשתתף, קמו ספונטאנית ועדי־שביתה ונבחרו מועצות־פועלים. התביעה היתה לא רק לביטול העלאת המחירים. דרשו את ניהול המיפעלים בידי הפועלים...

...אולי חמישים אלף פועלים ועקרות־בית. הם עברו על פני בית־הנתיבות הראשי והתאספו מול הבניין המרכזי של המפלגה הקומוניסטית. שם, מכיוון שלא היה הרבה מה לדבר, שרו כמה פעמים את האינטרנציונל... אחר־כך שר ההמון עוד פעם אחת את האינטרנציונל. רק מאריה, שנדחקה ממקומה, ראתה את יאן שלה עושה נפשות לרעיונותיו, חדור תודעה היסטורית: בלי מאזינים עכשיו, לכוד בבועת־אוויר. ראשה היה שמוט מעט הצידה וסביב פיה נמשך קו, כמעט חיוך..."

דג הפוח ראה אור בגרמניה לפני כשלוש שנים, ופרק שלם כמעט מנבא בו בקפידה את המהפך, שהביאו פועלי המספנות בגדאנסק, פולין, בחודש שעבר. מתוך ניואנסים קטנים וגדולים בפרק זה ניתן לבחון את הקפידה והעוצמה של גראס כסופר.

לה דג בחכתו וזה מדבר עמו ומבטיח למלא את כל מבוקשו. הדייג מבקש בשם אשתו בקשות הולכות וגדלות, שכו־לן מתמלאות, עד שזו מבקשת להידמות לבורא.

בסיפרו של גראס הופך דג הפוח יועץ־לענייני־נשים, הטוען כי במשך מאות שנים השתלטו הנשים על הגברים באמ־צעים מתוחכמים וכלכליים שונים; האחרון שבהם הוא התנועה לשיחרור האשה. בעבר, בעזרת הגמד אוסקר, גיבור תוף הפח, הוא ערך את מישפטו הפרטי לנצ־ציזם ולהתבהמות של הגרמנים. עתה, בעזרת הגבר, שופט גראס את גל תנועות השיחרור של הנשים, הגואה באירופה ובארצות־הברית. גראס מתאר בספר זה עולם של גברים הנושאים כלי־זין, הנח־לשים למרות הרובים והטילים ביחס לנ־שים האוגרות כוח. האחד והיחידי שיש עוד בכוחו להושיע את הגברים הוא דג הפוח, המדבר.

הנשים, המודעות לסכנה המאיימת עלי־הן מצידו של דג הפוח, ערוכות לו מישפט פומבי, באולם קולנוע עלוב, בפני בית־מישפט של פמיניסטיות גרמניות מטו־רפות, על טהרת המין הנשי. דג הפוח נכנע לשופטותיו המאיימות, והופך ליועצן ומתעדן.

על פני מאות עמודים מתוארת ההיס־

* גינטר גראס — דג הפוח; רומן בשני חלקים; מגרמנית: חיים ארזי; הוצאת זמורה, ביתן, מודן; 482 עמודים (כריכה קשה).

טוריה של המין הנשי; בעיקר דרך תפריטים וסודות־מיטבח ומתכונים למאכלי־תאווה. התיאורים בנויים מדיוקנות תריסר נשים, על אופני הבישול שלהן. החל ממנהיגת השבט השמנה, מאותו עולם קמאי למחצה של גברים היונקים משלושת שדי האם הפרה־היסטורית, דרך אמאנדה הטבחית, המפיצה את תפוחי־האדמה שלה ברחבי פרוסיה, הנזירות השמנות המועכות גברים חלושים בעת מישגל, המנהיגות של תנועת־הפועלים הגרמנית המנסות לחולל מהפכה במיטבחים שלהן, וכלה באשתו של גראס, המעיד על עצמו: „ראני בתור חזיר שוביניסטי גברי...“

זהו ספר רחב יריעה, הנוטף קילוגרמים של שומן חזירים, כבשים, מרקים ושאר תבשילים, המשחזרים את תולדות האנושות מזווית בלתי־רגילה. זווית שמטרתה העיקרית ליצור בסיר ענק אחד תבשיל של כל האידיאולוגיות שייצרה אירופה במרוצת ההיסטוריה שלה.

אשתו של המספר נכנסת להריון, ובמהלכו היא לוחצת אותו כל העת, תובעת ממנו מדיח־כלים ושאר מותרות. הוא נאלץ לספקה וליטול על עצמו משימות שכלל אינן נראות לו.

למרות שבקריאה ראשונה נראה דג הפוט עמוס בזריקויות, הרי שבחינה נוספת מגלה, כי מדובר באחת מיצירות־המופת הקפדניות ביותר שראו אור אחרי מילחמת־העולם השניה. יצירה של עשרות אלפי פריטים ממויינים, שנאספו במהלך ארבעת אלפים שנה, שגראס טורח לתארם בדרכו האופיינית. החל במתכוני־ארוחות וכלה בתיאור סוגי כמהין ופטריות ומיזוג של אירועים היסטוריים.

הספר מתקרב בחשיבותו ליוליסס של ג'ויס. בטכניקה אחרת, אולי חיונית יותר, מצליח המחבר ליצור ריקמה של מילים, חוויות, פחדים, אירועים וריגושים של תולדות המין־האנושי, תוך הצגת שאלות קיומיות, מאוד־עקרוניות, הראויות להישאל בהתאם לאמונתו החברתית של גראס. דג הפוט הוא רומן מודרני ביותר, הכתוב בסיגנון קלאסי יחסי. גראס בא בתביעות נוקשות אל קהל הקוראים, ומייצב בכך מגמה שהחלה להתפתח בשנים האחרונות, והדיה הגיעו אף לספרות העכשווית. זהו ספר שעל הקורא בו להתייחד עמו, ולסלק את כל שאר ההבלים מהראש, כדי לצאת להרפתקה אינטימית של סופשבוע.

מתרגם הספר, חיים איזק, עשה מלאכת מחשבת. סביר להניח כי השתתפותו במיפגש שערכה הוצאתו של גראס, לוכטרהנד, עם מתרגמי יצירותיו, העניקה לו את הביטחון להעניק לדג הפוט חיים משלו בעברית.

שורשים

עץ החיים

לפני כמה חודשים נפתחה באולם ברמן, שבבית־הספרים הלאומי בירושלים, תערוכה מרתקת שכותרתה: מאוצרות ספריית עץ־חיים/מונטזינוס ליד בית־המדרש היהודי הפורטוגאלי עץ־חיים, אמשטרדם. תע־

סמל הדפוס של מנשה בן־ישראל
מאמר על חולשות אנוש

לול תרבותי, כמעט בלתי ידוע, של הקהילה היהודית הפורטוגזית של אמשטרדם. הקטלוג מתחיל בהצגת פריטי־תיעוד הנוגעים בתיאור מעמדם המישפטי של יהודי הולנד, לרישום הקטלוגי של ספריית עץ־חיים, שנערך בשנת התק"ך (1764), בימי הגיזבר האדון שלמה אנריקס פיריירה. בסידרה של פריטים מודפסים ורשומים מצויים פינקס המוהל אברהם צמח אבוהאב, שבו רשומים 157 נימולים מבני הקהילה, שטרות־כתובה, שירי־חתונה ושאר מיסמכים המוליכים אל המדור רבנים וכתביהם. קבצי הספרים הראשונים, אלה ספרי שאלות ותשובות שהודפסו בקהילת אמשטרדם, מוליכים אל דמותו המופלאה של מנשה בן־ישראל, מי שייסד את הדפוס העברי הראשון בהולנד, ושלאחר זמן החל להדפיס ספרים בספרדית ובלטינית (ראה גלופה: סמל בית־הדפוס). בן־ישראל עצמו הוא מחברו של קובץ הבוחן את הסתירות הקיימות כביכול בתנ"ך ואת יישובן. חיבורים יחרים שלו: חיבור על תחיית המתים, ומאמר על חולשות אנוש.

פרק מרתק הוא: „התסיסה הרעיונית באמשטרדם: מאוריאל ד'אקוסטה עד ברוך שפינוזה. בגנזי ספריה מופלאה זו מצויים כתבי־יד ודברי־דפוס מקוריים הקשורים בשתי דמויות מופלאות אלה. גם איגרות הלל לשבתי צבי בכתב־יד איכלסו ספריה זו. לא נפקד מקומם של ספרים העוסקים בוויכוח היהודי־נוצרי ודברי ספרות, לשון, מדע, ופארודיות לפורים. כן מצויים כתבים של „המח"ך“ ועוד עשרות פריטים השייכים לספריית עץ־חיים באמשטרדם, שהושאלו אשתקד לספריה הלאומית למטרת תצוגה.

תולדותיה של ספריה זו במיה ה־20' מרתקים לא פחות מתולדותיה במאות קודמות, שהרי עם כיבוש הולנד בידי הנאצים הוחרמה הספריה והועברה לגרמניה, עם ספריות יהודיות אחרות באירופה. היא הוחזרה רק עם תום המילחמה, כשפריטים רבים חסרים בה.

מן הראוי הוא, שמנהלי ואוצרי בית־הספרים הלאומי ימשיכו לטפח מסורת זו, של הצגת אוצרות ספר יהודיים ולא יהודיים מספריות מעולות שבעולם, כמכשיר מחנך, מבאר ומפענח תולדות ושורשים של התרבות היהודית.

תחריט מעשה־ידי גינטר גראס
דג הפוט בגיל העמידה

בחטף

ספרים ישראליים בחו"ל * רומן בסיפורים מאת יצחק בן־נר * אבא קובנר והאידיש * „עכשיו" לא הובס לדברי אבידן

●● מבול הספרים שבו החלו הוצאות הספרים באנגליה ובארצות־הברית לקראת החורף הממשמש ובא, הביא עמו גם יבול בלתי מבוטל של ספרים שחוברו בידי סופרים ישראליים ושזכו לביקורות מעודדות. ספרו של בצלאל נרקיס אוצרות האמנות הארמנית של ירושלים זכה לשיר־הלל ממעמו של מבקר טיימס ליטרארי ספלמנט ●● שעת האפס, סיפרו של עמוס איתן המטפל בעיסקת דם־תמורת־משאיות שאותה הציעה אדולף אייכמן ליואל ברנר, בימי מילחמת־העולם השניה, זכה לביקורת של פרדריק מורטון, מחבר הרוטשילדים, בניו־יורק טיימס. הביקורת היא שיר־הלל לכושרו של אילן כסופר ●● לסלי הייזלטון, מי שחיברה את הספר צלע אדם, העוסק בבחינתה של האשה הישראלית, פירסמה בארצות־הברית את סיפרה השני: דו"ח אישי ממדבריות סיני והנגב מבקר ניו־יורק טיימס, פאול צוויג, כותב כי המחברת „הגיעה למידבר כעיתונאית ועזבה אותו כמאוהבת בו". צוויג מוצא אומנם פגמים מסויימים בסיגנון כתיבתה של הייזלטון, אך בסך־הכל זוכה הספר לתהודה רבה וחיובית ●● מנהל בית התפוצות שבאוניברסיטת תל־אביב, אבא קובנר, נמנה על מקבלי תארי־הכבוד של אוניברסיטה זו. הוא נבחר לשאת דברים בשם מקבלי תארי־הכבוד, ביניהם היה המצרי ד"ר פאוזי. בפתיחה חרג קובנר מן הטעם הטוב, כאשר אמר: „אפשר שלכבודו של עמיתנו ד"ר פאוזי צריך לדבר אידיש אבל אני אדבר עברית...“ סתם ולא פירש ●● במדור זה, במיסגרת ביקורת על כתב־העת סימן קריאה, נאמר כי „בתחרות שהתנהלה בעבר בין שנתון זה (סימן קריאה) לשנתון עכשיו זכתה נבחרת סימן קריאה בניצחון מוחץ, שסילק סופית את היריב מן הזירה..“ התקשר המשורר ובמאי הסרטים דויד אבידן, שהוא מבעלי הוצאת נאו, וביקש לומר כי ההספד על עכשיו עדיין מוקדם, וכי כתב־עת זה מצוי עדיין בזירת הספרות העברית ●● הוצאת כתר עומדת להוציא לאור רומן בסיפורים מאת הסופר יצחק בן־נר, ששב בימים אלה משהות בת שנה בארצות־הברית. סיפרו של בן־נר ייקרא ארץ רחוקה, ככותרת אחד מסיפוריו שראה אור בעבר ●● בשבוע שעבר שודרה בטלוויזיה המצרית, במיסגרת אירועי יום־השנה למילחמת אוקטובר, אופרה מצרית שנושאה ירושלים. האופרה על פי תמליל של חופיין אל־פייד ולחן של גדול המוסיקאים הערביים, מוחמד עבד־אל־וואהב ●● הוצאה גרמנית שלמה ראשונה של כל היומנים והאיגרות שכתב תיאודור הרצל, נמצאת בהכנה. היא תוצא בקרוב בתריסר כרכים ●●

מקור

סטרץ'

„חולצת טריקו ומכנסי ג'ינס זה יותר מכמל מפחרי. שיער ארוך, תלתלים, מצפיים, הרכה חשיש, מין, כודקים אפשריות של חופש...“ עיתונאי צעיר בשם רינו צרור מגמה בספר הנושא את הכותרת טריקו * לעבור הסבה מיקצועית מעיתונאות לספרות. הסבה זו מעוררת בקורא דימוי, כי מדובר כאן בסטרץ' של מילים, או ליתר דיוק, יומרות ספרותיות המכסות בבוסר את האותיות.

מר צרור, שניסה כבר את כוחו קודם לכן בניסיון להוציא ספרון שירה בהוצאת אל"ף, אינו יכול לתרץ את כישלונו הספרותי בטענה של „ניסיון בוסר“. טריקו הוא ניסיון נאיבי למצוא ביטוי ספרותי לדור־אבוד של ישראל, שנות השבעים. הדבר המאפיין אותו דור־אבוד, הוא הח־חאם־לאם של מחבר הספר בתהליך חיבורן של האותיות, והיומרה להציגן כסיפרות. הקטעים המעולים שבספר, קטעי החשיש, נקראים כחיקוי קלוש לרשימותיו הפולקלוריסטיות של מנחם תלמי במעריב על חשישניקים של יפו.

מר צרור שגה בכך שפירסם קובץ זה. אם לא היה בהול, ומקדיש כמה שנים למציאת דרך מכובדת להתבטא בשפה העברית ובספרותה, היה יכול לעשות שימוש ספרותי באותן חוויות סמים, שכה בהול היה להוציאן לאור.

הסטרץ' האידיאולוגי שמר צרור ניסה למתוח על חוויית הסמים שלו אינו ספרות, וגם אינו עיתונאות. דור זה ראוי לתיאור סביר, ללא הדחיסות הבהרה שמר צרור דוחס בה את אותיותיו וית מילותיו, מבלי שאלה תהיינה ערוכות אפילו עריכה ראשונית.

* רינו צרור — טריקו; הוצאת שם, 152 עמודים (כריכה רכה).

* רפאל ויזר ויוסף קפלן — מאוצרות ספריית עץ־חיים/מונזינוס; קטלוג בהוצאת בית־הספרים הלאומי והאוניברסיטאי; 116 עמודים (פורמאט אלבומי — כריכה רכה).

מאת דן טומר

זה היה העולם הזה שהיה

לפני 25 שנה

„העולם הזה" 940
תאריך: 20.10.1955

גיליון „העולם הזה" שראה אור השבוע לפני 25 שנה בדיוק, הביא כתבה בלעדית תחת הכותרת „לחיי ידידות בית־הספר!". הכתבה תיארה את מיפגש בוגרי גימנסיה „הרצליה" ונפתחה בתיאור: „מהמחזור שלנו יצא ראש־ממשלה!: התגאה השבוע חניך המחזור הראשון של גימנסיה „הרצליה", שעה שמשה שרת נגש לירות את אבן־הפינה של בניין הגימנסיה החדש, בחג יובל החמישים של המיסד הוותיק...".

הכתב־הכלכלי של השבועון, הביא תחת הכותרת „קפסמי מקבימו" אגדה ישראלית שסיפרה על האיש שכמעט וכנה רכבת כבלים בחיפה.

תצלומים שפורסמו תחת הכותרת „א/ק ישראל יצאה לדרך" סיפרו את סיפור הפלגת הסכורה של אחת מאניות חידוש המלאי של צי"ם, שהפליגה את הפלגת הבתולין שלה.

כתבת־השער הוקדשה לתצוגות־האופנה הראשונות של הפתיו, תחת הכותרת „ראש מורם, חזק קדימה". כתבו המשוטט של השבועון באירופה, עמוס קינן, דיווח לקוראים תחת הכו־תרת „מעברה כריכיירה". הכתב לענייני המרחב תיאר את המהפכה האמיתית כמרוקו, בכתבה „סופו של אל־גלאווי".

מדור הקולנוע, סיקר בכתבת מיסגרת את אחד מראשוני הסרטים של הריאליזם האמריקאי „מארטי" בכיכובו של ארנסט בורגנין, תחת הכותרת „אהבתו של שמו". כתבת־מידע היתה הכתבה „מה אתה יודע על הגירושין?" שסיקרה את מיכלול הבעיות הכרוכות בכמצב זה, בעוד שהשער האחורי של השבועון חידש את המדור „צבריני חמודים ועוקצניים".

בשער הגיליון: דוגמנית אופנה אירופית, מדגימה את אופ־נת הסתיו החדשה.

למשל, את ההוראות ערב פרישתו של מר פנחס לבון ממישרד־הביטחון?".

בן־גוריון מרכיב ממשלה מתוך המיטה ✶ עמיחי פאגלין

נחלץ להגנת בגין ✶ המוהר של משרד הדתות

העם

אובדן שיווי המשקל

ההיסטוריה הציונית היא היסטוריה של בתי־מלון. בבתי המלון של באזל ישבו הראשונים, וקבעו כי הציונות שואפת להשיג מיקלט בטוח ליהודים. כעבור דור של נדודים מבית־מלון לבית־מלון מסביב לכדור הארץ, זכתה הציונות לתוכנית בל־טימור, שדרשה את הקמתה של מדינת־היהודים. הצהרה היסטורית זו קיבלה את שמה מבית המלון האמריקאי שבו הוצהרה.

השבוע נדדה ההיסטוריה הציונית לבית־מלון נוסף: מלון הנשיא הירושלמי, אשר בחדריו שופעי־המותרות שכב ראש־הממ־שלה־המיועד־מזמן, דויד בן־גוריון, רתוק למיטתו. ההודעה הרשמית של הרופאים, כי הוא סובל מאבדן שיווי־המשקל הגו־פני, לא סיפקה רבים. הניחושים הש־תרעו לאורך כל המצע — החל מהסברה שהוא סובל משטף־דם במוח („מחלתם של לנין וסטאלין" כפי שסיפר בהתפארות־מה אחד מראשי מפא"י) ועד לסברה שאינו חולה כלל, אלא פשוט אינו יודע כיצד לצאת מן הסבך שיצר לעצמו במשא־ומתן להקמת הקואליציה.

לסברה אחרונה זו היה, לפחות, היגיון פוליטי מסויים. המקח־וממכר הקואליציוני הגיע לממדי־זמן עצומים. לעומת בריאת־העולם (6 ימים), המבול (40 יום), הקרב על נגבה (40 יום) וכיבוש מרחב רמלה—לוד (10 ימים), נמשך המשא־ומתן הגדול של בן־גוריון כבר 84 יום.

אכזית הדיסה. העובדה המצערת היתה שגם בן־גוריון עצמו לא רצה לאכול את הדיסה שבישל. הסיכוי לשבת עם אח־דות־העבודה ומפ"ם בממשלה שלא תמצא בן בעיני האמריקאים וחבריו־למיפלגה, לא קסם לו. אולם, לא היה שום תירוץ לפוצץ את העסק! „מפ"ם ואחדות־העבו־דה לקחו את עצמם בשבי", התלונן אחד מנאמניו, „זה כמו חיבוק של דוב. מה אפשר לעשות?"

ביניתיים עצרה מחלתו של בן־גוריון את כל הגלגלים. פה ושם ביצבצה אפילו מח־שבה אפיקורסית: אם יהיה בן־גוריון נאלץ לנוח כמה חודשים או שנים, ית־חסל כל עסק־הביש מעצמו.

עיתונות

מיכתב למערכת

ד"ר עזריאל קרליבך (46) שונא את גרשום שוקן (43) מאז אותו יום בו קיבל שוקן הצעיר לידיו את הארץ, וניגש מיד לסלק את קרליבך מן המערכת. מאז היתה לקרליבך אמביצייה מכרעת אחרת: להקים עיתון שיהיה יותר מכובד בעיני הקור־אים והשילטון מאשר הארץ. היה זה, עד כה, חלום־שווא.

כאשר נבחר שוקן לכנסת כנציג המיפ־לגה הפרוגרסיבית *, ראה קרליבך סיכוי גדול לעצמו: הוא הדגיש בכל הזדמנות שהארץ הפך לבטאון מיפלגתי ** וכי הוא, קרליבך, נשאר העורך הבלתי־תלוי היחיד בארץ. הקהל הישראלי המפוכח חייך, והח־ליט בעצמו מי תלוי פחות ממי.

„העבר אינו מצדיק..." בשבוע שעבר פרץ הסיכסוך הישן מחדש, הפעם בצורה חדשה, ודווקא על גבי עמודי הארץ. שוקן התקיף את הממשלה על החלטתה להקפיא את מחיר העיתונים. קרליבך, חסיד גדול של משה שרת (מאז נרמז לו ש־מועמדותו לתפקיד ציר באה בחשבון), שיגר מייד מיכתב מחאה חריף להארץ, קרא בהתרגשות: „עברה של ממשלת יש־ראל אינו מצדיק כל החשדה שהיא או־מרת להתנקש בחופש העיתונות?".

שאל עורך מעריב בתמימות: מה רע בפיקוח ממשלתי על מחירי העיתונות? להיפך, זה דבר טוב. עד כה נקבעים המחירים על־ידי התחרות בלתי־הוגנת של בטאוני־מיפלגות, העובדים מתוך הפסד מתמיד, בהסתמכם על קופות מיפלגותיהם. פיקוח ממשלתי יצטרך להתחשב בהוצאות האמיתיות, ויאפשר את העלאת מחירי ה־עיתונים.

עניין של צנזורה. שוקן, שנלחם בעקשנות על זכותו להעלות את מחיר העיתון נוכח עליית ההוצאות, השיב מייד להתקפה שפורסמה כמיכתב למערכת. ושאל הוא: האם יקטין הפיקוח הממשלתי את מיספר העיתונים „שהמיפלגות המר־ציאות אותם מכסות את גרעונותיהם ה־תמידיים בכספי התרומות... או על־ידי תו־ספת למחירי התוצרת החקלאית?"

אחרי התקפה זו על בטאוני הקיבוצים, האשים שוקן את הממשלה עצמה: „יש מי שמוכן להקריב את קיומו של עיתון כדי למנוע את המדד מלעלות ב־0.39 נקודה!" שאל שוקן, באירוניה עוקצת: „האין (קרליבך) זוכר מיקרים שבהם פס־לה הצנזורה הצבאית דברים שחרגו מן המיסגרת הביטחונית? האין הוא זוכר, כאשר התקפה זו על בטאוני הקיבוצים, האשים שוקן את הממשלה עצמה: „יש מי שמוכן להקריב את קיומו של עיתון כדי למנוע את המדד מלעלות ב־0.39 נקודה!" שאל שוקן, באירוניה עוקצת: „האין (קרליבך) זוכר מיקרים שבהם פס־לה הצנזורה הצבאית דברים שחרגו מן המיסגרת הביטחונית? האין הוא זוכר,

* כיום המיפלגה „ליברלית־עצמאית" (ל"ע).

** שוקן הפקיד באותם ימים, את כתי־בת מאמרי המערכת בידי חברי מערכת בלתי־מזדהים, וחלק מאמרי־המערכת, וסי־קורים אחרים בהארץ גינו את המיפלגה הפרוגרסיבית במגעיה על הרכבת הממשלה.

מפלגות

גידי יוצא לקרב

כאשר ציוותה מיפקדת אצ"ל באביב 1948: „איש לאוהלו, אצ"ל!" הלכו לבי־תם (או לצה"ל) 7000 אנשי־מחתרת פעי־לים, והצטרפו למחנה של כ־20 אלף צעי־רים־לשעבר, שעברו בזמן מן הזמנים דרך ההגנה ה„ימנית" * ואירגון־הצבאי־הלאומי. מחנה גדול זה לא הראה חשק רב לפעילות מיפלגתית, עמד מן הצד גם כשהקים מנחם בגין את תנועת־החרות.

הסיבה לאדישותם של אנשי־המחתרת היתה נעוצה באי־אמונם בדרכים פר־למנטריות. רק מעטים מהם האמינו כי אפשר להזין את המישטר של מפא"י תוך שנים מעטות, בייחוד אחרי שהתגו־בה של היישוב למעשה אלטרינה זרעה ייאוש בליבם. אולם ציניה קוטבית זו בלב הלוחמים־לשעבר הפשירה במפתיע לפני חודשיים, עת קראו לתימהונם את תוצאות הבחירות. לליבם התגנב החשד כי מנחם בגין צדק בכל זאת בדרכיו. הפרלמנטריות.

לא פחות השפיע גורם שני. אנשי המח־תרת, שקראו מדי יום בעיתוניהם על ה־תקריות בגבול, החלו מתמרמרים על עמדת מישרד־החוץ. מכאן היה רק צעד להח־לטה לעשות משהו לשינוי המצב.

הרבה חיוכים נתגשמו. הכתובת לכל אנשי הח"ק (חיל הקרב, מתחרז עם חוק) היתה דירתו של צעיר משופם (32) שגם הוא עמד בצד. עמיחי („גידי") פאג־לין ** שמע את דברי אנשיו לשעבר, שבאו להתייעץ עם מי שהיה קצין־המיב־צעים של אצ"ל, מפקדה של שורת פעו־לות ארוכה. ימים מעטים אחרי הבחי־רות נפגשו כמה מכרים ותיקים בדי־רתו הקטנה של מנחם בגין ברחוב רו־זנבאום 1, תל־אביב, והוחלט לפעול. „גידי" תיכנן גיוס 100 אלף חברים חד־שים לתנועת־החרות. כאשר נתקל בחיוך של אי־אמונה, העיר: „הרבה מאוד חיו־כים התגשמו בעבר!".

עמוד־השדרה של המיבצע יהיה מחנה אנשי אצ"ל הבלתי־פעילים, שיוחזרו ל־מיפלגה, ויהוו שלד אירגוני. פאגלין, צבר, שהוא בן־אחיה של מנהיגת־מפא"י בבה אידלסון, ואחיו של אחד ממפקדי סירת הכ"ג גיבא: „כתוצאה מכך תהיה מיפלגתנו התנועה הצעירה והדינאמית ביותר בארץ!".

* שמו הראשון של האצ"ל, כשהיה פלג „ימני" של ה„הגנה".

** פאגלין מונה לפני כשלוש שנים וחצי ליועץ ראש־הממשלה (בגין) למיל־חמה בטרור, והוא נהרג כעבור זמן קצר בתאונת־דרכים קטלנית. כמו כן, הכין פאגלין את התנור בו נשרפה גופתו של אדולף אייכמן לאחר שהוא הוצא־להורג.

אושים

● **בתגובה על מהלכי המשא־ומתן ה־קואליציוני, הגיב יומון אחדות העבודה למרחב וכתב: „מישרד־הדתות משתדל להניע את הערבים להוזיל את מחיר המוהר הנדרש מבחור הלוקח לו אשה. אולי ישפיע המישרד גם על המזרחי, שידרוש פחות מוהר תמורת כניסה ל־קואליציה."**

עורך שוקן וידידה עורך הארץ ביחד עם העיתונאית גרדה לופס, אשתו הראשונה של חיים ארלוזורוב (ראש המחלקה המדינית).

עורך קרליבך וידידה עורך מעריב ליד שרת־העבו־דה, גולדה מאירסון (מאיר). משמאל: איש הארץ, שמעון סאמט.

בגיר

מכנסי הסטרץ של בגיר מדגישים את הצד היפה שלך.

מכנסי הסטרץ' של בגיר מדגישים ומבליטים את הצד היפה שלכם. הבד המיוחד (לא מתקמט), נעים לגוף, צמוד, גמיש ומדגיש את הגזרה. מכנסי הסטרץ' של בגיר הפכו ללהיט אופנתי באירופה ויהיו בודאי הלהיט החם של החורף בישראל.

ה' חשון תשמ"א, 15.10.80 מיספר 2250 72 עמודים המחיר: 9 שקלים (כולל מע"מ)

העולם הזה

משפט צבי גור

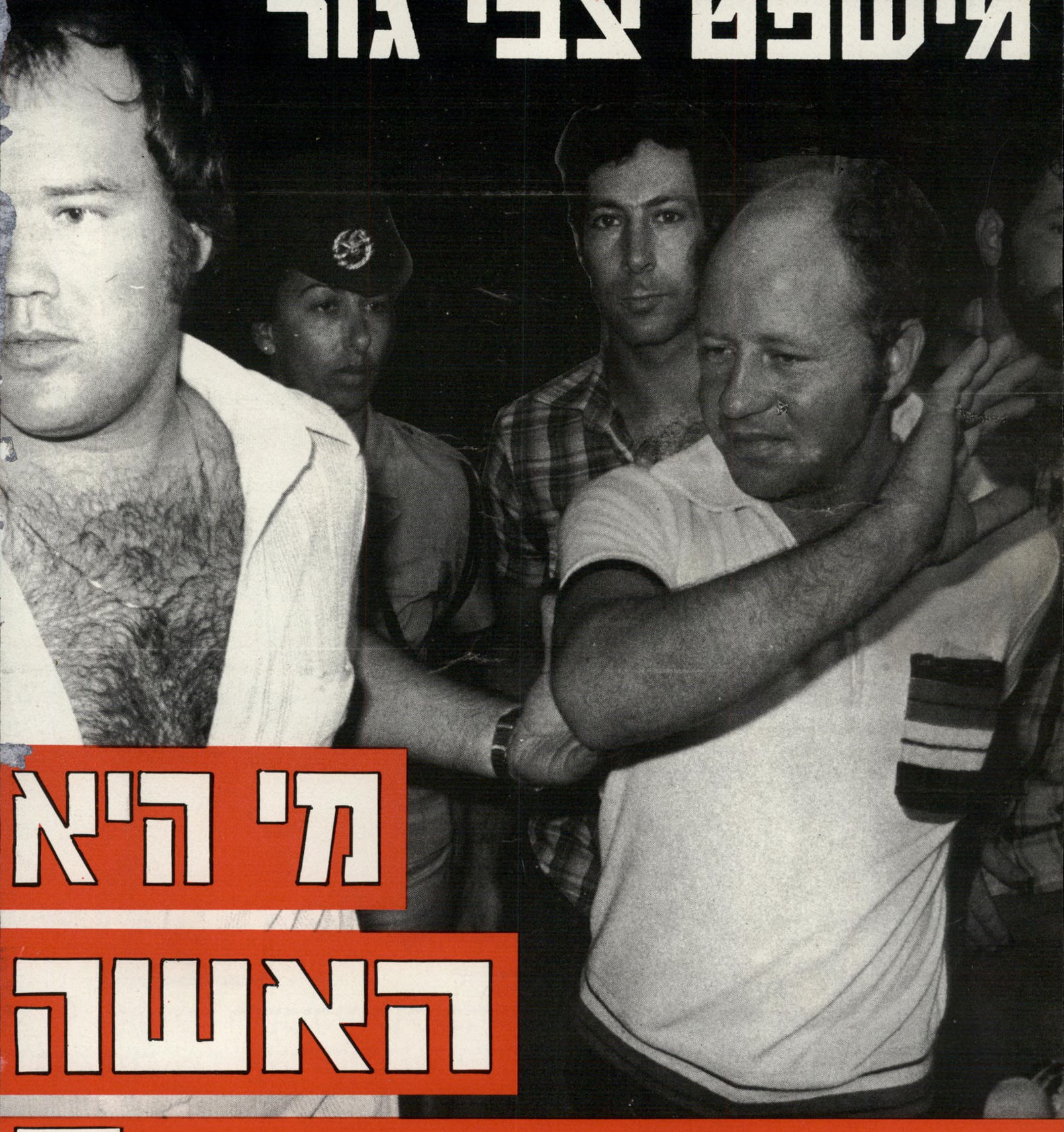

מי היא האשה המסתורית?